

Udsathed for vold og andre former for kriminalitet

Offerundersøgelserne 2005-2020

Indhold

1	Resumé	4
2	Indledning	10
2.1	Undersøgelsens data og metode	11
2.2	Om statistisk signifikans	16
3	Tyveri	18
3.1	Udsathed for tyveri	21
3.2	Karakteristika ved ofre	23
3.3	Tyveriets genstand og skadevirkning	26
3.4	Anmeldelsestilbøjelighed	29
3.4.1	Økonomisk mørketal for tyveri	33
3.5	Indbrud i private hjem	34
4	Hærværk	41
4.1	Udsathed for hærværk	44
4.1.1	Hærværk som hadforbrydelse	46
4.2	Hærværkets genstand og skadevirkning	47
4.3	Anmeldelsestilbøjelighed	50
4.3.1	Økonomisk mørketal for hærværk	52
5	Vold	54
5.1	Udsathed for vold	59
5.2	Karakteristika ved ofre	62
5.3	Voldens grovhed og alvorlighed	66
5.4	Gerningssituationen	71
5.4.1	Voldens tidsmæssige fordeling	74
5.4.2	Alkohol og stoffer	76
5.5	Årsager til vold	77
5.5.1	Vold som hadforbrydelse	78
5.6	Anmeldelsestilbøjelighed	81
5.7	Partnervold	85
5.7.1	Karakteristika ved ofre for partnervold	86
5.7.2	Alvorlighedsgraden af partnervold	87
5.7.3	Karakteren af partnervold	91
5.7.4	Anmeldelsestilbøjelighed	94
5.8	Psykisk vold	95
5.8.1	Karakteristika ved ofre for psykisk vold	96
5.8.2	Karakteren af psykisk vold	96
5.8.3	Anmeldelsestilbøjelighed	98
6	Voldtægt og øvrige seksuelle krænkelser	100
6.1	Udsathed for voldtægt	101

6.2	Ofre og gerningspersoner	105
6.3	Gerningssituationen	109
6.4	Voldtægtsens grovhed og alvorlighed	113
6.5	Anmeldelsestilbøjelighed	118
6.6	Øvrige seksuelle krænkelse	121
7	Kriminalitet begået på internettet	124
7.1	Udsathed for kriminalitet begået på internettet	126
7.2	Misbrug af betalingskortoplysninger	129
7.2.1	Karakteristika ved ofre	130
7.2.2	Gerningspersonens metode	130
7.2.3	Økonomisk tab	132
7.2.4	Anmeldelsestilbøjelighed	133
7.3	Bedrageri ved samhandel på internettet	134
7.3.1	Karakteristika ved ofre	135
7.3.2	Transaktionens art	136
7.3.3	Økonomisk tab	137
7.3.4	Anmeldelsestilbøjelighed	138
7.4	Andre former for kriminalitet begået på internettet	139
7.4.1	Kontaktbedrageri	139
7.4.2	Misbrug af personoplysninger	140
7.4.3	Hadefulde ytringer på internettet	142
8	Samlet udvikling: vold, tyveri og/eller hærværk	143
8.1	Samlet udsathed: tyveri, vold og/eller hærværk	147
8.2	Anmeldelsestilbøjelighed	151
9	Bekymring for kriminalitet	152
9.1	Personlig bekymring for kriminalitet	152
9.1.1	Demografi og personlig bekymring for kriminalitet	154
9.1.2	Udsathed og personlig bekymring for kriminalitet	155
9.2	Bekymring for kriminalitet i samfundet	156
9.2.1	Demografi og bekymring for kriminalitet i samfundet	160
9.2.2	Udsathed og bekymring for kriminalitet i samfundet	161
10	Litteraturliste	162
11	Spørgeskema	165
12	Bilagstabeller	184

De første landsdækkende offerundersøgelser af danskernes udsathed for kriminalitet blev gennemført i begyndelsen af 1970'erne. Siden 2005 er der årligt gennemført landsdækkende, repræsentative undersøgelser af 16-74-åriges udsathed for tyveri, hærværk, vold og trusler om vold.

Fra 2008 blev disse offerundersøgelser suppleret med spørgsmål om udsathed for voldtægt (tidligere 'tvangssamleje').¹ Fra og med 2018 indgår desuden spørgsmål vedrørende udsathed for kriminalitet begået på internettet. Fra 2019 indgår også spørgsmål vedrørende de adspurgtes udsathed for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt. Fra 2020 indgår tillige spørgsmål omhandlende psykisk vold. Det er disse undersøgelser, der er i centrum i denne rapport, hvor der også – når det er muligt – sammenlignes med tidligere, tilsvarende undersøgelser.

Foreløbige resultater vedrørende udvalgte hovedtendenser fra offerundersøgelserne 2005-2020 er offentliggjort tidligere i år (Pedersen, Okholm & Balvig 2021), mens mere omfattende analyser følger i denne rapport. De overordnede resultater fra disse analyser kan sammenfattes på følgende måde:

Tyveri og indbrud

Otte pct. angav i 2020 at have været udsat for tyveri inden for det seneste år, hvilket er statistisk signifikant færre end både den samlede andel udsatte i perioden 2005-2019 og det forudgående år alene. Med sikkerhedsintervaller på 95 pct. er der tale om mellem cirka 330.000 og 390.000 ofre for tyveri.

Betragtes perioden siden 2005, har anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri ligget på et lavere niveau de senere år. Blandt de adspurgte i 2020 var det 55 pct. af tyveriofrene, der havde anmeldt forholdet til politiet, eller hvor politiet havde fået kendskab om forholdet på anden måde. Denne andel er ikke signifikant forskellig fra andelen i 2019, men er statistisk signifikant lavere end andelen for den tidligere periode fra 2005-2019 samlet set. Anmeldelsestilbøjeligheden er mindre blandt unge end blandt ældre og er størst for store værdier af det stjålne.

Omfanget af indbrudstyveri er behandlet selvstændigt fra og med offerundersøgelsen fra 2012. I 2020 angav 2,4 pct. af danskerne i alderen 16-74 år, at de havde været udsat for indbrud i deres private hjem det seneste år, hvilket svarer til mellem 86.000 og 117.000 personer i alderen 16-74 år.

¹ Røveri indgik tidligere som en del af offerundersøgelsen, men udgik i 2015, da det viste sig, at besvarelsen af spørgsmålet kom til at omfatte mange andre former for kriminalitet end røveri.

Anmeldelsestilbøjeligheden ved indbrud er samlet set en del højere end for tyveri generelt. Knap tre ud af fire indbrud og indbrudsforsøg er i 2020 anmeldt til politiet. Som for tyveri generelt stiger anmeldelsestilbøjelighed ved indbrud i takt med værdien af det stjålne.

Hærværk

Fire pct. angav i 2020 at have været udsat for hærværk inden for det seneste år, hvilket svarer til mellem cirka 160.000 og 200.000 personer. Fra 2005 til 2020 er andelen, der har oplevet sig udsat for hærværk, halveret, og denne ændring er statistisk signifikant, mens andelen i 2020 ikke er forskellig fra det forudgående år.

Anmeldelsestilbøjeligheden vedrørende hærværk svarer i 2020 til den, der er set i de tidligere år. Den er mindst blandt personer under 25 år og størst i tilfælde, hvor det ødelagte er af stor værdi.

Vold

I 2020 angav 1,3 pct., at de havde været udsat for vold inden for det seneste år. Denne andel adskiller sig ikke statistisk signifikant fra 2019, men er signifikant mindre end den tilsvarende andel for perioden 2005-2019. Dette svarer til, at mellem 47.000 og 64.000 personer i alderen 16-74 år har været udsat for vold inden for det seneste år. Set over et længere tidsperspektiv udvikler volden sig i bølger. Ved fortolkning af udviklingen skal man være opmærksom på, at der kan være sket ændringer i, hvad befolkningen oplever og opfatter som vold. Det er påvist, at der over et længere tidsforløb er sket ændring heri, således at relativt flere af de faktisk forekommende fysiske overgreb i dag opleves og opfattes som vold.

Flere af indikatorerne på voldens grovhed udviser fluktuationer, men ikke entydige udviklingstendenser, i perioden 2005-2020. Sammenlignet med det forudgående år er der i 2020 hverken sket statistisk signifikante ændringer i den oplevede alvorlighedsgrad, i andelen af ofre, der vurderer voldsepisoden som værende en kriminel handling, eller i andelen af volds-episoder, der har ført til synlige skader eller mærker, målt over de seneste fem år (2016-2020) sammenlignet med den tidligere femårige periode (2011-2015).

Anmeldelsestilbøjeligheden for vold har varieret gennem undersøgelsesperioden uden en entydig udviklingstendens. I 2020 ses der ingen statistisk signifikant ændring i anmeldelsestilbøjeligheden i forhold til det forudgående år.

Godt hvert femte offer for vold angiver i 2020, at forbrydelsen mod dem helt sikkert var motiveret af racisme, homo- eller transfobi eller offerets (formodede) religiøse overbevisning.

Partnervold

Af det samlede antal voldsofre i perioden 2005-2020 angiver syv pct., at volden var begået af en nuværende eller tidligere partner. I 85 pct. af tilfældene er det kvinder, der har været udsat herfor. Partnervolden er karakteriseret ved, at den relativt oftere fører til skader, at den oftere opfattes som meget alvorlig, og at reviktimiseringsandelen er større end for de øvrige voldsofre.

Psykisk vold

Fra 2020 er der i offerundersøgelsen spurgt ind til psykisk vold. Andelen, der angiver at have været udsat for psykisk vold inden for de seneste 5 år fra besvarestidspunktet, var 6,8 pct. Andelen af de adspurgte 16-74-årige i 2020, der havde oplevet sig udsat for psykisk vold inden for det seneste år forud for besvarestidspunktet, var 2,5 pct. Dette svarer til, at mellem 97.000 og 120.000 af de 16-74-årige i 2020 havde oplevet sig udsat for psykisk vold inden for det seneste år

Voldtægt og øvrige seksuelle krænkelse

Andelen af de adspurgte kvinder, der i 2020 angav at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for det seneste år, var på 0,4 pct., mens andelen, der oplyser at have været udsat herfor inden for de seneste 5 år, var 2,4 pct. Set over en periode på tre år (2018-2020) er det gennemsnitlig set 0,5 pct. af kvinder, der angiver at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for det seneste år, svarende til cirka 11.800 pr. år. Med sikkerhedsintervaller på 95 pct. er der tale om mindst 9.400 og højst 14.000 kvindelige ofre for voldtægt pr. år i denne periode.

Ved fortolkning af udviklingen skal man især være opmærksom på, at der ligesom ved vold kan være sket ændringer i, hvad kvinder oplever og opfatter som voldtægt.

Ofrene for voldtægt er gennemgående temmelig unge. Mere end halvdelen er under 25 år. To tredjedele af voldtægterne er foregået i en privat bolig, mens hvert sjette tilfælde af voldtægt er foregået udendørs på et offentligt tilgængeligt sted.

Knap fire ud af ti gerningsmænd er ifølge ofrene for voldtægt en nuværende eller tidligere partner, hvilket kan være med til at forklare den relativt lave anmeldelsesprocent. Det er knap hver fjerde voldtægt, der er blevet anmeldt til politiet. Næsten halvdelen af dem, der ikke anmelder, begrundede det med, at de ikke syntes, der var grund til det, at de ikke anså hændelsen for at være kriminel, at de ikke troede, det ville hjælpe noget, eller at de bare ikke havde lyst til at anmelde det.

Øvrige seksuelle krænkelse

Andelen af befolkningen, der i 2020 har været udsat for andre former for seksuelle krænkelse end voldtægt, var 1,2 pct., hvilket svarer til mellem 44.000 og 60.000 personer i alderen 16-74 år. Seksuelle krænkelse begås i knap otte ud af ti tilfælde mod kvinder. I knap halvdelen af tilfældene angår den seksuelle krænkelse berøring intime steder på kroppen. 93 pct. ofre for andre former for seksuelle krænkelse end voldtægt har ikke anmeldt hændelsen til politiet.

Kriminalitet begået på internettet

Andelen af de adspurgte, der i 2020 angav at have været udsat for kriminalitet begået på internettet inden for det seneste år, var fem pct. Dette svarer til, at mellem 178.000 og 208.000 personer var udsat for kriminalitet begået på internettet. Inkluderet forsøg på kriminalitet begået på internettet, var andelen af udsatte 12 pct.

Størstedelen af kriminaliteten begået på internettet – eksklusive forsøg – angår misbrug af betalingskortoplysninger. Godt halvdelen af ofrene har oplevet at være udsat herfor. Desuden har knap en tredjedel været udsat for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet, mens færre har oplevet sig udsat for kontaktbedrageri og/eller misbrug af personoplysninger.

Samlet: vold, tyveri og/eller hærværk

I 2020 angav 12 pct., at de havde været udsat for vold, tyveri og/eller hærværk det seneste år, mens denne andel var 14 pct. i 2019. Set over et længere tidsrum er denne andel faldet markant. Andelen, der havde været udsat for vold, tyveri og/eller hærværk i 2020, er både statistisk signifikant mindre end andelen i 2019 og end andelen for den tidligere periode fra 2005-2019 samlet set.

Bekymring for kriminalitet

I 2020 var det 10 pct., der angav, at de ofte eller næsten hele tiden tænkte på risikoen for *selv at blive udsat for kriminalitet*. Denne andel er statistisk signifikant mindre end andelen i det forudgående år, men der er ikke klare udviklingstendenser set over hele perioden. Bekymringen for selv at blive udsat for kriminalitet hænger sammen med, om personen tidligere har været udsat for kriminalitet og med køn, idet flere kvinder end mænd er bekymret herfor. Med hensyn til alder er der en større andel af 25-74-årige, der sjældent eller aldrig bekymrer sig for selv at blive udsat for kriminalitet, sammenlignet med den yngste aldersgruppe. Forskellen er statistisk signifikant.

I 2020 er andelen, der er meget *bekymret for vold og kriminalitet i samfundet*, 14 pct., hvilket er statistisk mindre end andelen i 2019 samt andelen for 2015-2019 samlet. Befolkningens bekymring for kriminalitet i samfundet hænger sammen med køn, da kvinder er mere bekymrede herfor end mænd. Desuden har det betydning, om personen selv har været udsat for kriminalitet. Endvidere er en signifikant større andel af de 25-74-årige, end af de yngre, meget bekymret for vold og kriminalitet i samfundet.

Covid-19 og nedlukning af samfundet

Hovedparten af undersøgelsens spørgsmål omhandler udsathed for kriminalitet inden for de seneste 12 måneder forud for udspørgningstidspunktet, og undersøgelserne foretages løbende gennem året. Undersøgelsen i 2020 vil dermed også omfatte perioder med nedlukning af samfundet grundet COVID-19. Disse nedlukninger kan have præget den kriminalitetsudvikling, der er belyst i indeværende undersøgelse. Det gælder blandt andet forekomsten af tyverier og indbrud, som er på det laveste niveau, der er målt i offerundersøgelserne. Desuden er andelen af voldstilfælde, der er foregået i private hjem, på det højeste niveau målt. Hvad angår andelen, der er bekymret for vold og kriminalitet i samfundet, ses i 2020 den laveste andel målt i offerundersøgelserne. Disse resultater kan alle være påvirket af, at mængden af tid tilbragt hjemme er steget under nedlukningerne, mens mængden af tid tilbragt ude i det offentlige rum er faldet. Lignende tendenser ses i andre undersøgelser (Mannov et al. 2020 og Gerell et al. 2020).

Det er dog ikke alle resultater i indeværende undersøgelse, som peger i den retning, man kunne forvente. Eksempelvis findes ikke en stigning i udsathed for kriminalitet begået på

internettet, når der sammenlignes med 2019, mens dette er set i Storbritannien, hvor en undersøgelse viser en markant stigning i registrerede tilfælde af forskellige typer af internetrelateret kriminalitet i forlængelse af nedlukningen af samfundet (Kemp et al. 2021).

Opsummerende tal

I tabelform kan de vigtigste tal for udsathed for kriminalitet i den aktuelt gennemførte undersøgelse sammenlignet med tidligere tilsvarende undersøgelser sammenfattes således:

Tabel 1.1

Oversigt over udviklingen i danskernes risiko for at blive udsat for kriminalitet, anmeldelsestilbøjelighed og bekymring for kriminalitet frem til 2020.

	Første sammenlignelige måling foretaget år	Udvikling fra første måling til 2020 [†]	Udvikling fra 2005-2019 sammenlignet med 2020 [†]	2020
Andel udsat for tyveri, hærværk og/eller vold	1987 (25 %)	–	–	12 %
Andel udsat for tyveri	1972 (13 %)	–	–	8 %
Anmeldelsestilbøjelighed for tyveri	1972 (62 %)	–	–	55 %
Andel udsat for indbrud	2012 (3 %)	–	– ^{††}	2 %
Anmeldelsestilbøjelighed for indbrud	2012 (87 %)	–	– ^{††}	73 %
Andel udsat for hærværk	1972 (7 %)	–	–	4 %
Anmeldelsestilbøjelighed for hærværk	1972 (32 %)	+	0	43 %
Andel udsat for vold	(1971) / 1987 (3 %)	–	–	1 %
Anmeldelsestilbøjelighed for vold	1971 (19 %)	+	0	42 %
Andel kvinder udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de sidste 5 år			+	2 %
Anmeldelsestilbøjelighed for voldtægt				23 % ^{†††}
Andel udsat for kriminalitet begået på internettet ^{††††}				5 %
Bekymring for kriminalitet ^{†††††}	1976 (18 %)	–	0	10 %

[†] Tegnforklaring: + = statistisk signifikant stigning, 0 = uændret, – = statistisk signifikant fald.

^{††} Ved udsathed og anmeldelsestilbøjelighed for indbrud sammenlignes med perioden 2014-2019

^{†††} Tallene er et gennemsnit for 2008-2020, idet antallet af anmeldelser for voldtægter er meget lille og dermed forbundet med relativ stor statistisk usikkerhed.

^{††††} Udsatheden for kriminalitet begået på internettet er i tabellen ikke sammenlignet med tidligere år, da opgørelsesmetoderne har været forskellige i de enkelte år, hvilket gør sammenligninger kompliceret. Se afsnittet om kriminalitet begået på internettet for mere.

^{†††††} Her angives den andel, der svarer, at de ofte eller næsten hele tiden er bekymret for selv at blive offer for kriminalitet.

2

Indledning

I forlængelse af en handlingsplan vedrørende bekæmpelse af vold fra den daværende regering (*Bekæmpelse af vold*, 1993) blev der gennemført en voldsofferundersøgelse i 1995 og 1996 (Balvig, 1995; 1998).

Med henblik på fortsat at bidrage til belysning af voldsudviklingen blev der i 2004 taget initiativ til at gentage voldsofferundersøgelsen. Offerundersøgelsen blev samtidig udvidet, så den fra og med 2005 også inkluderer spørgsmål om udsathed for tyveri og for hærværk samt spørgsmål om bekymring for kriminalitet, der tidligere var stillet i separate undersøgelser. Tabel 2.1 giver et overblik over forskellige tilføjelser og ændringer til Offerundersøgelsen.

Tabel 2.1

Årlige ændringer/tilføjelser angående kriminalitetens art i offerundersøgelsen

Tilføjet i år	Kriminalitetens art og bekymring for kriminalitet	Senere ændringer
2005	Vold	Vold som hadforbrydelse på baggrund af racisme, offerets seksuelle orientering tilføjet i 2008 Vold som hadforbrydelse på baggrund af offerets kønsidentitet tilføjet i 2019 Vold som hadforbrydelse på baggrund af offerets religion tilføjet i 2020
2005	Tyveri (indbrud)	Spørgsmål om indbrud tilføjet i 2012.
2005	Hærværk	Hærværk som hadforbrydelse på baggrund af racisme, offerets seksuelle orientering, kønsidentitet samt religion tilføjet i 2020
2005	Bekymring for at blive personligt udsat for kriminalitet	
2008	Voldtægt (oprindeligt 'tvangssamleje')	
2008	Røveri	Udgået i 2015.
2015	Bekymring for kriminalitet og vold i samfundet	
2018	Kriminalitet begået på internettet	Hadefulde ytringer på internettet tilføjet i 2020
2019	Øvrige seksuelle krænkelser end voldtægt	Sextortion/Sexafpresning tilføjet i 2020
2020	Psykisk vold	

Hovedparten af undersøgelsens spørgsmål omhandler udsathed for kriminalitet inden for de seneste 12 måneder forud for udspejgningstidspunktet. Undersøgelserne er foretaget løbende gennem året. Undersøgelsen i 2020 vil dermed også omfatte perioder med nedlukning af

samfundet grundet COVID-19. Det vides fra andre undersøgelser, at kriminalitetsbilledet har forandret sig i denne periode (se for eksempel Mannov et al. 2020 og Gerell et al. 2020).

Offerundersøgelsen er finansieret af Det Kriminalpræventive Råd, Justitsministeriet og Rigspolitiet og er gennemført i et samarbejde med Københavns Universitet.

2.1

Undersøgelsens data og metode

En ikke ubetydelig del af den kriminalitet, der forekommer i samfundet, anmeldes ikke til politiet og kommer heller ikke til politiets kendskab på anden vis. Man kalder denne ikke-politiregistrerede kriminalitet for den skjulte kriminalitet og taler om kriminalitetens mørketal. Gennemførelse af offerundersøgelser er en af de få muligheder, man har for at skønne dels over den faktisk forekommende kriminalitet i samfundet og dels mørketallets størrelse. I offerundersøgelser udspørges befolkningen via webbaserede spørgeskemaer eller telefoniske interviews, om de har været udsat for forskellige former for kriminalitet. I bekræftende fald spørges, om det er blevet anmeldt, eller om politiet har fået nys om forholdet på anden vis; en oplysning som muliggør estimeringer af mørketallet.

Offerundersøgelser kan yde et bidrag til beskrivelse og forståelse af vold og anden kriminalitet i samfundet og mørketallets størrelse, men også kun et bidrag. Der er således en række problemer forbundet med gennemførelse af denne form for undersøgelser. Disse problemer betyder, at oplysningerne bliver forbundet med en vis usikkerhed og en række begrænsninger, som bør tages i betragtning, når tallene fortolkes og forklares. Blandt de vigtigste er:

- Det er befolkningens *oplevelse*, der aflæses. Denne oplevelse er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med den juridiske afgrænsning af kriminalitet. Forskellige mennesker har givetvis forskellige opfattelser af, hvad voldtægt eller vold er (jf. f.eks. Balvig 1978), og disse opfattelser kan ændre sig over tid. Et skub i en skolegård kan i én tidsperiode blive oplevet som drilleri, i en anden som mobning og i en tredje som vold. Konsekvensen heraf er blandt andet, at forskellige måder at spørge og formulere spørgsmålene på udløser forskellige svar og giver forskellige hyppigheder (Balvig 1995; Kyvsgaard 2015). Man må derfor være særdeles opmærksom på den anvendte spørgsmålsformulering og på, at konstaterede forskelle mellem selv ensartet gennemførte undersøgelser over tid kan bero på ændrede opfattelser af, hvad vold og andre former for kriminalitet er.
- Det er aldrig hele befolkningen, der udspørges. Der er f.eks. altid en nedre og ofte en øvre aldersgrænse. I denne undersøgelse er den nedre aldersgrænse 16 år og den øvre 74 år. Det er desuden næsten altid alene et mindre udsnit af den del af befolkningen, undersøgelsen omfatter, der udspørges. I 2020 udgøres nettostikprøven af 25.122 personer. Det betyder, at tallene er forbundet med statistisk stikprøveusikkerhed.
- Nogle af de former for kriminalitet, der spørges om – vold og voldtægt – er relativt sjældne hændelser. Det betyder, at stikprøveudvalget helst skal være meget stort

for nærmere at kunne analysere de hændelser, der berettes om. Med stigende udvalgsstørrelse øges imidlertid også omkostningerne og andre praktiske problemer med at gennemføre undersøgelsen, således at det kan være svært at realisere det undersøgelsesmæssigt mest ideelle.

- Der er forskellige måder at finde frem til dem, man ønsker skal indgå i undersøgelsen. Disse måder har hver deres fordele og ulemper. En af mulighederne er et fuldstændigt tilfældigt udvalg (lodtrækningsprincip) baseret på CPR-registret, hvilket er tilfældet i omnibusundersøgelsen, hvor personer til deltagelse udvælges tilfældigt via Danmarks Statistiks CPR-register.
- Det lykkes aldrig at få besvarelser fra alle, der er med i det endelige udvalg. Der er nogen, det ikke lykkes at træffe, og andre, der ikke ønsker at deltage. 13.255 personer har i 2020 besvaret spørgsmål om udsathed for vold og andre former for kriminalitet, jf. også nedenfor. Der er en betydelig risiko for, at de, man ikke får med, udgør et skævt udsnit af alle, og at tallene derfor forvrides i den ene eller den anden retning. Dette kompenseres der dog i hvert fald i nogen grad for ved vægtning af besvarelsene, jf. herom længere fremme.
- Der er forskellige måder at udspørge på. De fire standardmetoder er det personlige interview, telefoninterviewet, postspørgeskemaet og internetspørgeskemaet. Hver af disse metoder har deres fordele og ulemper, f.eks. med hensyn til svarvillighed (se det følgende punkt). I 2020 har hovedparten af respondenterne i offerundersøgelsen svaret gennem et internetspørgeskema.
- Der kan være et problem med svarvillighed. Der kan være nogen, der ikke ønsker at berette i et spørgeskema eller over for en interviewer om den kriminalitet, de har været udsat for. Denne svarvillighed kan tænkes at variere med forskellige omstændigheder ved kriminaliteten. F.eks. kan der være grund til at tro, at svaruvillighed er et større problem ved kortlægning af partnervold end ved kortlægning af tasketyverier udført af fremmede i gademiljøet.
- Der kan være hukommelsesproblemer. Også kriminalitet glemmes i en eller anden udstrækning, igen formentlig afhængig af dens karakter, tid siden hændelsen, og hvem man i øvrigt er m.v. Hukommelsesfaktorens indvirkning på undersøgelsens resultater søges begrænset ved alene at spørge om hændelser inden for en forholdsvis kort periode forud for undersøgelsen. I denne undersøgelse spørges der typisk ind til udsathed for vold og andre former for kriminalitet inden for det seneste år. Ved et 1-års perspektiv er risikoen for fremadteleskopering (se det følgende punkt) desuden mindre.
- Ved introduktion af en afgrænset tidsperiode, hvori kriminaliteten søges kortlagt, introduceres det såkaldte teleskopingsproblem, dvs. at man ganske vist husker selve hændelsen, men fejllukker tidspunktet. Man taler om fremadteleskopering for de tilfælde, som reelt er sket forud for tidsperioden, og bagudteleskopering for de tilfælde, man ikke beretter om, fordi man fejlagtigt tidsmæssigt placerer dem uden for tidsperioden. Problemet er, at bagudteleskopering og fremadteleskopering

ikke nødvendigvis går lige op i sidste ende, hverken antalsmæssigt eller med hensyn til type af hændelse (f.eks. med hensyn til alvorlighed, anmeldelse/ikke-anmeldelse m.v.).

- Der er forskel på ofre (personer) og episoder (handlinger). Mennesker risikerer at blive udsat for kriminalitet mere end én gang inden for den tidsperiode, der spørges til. Offerundersøgelserne er ikke altid velegnede til at udsige noget om alle de episoder, der har fundet sted, idet det forudsætter, at de udsurgte spørges detaljeret om hver hændelse (f.eks. om anmeldelse, ikke-anmeldelse). I denne undersøgelse spørges der typisk ind til den seneste hændelse.
- Der kan endelig også opstå fejl i forbindelse med registrering af svar, databehandling m.v.

Den aktuelle offerundersøgelse er gennemført som et led i Danmarks Statistiks omnibusundersøgelser. Omnibusundersøgelser er undersøgelser, hvori der samles flere emner.

De personer, der er omfattet af omnibusundersøgelsen, udvælges tilfældigt via Danmarks Statistiks CPR-register, således at de udgør et tilsigtet repræsentativt udsnit af befolkningen på 16-74 år. Danmarks Statistik sender digitalt en invitation til at deltage i undersøgelsen. I denne invitation indgår et link til webbesvarelse. Der sendes efterfølgende, både digitalt og med papirpost, remindere om deltagelse i undersøgelsen. Har personen efter disse remindere fortsat ikke udfyldt spørgeskemaet, tager Danmarks Statistik kontakt telefonisk (typisk op til fem gange) med henblik på at gennemføre undersøgelsen som telefoninterview.

I hvert af årene fra 2005-2015 er det således cirka 18.000 personer, der er blevet anmodet om at deltage i undersøgelsen, mens nettostikprøven som nævnt i årene 2016-2020 er noget større. Således udgøres nettostikprøven i 2020 af 25.122 personer, jf. tabel 2.2. Sammenlagt drejer det sig over hele perioden om 311.666 personer. Heraf har 186.230 valgt at deltage i undersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 60 pct. I hele perioden ligger svarprocenten mellem 50 og 65 – med den laveste svarprocent i 2019.

Tabel 2.2

Stikprøvestørrelse, antal besvarelser og svarprocent fordelt efter år, 2005-2020, pct.

	Nettostikprøve	Antal besvarelser	Svarprocent
2005	18.238	11.668	64 %
2006	17.996	11.588	64 %
2007	17.796	11.653	65 %
2008	17.947	11.716	65 %
2009	18.268	11.521	63 %
2010	18.442	11.585	63 %
2011	18.185	11.745	65 %
2012	18.251	11.568	63 %
2013	17.750	10.446	59 %
2014	18.910	11.441	61 %
2015	18.845	11.492	61 %
2016	20.441	12.162	59 %
2017	21.169	11.710	55 %
2018	21.412	11.295	53 %
2019	22.894	11.385	50 %
2020	25.122	13.254	53 %
2005-2020	311.666	186.229	60 %

Først fra juli 2010 blev det muligt at besvare spørgeskemaet via internettet. Flere har med tiden anvendt denne mulighed frem for telefoninterviews. Over perioden 2010-2020 har knap seks ud af ti respondenter besvaret spørgeskemaet via internettet, mens de resterende har besvaret via telefoninterviews. Der viser sig at være en skævhed i, hvem der deltager i internetundersøgelserne frem for de telefoniske interviews, men det er overraskende nok de ældre respondenter, der i højere grad udfylder internetspørgeskemaerne, end det er de unge. Denne forskel er statistisk signifikant.

Indførelsen af internetbaseret spørgeskemaundersøgelse indebærer imidlertid ikke en systematisk skævhed i svarprocent og heller ikke i bortfald i relation til alder. De unge deltager nemlig i højere grad end de ældre i undersøgelsen telefonisk.

Årsagen til, at nogle ikke har deltaget i undersøgelsen, fremgår af tabel 2.3. I en stor del af tilfældene – 39 pct. – skyldes det, at personen ikke har kunnet træffes til trods for, at de som beskrevet ovenfor bliver forsøgt kontaktet via flere breve og telefoniske henvendelser. En anden hyppig årsag til ikke at deltage er manglende telefonnummer (25 pct.). Selv om Danmarks Statistik skriftligt henvender sig i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at finde et telefonnummer til personen/husstanden via en mekanisk og manuel telefonnummersøgning, så er det kun en mindre del af disse tilfælde, der fører til, at personen reagerer på henvendelsen. Der er også en del, der har nægtet at deltage i undersøgelsen, nemlig knap en tiendedel af samtlige adspurgte, svarende til godt en femtedel af bortfaldet. For den resterende del af bortfaldet er der ikke angivet en specifik årsag til, at undersøgelsen ikke er gennemført.

Tabel 2.3

Årsager til bortfald, 2005-2020.

	Antal	Andel	Andel af hele stikprøven
Manglende telefonnummer	31.428	25 %	10 %
Nægtet at deltage	26.192	21 %	8 %
Ikke truffet	49.230	39 %	16 %
Anden bortfaldsårsag	18.077	14 %	6 %
Uoplyst	510	0,4 %	0,2 %
I alt	125.437	100 %	40 %

Danmarks Statistik har udarbejdet en personvægt for hver enkelt af de personer, der har besvaret spørgsmålene og således indgår i undersøgelsen, for hermed at tage højde for eventuelle skævheder i materialet. I løbet af undersøgelsesperioden har personvægtene været udarbejdet på lidt varierende typer af oplysninger, blandt andet foranlediget af indførslen af den såkaldte forskerbeskyttelsesordning, se mere herom i Pedersen, Kyvsgaard & Balvig 2017. De aktuelle personvægte er baseret på oplysninger om personernes køn, alder, familietype, indkomst (familiens), socioøkonomisk klassificering, region (5 områder), etnicitet og uddannelse. Variationen i personvægtene er større med de nyeste vægte sammenlignet med de vægte, der anvendtes før 2007: Mens de tidligere vægte i to tredjedele af tilfældene var på mellem 0,75 og 1,25, altså ganske tæt på tallet 1, drejer det sig om knap halvdelen af tilfældene (47 pct.) med de nyeste vægte.

Det er tidligere undersøgt, om ændring i vægtningen influerer på sammenligneligheden over årene. Forskellene viser sig at være meget små og ikke statistisk signifikante, og peger ydermere ikke i en bestemt retning. Indførselen af nye vægte synes således ikke at påvirke mulighederne for at sammenligne med tidligere offerundersøgelser. Det har dog medført, at der er blevet en større forskel mellem de vægtede og de uvægtede frekvenser.

Af tabel 2.4 kan man se, hvor mange af de deltagende der har været udsat for de forskellige former for kriminalitet afhængig af, om tallene er vægtede eller ej.

Tabel 2.4

Antal ofre for henholdsvis vold, trusler om vold, tyveri, indbrud, hærværk, voldtægt, øvrige seksuelle krænkelser og kriminalitet begået på internettet 2005-2020. Vægtede og uvægtede tal.

	Uvægtet	Vægtet
Vold	2.399	2.899
Trusler om vold	5.966	6.597
Psykisk vold (siden 2020)	769	906
Tyveri	9.905	10.417
Indbrud (siden 2012)	2.119	2.077
Hærværk	4.555	4.872
Voldtægt (siden 2008)*	908	1202
Øvrige seksuelle krænkelser (siden 2019)	252	303
Kriminalitet begået på internettet (siden 2018)	3.595	3.585

*Angår fra og med 2019 både mænd og kvinder udsat for voldtægt inden for fem år før interviewet. I perioden 2008-2018 blev udelukkende kvinder spurgt til udsathed for voldtægt.

Som det ses, er der flere, der har været udsat for de forskellige former for kriminalitet i det vægtede materiale end i det uvægtede, bortset fra kriminalitet begået på internettet og indbrud. Dette indikerer, at der eksisterer en generel tendens til, at det er vanskeligere at opnå besvarelser fra mennesker, der har været udsat for kriminalitet, end med mennesker, der ikke har været udsat for kriminalitet.

2.2

Om statistisk signifikans

For at vurdere, om en forskel i resultater fra forskellige år må betragtes som et tilfældigt udsving eller som en reel forskel, anvendes sædvanlige tests for statistisk signifikans. Disse indebærer, at der stilles krav om, at sandsynligheden for, at de fundne forskelle beror på tilfældigheder frem for at afspejle reelle forandringer, skal være mindre end 5 pct., før forskellene betragtes som reelle. Hvorvidt dette bliver resultatet af testen, afhænger naturligvis af, hvor stor en forskel der er mellem resultaterne, men det afhænger i høj grad også af antallet af observationer, der ligger til grund for beregningerne. Er der vældig mange observationer, skal forskellen mellem resultaterne ikke være særlig stor for at være statistisk signifikant. Og omvendt forholder det sig, hvis antallet af observationer er ringe. Relativt få observationer

skaber en større statistisk usikkerhed og betyder også, at forholdsvis store variationer mellem årene let kan forekomme. I visse tabeller og figurer opgøres flere år samlet set, hvis antallet af observationer er for småt til at kunne beskrive udviklingen fra år til år.

I den periode, hvor der hver måned blev spurgt om udsathed for tyveri og hærværk, jf. det tidligere, har der således kun skullet små ændringer til i andel udsatte, før ændringen er statistisk signifikant. Det gælder især tyveri, idet det er den form for kriminalitet, flest udsættes for. For forbrydelser som vold og voldtægt, hvor antallet af ofre er lille, er det straks vanskeligere at påvise signifikante forskelle. Såfremt analyserne ydermere angår en delpopulation, f.eks. alene dem der har været udsat for partnervold, bliver det – selv ved meget store forskelle mellem resultater fra forskellige år – næsten umuligt at opnå statistisk signifikans.

Man skal være opmærksom på, at der heri ligger, at graden af statistisk signifikans ikke er identisk med forandringens størrelse. En lille procentvis ændring af et hyppigt forekommende fænomen kan være statistisk signifikant, mens det på samme tid ikke er tilfældet for selv en betragtelig procentvis ændring af et sjældent forekommende fænomen.

I rapporten angives, når resultaterne er statistisk signifikante. Når dette *ikke* er angivet, er de viste forskelle altså ikke med sikkerhed udtryk for reelle forskelle. Såfremt de årlige målinger tyder på konsekvente forandringer, udtrykkes dette i rapporten som en *tendens*, idet der så kan være grund til at antage, at der er tale om reelle forskelle, som blot er baseret på for få observationer til at blive signifikante.

For alle de undersøgte kriminalitetsformer beregnes det årlige antal ofre med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller. Når forskelle mellem årene er statistisk signifikante, vil disse sikkerhedsintervaller *almindeligvis* ikke overlappe, men det *kan* forekomme, hvis forskellen kun lige netop er statistisk signifikant. Om baggrunden herfor henvises til litteratur om statistisk signifikans.

3

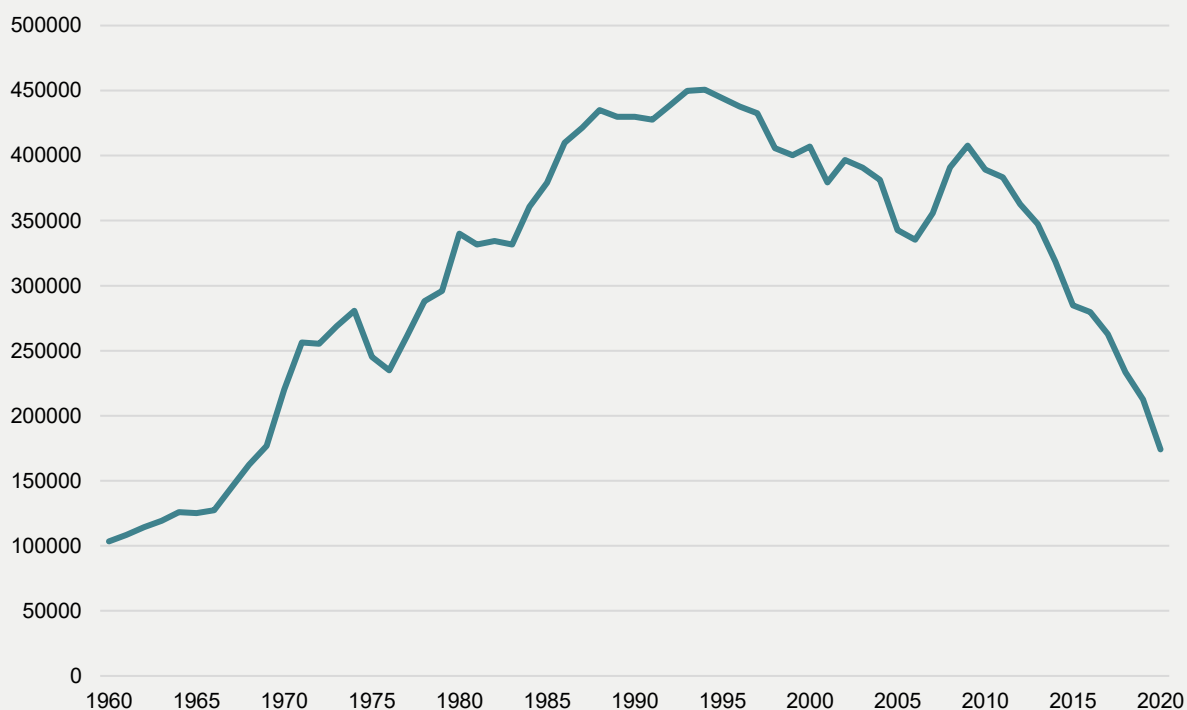
Tyveri

Talmæssigt er det tyverierne, der betyder mest i kriminalstatistikken i Danmark. Omkring fem ud af ti politiregistrerede straffelovsovertrædelser drejer sig om tyveri.

Antallet af politiregistrerede tyverier begyndte at stige i 1960'erne og nåede et toppunkt i slutningen af 1980'erne. Fra slutningen af 1980'erne til midt i 1990'erne stagnerede antallet af anmeldte tyverier, og fra omkring 1995 og den følgende halve snes år skete der et fald, jf. figur 3.1. I 2007 vendte udviklingen igen, og antallet af anmeldte tyverier steg. Siden 2010 er antallet af anmeldte tyverier på ny faldet og var i 2020 på sit laveste niveau i et halvt århundrede.

Figur 3.1

Antal tyverier der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab i Danmark, 1960-2020.²

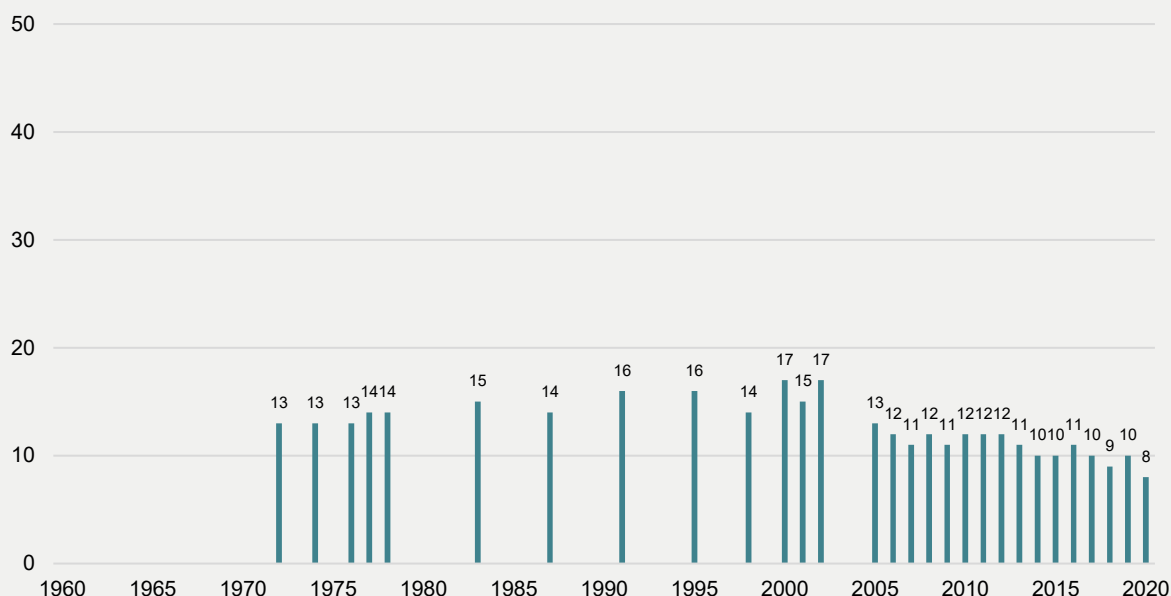

² Figuren inkluderer anmeldelser vedrørende både tyveri og indbrud, se forklaring i fodnote ni.

Figur 3.2 viser befolkningens udsathed for tyveri. Den første undersøgelse af, hvor stor en del af befolkningen der har været udsat for tyveri inden for de seneste 12 måneder forud for interviewtidspunktet, blev foretaget i 1972. Undersøgelsen viste, at det drejede sig om 13 pct., altså et sted mellem hver syvende og hver ottende dansker. Procentandelen, der har været udsat for tyveri, steg herefter frem til årtusindeskiftet, hvorefter tendensen generelt har været faldende. Det bemærkes, at tyveri i indeværende undersøgelse ligeledes inkluderer indbrud. I afsnit 3.5 analyseres indbrud særskilt.

Figur 3.2

Ofre for tyveri, 1960-2020, pct. af befolkningen.

Den stigningstendens, offerundersøgelserne viser vedrørende tyveri i hovedparten af den sidste fjerdedel af 1900-tallet, er langt svagere og varer ved i længere tid, end tilfældet er for de politianmeldte tyverier. Helt eller delvist kan denne forskel bero på, at der er sket ændringer i, hvor mange gange de enkelte ofre har været udsat. Det gennemsnitlige antal gange, de enkelte ofre har været udsat, steg således fra et niveau omkring 1,2-1,4 i 1970'erne til et niveau omkring 1,6-1,7 i 1980'erne. I undersøgelserne fra 2005-2020 er niveauet 1,4-1,9. Andre undersøgelser bekræfter, at der fra 1970'erne og frem til engang i 1980'erne har været tale om en stigning i befolkningens udsathed for tyveri, samt at der findes en senere opbremsning i udviklingen fra slutningen af 1980'erne til midt i 1990'erne. (Balvig & Høigård 1988; Morgenavisen Jyllands-Posten 1979; Morgenavisen Jyllands-Posten 1984; Politiken 1988; Politiken 1994).

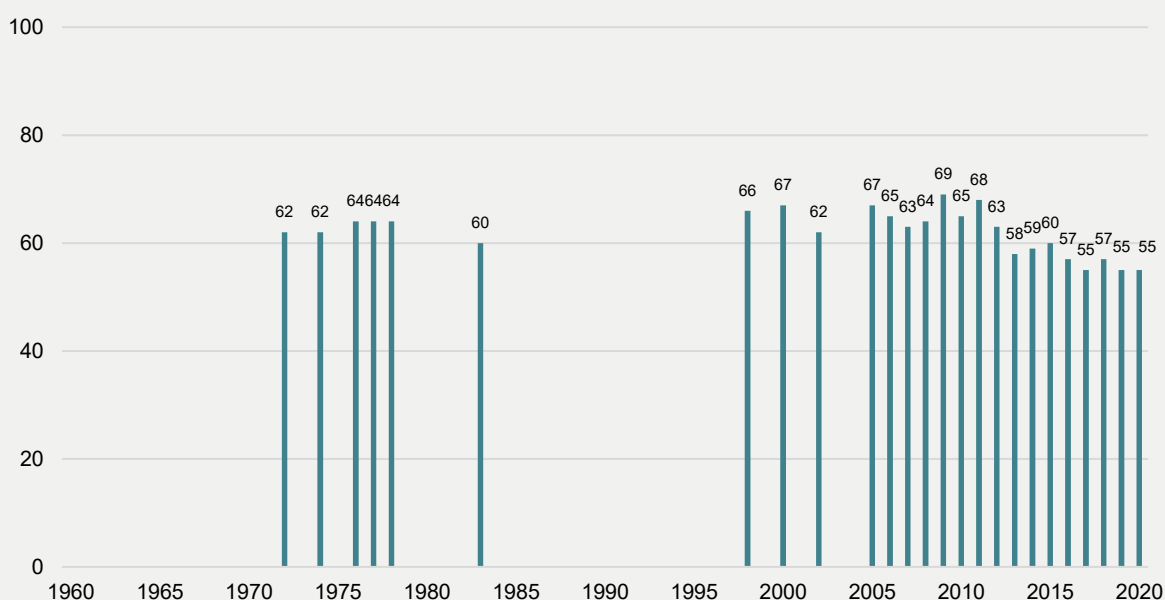
Det er bemærkelsesværdigt, at stigningen i de politianmeldte tyverier fra 2007 til 2009 ikke genfindes i, hvor mange der udsættes for tyveri. Det er for hvert af årene 11-12 pct.

Selv om flere af hovedtendenserne fra 1972 til 2020 synes at pege i samme retning for antallet af politiregistrerede tyverier som for befolkningens rapporterede udsathed for tyveri, så ses der et markant større fald i de politiregistrerede tyverier fra 2009-2020 end for befolkningens rapporterede udsathed. Noget af forskellen kan antageligvis forklares med ændringer i anmeldelsestilbøjeligheden, idet der kan ses en faldende tendens de seneste år, jf. figur 3.3. I denne tabel vedrører anmeldelsestilbøjeligheden både de sager, som offeret selv har anmeldt til politiet og de sager, som politiet har fået kendskab om på anden vis. Det bemærkes, at anmeldelsesprocenten i 2005-2020 angår andelen af de tyveritilfælde, som ofre senest har været udsat for (inden for det seneste år), der er blevet anmeldt til politiet eller som er kommet til politiets kendskab på anden vis. Omvendt er anmeldelsesprocenten for 1972 beregnet ud fra, om mindst ét tyveritilfælde (der har fundet sted inden for det seneste år) er kommet til politiets kendskab gennem anmeldelse eller på anden måde. Den reelle procentforskel mellem disse målinger er som følge heraf nogle få procentpoint mindre end den viste.

Resultaterne i figur 3.3 dækker over to modsatrettede tendenser. Mens der i perioden fra 2005-2020 ses statistisk signifikante fald i andelen af ofre, der selv har anmeldt sagen til politiet, vokser andelen af sager, som politiet har fået kendskab om på anden vis end gennem anmeldelse fra offeret. Andelen af sager, som politiet har fået kendskab om på anden vis, er således vokset fra en pct. i 2005 til seks pct. i 2020.

Figur 3.3

Procent af ofre for tyveri der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis, 1960-2020.

3.1

Udsathed for tyveri

I tabel 3.1 er der givet en mere detaljeret beskrivelse af, hvor stor en andel af de 16-74-årige der har været udsat for tyveri i årene 2005 til 2020. I 2020 er andelen, der har oplevet at være udsat for tyveri inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, otte pct., hvilket er statistisk signifikant lavere end både den tidligere periode (2005-2019) og det forudgående år. Det ses også af tabellen, at det estimerede antal ofre varierer mellem 362.000 og 507.000, og at det laveste antal findes i 2020.

Tabel 3.1

Ofre for tyveri, 2005-2020, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinter- val	Estimeret antal ofre	95 % sikkerhedsinter- val	Uvægtede antal ³
2005	13 %	(11 % - 14 %)	507.000	(448.000 - 566.000)	237
2006	12 %	(11 % - 14 %)	489.000	(441.000 - 537.000)	329
2007	11 %	(10 % - 13 %)	446.000	(391.000 - 502.000)	222
2008	12 %	(10 % - 13 %)	474.000	(416.000 - 532.000)	210
2009	11 %	(10 % - 12 %)	431.000	(391.000 - 470.000)	377
2010	12 %	(11 % - 13 %)	485.000	(456.000 - 515.000)	893
2011	12 %	(11 % - 13 %)	498.000	(474.000 - 522.000)	1366
2012	12 %	(11 % - 13 %)	492.000	(466.000 - 518.000)	1285
2013	11 %	(10 % - 11 %)	447.000	(422.000 - 472.000)	1151
2014	10 %	(10 % - 11 %)	431.000	(400.000 - 465.000)	573
2015	10 %	(9 % - 10 %)	406.000	(373.000 - 438.000)	534
2016	11 %	(10 % - 12 %)	453.000	(423.000 - 490.000)	595
2017	10 %	(9 % - 11 %)	411.000	(380.000 - 445.000)	542
2018	9 %	(9 % - 10 %)	401.000	(371.000 - 436.000)	507
2019	10 %	(9 % - 11 %)	436.000	(401.000 - 468.000)	542
2020	8 %	(8 % - 9 %)	362.000	(332.000 - 389.000)	542

Ved fortolkningen af antallet af ofre for tyveri skal man være opmærksom på, at et tyveri ofte har flere ofre. F.eks. vil ét indbrudstyveri i en bolig ofte blive oplevet af alle beboerne. Man

³ Denne store variation i det uvægtede antal skyldes hovedsageligt, at antallet af måneder, hvori der indgår spørgsmål vedrørende udsathed for tyveri, varierer mellem 6 og 12 måneder gennem perioden.

taler om en “husstandseffekt”, som indebærer, at der vil være færre husstande end individer, der har været udsat for tyveri.

Hovedparten af de personer, der har været udsat for tyveri, har alene været udsat én gang i løbet af et år, jf. tabel 3.2. Relativt få – to til ni pct. af ofrene – har været udsat for tyveri mere end tre gange inden for det seneste år. I gennemsnit har tyveriofrene været udsat for tyveri 1,4-1,9 gange årligt. Gennemsnittet for 2020 er ikke statistisk signifikant forskelligt fra gennemsnittet for den tidligere periode.

Tabel 3.2

Tyveriofre fordelt efter antal gange udsat inden for seneste år, pct., samt det årlige antal tyveritilfælde i gennemsnit, 2005-2020.

	Udsat én gang	Udsat to-tre gange	Udsat mere end tre gange	Gennemsnitligt antal gange udsat
2005	71 %	26 %	3 %	1,4
2006	73 %	24 %	3 %	1,5
2007	78 %	20 %	2 %	1,4
2008	74 %	23 %	3 %	1,5
2009	82 %	15 %	3 %	1,5
2010	72 %	24 %	4 %	1,5
2011	69 %	26 %	5 %	1,6
2012	72 %	23 %	5 %	1,5
2013	73 %	22 %	5 %	1,6
2014	73 %	22 %	6 %	1,7
2015	68 %	25 %	7 %	1,7
2016	65 %	26 %	9 %	1,9
2017	66 %	28 %	7 %	1,7
2018	70 %	23 %	7 %	1,6
2019	64 %	29 %	7 %	1,8
2020	67 %	27 %	5 %	1,7

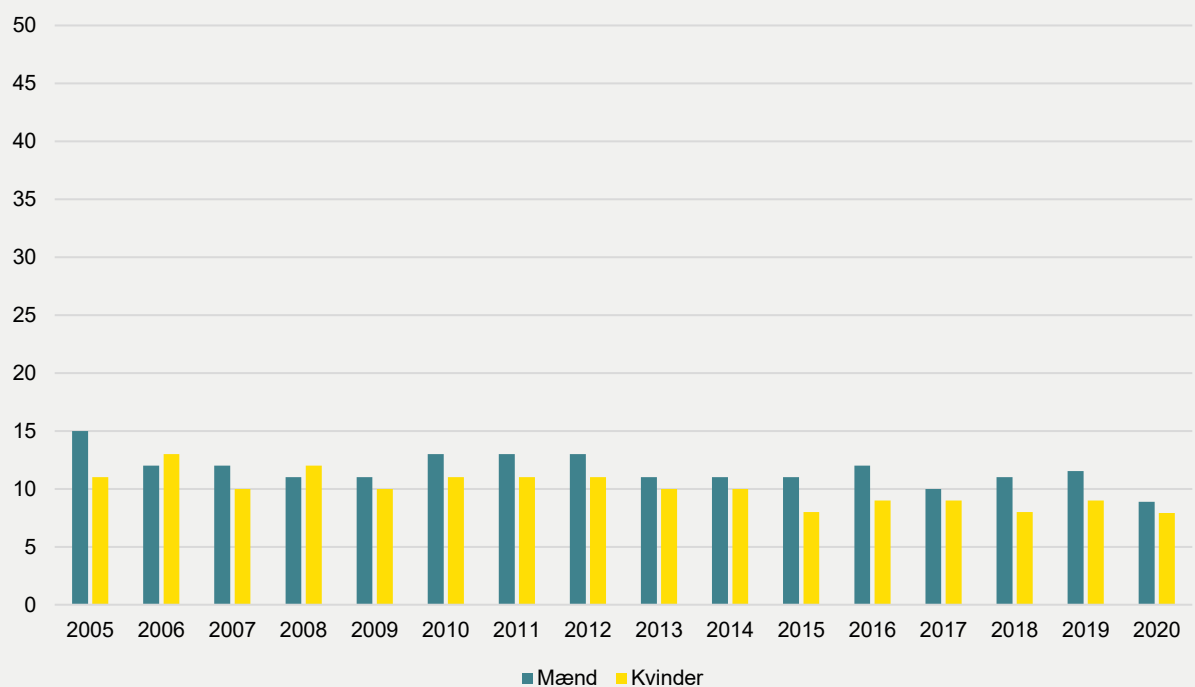
3.2

Karakteristika ved ofre

I 2020 er der ikke statistisk signifikant forskel mellem mænd og kvinders risiko for at blive udsat for tyveri. Dette er ikke i overensstemmelse med tendensen inden for de seneste fem år, hvor der, med undtagelse af 2017, har været statistisk signifikante forskelle mellem mænds og kvinders risiko for at blive udsat for tyveri, jf. figur 3.4.⁴

Figur 3.4

Tyveriofre fordelt efter køn, 2005-2020, pct.

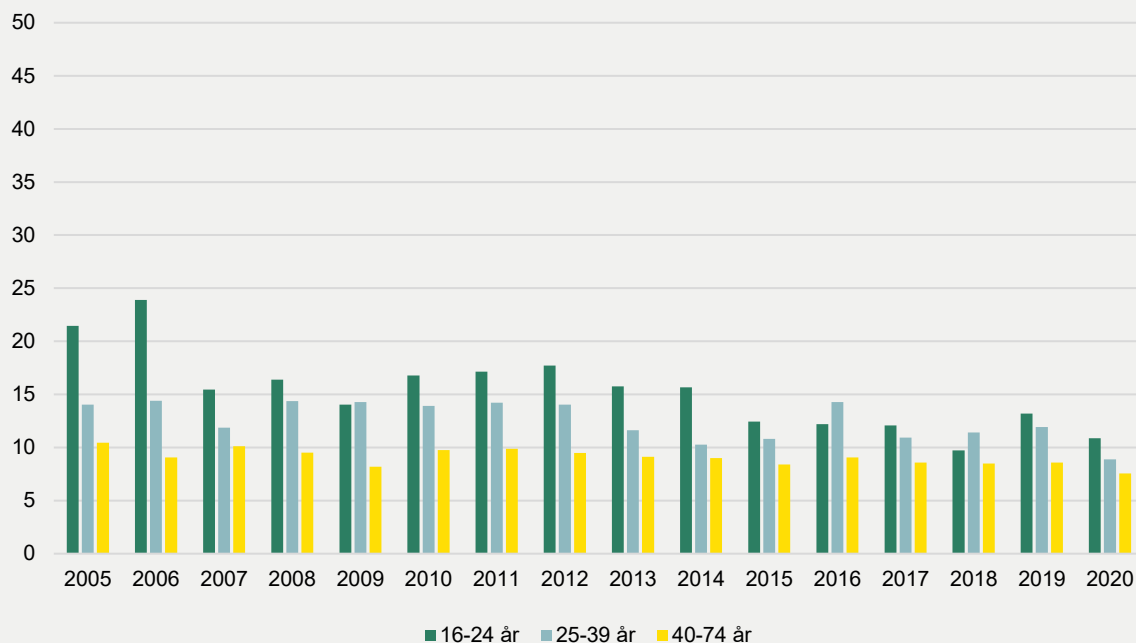

⁴ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 3.1

Af figur 3.5 fremgår, at risikoen for at blive udsat for tyveri i de fleste år har været størst i den yngste aldersgruppe, og at risikoen gradvist aftager med stigende alder.⁵ For de 16-24-årige har udsathedenen udviklet sig lidt i bølger, men sammenlignes starten af perioden (2005-06) med 2020, er der sket et statistisk signifikant fald.

Figur 3.5

Tyveriofre fordelt efter alder, 2005-2020, pct.

⁵ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 3.2

Udsathed for tyveri varierer i forhold til, hvor ofte ofrene går ud om aftenen, jf. tabel 3.3. I 2020 var personer, der gik ud mindst tre aftener i løbet af ugen, signifikant oftere udsat for tyveri end øvrige. Lignende tendens gør sig gældende blandt de personer, der går ud for at feste eller more sig med andre mennesker, venner eller bekendte mindst én gang ugentligt.

Tabel 3.3

Ofre for tyveri fordelt efter hvorvidt personen går ud om aftenen, 2020, pct.

Går ud om aftenen	Andel ofre i gruppen	Fordeling af ofre
De fleste aftener i ugens løb	9 %	6 %
3-4 aftener om ugen	11 %	18 %
1-2 aftener om ugen	9 %	37 %
Ikke hver uge	7 %	39 %
I alt	8 %	100 %

Sammenlignes den laveste indkomstgruppe (første kvartil) med de øvrige, ses at den laveste indkomstgruppe i 2020 var statistisk signifikant mere udsatte for tyveri end de højere indkomstgrupper, jf. tabel 3.4. For de øvrige indkomstgrupper, er der ingen entydige tendenser vedrørende udsathed for tyveri.

Tabel 3.4

Ofre for tyveri fordelt efter indkomst (kvartiler), 2020, pct.

Indkomstgruppe	Andel ofre i indkomstgruppen	Fordeling af ofre
Første kvartil	11 %	33 %
Andet kvartil	7 %	22 %
Tredje kvartil	7 %	22 %
Fjerde kvartil	8 %	23 %
I alt	8 %	100 %

3.3

Tyveriets genstand og skadevirkning

Spørgsmålet om, hvilken form for tyveri ofrene har været udsat for, belyses i tabel 3.5. Cykeltyveri forekommer hyppigst. Også relativt mange af tyverierne var enten tyveri af noget fra beboelsen (17 pct.) eller tyveri af noget, respondenterne havde på sig (17 pct.). Derimod er det relativt sjældent, at nogen får stjålet motorcykel, knallert eller båd, hvilket givetvis især er betinget af, at få har disse ejendele. 'Biltyverier' omfatter formodentlig også en del tilfælde, hvor der er stjålet ejendele fra en bil. Knap en tredjedel af dem, der har været udsat herfor, angiver således et tab på under 1.000 kr. Det skal bemærkes at respondenterne har mulighed for at vælge flere ejendele. I de tilfælde, hvor ofrene har angivet, at de fik stjålet 'andet', drejer det sig ofte om penge, kreditkort eller elektronisk udstyr og i en del af tilfældene også om genstande fra biler eller cykler. De øvrige former for ejendele, som kategorien 'andet' omfatter, er meget forskelligartede, lige fra værktøj til smykker.

Tabel 3.5

Ejendel udsat for tyveri af samlet antal tyverier, 2020, pct.

Ejendel udsat for tyveri	Andel
Intet. Det var kun forsøg	10 %
Bil	8 %
Motorcykel	1 %
Knallert	2 %
Cykel	20 %
Båd/skib	1 %
Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor	17 %
Noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl	11 %
Noget fra min arbejdsplads	6 %
Noget fra mit sommerhus/fritidshus	2 %
Noget jeg havde på mig (tasketyveri/lommetyveri)	17 %
Andet	18 %

Den form for mulig skadevirkning, man umiddelbart forbinder med tyveri, er af materiel og økonomisk art. Det er her vigtigt at sondre mellem de umiddelbare og de langsigtede omkostninger eller skader, idet en betydelig del af de umiddelbare skader restitueres gennem, at det stjalne eller ødelagte helt eller delvist genfindes eller erstattes. I offerundersøgelsen er alene de umiddelbare økonomiske skader belyst, jf. tabel 3.6. Tabellen viser, at det gennemsnitlige tab pr. tyveritilfælde i 2020 lå på et lavere niveau end det foregående år, men forskellen er

ikke statistisk signifikant.⁶ Der knytter sig en betydelig usikkerhed til disse gennemsnitsberegninger, og de forholdsvist store variationer mellem årene må derfor tages med forbehold. Udregnet i 2005-priser var det umiddelbare økonomiske tab i 2020 8.400 kr. pr. tyveritilfælde. Det skal påpeges, at biltyverier indgår med bilens fulde værdi i denne beregning. Størstedelen af de stjålne biler genfindes imidlertid forholdsvis hurtigt og returneres til ejerne (i mere eller mindre oprindelig tilstand), og som tidligere nævnt, dækker biltyverier formodentlig også over nogle tilfælde, hvor der er stjålet ejendele *fra* bil.

Tabel 3.6

Tyverier fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader, 2005-2020.

	Gennemsnitligt tab pr. tyveritilfælde (kr.)	Gennemsnitligt tab pr. indbygger 16- 74 år (kr.)
2005	13.300	1.700
2006	12.600	1.500
2007	11.400	1.200
2008	14.500	1.700
2009	15.400	1.600
2010	12.000	1.400
2011	14.300	1.700
2012	12.400	1.400
2013	11.500	1.200
2014	13.400	1.400
2015	8.600	800
2016	14.200	1.500
2017	9.400	900
2018	9.900	900
2019	12.400	1.200
2020	10.400	800

⁶ En undersøgelse af de enkelte år viser, at der i nogle af de tidligere år var enkelte tyveritilfælde på meget høje beløb, hvilket øger gennemsnittet betragteligt. Når beløb over 100.000 kr. fjernes for alle år, viser beregningen fortsat et fald i 2017, som dog er mindre end det, tabellen angiver. Det gennemsnitlige beløb i 2020 placerer sig på et højere niveau sammenlignet med 2019, når beløb over 100.000 kr. fjernes. Det tyder på at det høje gennemsnit i 2019 i høj grad er drevet af få tyveritilfælde med meget høje beløb.

Hvorvidt offeret har fået noget tilbage, har en stærk sammenhæng med værdien af det stjålne, jf. tabel 3.7. For tab af værdier under 3.000 kr. er det under halvdelen, der har fået noget af det stjålne tilbage, og for tab af værdier på mindst 3.000 kr. stiger denne andel i takt med værdien af det stjålne. Ved tab på mere end 10.000 kr. er andelen 73 pct.

Tabel 3.7 viser desuden, at 50 pct. af ofrene ikke har fået noget tilbage og heller ingen erstatning. Dette skal ses i sammenhæng med, at en meget stor del af tyverierne har medført ret beskedne økonomiske tab, idet 40 pct. af tyverierne drejer sig om en umiddelbar økonomisk skade på mindre end 500 kr. Desuden skal det bemærkes, at 82 pct. af de tyveriofre, som ikke har fået noget tilbage og ingen erstatning, ikke har anmeldt tyveriet til forsikringen.

Tabel 3.7

Tyveriofre (eksklusive forsøg) fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader, set i forhold til om ofrene genvandt det stjålne/fik erstatning, 2020, pct.

	Tyveriofferet fik noget tilbage	Tyveriofferet fik intet tilbage
0 - 499 kr.	48 %	52 %
500 - 2.999 kr.	27 %	73 %
3.000 - 4.999 kr.	41 %	59 %
5.000 - 9.999 kr.	60 %	40 %
10.000 kr. eller mere	73 %	27 %
I alt	50 %	50 %

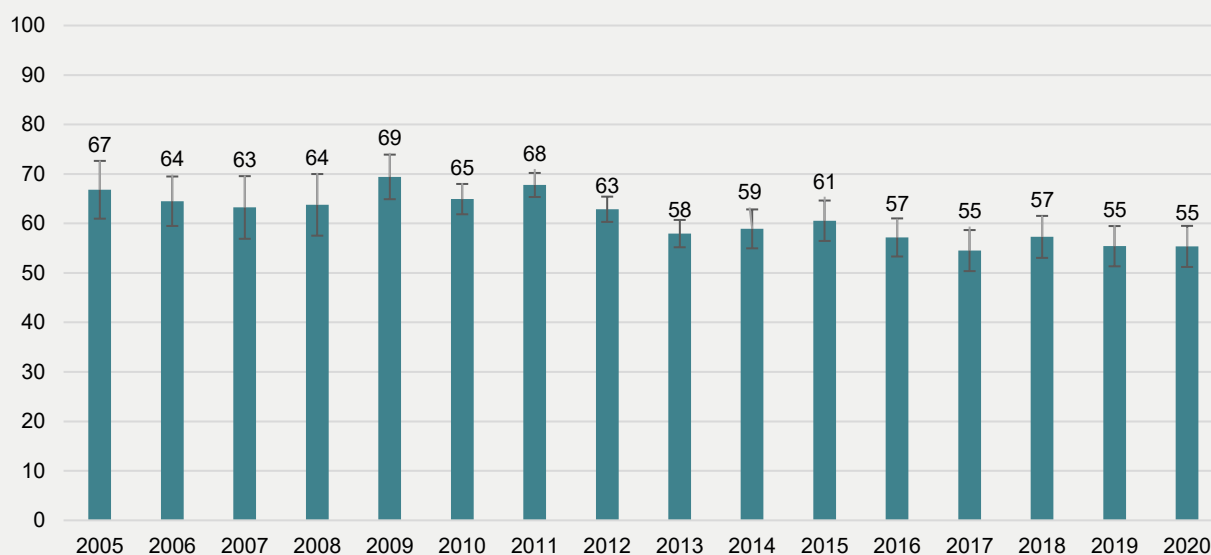
3.4

Anmeldelsestilbøjelighed

Anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri udviser, som beskrevet i kapitlets indledning, et lavere niveau de seneste år end tidligere i perioden, jf. figur 3.6. Blandt de udspurgte i 2020 var det 55 pct. af tyveriofrene, der havde anmeldt forholdet til politiet, eller hvor politiet havde fået kendskab til forholdet på en anden måde end ved anmeldelse. Denne andel er ikke statistisk signifikant forskellig fra andelen i 2019, men er signifikant lavere end andelen for den tidligere periode fra 2005-2019.

Figur 3.6

Andel af ofre for tyveri der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2005-2020, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller, pct.

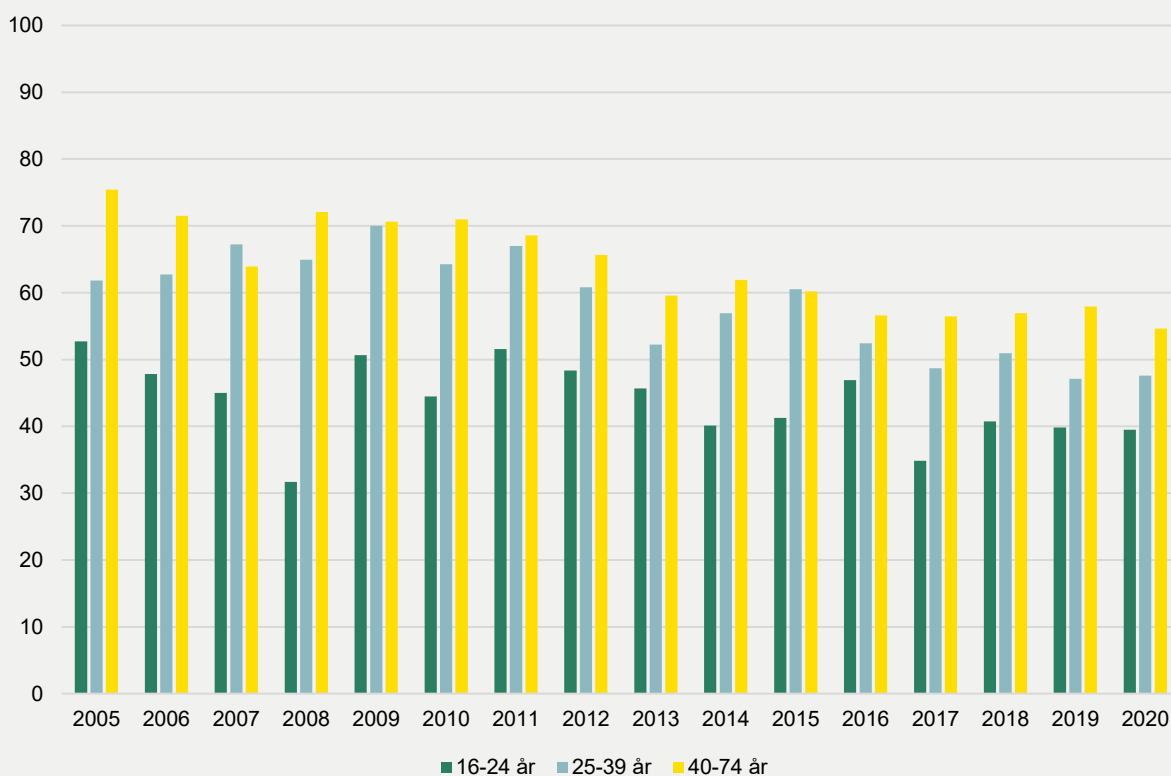

Der er ikke statistisk signifikant forskel mellem mænd og kvinders tilbøjelighed til at anmelde tyveri i 2020. Hvis man ser på hele perioden, er der statistisk signifikant forskel på anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri, således at mænd har mindre tilbøjelighed til at anmelde tyveri end kvinder.

Alle offerundersøgelserne viser, at anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri stiger med alderen. Dette var også tilfældet i 2020, jf. figur 3.7.⁷ De 40-74-årige er således statistisk signifikant mere tilbøjelige til at anmelde tyveritilfælde end den yngste aldersgruppe.

Figur 3.7

Andelen af tyverier, der er blevet politianmeldt, fordelt efter offerets alder, 2005-2020, pct.⁸

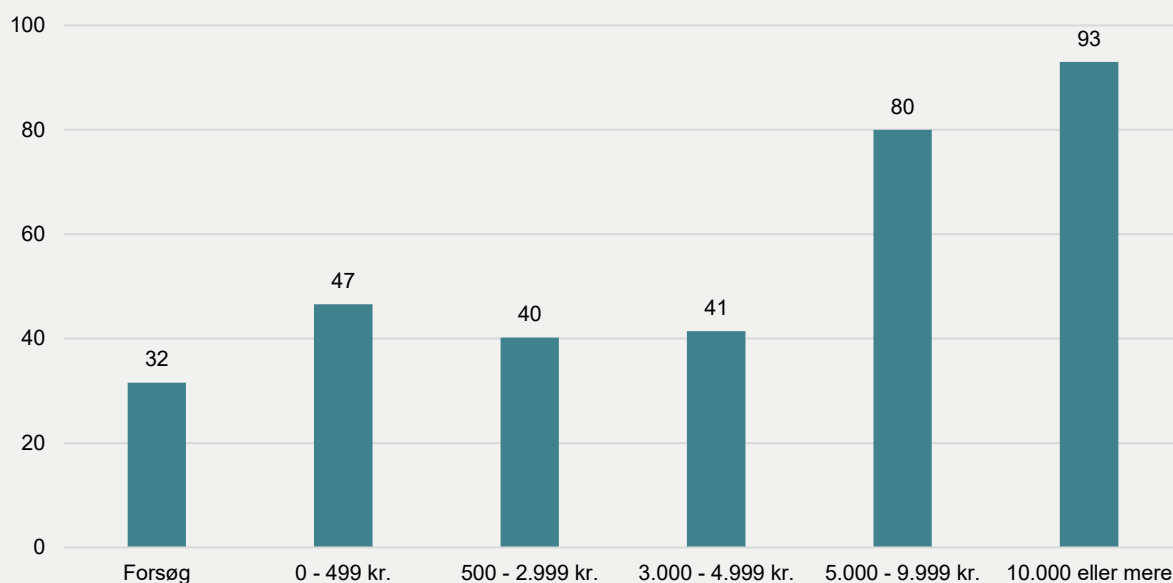
⁷ Det bemærkes, at figuren udelukkende inkluderer de tyverier, som offeret selv har anmeldt til politiet, hvorfor tyveritilfælde, som politiet har fået kendskab om på anden vis end gennem offerets egen anmeldelse, ikke er inkluderet i figuren.

⁸ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 3.3.

Der er en stærk og klart statistisk signifikant sammenhæng mellem anmeldelsestilbøjelighed og det umiddelbare økonomiske tab ved et tyveri: Jo større beløb, der er stjålet for, desto højere anmeldelsesprocent, jf. figur 3.8. Af dem, der har fået stjålet værdier for mindre end 500 kr., anmelder 43 pct. tyveriet. I sager, hvor skaden overstiger 10.000 kr., har godt ni ud af ti anmeldt tyveriet.

Figur 3.8

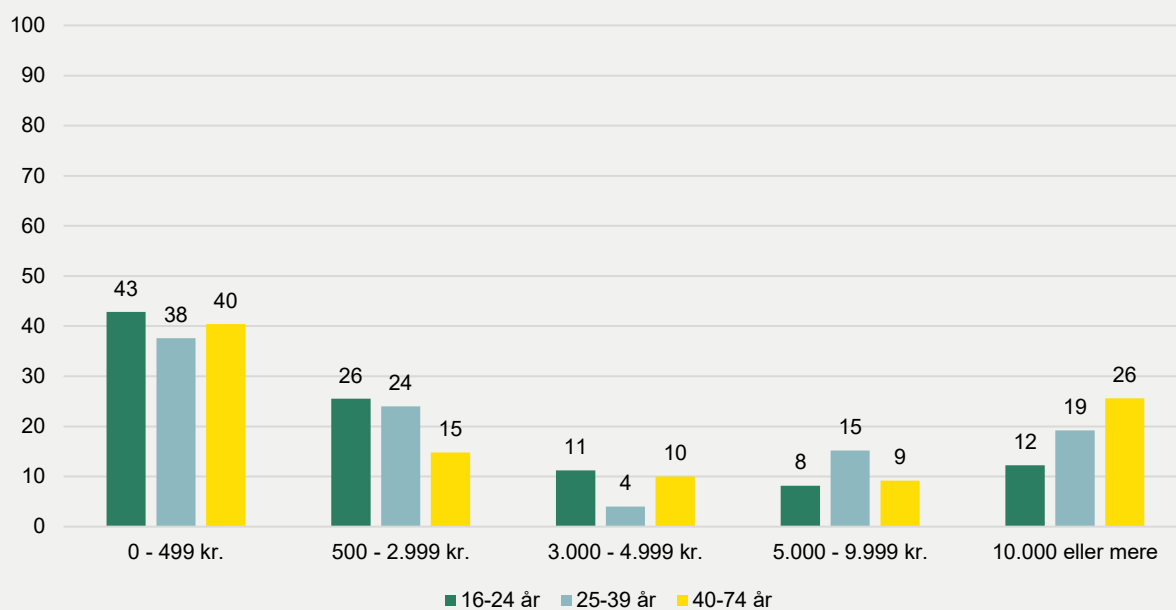
Procent af tyveriofre der har anmeldt tyveriet til politiet fordelt efter, hvor meget der er stjålet for, 2020, pct.

At anmeldelsestilbøjeligheden er størst blandt den ældste aldersgruppe og mindst blandt den yngste kan således hænge sammen med, at værdien af det stjålne er lavere for de 16-24-årige ofre end for ofre i den ældste aldersgrupper, jf. figur 3.9. De unges incitament for at anmelde er dermed sandsynligvis ikke lige så stort som i den ældste aldersgruppe.

Figur 3.9

Tyveriofre (eksklusive forsøg) fordelt efter alder og de umiddelbare økonomiske skader, 2020, pct.

Det unikke ved offerundersøgelser er, at de kan give os et indblik i mørketallet, dvs. den andel af kriminaliteten, som ikke anmeldes og registreres hos politiet. Dette er allerede berørt gennem angivelser af, hvor mange af ofrene der har anmeldt, og hvor mange der ikke har anmeldt. I tillæg til disse offerorienterede mørketal muliggør opgørelsen af de umiddelbare økonomiske skader, at vi tillige kan beregne økonomiske mørketal, dvs. hvor stor en del af den samlede mængde skader, målt i kroner, som ikke anmeldes og registreres.

Tages der udgangspunkt i de tyverier, som ikke er anmeldt, og som politiet heller ikke har fået kendskab om på anden vis, angår mere end 80 procent af disse værdier for mindre end 3.000 kr., jf. også bilagstabel 3.4. Det økonomiske mørketal, altså den økonomiske andel af tyverier der ikke anmeldes til politiet, kan på denne baggrund beregnes til ni pct. Denne andel er i 2020 lavere end i 2019, men højere end det, der er set de tidligere år. Tyverier kan naturligvis være belastende for den enkelte, men set i den store samfundsmæssige sammenhæng må man på baggrund af disse beregninger konkludere, at det økonomiske mørketal på tyveriområdet er et forholdsvis beskedent problem.

Hvorvidt offeret har anmeldt tyveriet til forsikringsselskabet eller ej, er også undersøgt. I alt har 45 pct. af ofrene anmeldt tyveriet til forsikringsselskabet, 13 pct. har ikke anmeldt tyveriet, fordi de ikke er tyveriforsikrede, mens 42 pct. ikke har gjort det, selv om de er forsikrede. For sidstnævnte gruppe er årsagen oftest, at de ikke tror, at de ville få erstatning, jf. bilagstabel 3.5.

Der er ligeledes en sammenhæng mellem beløbet, der er stjålet for, og om offeret har anmeldt tyveriet til forsikringsselskabet. Over en tredjedel af de tyverier, der er anmeldt til forsikring, angår tilfælde, hvor der er stjålet for beløb over 10.000 kr., se også bilagstabel 3.6. Omvendt vedrører godt halvdelen af alle tyverier, som ikke er anmeldt, beløb på mindre end 500 kr.

Siden 2012 er de 16-74-åriges udsathed for indbrud undersøgt særskilt. Ved indbrud forstås, at gerningspersonen uden tilladelse forsøger at opnå eller opnår adgang til privat hjem med henblik på tyveri. Andre tyverier fra hjemmet eller tyveri fra eksempelvis garager, parkerede biler, lofts- eller kælderrum, sommerhuse o.l. er ikke omfattet af denne definition af indbrud.⁹

Fra 2014 er spørgsmål om udsathed for tyveri og indbrud stillet hver anden måned i omnibusundersøgelsen, mens de er stillet hver måned i de forudgående år. Eftersom andelen af personer, der har været udsat for indbrud, begrænser sig til nogle få pct., er der fra og med 2014 tale om relativt få observationer, hvilket skaber en større statistisk usikkerhed i forhold til de tidligere år. Det betyder, at der skal større forskelle til mellem årene, for at forskellene er statistisk signifikante, jf. afsnit 2.2.

⁹ I offerundersøgelserne foretaget før 2012 indgår indbrud i opgørelserne over tyveri. På baggrund af de tillægs-spørgsmål, der siden er inkluderet i undersøgelsen, viser det sig, at en overvejende del af tyverierne fra respondenternes bolig er sket via indbrud. 86 pct. af de respondenter, der angiver at have fået stjålet genstande fra deres bopæl, svarer således, at der var tale om indbrud. For at sikre sammenlignelighed med tidligere år og undgå data-brud er disse tilfælde af indbrud indeholdt i beregningerne vedrørende tyveri, hvorfor der vil være et overlap mellem kategorierne tyveri og indbrud. Herudover er de respondenter, som ikke har rapporteret tyverier fra deres bolig, blevet spurgt særskilt om, hvorvidt de har været udsat for indbrud eller forsøg herpå i deres hjem.

Samlet set har 2,4 pct. af de adspurgte i 2020 angivet, at de har været udsat for indbrud inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, jf. tabel 3.8. Andelen af indbrudsofre er statistisk signifikant mindre i 2020 end perioden fra 2014-2019. Andelen af indbrudsofre i 2020 er derudover også statistisk signifikant mindre end andelen i 2019.

Tabel 3.8

Ofre for indbrud, 2012-2020, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinter- val	Estimeret antal ofre	95 % sikkerhedsinter- val	Uvægtede antal ¹⁰
2012	3,6 %	(3,3 % - 4,0 %)	149.000	(135.000 - 163.000)	423
2013	3,6 %	(3,2 % - 3,9 %)	148.000	(134.000 - 162.000)	425
2014	3,5 %	(3,1 % - 4,0 %)	147.000	(127.000 - 166.000)	212
2015	3,0 %	(2,5 % - 3,4 %)	128.000	(107.000 - 144.000)	182
2016	3,6 %	(3,1 % - 4,0 %)	149.000	(130.000 - 170.000)	204
2017	2,9 %	(2,5 % - 3,4 %)	125.000	(106.000 - 143.000)	177
2018	2,8 %	(2,4 % - 3,2 %)	119.000	(101.000 - 139.000)	158
2019	3,2 %	(2,7 % - 3,6 %)	138.000	(118.000 - 156.000)	181
2020	2,4 %	(2,0 % - 2,7 %)	102.000	(86.000 - 117.000)	157

At 2,4 pct. af befolkningen i undersøgelsen fra 2020 havde været udsat for indbrud eller forsøg herpå svarer til mellem 86.000 og 117.000 danskere i alderen 16-74 år. Ved en tilnærmelsesvis beregning i forhold til husstande svarer det til, at 51.000 husstande har oplevet at have været udsat for indbrud.¹¹

¹⁰ Det store fald, i det uvægtede antal udsatte for indbrud fra 2013 til 2014, skyldes i høj grad at der i 2012 og 2013 blev spurgt til indbrud i alle 12 måneder af undersøgelsen, mens der siden 2014 kun er spurgt 6 måneder om året.

¹¹ Husstandseffekten er her beregnet ved, at det samlede antal indbrudsofre i befolkningen i 2020 er divideret med det gennemsnitlige antal beboere pr. husstand, som i 2020 var omtrent to beboere pr. husstand.

Udsathednen for indbrud varierer noget mellem familietyperne, jf. tabel 3.9.

Tabel 3.9

Ofre for indbrud fordelt efter familietype, 2012-2020, pct.

Familietype	Andel ofre blandt familie type	Fordeling af ofre
Enlig uden børn	3,0 %	18 %
Enlig med børn	3,8 %	6 %
Par uden børn	2,8 %	18 %
Par med børn	3,6 %	53 %
Anden familietype	2,9 %	5 %
I alt	3,3 %	100 %

Ses der samlet på perioden 2012-2020, er familier med børn statistisk signifikant oftere udsat end andre familietyper. Dette kan skyldes, at familier med børn oftere end familier uden børn bor i et hus, der i højere grad end lejligheder udsættes for indbrud.

Indbrud sigter ikke mod bestemte personer, men mod boliger, som så i forskellig grad kan være attraktive for indbrud. Nogle kan være attraktive, fordi de er lette at trænge ind i, mens andre er attraktive, fordi de signalerer mulighed for stort udbytte.

En undersøgelse af indbrudsniveauet i Danmark sammenlignet med Sverige, Tyskland, Holland og England/Wales peger således på, at niveauet af indbrud ligger noget højere i Danmark i forhold til de øvrige lande, og at noget af forklaringen herpå er, at der i Danmark findes relativt mange enfamilieshuse, særligt parcelhuse, hvor indbrudsrisikoen er større, end tilfældet er for lejligheder og rækkehuse (Kruize & Sorensen 2017). Offerundersøgelsen viser, at personer, der bor i et parcelhus, i 2020 statistisk signifikant oftere har været udsat for indbrud, end personer, der bor i etageejendom eller række-/dobbelthus.

Der er ingen entydige tendenser vedrørende udsathednen for indbrud på tværs af indkomst-grupperne i 2020, jf. bilagstabel 3.7.

I perioden 2012-2020 var personer, der gik ud mindst tre aftener i løbet af ugen, statistisk signifikant oftere udsat for indbrud end øvrige. Tilsvarende sammenhæng ses for personer, der går ud for at feste eller more sig med andre mennesker, venner eller bekendte mindst én gang ugentligt.

I tabel 3.10 er de økonomiske skader i forbindelse med indbrud beregnet med husstandseffekt, hvor der tages hensyn til, at der bor flere personer i samme husstand.¹² Disse tal er sammenlignet med skaderne fra simpelt tyveri, dvs. den del af tyveritilfældene, som ikke inkluderer tyveri i privat bolig. Det estimeres, at der i 2020 blev stjålet for 0,8 mia. kr. i forbindelse med indbrud, jf. tabel 3.10. Dette betyder, at de økonomiske skader ved indbrud udgør godt en fjerdedel af de samlede tyveriskader. Samtidig er de økonomiske skadevirkninger omtrent tre gange højere ved et gennemsnitligt indbrud end ved simpelt tyveri.¹³

Tabel 3.10

Økonomiske skader i forbindelse med indbrud og i forbindelse med simpelt tyveri, 2012-2020.¹⁴

	Økonomiske skader ved indbrud, i alt. Medregnet husstandseffekt (mia. kr.)	Økonomiske skader ved simpelt tyveri, i alt (mia. kr.)	Gennemsnitligt tab pr. indbrud (kr.)	Gennemsnitligt tab pr. simpelt tyveri (kr.)
2012	2,2	3,1	30.000	7.700
2013	1,7	3	24.100	8.000
2014	1,4	3,7	19.300	11.000
2015	1,3	2,0	21.000	6.200
2016	1,9	3,2	26.100	9.100
2017	1,2	1,8	20.200	5.400
2018	1,5	2,2	26.000	6.700
2019	1,4	3,1	21.600	9.400
2020	0,8	1,8	27.500	6.700

¹² Husstandseffekten er beregnet ved, at det samlede tab for indbrud er divideret med det gennemsnitlige antal beboere pr. husstand, som i 2020 var omtrent to beboere pr. husstand.

¹³ Nogle af de 'simple tyverier' kan dog være indbrud i sommerhuse eller andre steder, jf. fodnote ni.

¹⁴ Disse resultater er behæftet med væsentlig usikkerhed, da få respondenter, der har oplevet meget omfattende økonomiske skadevirkninger af et indbrud eller et simpelt tyveri, hæver det samlede gennemsnit for det pågældende år betragteligt.

Anmeldelsestilbøjeligheden ved indbrud er betydeligt højere, end tilfældet er for tyveri generelt. Af tabel 3.11 fremgår det, at blandt de adspurgte i 2020 havde 84 pct. af ofrene for fuldbyrdet indbrudstyveri anmeldt forholdet til politiet, eller politiet havde fået kendskab til forholdet på anden måde. Selv når der alene er tale om et indbrudsforsøg, anmeldes det i godt seks ud af ti tilfælde. I 2020 er tilbøjeligheden til at anmelde indbrud og indbrudsforsøg samlet set statistisk signifikant lavere end i perioden fra 2014 til 2019, dog er der ikke nogen statistisk signifikant forskel på anmeldelsestilbøjeligheden i 2019 og 2020.

Tabel 3.11

Pct. af ofre for indbrud der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2014-2020 fordelt efter indbrud og indbrudsforsøg.¹⁵

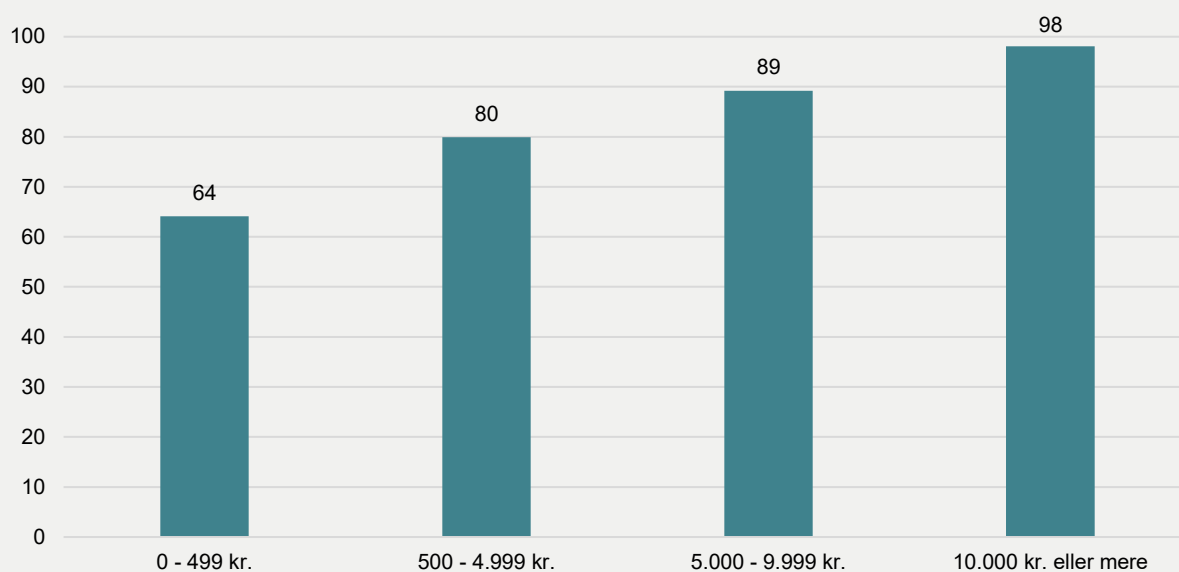
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Procent af indbrud anmeldt til politiet	91 %	90 %	90 %	89 %	93 %	90 %	84 %
Procent af indbrudsforsøg anmeldt til politiet	65 %	57 %	49 %	57 %	62 %	60 %	58 %
Procent af alle indbrud og indbrudsforsøg anmeldt til politiet.	83 %	81 %	78 %	80 %	83 %	79 %	73 %

¹⁵ Data for 2012 og 2013 er ikke inkluderet i tabellen, da det i disse år ikke var muligt at skelne mellem indbrudsforsøg og fuldbyrdede indbrud.

Af figur 3.10 ses forholdet mellem anmeldelsestilbøjeligheden og værdien af det stjålne ved indbrudstyveriet. Det ses, at anmeldelsestilbøjeligheden for indbrud, der har medført relativt små økonomiske tab, er ganske høj. Otte ud af ti indbrudstyverier med økonomiske skader på mellem 500 kr. og 4.999 kr. er blevet anmeldt til politiet, knap ni ud af ti indbrud med økonomiske skader på mellem 5.000-9.999 kr. er blevet anmeldt, mens det gælder for stort set alle indbrud med økonomiske skader på mindst 10.000 kr.

Figur 3.10

Ofre for indbrud der har anmeldt indbrudstyveriet til politiet fordelt efter, hvor meget der er stjålet for, 2012-2020, pct.

Den høje anmeldelsestilbøjelighed ved indbrud betyder, at det økonomiske mørketal på dette område er lavt. De 16 pct. af de fuldbyrdede indbrud i 2020, der ikke anmeldtes, og som politiet ikke fik kendskab til på anden vis, svarede således i økonomisk værdi til mindre end én pct. af det stjålne.

Af tabel 3.12 fremgår det, at langt størstedelen af dem, der i 2012-2020 anmeldte indbrudstyveriet til forsikringsselskabet, fik hel eller delvis erstatning herfor eller genvandt det stjålne. Kun ti pct. af de ofre for indbrud, der havde anmeldt til forsikringsselskabet, fik hverken erstatning eller det stjålne tilbage, hvorimod det gælder 80 pct. af de ikke-forsikringsanmeldte indbrud.

Ud af alle indbrud i 2020 blev 68 pct. anmeldt til forsikringsselskabet, jf. bilagstabel 3.8.

Tabel 3.12

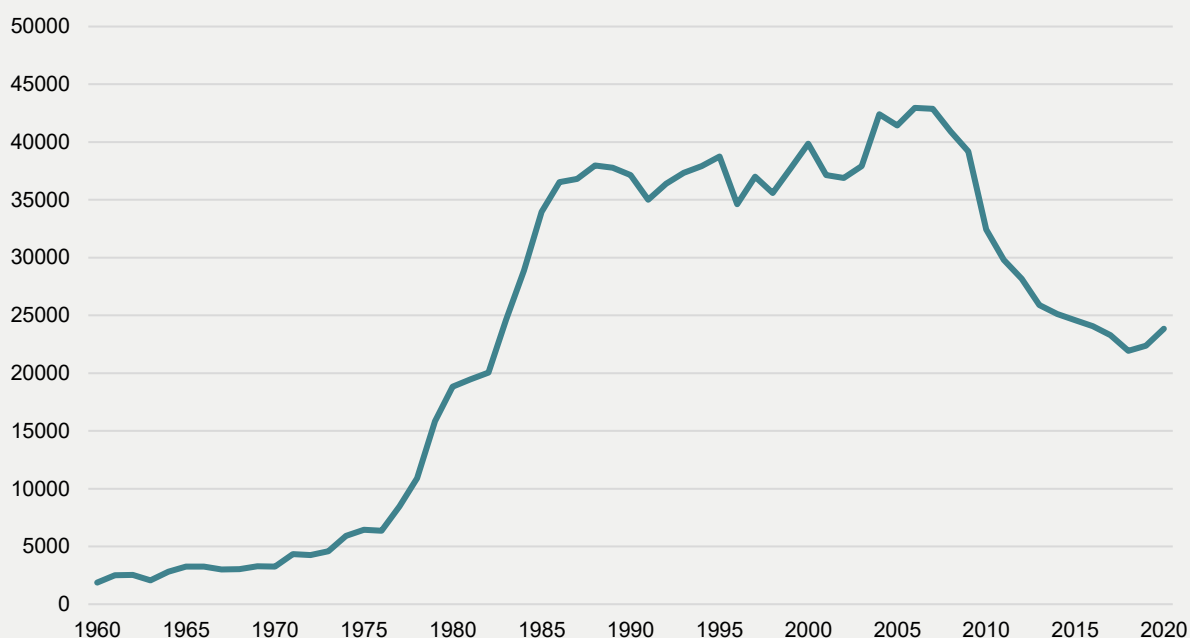
Ofre for indbrud fordelt efter, om de fik erstatning i forbindelse med indbrud og efter, om de anmeldte det til forsikringsselskabet eller ej, 2012-2020

	Anmeldt	Ikke anmeldt
Jeg fik det hele ubeskåret tilbage	17 %	12 %
Jeg fik noget tilbage og/eller erstatning (hel eller delvis) for resten	23 %	8 %
Jeg fik intet tilbage, men fik erstatning (hel eller delvis)	50 %	-
Jeg fik intet tilbage og heller ingen erstatning	10 %	80 %
I alt	100 %	100 %

Udviklingen i politiregistreret hærværk har det til fælles med tyveriudviklingen, at der i en periode har været tale om en meget kraftig stigning i politianmeldte tilfælde. For hærværk indtræffer stigningen imidlertid senere, end tilfældet er for tyverier, og den sker under en kortere periode, fra midt i 1970'erne til midt i 1980'erne. Til gengæld er den kraftigere. I midten af 1980'erne nåede man op på omkring 40.000 politianmeldte hærværkstilfælde årligt, og dette niveau holdt sig frem til 2009, jf. figur 4.1. Efter 2009 er der sket et markant fald i antal anmeldte hærværkstilfælde, selvom der i 2020 ses en lille stigning til omtrent 23.900 tilfælde af hærværk.

Figur 4.1

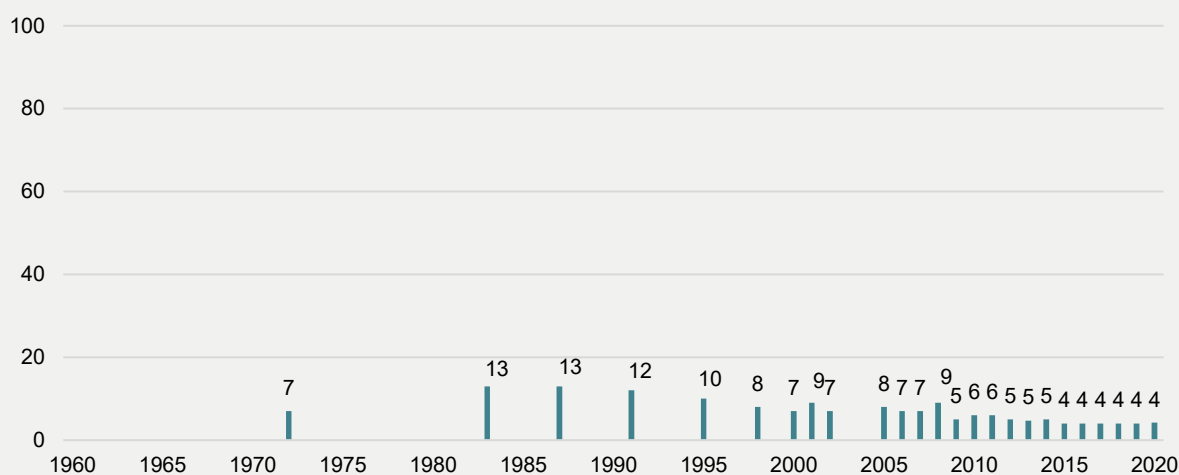
Hærværk der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab i Danmark, 1960-2020.

Offerundersøgelserne viser, at der sker tæt ved en fordobling af befolkningens risiko for at blive udsat for hærværk fra begyndelsen af 1970'erne og frem til 1980'erne, jf. figur 4.2. Denne stigning er statistisk signifikant. Andre undersøgelser bekræfter, at der fra 1970'erne og frem til i hvert fald engang i 1980'erne har været tale om en vækst i befolkningens risiko for at blive udsat for hærværk (Balvig & Høigård 1988).

Figur 4.2

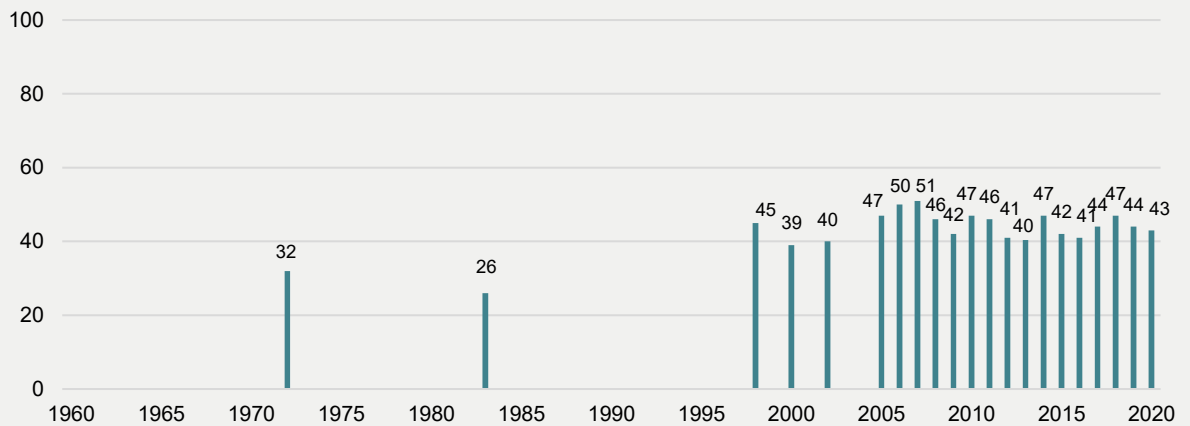
Ofre for hærværk, 1960-2020, pct. af befolkningen.

Fra midten af 1980'erne skiller vandene sig med hensyn til udviklingen i de politiregistrerede hærværkstilfælde og befolkningens faktiske udsathed for hærværk. Sidstnævnte udviser nemlig en klart faldende tendens fra 13 pct. til 7-9 pct. omkring årtusindskiftet. Dette niveau holdt sig frem til 2008, mens det de sidste ti år har været statistisk signifikant lavere – fra 4-6 pct.

Figur 4.3

Ofre for hærværk der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis, 1960-2020, pct.

Ved den første undersøgelse af anmeldelsestilbøjeligheden, foretaget i 1972, var det 32 pct. af dem, der havde været udsat for hærværk, der havde anmeldt det til politiet, jf. figur 4.3. I årene efter 2005 svinger denne andel fra 40 til ca. 50 pct. Som ved tyveri (se bemærkningerne i afsnit 3) er den reelle forskel mellem anmeldelsesprocenterne i de første undersøgelser sammenholdt med de senere reelt lidt større end det, tallene umiddelbart udviser. Anmeldelsesprocenten i 2020 adskiller sig ikke statistisk signifikant fra den, der ses i 2019 eller i den forudgående periode fra 2005-2019.

4.1

Udsathed for hærværk

I tabel 4.1 gengives mere detaljerede oplysninger om andelen af udsatte i perioden 2005-2020. I 2020 oplyste fire pct., at de havde været udsat for hærværk inden for det seneste år, hvilket svarer til mellem 159.000 og 200.000 personer. Med hensyn til det estimerede antal hærværksofre bør man erindre sig, at disse – som ved afsnit 3.1 vedrørende tyveri – kan være påvirket af den såkaldte husstandseffekt. Fra 2005 til 2020 er andelen, der har oplevet sig udsat for hærværk, halveret, og denne ændring er statistisk signifikant, mens andelen i 2020 ikke er forskellig fra det forudgående år.

Tabel 4.1

Ofre for hærværk, 2005-2020, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinter- val	Estimeret antal ofre	95 % sikkerhedsinter- val	Uvægtede an- tal ¹⁶
2005	8 %	(7 % - 9 %)	318.000	(270.000 - 366.000)	149
2006	7 %	(6 % - 8 %)	279.000	(242.000 - 316.000)	186
2007	7 %	(6 % - 8 %)	265.000	(221.000 - 308.000)	124
2008	9 %	(8 % - 10 %)	355.000	(304.000 - 405.000)	152
2009	5 %	(5 % - 6 %)	211.000	(182.000 - 240.000)	188
2010	6 %	(5 % - 6 %)	234.000	(213.000 - 255.000)	435
2011	6 %	(6 % - 7 %)	249.000	(232.000 - 267.000)	662
2012	5 %	(4 % - 5 %)	199.000	(184.000 - 216.000)	513
2013	5 %	(4 % - 5 %)	194.000	(178.000 - 210.000)	506
2014	5 %	(4 % - 5 %)	191.000	(168.000 - 213.000)	251
2015	4 %	(3 % - 5 %)	187.000	(164.000 - 209.000)	243
2016	4 %	(4 % - 5 %)	189.000	(168.000 - 212.000)	244
2017	4 %	(4 % - 5 %)	186.000	(163.000 - 208.000)	225
2018	4 %	(3 % - 4 %)	165.000	(143.000 - 187.000)	207
2019	4 %	(4 % - 5 %)	174.000	(152.000 - 196.000)	220
2020	4 %	(4 % - 5 %)	180.000	(159.000 - 200.000)	250

¹⁶ Denne store variation i det uvægtede antal skyldes hovedsageligt, at antallet af måneder, hvori der indgår spørgsmål vedrørende udsathed for hærværk, varierer mellem 6 og 12 måneder gennem perioden.

De fleste af de personer, der har været udsat for hærværk, har været udsat for det én gang i løbet af det seneste år forud for interviewtidspunktet, jf. tabel 4.2. Det ses også af tabellen, at det er et fåtal, der har været udsat mere end tre gange.

Tabel 4.2

Ofre for hærværk fordelt efter antal gange udsat inden for seneste år, pct., samt det årlige antal hærværkstilfælde i gennemsnit, 2005-2020.

	Udsat én gang	Udsat to-tre gange	Udsat mere end tre gange	Gennemsnitligt antal gange udsat
2005	77 %	18 %	5 %	1,5
2006	79 %	17 %	4 %	1,4
2007	76 %	21 %	2 %	1,3
2008	75 %	22 %	4 %	1,5
2009	74 %	20 %	6 %	1,5
2010	66 %	30 %	4 %	1,6
2011	70 %	25 %	6 %	1,7
2012	74 %	23 %	4 %	1,5
2013	75 %	22 %	3 %	1,4
2014	75 %	22 %	4 %	1,4
2015	75 %	21 %	4 %	1,5
2016	72 %	24 %	4 %	1,5
2017	78 %	19 %	3 %	1,4
2018	74 %	23 %	3 %	1,5
2019	71 %	24 %	5 %	1,7
2020	73 %	23 %	3 %	1,4

Andelen, der er blevet udsat for hærværk mere end én gang, er i 2020 ikke statistisk signifikant forskellig fra de foregående år. Tilsvarende er det gennemsnitlige antal gange, ofrene har været udsat for hærværk, ikke signifikant anderledes i 2020 end gennemsnittet for hele undersøgelsesperioden.

4.1.1

Hærværk som hadforbrydelse

Fra og med 2020 stilles der i offerundersøgelserne spørgsmål til, i hvilket omfang hærværket, som offeret har været udsat for, kan opfattes som en hadforbrydelse, dvs. en forbrydelse motiveret af had over for en gruppe af personer, som offeret tilhører eller antages at tilhøre. Der er således spurgt, i hvilket omfang hærværket – efter offerets egen opfattelse – skyldes racisme, offerets (formodede) seksuelle orientering, kønsidentitet eller religiøse overbevisning. Der kan være andre former for hadforbrydelser, eksempelvis politisk motiveret hærværk eller på baggrund af handicap, men disse former er der ikke spurgt til i offerundersøgelserne.

Af dem, der har været udsat for hærværk, angiver fem pct., at det helt sikkert har været på baggrund af en eller flere af de nævnte former for hadforbrydelser. Ud over dem, der angiver, at de helt sikkert har været udsat for en hærværk som en hadforbrydelse, angiver syv pct., at de måske har været udsat for hærværk, hvor motivet har været racisme, religion, kønsidentitet eller seksuel orientering. Det bemærkes, at der er tale om et meget spinkelt datagrundlag, hvorfor resultaterne er behæftet med stor usikkerhed, og der er derfor ikke udført yderligere analyser.

4.2

Hærværkets genstand og skadevirkning

Af tabel 4.3 fremgår det, hvilke ejendele offeret fik ødelagt ved hærværket. Tabellen viser, at de ødelagte eller beskadigede genstande i 2020 i 59 pct. af tilfældene angik offerets bil. Desuden vedrørte en del af ødelæggelserne – 12 pct. – offerets bopæl, mens det i 15 pct. af tilfældene er gået ud over offerets cykel. Der er mellem aldersgrupperne store forskelle med hensyn til, hvilke ejendele hærværket har rettet sig imod. Mens 62 pct. af hærværkstilfældene for de 25-74-årige var rettet mod offerets bil, var dette tilfældet for 46 pct. for de 16-24-årige. Denne forskel er statistisk signifikant. Omvendt var en statistisk signifikant større andel af de hærværkstilfælde, som de unge mellem 16 og 24 år blev udsat for, rettet mod offerets cykel, nemlig godt en fjerdedel af tilfældene mod kun 12 pct. af tilfældene for de ældre aldersgrupper.

Tabel 4.3

Ejendel udsat for hærværk af samlet antal hærværk, 2020, pct.

Ejendel udsat for hærværk	Andel
Bil	59 %
Motorcykel	0 %
Knallert	2 %
Cykel	15 %
Båd/skib	0 %
Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor	12 %
Noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl	3 %
Noget fra min arbejdsplads	3 %
Noget fra mit sommerhus/fritidshus	4 %
Andet	6 %

De umiddelbare økonomiske omkostninger ved hærverk fremgår af tabel 4.4. Det gennemsnitlige økonomiske tab pr. hærverkstilfælde var i 2020 8.200 kr., og omkostningerne har i perioden 2005-2020 beløbet sig til mellem 5.400 kr. og 8.200 kr.¹⁷ Udregnet i 2005-priser var det umiddelbare skadesbeløb i 2020 6.700 kr. pr. hærverkstilfælde.

Tabel 4.4

De umiddelbare økonomiske skader ved hærverk, 2005-2020.

	Gennemsnitligt tab pr. hærverkstilfælde (kr.)	Gennemsnitligt tab pr. indbygger 16- 74 år (kr.)
2005	5.800	400
2006	5.700	300
2007	7.100	400
2008	7.900	700
2009	8.200	400
2010	6.400	300
2011	7.800	400
2012	7.500	300
2013	5.400	200
2014	7.900	300
2015	6.700	300
2016	6.000	200
2017	7.200	300
2018	7.900	300
2019	7.600	300
2020	8.200	300

¹⁷ Ligesom i tabel 3.4 vedrører de gennemsnitlige omkostninger her alene det seneste hærverkstilfælde, idet der ikke foreligger oplysninger om de økonomiske omkostninger ved eventuelt yderligere hærverkstilfælde i løbet af året.

Hvorvidt offeret har fået erstatning, har en vis sammenhæng med værdien af det ødelagte, jf. tabel 4.5. For skader under 3.000 kr. er det en mindre andel, der har fået erstatning, mens andelen generelt er stigende i takt med værdien af ødelagte. Ved skader på mere end 10.000 kr. er andelen 71 pct.¹⁸

Tabel 4.5 viser, at 56 pct. af hærværksofrene ikke har fået erstatning.¹⁹ Dette til trods for at blot 14 pct. af hærværkstilfældene har medført skader for mindre end 500 kr. Det skal hertil bemærkes, at 88 pct. af de hærværksofre, som ikke har fået erstatning, heller ikke har anmeldt hærværket til forsikringsselskab.

Tabel 4.5

Hærværksofre fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader, set i forhold til om ofre fik erstatning, 2020, pct.

	Hærværksofferet fik (hel eller delvis) erstatning	Hærværksofferet fik ikke erstatning
0 - 499 kr.	38 %	62 %
500 - 2.999 kr.	20 %	80 %
3.000 - 4.999 kr.	47 %	53 %
5.000 - 9.999 kr.	46 %	54 %
10.000 kr. eller mere	71 %	29 %
I alt	44 %	56 %

¹⁸ Seks pct. af respondenterne har angivet, at de var udsat for forsøg på hærværk, og at der derfor ikke blev ødelagt noget ved hændelsen. Disse er ikke medtaget i tabel 4.5.

¹⁹ Andelen af hærværksofre, der har fået erstatning for det ødelagte, tæller både respondenter der har fået delvis og fuld erstatning. 26 pct. har angivet, at de har fået fuld erstatning, mens 15 pct. angiver at have fået delvis erstatning.

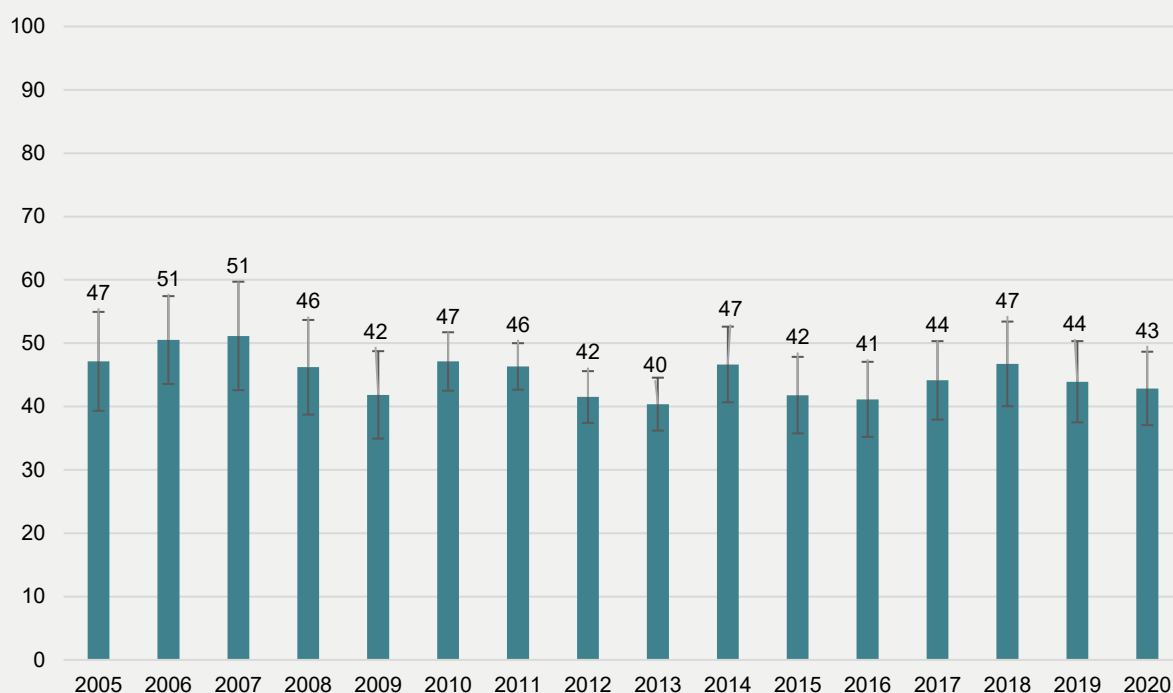
4.3

Anmeldelsestilbøjelighed

I 2020 var det 43 pct. af hærværks ofre, der havde anmeldt hærværksforholdet til politiet, eller hvor politiet havde fået kendskab herom på anden vis, jf. figur 4.4. Fra 2005 til 2020 har der været en vis variation i anmeldelsestilbøjeligheden for hærværk, men der er ikke sket nogen statistisk signifikant ændring i tilbøjeligheden til at anmelde hærværk.

Figur 4.4

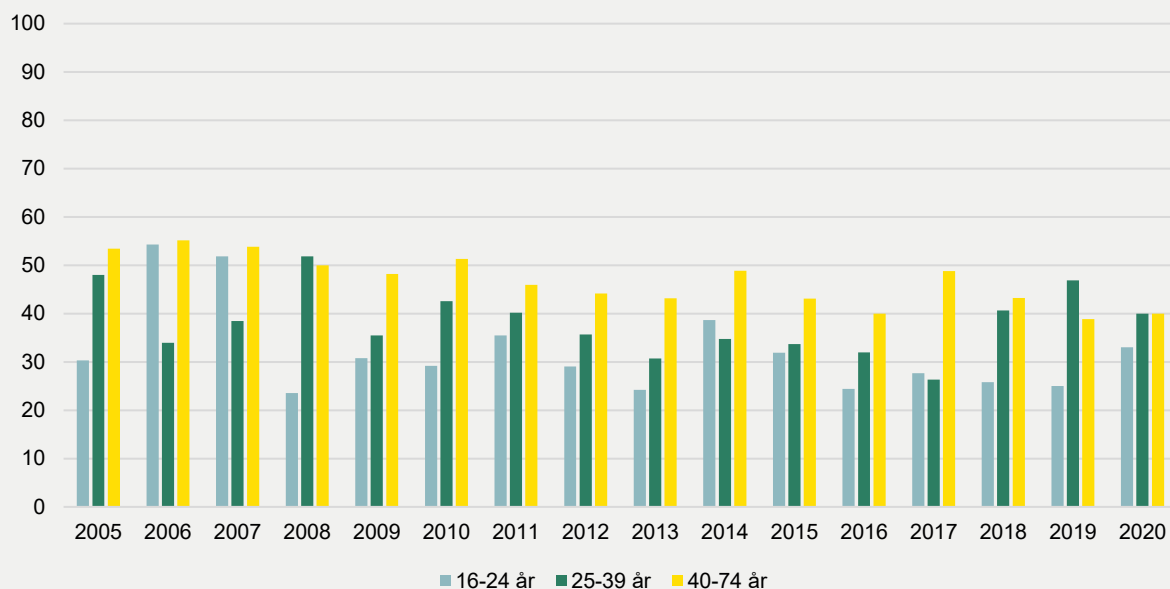
Pct. af ofre for hærværk der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved offerets anmeldelse, 2005-2020, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

Figur 4.5 viser, at der over langt det meste af perioden er en tendens til, at den ældste aldersgruppe har en større anmeldelsestilbøjelighed end de yngre aldersgrupper.

Figur 4.5

Andelen af hærværkstilfælde, der er blevet politianmeldt, fordelt efter offerets alder, 2005-2020, pct.²⁰

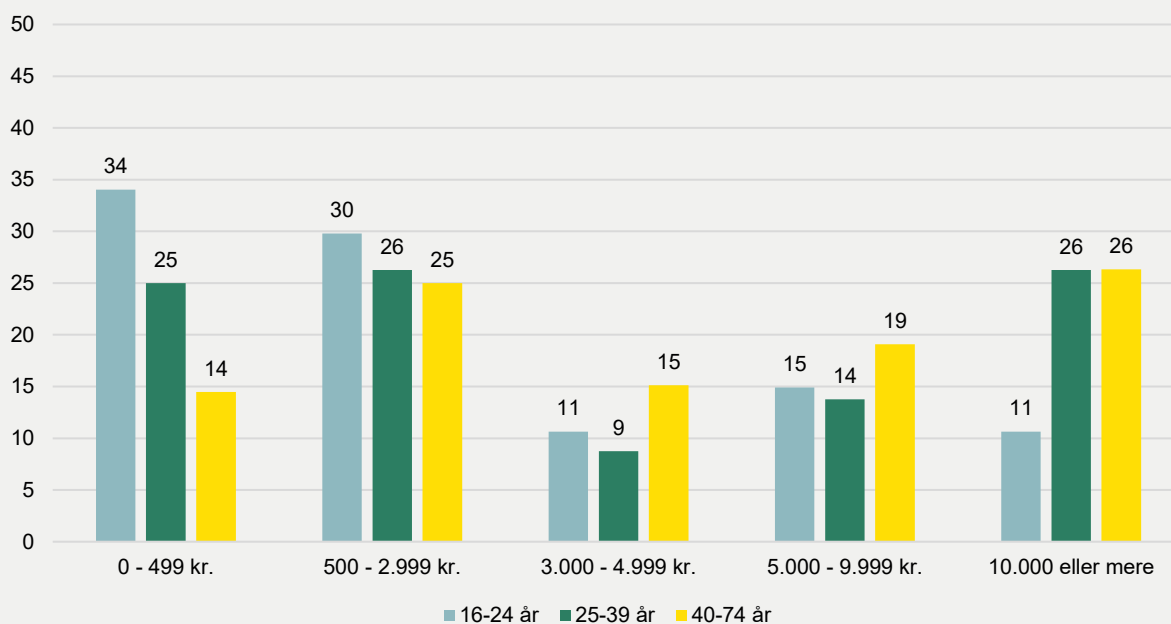

²⁰ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 4.1.

At der er en generel tendens til, at anmeldelsestilbøjeligheden stiger med alderen, kan hænge sammen med, at værdien af det ødelagte generelt er større for de ældre end for de yngre, jf. figur 4.6. De unges incitament til at anmelde er dermed ikke lige så stor som for de øvrige aldersgrupper. I 2020 beløb de gennemsnitlige omkostninger pr. hærværkstilfælde sig til 3.600 kr. for de unge mellem 16 og 24 år, 7.100 kr. for de 25-39-årige og 10.300 kr. for ofre mellem 40 og 74 år.

Figur 4.6

Hærværksofre fordelt efter alder og de umiddelbare økonomiske skader, 2020, pct.

4.3.1

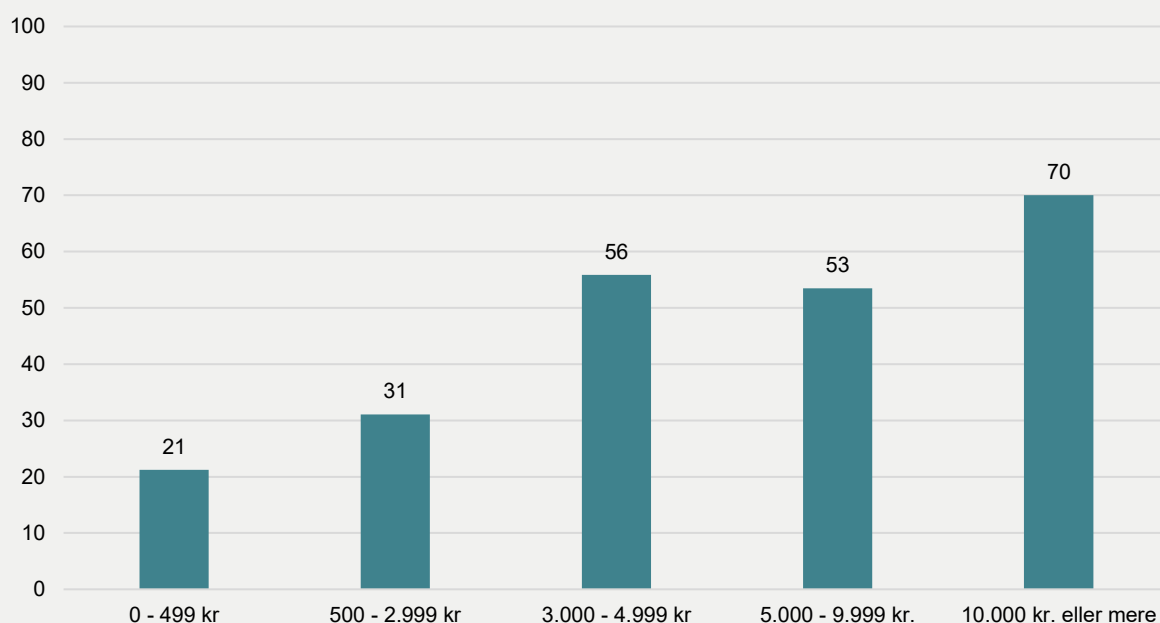
Økonomisk mørketal for hærværk

Som for tyveri og indbrud er det muligt for hærværk at beregne økonomiske mørketal, dvs. hvor stor en del af den samlede mængde skader, målt i kroner, som ikke anmeldes og registreres. Det viser sig, at det økonomiske mørketal for hærværk er betragteligt større end for tyveri og indbrud, nemlig 30 pct. i 2020. Det svarer til, at knap hver tredje krone, der ødelægges for, ikke anmeldes til politiet. Denne forskel mellem de økonomiske mørketal beror formentlig først og fremmest på forskelle i, hvad der er forsikret, samt at skaderne ved hærværk generelt er mindre end ved tyveri og indbrud, hvorfor en selvrisiko hyppigere vil mindske incitamentet til at anmelde. Muligheden for at få det tabte eller skaden dækket af forsikringen har meget stor betydning for anmeldelsestilbøjeligheden.

Det er da også først og fremmest de større hærværkssager, som ofrene anmelder til politiet, jf. figur 4.7. Blandt dem, der ved hærværket fik ødelagt for mindre end 500 kr., har 21 pct. af ofrene fra 2012 til 2020 anmeldt det til politiet, og herefter stiger anmeldelsestilbøjeligheden nogenlunde proportionalt med værdien af det beskadigede: jo mere der er ødelagt for, desto større er anmeldelsestilbøjeligheden.

Figur 4.7

Ofre for hærværk der har anmeldt hærværket til politiet fordelt efter, hvor meget der er ødelagt for, 2012-2020, pct.

Blandt de hærværkstilfælde, der fra 2012 til 2020 ikke er anmeldt, eller kommet til politiets kendskab på anden vis, angår 67 pct. tilfælde, hvor der er ødelagt for mindre end 3.000 kr., se bilagstabel 4.2. Omvendt har halvdelen af de personer, som selv har anmeldt hærværket til politiet, fået ødelagt for mindst 5.000 kr.

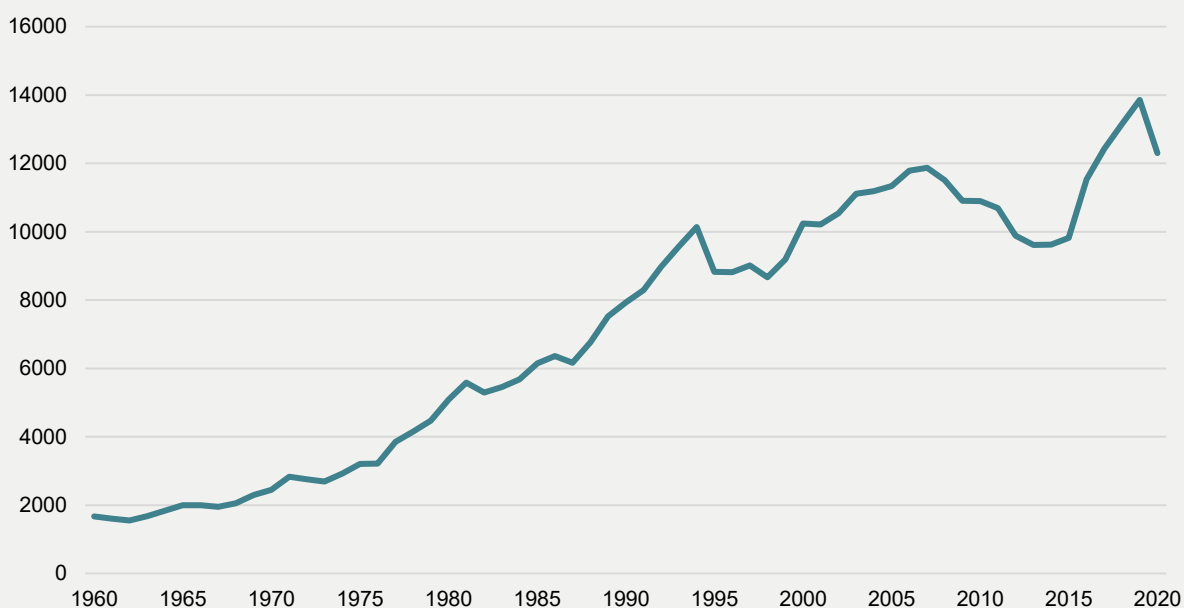
I 2020 har 43 pct. af ofrene anmeldt hærværket til deres forsikringsselskab, jf. bilagstabel 4.3. Af de øvrige ofre, som også er forsikrede, har de fleste ikke anmeldt det til forsikringsselskabet, fordi de har vurderet, at skaden næppe ville blive dækket af deres forsikring.

Hvorvidt ofrene har anmeldt hærværket til forsikringsselskabet, hænger sammen med, hvor stort et beløb de har fået ødelagt for, se bilagstabel 4.4. Af dem, der har anmeldt til forsikringsselskabet, har knap tre fjerdedele fået ødelagt for 3.000 kr. eller mere, mens tilsvarende gælder for godt hver tredje af dem, der ikke har anmeldt.

Udviklingen i den politiregistrerede vold ligner til forveksling udviklingen i de politiregistrerede tyverier og andre straffelovsovertrædelser under ét fra 1960 og frem til midten af 1980'erne. Forholdsmæssigt er stigningstaksten også næsten den samme, omkring en fire-dobling. Fra sidst i 1980'erne og frem til 2007 er udviklingen i den politiregistrerede vold unik.²¹ Den hverken falder som tyverierne eller stagnerer som hærværkstilfældene, men stiger. I en kort periode i den sidste halvdel af 1990'erne ser det ud som om, væksten bremses op, men som helhed er der tale om en stigning frem til 2007. Fra 2007 til 2015 er der sket et fald på 17 pct., men fra 2015 til 2020 stiger den politiregistrerede vold igen ganske markant, med 41 pct., for derefter at falde med 11 pct. fra 2019 til 2020. I en analyse, der omhandler stigningen i den registrerede vold fra 2015 til 2016, peges på, at noget af væksten formentlig beror på en øget anmeldelsestilbøjelighed, særligt for så vidt angår vold på arbejdspladsen og vold mod børn, mens en – formentlig – mindre del kan skyldes ændret registreringspraksis hos politiet. Samtidig påpeges i denne analyse, at der også kan være tale om en reel vækst i udsathed for vold (Kyvsgaard 2017).

Figur 5.1

Vold der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab i Danmark, 1960-2020.

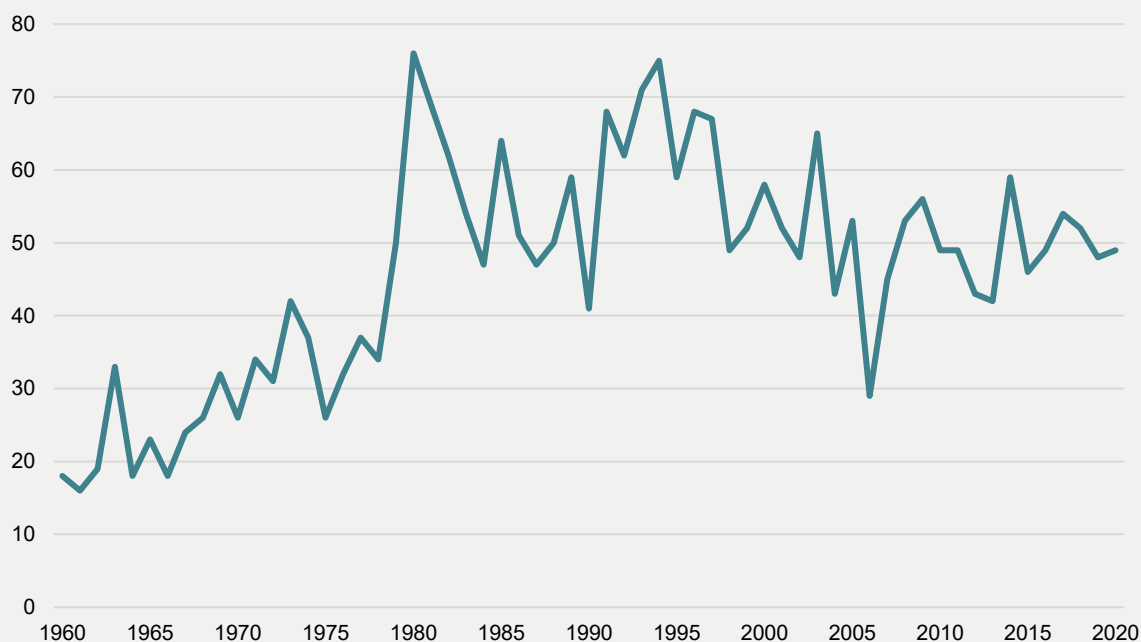

²¹ Vold vedrører anmeldelser efter straffelovens § 237 og §§ 244-246

Antallet af fuldbyrdede drab er ringe og påvirker som følge deraf ikke den samlede voldsopgørelse i figur 5.1. Derfor er udviklingen i antallet af fuldbyrdede manddrab vist separat i figur 5.2. Af indlysende grunde indgår drab ikke i offerundersøgelserne, men drabstallet er den form for vold, der påkalder sig den største samfundsmæssige interesse, og drabstallet anses ofte for en vigtig indikator for den ”reelle” eller ”faktiske” udvikling i den (alvorlige) vold i samfundet. Det sidste halve århundrede har antallet af fuldbyrdede drab ligget mellem 20 og 80, med store årlige udsving. Der er en stigende tendens fra midt i 1960’erne til omkring 1980. Herefter følger en periode præget af stagnation, om end de årlige udsving er betydelige. Siden midten af 1990’erne har drabstallet udvist en faldende tendens, dog fortsat med markante årlige udsving.²² Det skal bemærkes, at der i samme periode har været tale om en markant stigning i befolkningstallet fra 4,6 mio. i 1960, 5,2 mio. i 1995 og til 5,8 mio. i 2020.

Figur 5.2

Forsætlige drab der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab i Danmark, 1960-2020.

Muligheden for at følge udviklingen via voldsofferundersøgelser forudsætter, at undersøgelsernes population, spørgsmålsformulering m.v. er ensartet, således at deres resultater er sammenlignelige, jf. også afsnit 2.1. Den første voldsofferundersøgelse blev foretaget allerede i

²² En gennemgang af politiregistrerede drab 2008-2011 har vist, at det reelle antal drab antagelig er lidt mindre end det registrerede (Justitsministeriets Forskningskontor 2014).

1971, men der foreligger først direkte sammenlignelige tal fra og med offerundersøgelsen fra 1987.

I alt er der i perioden fra 1987 til 2020 foretaget 25 sammenlignelige voldsofferundersøgelser. Alle viser de, at mellem én og tre pct. årligt udsættes for vold. Vold er et så relativt sjældent fænomen, at det er nødvendigt at se på decimalerne for at vurdere udviklingen mere præcist.

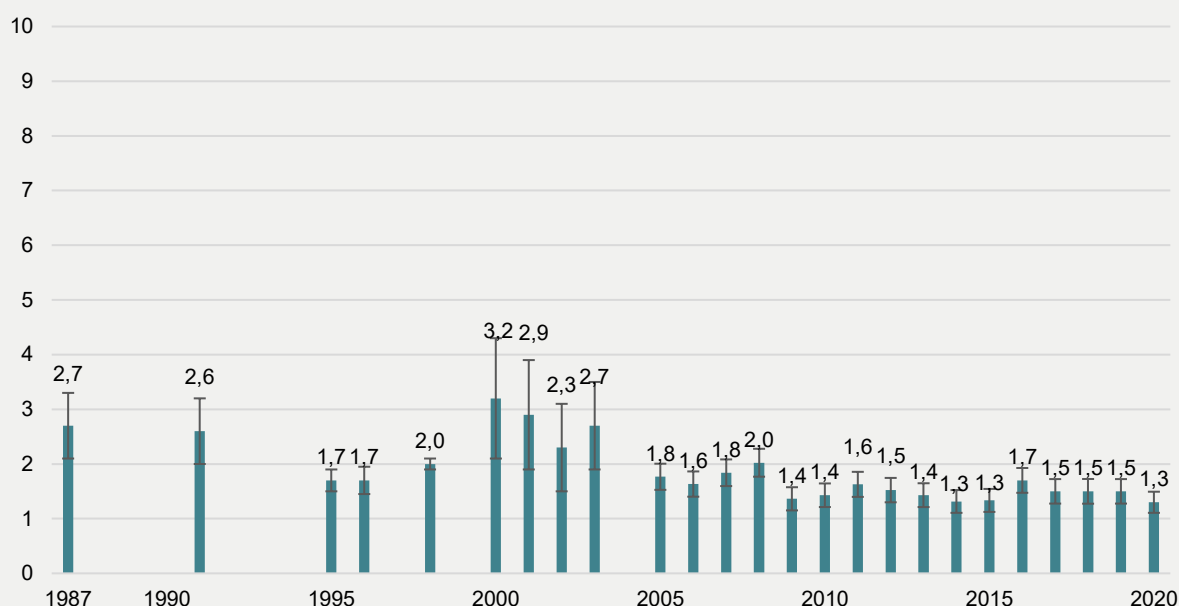
Fra den første voldsofferundersøgelse blev foretaget i 1971 og frem til 1986-87 er der sandsynligvis sket en stigning i den faktiske vold på tilsvarende måde, som vi har konstateret, at der skete en stigning i tyveri og hærværk. Tidligere undersøgelser, der ikke er indbyrdes sammenlignelige, og heller ikke kan sammenlignes med de undersøgelser, der er foretaget efter 1986, udviser alle en stigende tendens i udsathed for vold i perioden 1971 til 1986-87 (jf. bl.a. Balvig & Høigaard 1988). Visse af undersøgelserne viser ligeledes, at det ikke kun er trusler og mildere voldsformer, der synes at have været stigende fra 1980 til 1986, men også mere alvorlige former for vold, eksempelvis vold der har krævet lægebehandling (Andersen 1985b og 1987).

For perioden efter 1986-87 foreligger der resultater fra to voldsofferundersøgelser, som er indbyrdes sammenlignelige, men ikke direkte sammenlignelige med de undersøgelser, hvis resultater er præsenteret i 5.3. Undersøgelserne viste, at otte pct. i 1991 havde været udsat for en eller flere former for fysiske overgreb det seneste år forud for interviewtidspunktet, og at fem pct. i 2000 havde været udsat for fysiske overgreb (Christensen & Koch-Nielsen 1992; Kjølner & Rasmussen 2002). Forskellen er statistisk signifikant, hvilket tyder på, at der fra 1991 til 2000 er sket et fald i risikoen for at blive udsat for fysiske overgreb. Samtidig bør det bemærkes, at flere og flere af disse fysiske aggressioner kan opleves og defineres som vold. Denne mulige "voldeliggørelse" af fysiske aggressioner er behandlet mere udførligt andetsteds (Balvig 1997; 2000a; 2000b).

Det kunne se ud som om, at volden i de sidste tre årtier har udviklet sig i bølger: Først en faldende tendens fra 1987-1991 til 1995-1996, så en stigning frem til årtusindeskiftet efterfulgt af et fald frem til 2015. Når de seneste tre år (2018-2020) sammenlignes med de tre år forinden (2015-2017), ses et uændret niveau i udsathed for vold, jf. figur 5.3. Selv om der er statistisk signifikante forskelle mellem nogle af disse bevægelser, er det dog vigtigt at påpege, at de statistiske sikkerhedsintervaller ligger meget tæt på hinanden.²³ I betragtning af, at undersøgelserne er gennemført af forskellige organisationer med forskellige udvælgelsesmetoder og afgrænsninger af, hvem der er interviewet, er det sikreste, der kan siges, at der i hvert fald ikke er sket en stigning i voldsudsathed over perioden fra 1987 til 2020, men at der muligvis er tale om et fald.

Figur 5.3

Ofre for vold, 1987-2020, pct. af befolkningen med angivelse af 95 pct. sikkerhedsinterval.

Som nævnt har anmeldelsestilbøjeligheden stor betydning for omfanget af den *politiregistrerede* vold. Af figur 5.4 fremgår det, at der har været en stigning i anmeldelsestilbøjeligheden for vold fra ca. hvert femte offer i 1971 til op mod halvdelen de seneste år. For en nærmere analyse af ændringerne i anmeldelsestilbøjeligheden for vold henvises til rapporten “Man anmelder da vold” (Balvig & Kyvsgaard 2009). Som ved tyveri og hærværk forholder det sig

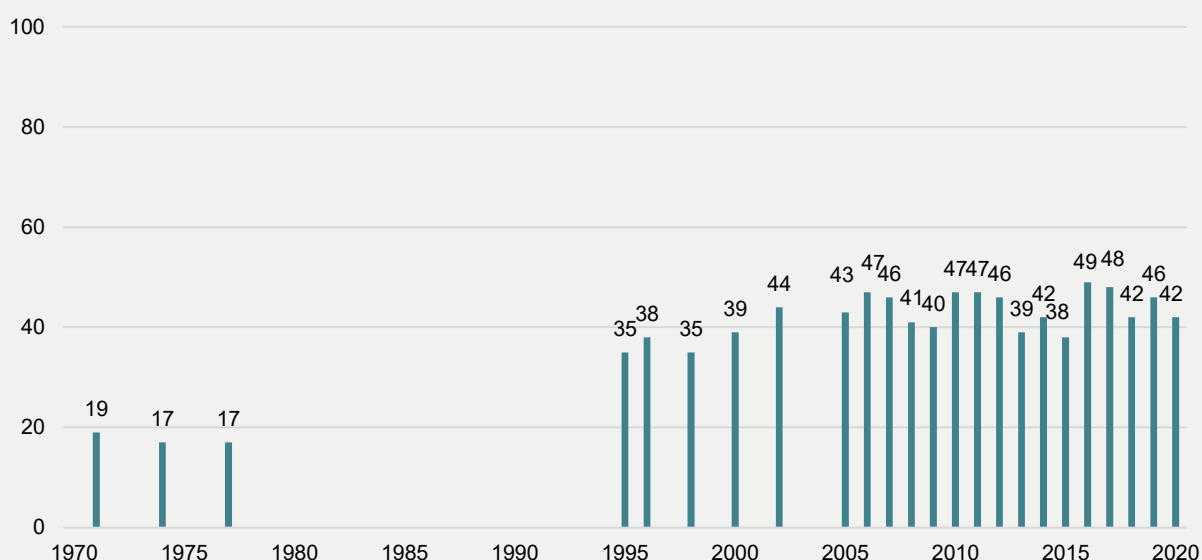
²³ I bilagstabel 5.1 er anført de præcise værdier af de beregnede sikkerhedsintervaller for udsathed for vold, som også danner basis for figur 5.3.

tillige således, at udviklingen, som vist i figur 5.4, på grund af forskelle i opgørelsesmetoden snarere underdriver end overdriver den reelle øgning, der er sket i befolkningens anmeldelsestilbøjelighed siden 1970'erne. Den med 1971 direkte sammenlignelige anmeldelsesprocent er således nogle procentpoint højere.

I perioden 2005-2020 ses fluktuationer i andelen, der selv politianmelder den vold, som de har været udsat for, og i andelen af sager, som politiet har fået kendskab om på anden vis end gennem anmeldelse. Der er ingen entydige tendenser til hverken fald eller stigning over hele perioden i disse andele. I 2020 ses der ingen statistisk signifikant ændring i anmeldelsestilbøjeligheden i forhold til det forudgående år.

Figur 5.4

Andel af ofre for vold der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om hændelsen på anden vis, 1970-2020, pct.

5.1

Udsathed for vold

I det følgende ses nærmere på de direkte sammenlignelige undersøgelser fra henholdsvis 1995-1996 og 2005-2020 med henblik på at belyse mulige ændringer i voldens karakter m.v.

Tabel 5.1 viser andel udsatte for vold i måleperioderne samt henholdsvis det estimerede antal ofre, beregningernes sikkerhedsintervaller og det uvægtede antal fra de årlige undersøgelser. I 2020 blev 1,3 pct. udsat for vold, svarende til 56.000 ofre. Med angivelse af sikkerhedsintervaller ligger voldsofferandelen mellem 1,1 pct. og 1,5 pct., hvilket svarer til mellem 47.000 og 64.000 ofre. Dette adskiller sig ikke statistisk signifikant fra 2019, men det er statistisk signifikant lavere end for den tidligere periode fra 2005-2019 samlet set.

Tabel 5.1

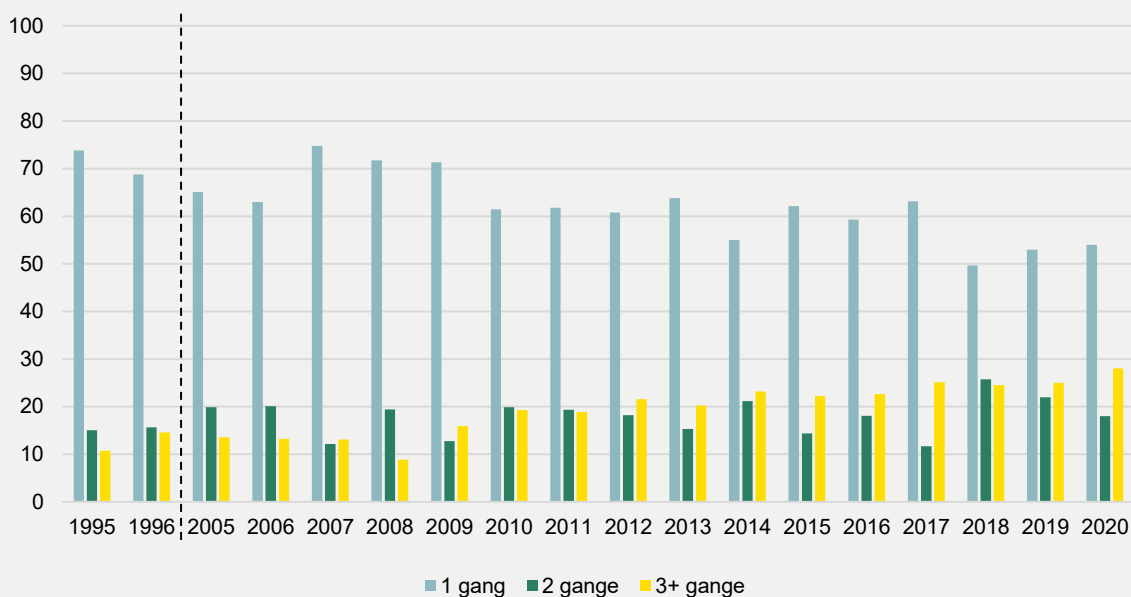
Ofre for vold, 1995-1996 og 2005-2020, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinter- val	Estimeret antal ofre	95 % sikkerhedsinter- val	Uvægtede antal
1995	1,7 %	(1,5 - 1,9)	66.000	(57.000 – 74.000)	223
1996	1,7 %	(1,4 - 1,9)	60.000	(52.000 – 69.000)	182
2005	1,8 %	(1,5 - 2,0)	69.000	(60.000 - 79.000)	177
2006	1,6 %	(1,4 - 1,9)	65.000	(56.000 - 74.000)	166
2007	1,8 %	(1,6 - 2,1)	73.000	(64.000 - 83.000)	174
2008	2,0 %	(1,8 - 2,3)	82.000	(71.000 - 92.000)	191
2009	1,4 %	(1,2 - 1,6)	55.000	(46.000 - 64.000)	129
2010	1,4 %	(1,2 - 1,6)	58.000	(50.000 - 67.000)	152
2011	1,6 %	(1,4 - 1,9)	67.000	(58.000 - 76.000)	157
2012	1,5 %	(1,3 - 1,8)	64.000	(55.000 - 73.000)	145
2013	1,4 %	(1,2 - 1,6)	59.000	(50.000 - 68.000)	142
2014	1,3 %	(1,1 - 1,5)	55.000	(46.000 - 63.000)	117
2015	1,3 %	(1,1 - 1,5)	56.000	(47.000 - 65.000)	133
2016	1,7 %	(1,4 - 1,9)	71.000	(60.000 - 79.000)	166
2017	1,5 %	(1,3 - 1,8)	66.000	(57.000 - 76.000)	139
2018	1,5 %	(1,3 - 1,7)	65.000	(55.000 - 75.000)	141
2019	1,5 %	(1,3 - 1,7)	65.000	(55.000 - 74.000)	134
2020	1,3 %	(1,1 - 1,5)	56.000	(47.000 - 64.000)	135

For så vidt angår antallet af voldshandlinger, adskiller dette sig fra antallet af voldsofre ved at være afhængigt af, hvor stor en del af ofrene der udsættes mere end én gang. ”Voldsoffer-recidivet”, der angiver den *andel af befolkningen*, der udsættes for vold mere end én gang i løbet af et år, varierer årene imellem, jf. figur 5.5.

Figur 5.5

Ofre for vold fordelt efter antal gange de har oplevet sig udsat for vold inden for det seneste år, 1995-1996 og 2005-2020, pct.²⁴

Inden for de seneste ti år ses dog en tendens til, at andelen, der har været udsat for vold flere gange i løbet af det seneste år, er større end i de forudgående år. I 1995 og 1996 var det henholdsvis 26 og 31 pct. af voldsofrene, der havde været udsat for vold mere end én gang i løbet af de seneste 12 måneder, og i perioden 2005-2010 varierede denne andel mellem 25 og 39 pct. af voldsofrene. I de seneste ti år, 2011-2020, har den tilsvarende andel gennemgående ligget på et statistisk signifikant højere niveau sammenlignet med 2005-2010, nemlig på 36-50 pct. Denne udvikling afspejler sig også i det gennemsnitlige antal voldshandlinger pr. offer, som i årene 1995 og 1996 var henholdsvis 1,8 og 2,0 voldshandlinger, mens det i 2011-2020 var steget til 2,3-3,2 voldshandlinger pr. voldsoffer.²⁵ Forskellen mellem 1995-1996 og 2011-2020 er ikke statistisk signifikant. Det er vanskeligt at beregne et præcist antal voldshandlinger, dels fordi antallet af voldsofre er lille, dels fordi gruppen, der udsættes

²⁴ Se bilagstabel 5.2 for procentdele.

²⁵ Såfremt en person har svaret, at vedkommende 'mange gange' har været udsat for vold, er antallet sat til 20. Tilsvarende er det maksimale antal gange, en person kan være udsat for vold i løbet af et år, sat til 20.

mange gange, er endnu mindre. For nogen kan det endvidere være vanskeligt at angive et præcist antal gange. En forsigtig beregning – hvor der tages højde for udviklingen i andelen af befolkningen, der udsættes for vold, og i det gennemsnitlige antal voldshandlinger pr. offer – tyder ikke på en klar udviklingstendens i hverken opadgående eller nedadgående retning.

Det antal mennesker, der har været udsat for vold flere gange, er betydeligt større, end man skulle forvente ud fra tilfældighedens love. Der findes således forhold – f.eks. arbejde, livsstil, familiesituation – som i særlig grad disponerer for gentagne gange at blive udsat for vold. Der er tale om en ganske lille gruppe, der udsættes mange gange, men denne gruppe er af stor betydning for det samlede voldsbillede: Set over hele måleperioden var 0,2-0,4 pct. af befolkningen udsat for vold tre eller flere gange i en 12 måneders periode, jf. bilagstabel 5.3. I perioderne 1995-1996 og 2005-2010 svarede dette til mellem 9 og 19 pct. af voldsopfrene, men denne lille gruppe var belastet med henholdsvis 45 og 49 pct. af voldsepisoderne. I 2011-2020 udgjorde den belastede gruppe 19-28 pct. af voldsopfrene og var udsat for 64 pct. af voldsepisoderne.²⁶ Forskellen mellem disse perioder er statistisk signifikant.

Det er væsentligt at bemærke, at den ændring i forholdet mellem ofre udsat én gang og ofre udsat flere gange, som illustreret i figur 5.5, først og fremmest beror på et fald i den andel af befolkningen, som har været udsat for vold én gang, frem for på en vækst i den andel af befolkningen, der har været udsat for det mere end én gang.

Forebyggelsesmæssigt er det vigtigt at være opmærksom på, at den strategi, der tilsigter at mindske befolkningens risiko for at blive udsat for vold, er anderledes end den strategi, der tilsigter at mindske antallet af voldsepisoder i samfundet. Ved den første strategi er det mest rationelt at sætte engangsofrene i fokus, fordi disse repræsenterer de fleste ofre. Ved den anden strategi er det derimod mest rationelt at sætte flergangsofrene i fokus, fordi disse udsættes for de fleste voldsepisoder. I denne strategi bliver det et centralt diskussionspunkt, hvordan man – det være sig politiet, ofre selv, netværket omkring ofre eller andre – kan udnytte den viden, der foreligger i en given voldssituation, til at forebygge, at den involverede person bliver offer igen.

Ovenstående er vigtigt at gøre opmærksom på som baggrund for den følgende beskrivelse, der primært er offerorienteret: Det er en beskrivelse af forskellige karakteristika ved de voldsepisoder, som ofre har været udsat for. Hvis ofre har været udsat flere gange, drejer beskrivelsen sig om det sidst oplevede tilfælde.

²⁶ En tilsvarende tendens til, at personer, der har været udsat én gang for vold, har en stærkt forøget risiko for hurtigt igen at blive udsat for vold, blev konstateret allerede i de første voldsofferundersøgelser i Danmark (Wolf, 1972), og lignende resultater er fundet i andre lande.

5.2

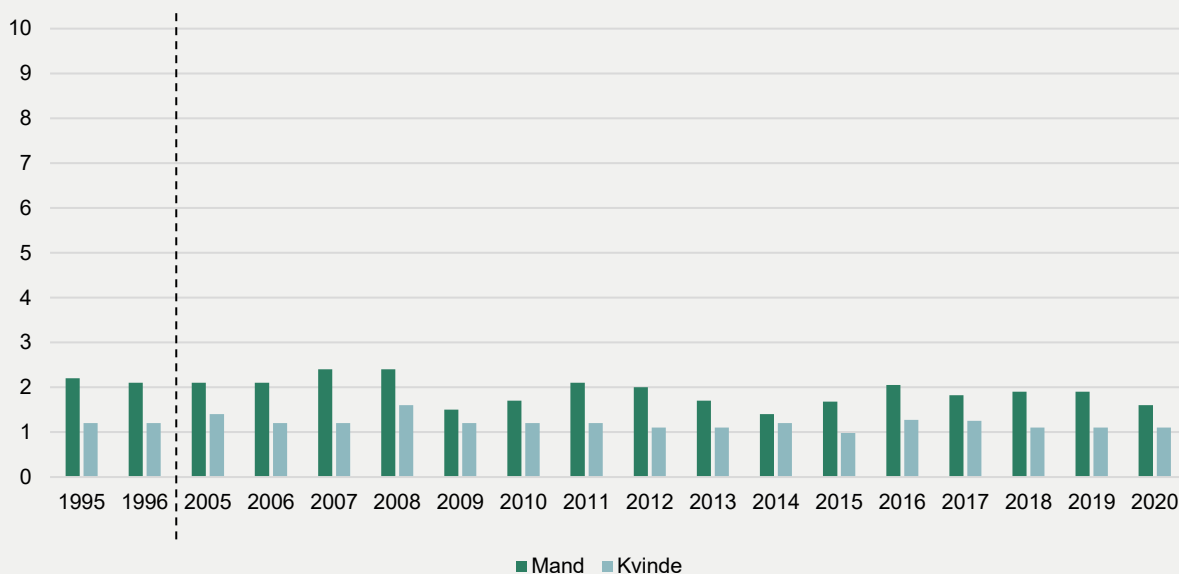
Karakteristika ved ofre

Over årene er der sket ændringer i, hvem der, ifølge ofrene, begår vold, og hvem der udsættes for den.

Mænds voldsrisiko har i hele perioden været større end kvinders, jf. figur 5.6. Overhyppigheden blandt mændene varierer fra at være en sjettedel mere udsatte end kvinder til at være dobbelt så stor. De årlige forskydninger mellem kønnenes voldsrisiko viser imidlertid ikke en entydig udviklingstendens.

Figur 5.6

Ofre for vold fordelt efter køn, 1995-1996, 2005-2020, pct. af befolkningsgruppen.²⁷

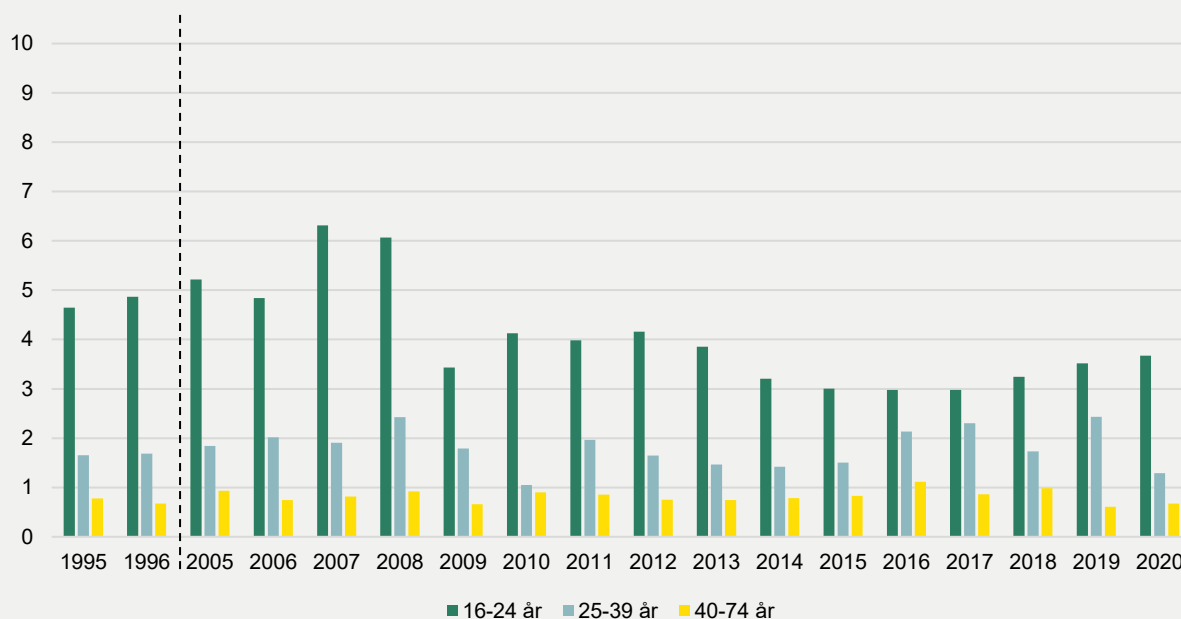
²⁷ Procentandele fremgår af bilagstabel 5.4

Med hensyn til *gerningspersonens* køn, er kønsfordelingen langt mere skæv, jf. bilagstabel 5.5. Det er i overvejende grad mænd, der optræder som gerningspersoner, idet ofrene i knap ni ud af ti tilfælde har stået over for en mand. I 2020 var 11 pct. af gerningspersonerne kvinder, hvilket er lidt mindre end andelen det forudgående år, dog uden at forskellen er statistisk signifikant. Mandlige gerningspersoner har generelt flere mandlige end kvindelige ofre, mens der modsat blandt de kvindelige gerningspersoner i de fleste år findes en relativt større andel af kvindelige end mandlige ofre.

Figur 5.7 viser det fra mange undersøgelser kendte billede, at risikoen for at blive udsat for vold er størst i de unge år og frem til midt i 20'erne, hvorefter den falder med stigende alder. Forskellene er statistisk signifikante. I 2020 var det 3,7 pct. af de 16-24-årige, 1,3 pct. af de 25-39-årige og 0,7 pct. af de 40-74-årige, som var udsat for vold (se også bilagstabel 5.6).

Figur 5.7

Ofre for vold fordelt efter alder, 1995-1996 og 2005-2020, pct. af aldersgruppen

Forskellen mellem mænd og kvinders udsathed er i de fleste undersøgelsesår størst blandt den yngste aldersgruppe, jf. bilagstabel 5.7.

For så vidt angår fordelingen af gerningspersonernes alder – sådan som ofrene har vurderet denne – er der ingen klar udviklingstendens, se bilagstabel 5.8.

I 2020 var personer i den laveste indkomstgruppe, 1. kvartil, statistisk signifikant mere udsatte for vold end de højere indkomstgrupper, jf. tabel 5.2.

Tabel 5.2

Ofre for vold fordelt efter indkomst (kvartiler), 2020, pct.

Indkomst	Andel ofre i indkomstgruppen	Fordeling af ofre
Første kvartil	2,4 %	46 %
Andet kvartil	1,0 %	19 %
Tredje kvartil	1,1 %	21 %
Fjerde kvartil	0,7 %	14 %
I alt	1,3 %	100 %

Til trods herfor viser tabel 5.3, at der ikke var statistisk signifikant forskel i udsathedens for vold mellem personer uden for arbejdsmarkedet (studerende/skoleelever, arbejdsløse, pensionister/efterlønsmodtagere og personer ude af erhverv i øvrigt) og personer i beskæftigelse i 2020. Den største andel ofre findes inden for beskæftigelsesgruppen lærlinge/elever, hvor godt fire pct. har været udsat for vold i 2020, mens knap to pct. af arbejdsløse også har været udsat for vold.

Tabel 5.3

Ofre for vold fordelt efter beskæftigelse, 2020, pct.

Beskæftigelse	Andel ofre i beskæftigelsesgruppe	Fordeling af ofre
Funktionærer/tjenestemænd	1,1 %	26 %
Faglærte arbejdere	1,0 %	12 %
Ufaglærte arbejdere	2,2 %	16 %
Selvstændige/medarbejdende ægtefæller	0,9 %	5 %
Lærlinge/elever	4,4 %	6 %
Studerende/skoleelever	1,7 %	16 %
Arbejdsløse (inkl. kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister)	1,9 %	15 %
Pensionister/efterlønsmodtagere	0,2 %	2 %
Personer ude af erhverv i øvrigt (f.eks. værnepligtige, husmødre, m.v.)	1,2 %	2 %
I alt	1,3 %	100 %

Ser vi alene på personer uden for arbejdsmarkedet, er der imidlertid forskelle i udsathedens. Det er således særligt de arbejdsløse (inkl. kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister) og de studerende/skoleelever, som bliver udsat for vold, idet disse to grupper var signifikant mere udsatte for vold end pensions- og efterlønsmodtagere i 2020. Ufaglærte arbejdere er statistisk signifikant mere udsatte for vold end øvrige personer i beskæftigelse.

For så vidt angår personers etniske baggrund, er der i 2020 statistisk signifikant forskel i udsathedens for vold blandt personer med dansk oprindelse (1,0 pct.) og indvandrere/efterkommere (2,8 pct.). Det bør i denne sammenhæng bemærkes, at efterkommere er en ung befolkningsgruppe, og at unge er mere udsatte for vold end ældre, jf. det tidligere.

5.3

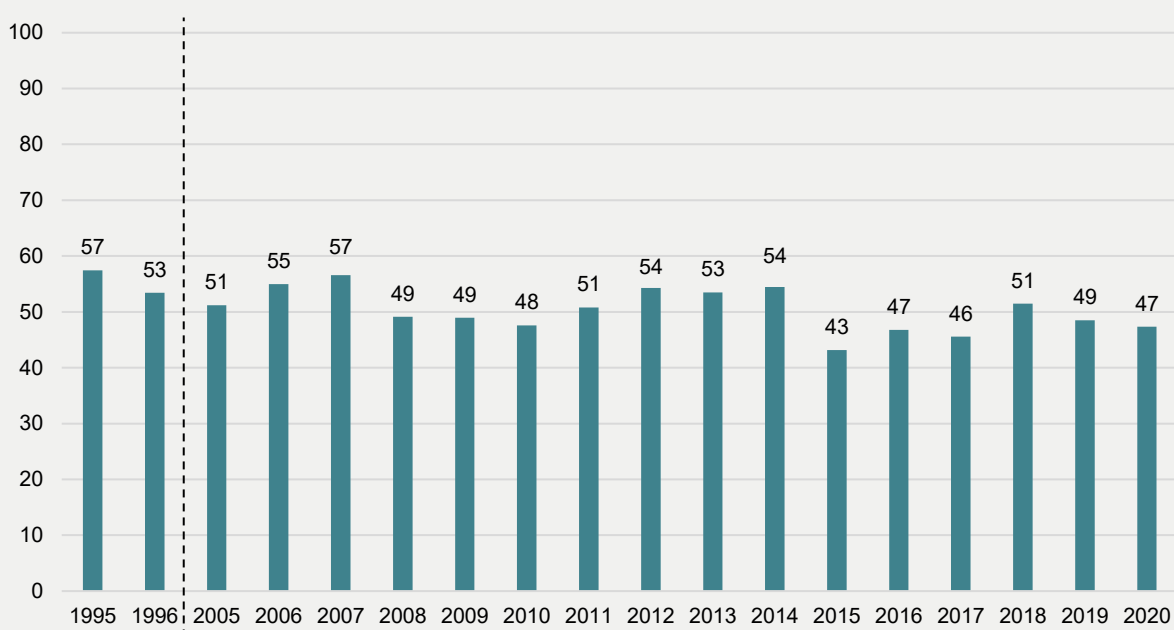
Voldens grovhed og alvorlighed

Spørgsmålet om voldens alvorlighedsgrad er en kompleks problemstilling, fordi alvorlighedsgraden kan måles og vurderes i forhold til en række forskellige indikatorer. I offerundersøgelsen er der sat fokus på forekomsten af fysiske skader, anvendelse af våben/redskab, antal gerningspersoner samt den oplevede alvorlighedsgrad. Sidstnævnte er kun målt siden 2005.

Andelen af voldsepisoder, der har ført til synlige skader eller mærker, har fluktueret noget uden tydelige forandringer eller tendenser i perioden. Andelen af ofre, der har fået synlige skader, adskiller sig i 2020 ikke statistisk signifikant fra niveauet i 2019 eller fra den tidligere periode (1995-1996, 2005-2019) samlet set, jf. figur 5.8. Sammenlignes de seneste fem år (2016-2020) med den tidligere femårige periode (2011-2015) er der ikke statistisk signifikant forskel på perioderne.

Figur 5.8

Andel volds ofre hvor volden medførte synlige skader, 1995-1996 og 2005-2020, pct.²⁸

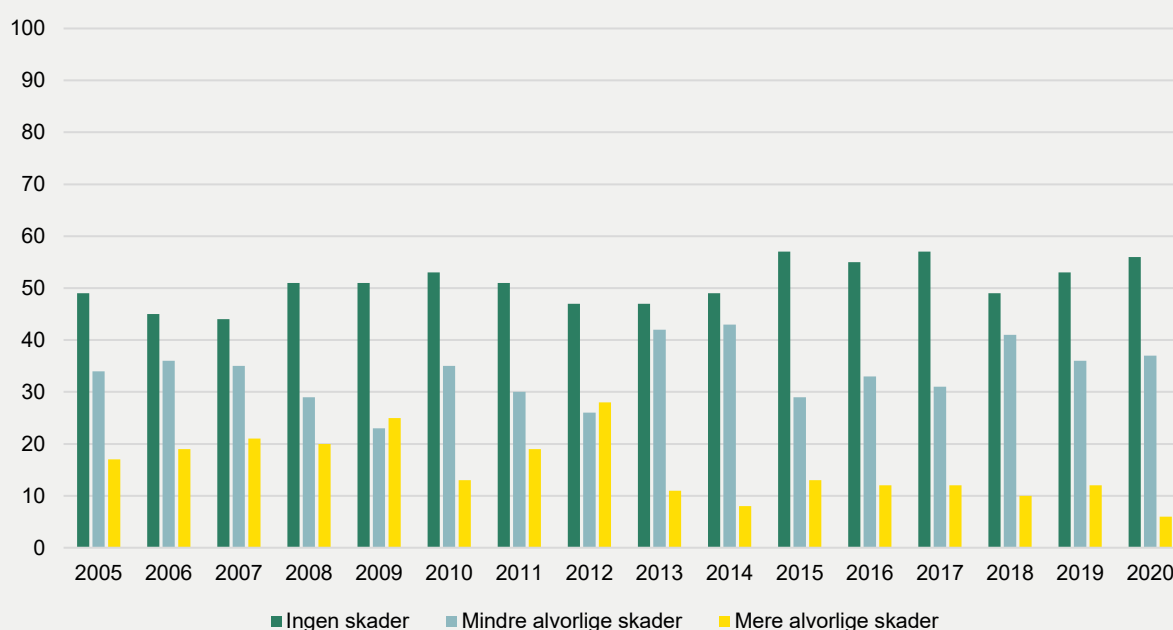

²⁸ Se også bilagstabel 5.9, der viser en opgørelse af andelen af befolkningen, som har været udsat for vold, der har medført synlige skader, og som ligeledes inkluderer sikkerhedsintervaller.

De oplevede fysiske skader, der forekommer, er opdelt efter, om de er mindre eller mere alvorlige. Med mindre alvorlige skader forstås blå mærker, buler, hævelser, rifter o. lign., mens mere alvorlige skader omfatter åbne sår, flækket læbe, næseblod, skader på hals og hoved m.v. Der er en vis variation mellem årene med hensyn til andel skader af mere alvorlig karakter, hvilket antagelig skyldes, at der i 2013 blev foretaget en teknisk ændring af svarkategorierne til spørgsmålet om skadens alvor.²⁹ Andelen, der blev påført ingen, mindre alvorlige eller mere alvorlige skader i forbindelse med volden, ændres ikke statistisk signifikant i 2020 sammenlignet med 2019.

Figur 5.9

Alvoren af de skader offeret er blevet påført i forbindelse med vold, 2005-2020, pct.³⁰

I 2020 var knap halvdelen af de skadede ofre – svarende til knap hver fjerde af alle voldsofre – udsat for skader, der krævede besøg hos lægen. Knap halvdelen af de ofre, der besøgte lægen i forbindelse med skaderne, modtog også lægelig behandling, mens lægen i de resterende tilfælde ikke foretog sig yderligere end at konstatere, hvad der var sket.

²⁹ Tidligere var svarkategorien til dette spørgsmål helt åbent, og svarene blev under analysearbejdet samlet i ni kategorier. Et par eksempler på kategorier er 'mærker eller hævelser, såsom blåt øje, buler eller lignende', 'høre-, syns- eller tand-skader' og 'brækkede legemsdele eller brud på kraniet.' Siden 2013 har interviewerens skullet inddele respondentens svar i de ni kategorier under interviewet.

³⁰ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 5.10.

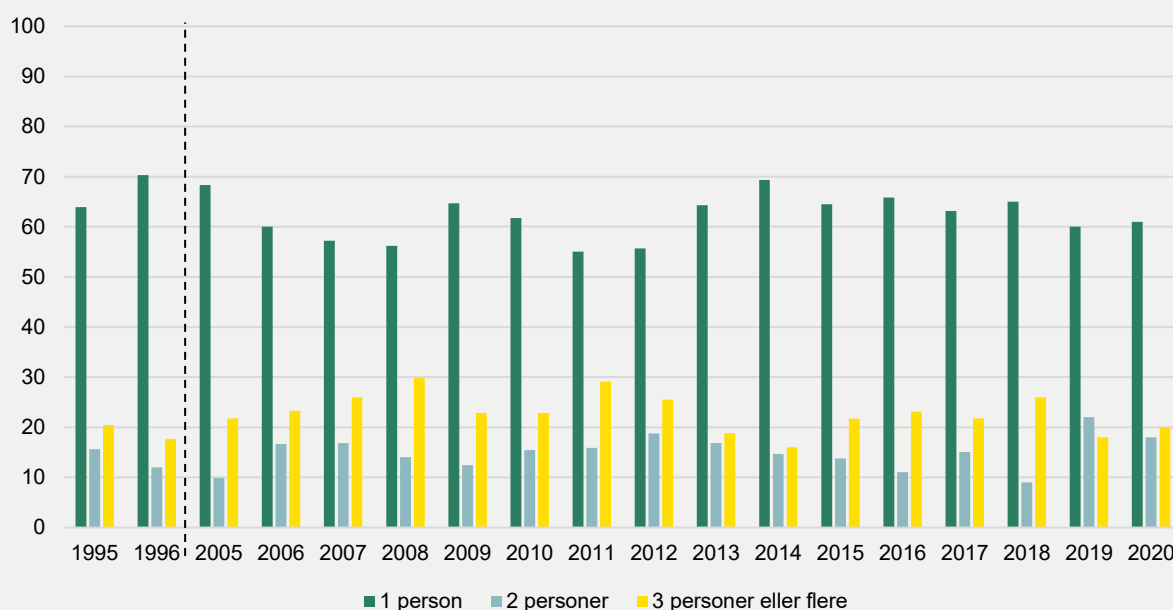
Ved de fleste voldsepisoder er der ikke anvendt nogen form for våben eller redskaber. Udviklingen i andel voldssager med brug af våben/redskab går i lidt skiftende retning. I 1995-1996 var det henholdsvis 11 pct. og 14 pct. af voldstilfældene, hvor der blev anvendt våben/redskab, mens der samlet set i perioden 2005-2020 er tale om en statistisk signifikant større andel (17 pct.). Variationen de enkelte år imellem er dog relativ stor – 8-25 pct. – hvilket formentlig især skyldes ”de små tals lov”. Datagrundlaget er af meget begrænset størrelse og følgelig behæftet med mange og store talmæssige udsving. Godt hvert femte af alle voldstilfælde blev i 2020 begået med våben/redskab, hvilket ikke afviger statistisk signifikant fra den tidligere periode eller det forudgående år.

Ses der på de typer af våben eller redskaber, der i perioderne 1995-1996 og 2005-2020 er anvendt i de enkelte voldstilfælde, er skydevåben det mindst anvendte, mens kniv og slagvåben forekommer i lidt flere tilfælde. Mest anvendt er dog andre våben eller redskaber end de nævnte. Generelt er der ikke store forskelle mellem årene i typen af våben eller redskaber, der er anvendt, og de variationer, der er, angår meget små tal, som let kan ændre sig fra år til år. Der ses da heller ingen udviklingstendenser, som kan fastslås med statistisk sikkerhed.

Den tredje indikator for voldens alvorlighed er antallet af gerningspersoner. Godt en tredjedel af voldsopførelserne har i den undersøgte periode været konfronteret med to eller flere gerningspersoner. Som det fremgår af figur 5.10, har andelen dog varieret fra år til år. I 2020 er denne andel på 38 pct., hvilket svarer nogenlunde til gennemsnittet for perioden, se også bilagstabel 5.11.

Figur 5.10

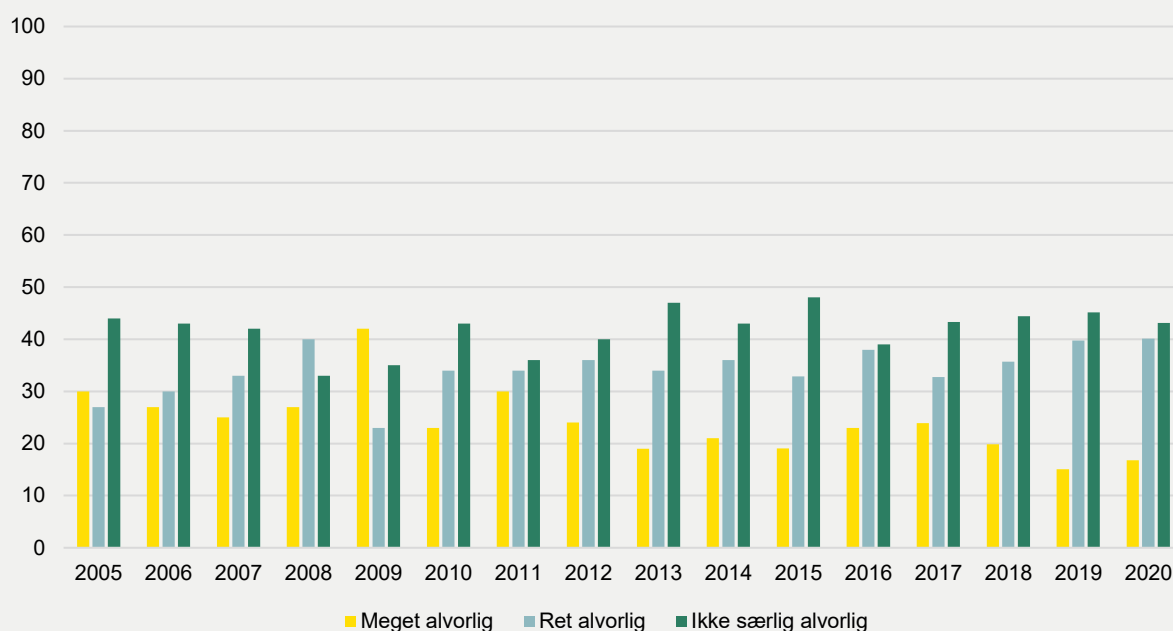
Antal aktive gerningspersoner, 1995-1996 og 2005-2020, pct.

Den fjerde indikator på voldens alvorlighedsgrad, der er anvendt i undersøgelserne, er, hvor alvorligt offeret har *oplevet* voldsepisoden. Dette spørgsmål og et beslægtet spørgsmål om opfattelsen af voldshandlingen som kriminell eller ej som nævnt ikke med i undersøgelserne fra 1995-1996. Figur 5.11 viser, at der ikke siden 2005 er klare udviklingstendenser i andelen, der oplever volden som meget alvorlig. Andelen varierer mellem 15 og 30 pct., med undtagelse af 2009, hvor den var 42 pct. Der er ingen statistisk signifikant forskel mellem andelen, der oplevede hændelsen som meget alvorlig, i 2020 og det forudgående år, men der er statistisk signifikant færre, der i perioden 2012-2020 oplevede handlingen som meget alvorlig, end i perioden 2005-2011.

Figur 5.11

Offerets oplevelse af alvoren af voldsepisoden, 2005-2020, pct.³¹

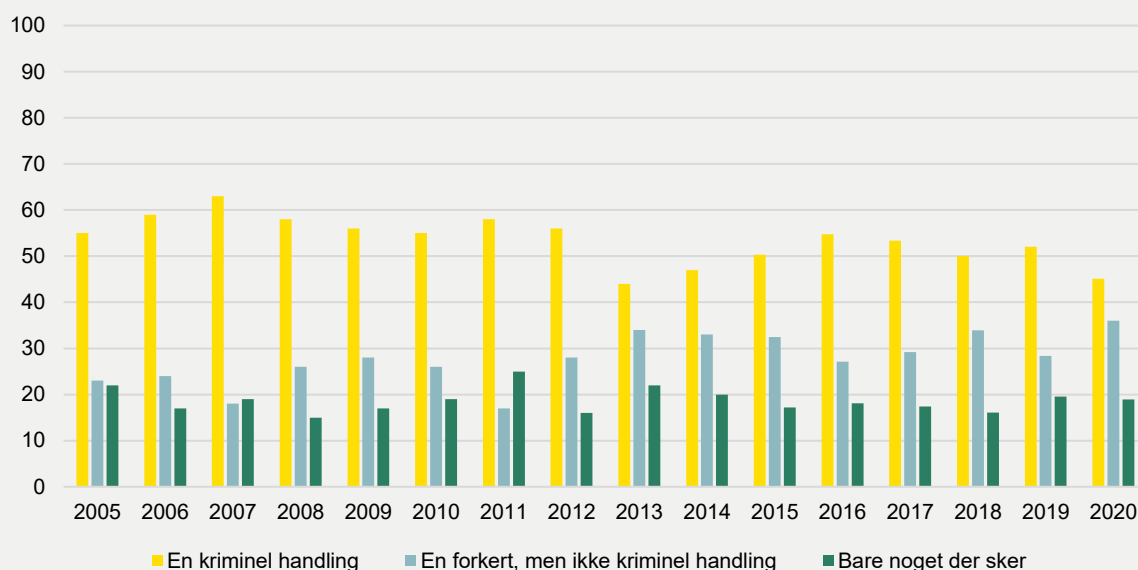
³¹ Se bilagstabel 5.12 for de præcise procentandele.

Andelen af ofre, der ikke er i tvivl om, at der var tale om en kriminel handling, fluktuerer noget i perioden, men i de fleste år er det mere end halvdelen af ofre, der vurderer voldsepisoden som en kriminel handling, jf. figur 5.12. Der er ingen signifikant forskel mellem andelen, der vurderede voldsepisoden som en kriminel handling i 2020 og det forudgående år.

Over hele perioden har godt en fjerdedel af ofre for vold angivet, at de anser det, de har været udsat for, som en ”forkert, men ikke kriminel” handling. Denne vurdering forekommer særlig hyppigt i tilfælde, hvor gerningspersonen er nuværende ægtefælle, kæreste eller samlever, ven, bekendt eller en person, der står i et afhængighedsforhold til offeret, f.eks. patienter eller klienter. Knap en femtedel af ofre anser voldsepisoden for ”bare noget der sker”, og denne vurdering er også særlig udbredt i de tilfælde, hvor gerningspersonen har indgået i et afhængighedsforhold til offeret eller var en bekendt af offeret.

Figur 5.12

Offerets vurdering af hvorvidt voldsepisoden var en kriminel handling eller ej, 2005-2020, pct.³²

³² De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 5.13

5.4

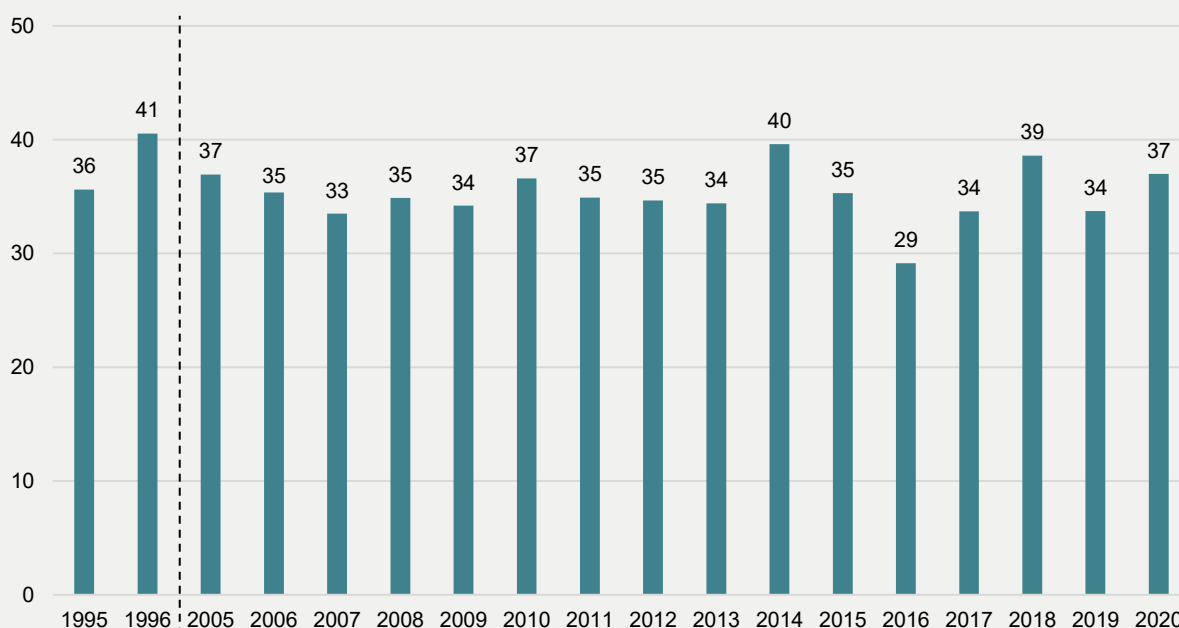
Gerningssituationen

Vold kan inddeles på mange måder og efter mange forskellige kriterier: Gadevold, værtshusvold, partnervold, ungdomsvold osv. I dette afsnit gives der et overblik over forskellige karakteristika, der beskriver gerningssituationen omkring voldsepisoden, samt om der er sket ændringer gennem årene. Dette drejer sig om offerets kendskab og relation til gerningspersonen, gerningsstedet, voldens tidsmæssige fordeling samt sammenhængen mellem voldsudøvelse og alkoholindtagelse.

En majoritet af ofre for vold kendte ikke på forhånd gerningspersonen, og som figur 5.13 viser, er situationen ret uændret i den undersøgte periode. I 2020 er andelen af ofre, der kendte gerningspersonen, ikke statistisk signifikant forskellig fra hverken den tidligere periode samlet set eller det forudgående år.

Figur 5.13

Andelen af ofre for vold der kendte gerningspersonen, 1996-1996 og 2005-2020, pct.

En undersøgelse foretaget på Statens Institut for Folkesundhed (SDU) viser, at for kvinders vedkommende er volden oftere udført af en nuværende eller tidligere partner til sammenligning med mandlige ofre, hvor der oftere er tale om, at volden er udført af en fremmed (SDU 2018:7). I 2020 angik 16 pct. af alle voldstilfælde enten partnere eller familiemedlemmer, jf. bilagstabel 5.14. Denne andel er ikke statistisk signifikant forskellig i forhold til det forudgående år, hvor 12 pct. af alle voldstilfælde angik enten partnere eller familiemedlemmer.

Med hensyn til gerningssted blev det i voldsofferundersøgelsen fra 1995 til 1996 understreget, at vold, der sker i tilknytning til arbejde, udgør en væsentlig del af volden (Balvig 1998). Denne form for vold blev betegnet som “den nye voldsproblematik” i erkendelse af, at tidligere voldsofferundersøgelser (Wolf 1972; Andersen 1985a og 1987; Christensen & Koch-Nielsen 1992) havde tildelt arbejdsdimensionen en langt mere tilbagetrukket placering i det samlede voldsbillede. Fra 1995-1996 til 2005-2006 voksede andelen af vold, der var foregået i tilknytning til arbejds- eller uddannelsessted, yderligere, jf. tabel 5.4. Efter 2006 er andelen mindre, og der ses ret store årlige variationer. I 2020 var det 19 pct. af dem, der havde været udsat for vold, der var blevet udsat for det på deres arbejds- eller uddannelsessted, og denne andel adskiller sig ikke statistisk signifikant fra de andre år i måleperioden siden 2005.

Tabel 5.4

Gerningsstedet for volden, 1995-1996 og 2005-2020, pct.

	Privat bolig	Arbejde /uddannelse	Værtshus, bo-dega m.v.	Offentligt sted	Andet sted	I alt
1995	14 %	12 %	23 %	42 %	8 %	100 %
1996	17 %	19 %	26 %	36 %	2 %	100 %
2005	19 %	25 %	15 %	36 %	5 %	100 %
2006	13 %	26 %	16 %	42 %	3 %	100 %
2007	19 %	18 %	12 %	47 %	4 %	100 %
2008	16 %	20 %	14 %	46 %	3 %	100 %
2009	17 %	15 %	14 %	50 %	3 %	100 %
2010	14 %	23 %	10 %	48 %	5 %	100 %
2011	16 %	11 %	11 %	48 %	14 %	100 %
2012	17 %	11 %	19 %	49 %	3 %	100 %
2013	14 %	25 %	15 %	43 %	3 %	100 %
2014	16 %	21 %	11 %	44 %	7 %	100 %
2015	17 %	18 %	10 %	48 %	8 %	100 %
2016	15 %	20 %	9 %	50 %	5 %	100 %
2017	15 %	20 %	6 %	54 %	7 %	100 %
2018	20 %	16 %	8 %	46 %	9 %	100 %
2019	14 %	20 %	11 %	44 %	11 %	100 %
2020	25 %	19 %	13 %	37 %	7 %	100 %

Siden 2009 har offerundersøgelsen indeholdt et særligt spørgsmål til dem, der har været udsat for vold på arbejdet, idet der er spurgt om, hvilken type arbejde de har. I hele perioden fra 2009-2020 har samlet set 61 pct. af de ofre, der har været udsat for vold på deres arbejdsplads, oplyst at arbejde med særligt vanskelige klienter såsom demente, psykisk syge, udsatte unge m.v. Seks pct. af ofrene havde myndighedsbeføjelser eller sikkerheds- eller kontrolarbejde, eksempelvis som politibetjent eller dørmænd, mens fire pct. havde arbejde inden for persontransport. 13 pct. oplyste om andre former for risikobetonet arbejde. Sammenlagt ser mere end otte ud af ti (84 pct.) af ofrene for vold på arbejdspladsen ud til at have et arbejde, der indebærer en særlig risiko. Vold på arbejdet rammer således ikke befolkningen i flæng eller tilfældigt. Det er stærkt afhængigt af, hvilken slags arbejde man har.

Den største andel af volds ofre udsættes for vold på et offentligt tilgængeligt sted, typisk gader, transportmidler, parker, pladser m.v., idet det i de fleste år angår cirka 40-50 pct. af ofrene. Denne andel har udviklet sig i bølger over undersøgelsesperioden og var i 2020 på 37 pct., hvilket er statistisk signifikant lavere end for perioden 2005-2019.

Værtshusvolden er blevet såvel absolut som relativt betydeligt sjældnere i den undersøgte periode i forhold til midten af 1990'erne: I 1995-1996 var det samlet set 24 pct. af volden, der foregik på et værtshus m.v., mens niveauet i 2005-2020 typisk lå på 10-15 pct., hvilket er statistisk signifikant lavere. I 2020 var det 13 pct. af volden, der foregik på værtshus eller lignende sted, og denne andel adskiller sig ikke statistisk signifikant fra den tidligere periode eller det forudgående år.

Endelig kan nævnes, at det i alle årene fra 1995-1996 og 2005-2019 er maksimalt hvert femte offer, der har været udsat for volden i en privat bolig. I 2020 drejede dette sig dog om 25 pct. Denne andel er statistisk signifikant større end både 2019 og gennemsnittet for perioden fra 2005-2019. Den store forskel fra tidligere bunder i en større andel i den anden bolig end egen eller voldsudøverens. Denne forskel er statistisk signifikant.

Mens kvinder typisk udsættes for vold i eget eller andres hjem eller på arbejds- eller uddannelsessted, er det typiske gerningssted – for så vidt angår mandlige volds ofre – offentligt tilgængelige steder.

Gerningsstedet for den vold, de unge mellem 16 og 24 år er udsat for, adskiller sig på flere områder fra det generelle billede, der er beskrevet ovenfor. Tydeligst er det, at de unge mellem 16 og 24 år i langt mindre grad end de ældre aldersgrupper er udsat for vold i tilknytning til arbejde eller uddannelse.³³ Således udgør denne type vold 12 pct. af alle voldstilfælde for de 16-24-årige i 2020 over for 22 pct. for de 25-74-årige. Modsat er de unge i højere grad

³³ Kategorien arbejde/uddannelse er en samlet kategori.

end de ældre udsat for værtshusvold eller vold på offentlige steder, idet dette gælder henholdsvis 21 pct. og 30 pct. af alle voldsepisoder blandt til 16-24-årige i 2020, mens andelen for de 25-74-årige er henholdsvis 6 pct. og 22 pct.

5.4.1

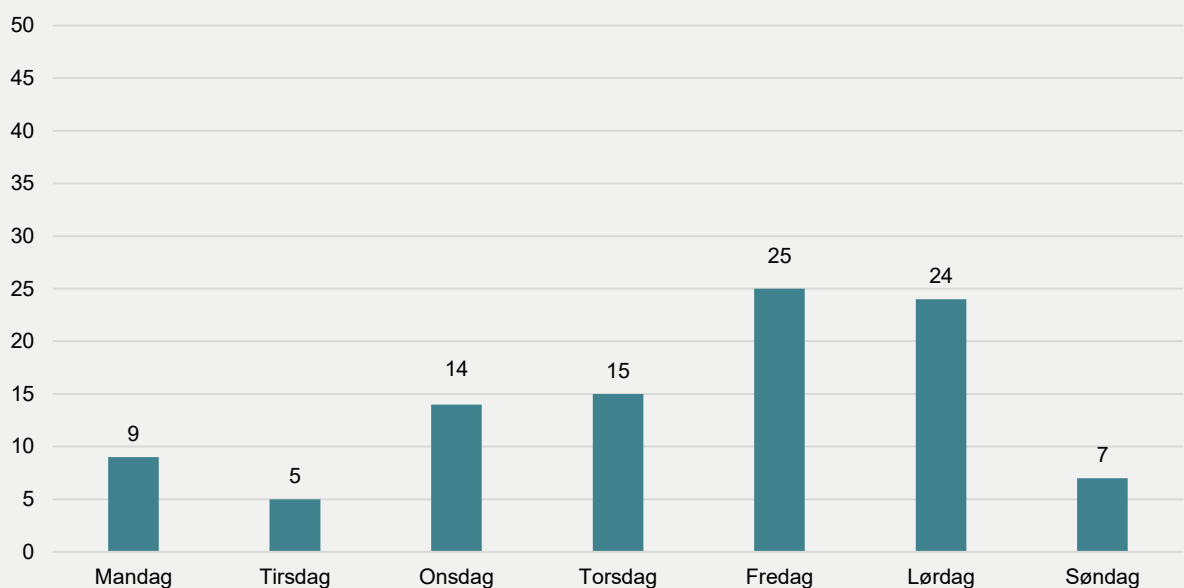
Voldens tidsmæssige fordeling

Selv om vold kan forekomme på et hvilket som helst tidspunkt, er den især koncentreret omkring de tidspunkter og perioder, hvor flest har fri fra arbejde, hvor flest går i byen, og hvor der drikkes mest alkohol.³⁴

Set over et *ugeforløb* tegner fredage og lørdage sig for knap halvdelen af volden, jf. figur 5.14.

Figur 5.14

Volden fordelt efter ugedag, 2020, pct.³⁵

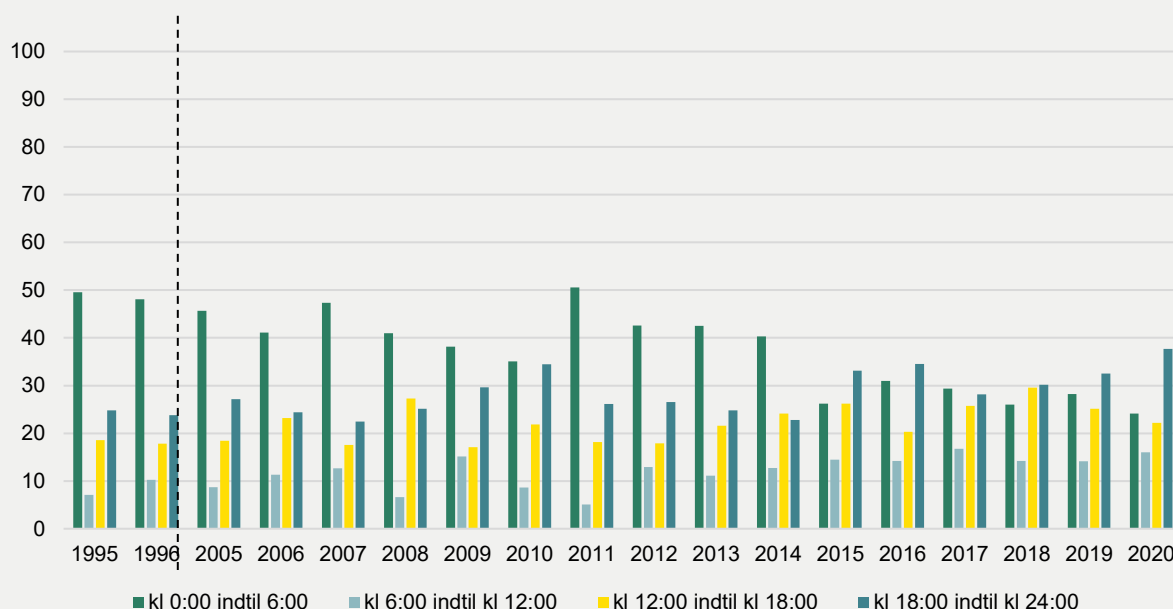
³⁴ Der er i modsætning hertil ingen måneder, der markerer sig som markant “farligst” eller “fredeligst”. Tidligere undersøgelser viser en vis ophobning af vold i december, dvs. i jule(frokost)måned (Balvig m.fl. 1985b; Døllner 1991; Balvig 1997), men sådan forholder det sig altså ikke længere.

³⁵ I 22 pct. af voldstilfældene husker ofrene kun, hvorvidt hændelsen foregik i hverdage eller weekenden. Disse besvarelser spredes ud på de forskellige dage i de to kategorier. Tidligere (dvs. før 2012) har disse besvarelser været fordelt ligeligt inden for hverdagens og weekendens ugedage, mens de nu fordeles, så det afspejler den eksisterende fordeling mellem dagene, hvilket forklarer mindre variationer i forhold til tidligere resultater. Derudover husker fem pct. ikke, hvilken ugedag der var tale om. Disse er ikke medregnet i figur 5.14.

Også set over døgnet 24 timer er skævdelingen markant, jf. figur 5.15. Generelt for hele perioden gælder, at den mest ufredelige fjerdedel af døgnet er mellem midnat og klokken 6 om morgenen, hvor 38 pct. af den samlede vold har fundet sted. I 2016-2020 er der dog en signifikant mindre andel af volden, der foregår i dette tidsrum, mens andelen, der foregår om aftenen frem til midnat, modsat er større end i de tidligere år. Den relativt fredeligste fjerdedel af døgnet er fra kl. 6 om morgenen og frem til kl. 12, hvor godt en tiendedel af den samlede vold foregår set over hele perioden.

Figur 5.15

Vold fordelt efter det tidspunkt på døgnet, hvor den har fundet sted, 1995-1996 og 2005-2020, pct.

Voldens tidsmæssige fordeling varierer noget aldersgrupperne imellem, hvilket givetvis er sammenhængende med, at også voldens art gør det, jf. tidligere. I 2020 foregik godt en tredjedel (35 pct.) af de voldsepisoder, som de 16-24-årige var udsat for, mellem midnat og kl. 6 om morgenen, mens denne andel er markant og statistisk signifikant lavere (15 pct.) for de 25-74-årige. Udsatheden for vold varierer ligeledes noget mellem, hvor ofte ofre går ud om aftenen. I 2020 var personer, der gik ud 3-4 aftener eller flere i løbet af ugen, signifikant oftere udsat for vold end personer, der gik ud 1-2 aftener om ugen eller sjældnere. Lignende tendens gør sig gældende hos personer, der mødes med andre mennesker, venner eller bekendte for at feste eller more sig: går man ud minimum én gang ugentligt for at feste eller more sig, er der således signifikant større risiko for at blive udsat for vold.

Der er i almindelighed en stærk sammenhæng mellem visse former for voldsudøvelse og alkoholindtagelse. Hvorvidt der er tale om en egentlig årsagssammenhæng, og i givet fald i hvilken grad, er et kompliceret spørgsmål, som det ligger uden for nærværende undersøgelses rammer at gå ind på.

Offerundersøgelserne bekræfter alkoholens fremtrædende rolle i voldssammenhæng. I 2020 angav 32 pct. af ofrene, at gerningspersonen var påvirket af alkohol, jf. bilagstabel 5.15. I knap hvert femte tilfælde mente ofrene, at gerningspersonen var stærkt påvirket af alkohol. Selv om vi ikke ved, hvor mange mennesker der på et givet tidspunkt er (meget) påvirket af alkohol, repræsenterer disse tal utvivlsomt en kraftig forhøjet hyppighed.

Fra 1995-1996 til 2005-2020 er der sket en bemærkelsesværdig udvikling med hensyn til gerningspersonernes påvirkning af andet end alkohol, dvs. narkotika, medicin el.lign. I 1995-1996 var 8 pct. af gerningspersonerne, ifølge ofrenes oplevelse, påvirket af andet end alkohol. I 2005-2020 har denne andel ligget klart højere, på 12-32 pct. Forskellen mellem de to perioder er statistisk signifikant.

Offerundersøgelsen understreger på den anden side også, at vold langt fra udelukkende er et spørgsmål om alkohol eller stoffer: I 2020 var godt en tredjedel af gerningspersonerne (36 pct.) således, ifølge ofrene, hverken påvirket af alkohol eller andre stoffer.

Hovedparten af ofrene (70 pct.) angav i 2020, at de ikke selv var påvirket af alkohol el.lign. Enkelte ofre, 5 pct., angav at have været påvirket af andre stoffer end alkohol. Andelen af påvirkede ofre (30 pct.), det være sig af alkohol eller andet, var statistisk signifikant mindre end andelen af gerningspersoner, der ifølge ofrene var påvirkede (64 pct.).

Set i forhold til de nævnte aldersrelaterede forskelle i voldens art er det ikke uventet, at der særligt for de unge mellem 16 og 24 år er en stærk sammenhæng mellem indtagelse af alkohol og voldsudsathed. I 2020 angav 40 pct. af ofrene mellem 16 og 24 år selv at have været påvirket af alkohol, da voldsepisoden fandt sted. Dette er en statistisk signifikant højere andel end for de ældre aldersgrupper, hvor 13 pct. af de 25-74-årige angiver, at de selv var påvirkede af alkohol ved voldsepisoden. Samtidigt vurderede de 16-24-årige ofre, at gerningspersonen i 39 pct. af hændelserne var påvirket af alkohol, mens de 25-74-årige ofre vurderede, at dette gjorde sig gældende for 27 pct. af gerningspersonerne. Denne forskel er dog ikke statistisk signifikant.

Der er, ikke overraskende, en signifikant større andel af de voldstilfælde, hvor offeret var påvirket af alkohol, som er foregået på barer og værtshuse, i forhold til andelen af tilfælde, hvor offeret ikke var påvirket. Omvendt var en relativ lille del af dem, der udsættes for vold i eget hjem eller anden privat bolig, på arbejdspladsen eller i offentlige transportmidler, påvirkede af alkohol eller andet.

I 70 pct. af alle voldssituationer i 2020 har der været tale om, at enten gerningspersonen, offeret eller begge parter var påvirkede af alkohol eller andre stoffer, jf. bilagstabel 5.16.

Dette adskiller sig ikke fra det forudgående år, og der er ikke nogen klar udviklingstendens i den samlede undersøgelsesperiode fra 2005-2020.

5.5 Årsager til vold

Siden 2008 har offerundersøgelsen inkluderet spørgsmål vedrørende de mulige årsager til volden. Spørgsmålene belyser *offerets opfattelse* af, hvad den oplevede vold skyldtes.

Et af spørgsmålene angår offerets opfattelse af hovedårsagen til, at vedkommende blev udsat for vold. Knap hvert fjerde offer mente, at den væsentligste årsag var, at gerningspersonen var psykisk syg eller ude af kontrol, jf. tabel 5.5. En væsentlig del – 44 pct. – af dem, der angav denne årsag til volden, havde været udsat for vold på deres arbejdsplads eller uddannelsessted. En anden hyppig angiven årsag var uenighed eller skænderi, der udviklede sig til vold, idet 17 pct. af ofrene oplyste, at dette var årsagen. Der er ikke markante forskelle mellem årene i angivelse af årsagen til volden.

Tabel 5.5

Offerets opfattelse af årsagen (den væsentligste) til den vold, vedkommende har været udsat for, 2008-2020, pct.

	Andel
Uenighed, skænderi der udviklede sig	17 %
Hævn, vrede over noget jeg havde gjort eller ikke ville gøre	8 %
Misundelse	2 %
Jalousi	5 %
Røveri (ville have noget jeg havde)	7 %
Seksuelt motiveret	3 %
Regulært overfald der ikke havde noget med mig at gøre	7 %
Skulle vise sig	7 %
Den eller de følte nok, det var mig, der startede	1 %
Den eller de følte nok, jeg havde været provokerende	3 %
Gerningspersonen var psykisk syg eller ude af kontrol	23 %
Andet	13 %
Ved ikke	3 %
I alt	100 %

Mænd og kvinder angiver temmelig forskellige grunde til, at de er blevet udsat for vold. Kvindelige ofre er således langt mere tilbøjelige end mandlige til at anføre, at volden var seksuelt motiveret, skyldtes jalousi, eller at gerningspersonen var psykisk syg eller ude af kontrol. Mænd er væsentligt mere tilbøjelige til at mene, at volden skyldtes hævn eller vrede, at gerningspersonen havde opfattet ham som provokerende, at personen skulle vise sig, at gerningspersonen ville have noget, offeret havde (røveri), eller at der var tale om et regulært overfald, som ikke havde noget med offeret at gøre. Disse afvigelser er alle statistisk signifikante. Mænd og kvinder er omtrent lige tilbøjelige til at mene, at volden mod dem skyldtes enten uenigheder/skænderier, misundelse eller andet.

5.5.1

Vold som hadforbrydelse

Det er i offerundersøgelserne siden 2008 forsøgt belyst, i hvilket omfang volden kan betegnes som en hadforbrydelse, dvs. en forbrydelse der er motiveret af had over for en gruppe, som offeret tilhører eller antages at tilhøre. Der er således spurgt om, i hvilket omfang volden – efter offerets opfattelse – er motiveret af enten racisme eller offerets (formodede) seksuelle orientering. Fra og med 2019 er der desuden spurgt om, i hvilket omfang volden – efter offerets opfattelse – er motiveret af offerets (formodede) kønsidentitet.³⁶ Og fra og med 2020 er der yderligere spurgt om, i hvilket omfang – der efter offerets opfattelse – er tale om vold, der er motiveret af offerets (formodede) religiøse overbevisning. Der kan være andre former for hadforbrydelser, eksempelvis politisk motiveret vold, men disse former er der ikke spurgt til i offerundersøgelserne.

³⁶ Kønsidentitet og seksuel orientering analyseres samlet, da datagrundlaget for alene kønsidentitet som motiv endnu er for spinkelt, samt idet spørgsmålsformuleringerne er delvis overlappende for de to motiver.

I 2020 angav 21 pct. af voldsofrene, at voldshændelsen helt sikkert var en hadforbrydelse, der var motiveret af en eller flere af de ovenfor nævnte former for (formodede) gruppetilhørsforhold, hvilket svarer til et estimeret antal på mellem 8.300 og 15.100 personer. Ud over de, som har angivet, at der helt sikkert var tale om en eller flere former for hadforbrydelser, har 14 pct. angivet, at der måske var tale om en eller flere af de fire former. Det skal bemærkes, at der er tale om et relativt spinkelt datagrundlag, og resultaterne derfor er behæftet med betydelig usikkerhed.

Tabel 5.6

Voldsofre fordelt efter ofrenes opfattelse af, om voldshændelsen var en hadforbrydelse, 2020, andel og estimeret antal.

	Andel ofre	Estimeret antal ofre	95 % sikkerhedsinterval
Ja, helt sikkert	21 %	11.900	(14,7-26,9)
			(8.300-15.100)
Ja, måske	14 %	7.800	(8,4-18,7)
			(4.700-10.500)
Nej	66 %	36.700	(58,5-72,7)
			(33.000-41.000)
I alt	100 %	56.400	100 %

I perioden fra 2008-2020 angiver otte pct. af voldsofrene, at voldshændelsen efter deres opfattelse var motiveret af racisme. Dette svarer til, at mellem 4.600 og 6.000 mennesker mellem 16 og 74 år årligt udsættes for racistisk motiveret vold. Nogenlunde samme andel angiver, at volden *måske* var motiveret af racisme. Beregningerne er baseret på få observationer, og resultaterne er derfor behæftet med betydelig usikkerhed. En statistisk signifikant større andel mandlige end kvindelige voldsofre angiver, at voldsepisoden helt sikkert var motiveret af racisme. Ydermere angiver en statistisk signifikant mindre andel af de 16-24-årige voldsofre, sammenlignet med de 25-74-årige voldsofre, at den vold, som de var udsat for, helt sikkert var motiveret af racisme.

Voldsforbrydelser, der menes at være motiveret af offerets seksuelle orientering eller kønsidentitet, er sjældnere end dem, der skyldes racisme. I perioden 2008-2020 angiver fire pct. af voldsofrene, at voldshændelsen helt sikkert var motiveret af offerets (formodede) seksuelle orientering eller kønsidentitet. Dette svarer til, at mellem 1.900 og 2.900 personer mellem 16 og 74 år årligt udsættes for vold grundet seksuel orientering eller kønsidentitet. Samme andel angiver, at volden *måske* var motiveret af deres seksuelle orientering eller kønsidentitet, nemlig fire pct. Også her er der tale om et spinkelt datagrundlag, som er behæftet med betydelig usikkerhed. Der er ikke statistisk signifikant forskel mellem andel kvinder og mænd, der mener, at voldsepisoden helt sikkert var motiveret af offerets seksuelle orientering.

Derudover gør det sig gældende, at knap 11 pct. af voldsofrene i 2020 angiver, at volden mod dem helt sikkert var motiveret af offerets (formodede) religiøse overbevisning, mens knap seks pct. mener, at volden *måske* var motiveret af offerets (formodede) religiøse overbevisning. Beregningerne er her baseret alene på et års undersøgelse, og på meget få observationer, og er derfor behæftet med betydelig usikkerhed. Der er derfor ikke udført yderligere analyser.

En kortlægning fra Rigspolitiet samt undersøgelser fra Finland,³⁷ Sverige og Norge peger på, at forbrydelser motiveret af racisme/fremmedfjendskhed er det mest udbredte motiv (Rigspolitiet 2020, Brå 2019, Politidirektoratet 2020). Indeværende undersøgelse indikerer derimod, at offerets formodede religiøse overbevisning hyppigere er årsagen end racisme, men det er meget væsentligt at bemærke, at der i tidligere års offerundersøgelser ikke er spurgt til religion som et muligt motiv. Tallene for religion er således forbundet med relativt større usikkerhed end tallene for racisme, som baserer sig på et større antal besvarelser fra en længere årrække. Således tages der heller ikke højde for, at der kan være sket en udvikling over årrækken, hvad angår udsatheden for racistisk motiveret vold.

Anmeldelsestilbøjeligheden for ofre for hadforbrydelser er hverken lavere eller højere end for øvrige voldsofre.³⁸ 34 pct. af ofre for vold motiveret af offerets seksuelle orientering eller kønsidentitet har selv anmeldt volden, mens tilsvarende gælder for 36 pct. af ofre for vold motiveret af racisme og 36 pct. blandt voldsofre generelt i den samme periode (2008-2020). En mere generel beskrivelse af udviklingen i anmeldelsestilbøjelighed blandt ofre for vold følger i nedenstående afsnit.

³⁷ En årsrapport om hadforbrydelser findes på finsk på www.polamk.fi/julkaisut

³⁸ Ved denne beregning af anmeldelsestilbøjelighed for ofre for hadforbrydelser er alene inkluderet personer, der har svaret 'ja, helt sikkert' til spørgsmålet om, hvorvidt de oplevede, at volden var motiveret af racisme eller deres seksuelle orientering eller kønsidentitet. Desuden omfatter beregningen alene tilfælde, hvor offeret selv har anmeldt, og ikke tilfælde, hvor hændelsen er kommet til politiets kendskab på anden vis.

5.6

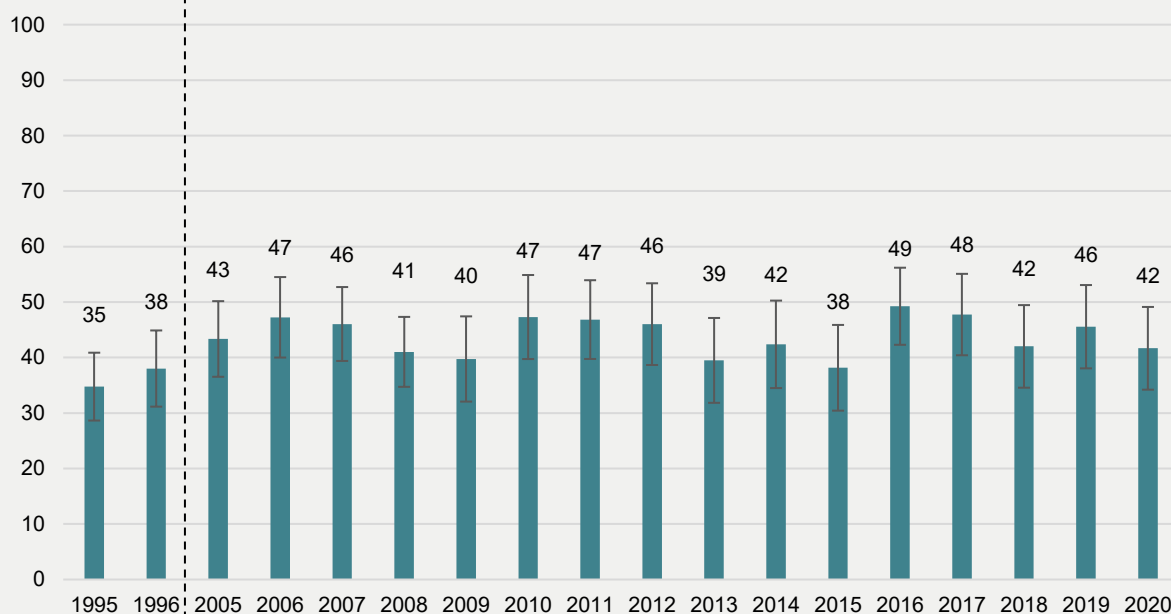
Anmeldelsestilbøjelighed

Anmeldelsestilbøjeligheden opgøres almindeligvis ved at undersøge, hvor mange der anmeldte hændelsen til politiet, sidste gang de var udsat for vold. Metodens begrænsning er naturligvis, at vi ikke får oplysning om, hvorvidt de, der har været udsat flere gange, er lige tilbøjelige til at anmelde alle voldsepisoder til politiet. Da der til og med 2008 foreligger oplysninger om de tre seneste voldstilfælde i undersøgelsen, er det undersøgt, hvad dette betyder. Der viser sig at være en lidt mindre anmeldelsestilbøjelighed for alle tre seneste tilfælde end for alene seneste tilfælde. Samtidig viser der sig dog at være en helt ensartet udviklingstendens for de to målingsmetoder. Eftersom det først og fremmest er udviklingstendensen, der er i fokus her, er det besluttet alene at inkludere oplysninger om anmeldelsesprocenten ved seneste voldsepisode. Det bemærkes, at anmeldelse i dette tilfælde også inkluderer forhold, som offeret ikke selv har anmeldt, men hvor det er tilkendegivet, at politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis (f.eks. ved at andre end offeret har anmeldt, eller at politiet selv har opdaget forholdet).

Som det er fremgået af det tidligere, er der totalt set sket en statistisk signifikant stigning i anmeldelsestilbøjeligheden for vold fra midt i 1990'erne til perioden fra 2005 til 2020 samlet set. I 2020 var andelen af tilfælde, hvor offeret havde anmeldt volden til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab herom på anden vis, 42 pct., jf. figur 5.16. Anmeldelsestilbøjeligheden i 2020 afviger ikke signifikant fra perioden 2005-2019 eller fra det forudgående år. Anmeldelsesprocenten synes at fluktuere over perioden siden 2005 uden en entydig udviklingstendens.

Figur 5.16

Pct. af ofre for vold der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, opgjort ved seneste voldstilfælde, 1995-1996 og 2005-2020, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

Der er ingen statistisk forskel mellem mænd og kvinders tilbøjelighed til at anmelde vold set over hele perioden. Ser man kun på de seneste fem år (2016-2020), er der heller ikke her forskel på mænds og kvinders tilbøjelighed til at anmelde vold.

Den yngste aldersgruppes anmeldelsestilbøjelighed er statistisk signifikant lavere end både den midterste og ældste aldersgruppes, når perioden 1995-2020 betragtes, mens der ikke ses statistiske signifikante forskelle mellem nogen af aldersgrupperne inden for de seneste fem år (2016-2020).

Af tabel 5.7 fremgår det, at anmeldelsestilbøjeligheden er højere for voldsepisoder, der har medført synlige skader, hvor 45 pct. af ofrene selv anmelder volden til politiet, end for de episoder, der ikke har medført synlige skader, hvor denne andel er 25 pct. Forskellen er statistisk signifikant.

Tabel 5.7

Anmeldelsesprocent i forhold til synlige skader ved vold, 2016-2020, pct.³⁹

	Skader	Ikke skader
Ja, jeg har anmeldt til politiet	45 %	25 %
Nej, men politiet fik viden om det på anden måde	10 %	11 %
Nej	44 %	64 %
I alt	100 %	100 %

³⁹ Det bemærkes, at tabel 5.7 afgrænses til at dække en femårsperiode. Dette er gjort for at kunne analysere på baggrund af et tilstrækkeligt datagrundlag i modsætning til et 1 års perspektiv. For at kunne sammenligne anvendes denne afgrænsning også i tabel 5.8-5.10.

Oplevelsen af voldsepisodens alvorlighed er afgørende for anmeldelsestilbøjeligheden. Af tabel 5.8 ses således en klar sammenhæng mellem vurderingen af voldsepisoden og tilbøjeligheden til at anmelde.⁴⁰ I perioden 2016-2020 var det 60 pct. af de ofre, der fandt episoden ”meget alvorlig”, der foretog en anmeldelse, mod 39 pct. af dem, der fandt episoden ”ret alvorlig”, og 19 pct. af dem, der ”ikke fandt episoden særligt alvorlig”.

Tabel 5.8

Anmeldelsesprocent i forhold til hvor alvorlig voldsepisoden anses at være, 2016-2020, pct.

	Meget alvorlig	Ret alvorlig	Ikke særlig alvorlig
2016-2020	60 %	39 %	19 %

Som man kunne forvente, er der også en nær sammenhæng mellem vurderingen af, om en handling opleves som ”kriminell”, og om den anmeldes, jf. tabel 5.9. I perioden 2016-2020 var det 53 pct. af de ofre, der betragtede episoden som en kriminel handling, der foretog en anmeldelse, mod 13 pct. af dem, der betragtede episoden som en forkert, men ikke kriminel handling, og 20 pct. af de ofre, der betragtede episoden som bare noget, der sker. Der findes gennem perioden fra 2016 til 2020 en del variation i anmeldelsesprocenten for især de ofre, der vurderer, at voldsepisoden var forkert, men ikke kriminel eller bare noget, der sker, men der er ikke nogen tydelig udviklingstendens i perioden 2016-2020.

Tabel 5.9

Anmeldelsesprocent i forhold til om voldsepisoden anses for at være en kriminel handling eller ej, 2016-2020, pct.

	En kriminel handling	En forkert, men ikke kriminel handling	Bare noget der sker
2016-2020	53 %	13 %	20 %

⁴⁰ Det bemærkes, at tabel 5.8 og 5.9 udelukkende inkluderer de tilfælde, hvor offeret selv har anmeldt voldsepisoden til politiet.

De, der ikke har anmeldt voldsepisoden til politiet, er blevet spurgt om begrundelsen for ikke at gøre det. Oplysninger herom vedrørende 2016-2020 fremgår af tabel 5.10, som viser, at 23 pct. undlod at anmelde, fordi de fandt voldsepisoden for bagatelagtig at gå til politiet med. 17 pct. angav, at de ikke havde anmeldt, da de mente, at det ikke ville nytte noget. 10 pct. oplyste, at hensynet til gerningspersonen var væsentligere, typisk fordi der var tale om et familiemedlem, en kollega, en nær ven, eller at gerningspersonen var psykisk ustabil, mens 9 pct. angav, at de ikke havde anmeldt, fordi de så volden som en risiko ved deres arbejde.

Tabel 5.10

Voldsofres grunde til ikke at anmelde voldsepisoden til politiet, 2016-2020, pct.

For lidt at anmelde	23 %
Arbejdsrisiko	9 %
Konflikten løst ved mægling/selvforsvar	2 %
Hensyn til gerningsperson	10 %
For besværligt	4 %
Kunne ikke give sikre oplysninger til politiet	6 %
Frygt for repressalier	5 %
Anmeldt til anden myndighed	2 %
Nytter ikke	17 %
Selv skyld i volden	2 %
Anden grund	17 %
Politiet fik kendskab til det først	2 %
I alt	100 %

I de tilfælde, hvor volden er anmeldt, har politiet, ifølge offeret, i godt halvdelen af tilfældene fået fat i den formodede gerningsperson.

I dette afsnit vil omfanget, alvorlighedsgraden og karakteren af partnervold blive belyst. Tidligere lignende begreber har været ”hustruvold”, altså vold mod kvinder inden for ægteskab. I engelsksproget litteratur har begrebet ”domestic violence” også været benyttet, og her har der således været fokuseret på vold i hjemmet. Partnervold dækker over vold udøvet af en nuværende eller tidligere partner, uanset køn og gerningssted. Definitionen af begrebet ”vold” er her – ligesom tilfældet er i resten af rapporten – overladt til respondenterne selv. I andre undersøgelser af partnervold er begrebet ofte defineret på forhånd. I Ligestillingsministeriets undersøgelse spørges ind til forekomsten af bestemte typer af voldshandlinger (Helweg-Larsen 2012). Definitionsforholdet er givetvis med til at skabe en forskel i det målte omfang af partnervold (se også diskussion i Kyvsgaard 2015).

Det bemærkes, at voldsofrene kun er blevet bedt om at identificere gerningspersonen til den seneste voldshændelse, hvorfor man ikke kan være sikker på, at de ofre for partnervold, der er blevet udsat for vold flere gange, i alle tilfælde er blevet det i en partnerrelation, ligesom noget af den vold, de øvrige voldsofre har oplevet ud over det seneste tilfælde, kan være begået af en partner.

I tabel 5.11 angives, hvor stor en del af de samlede voldsofre der har været udsat for partnervold, baseret på samtlige offerundersøgelser foretaget i årene 2005-2020. Det ses af tabellen, at godt hvert tyvende voldsoffer har været udsat for partnervold. Tallet svarer til, at 0,1 pct. af befolkningen eller mellem 3.800 og 5.000 personer i alderen 16-74 år årligt udsættes for partnervold. I undersøgelsesmateriale er det i perioden 2005-2020 i alt ”kun” 146 personer, der angiver at have været udsat for partnervold.⁴¹ Konklusionerne i det følgende er derfor baseret på et yderst spinkelt talmateriale og følgelig behæftet med stor usikkerhed. Da ofre for partnervold oftere er udsat mere end én gang i løbet af et år, jf. det senere, vil partnervolden udgøre en større andel af det samlede antal *voldstilfælde*.

Tabel 5.11

Omfanget af partnervold, 2005-2020.

	Andel	95 % - sikkerhedsintervaller
Andel af voldsofre udsat for partnervold	7 %	(6 % - 8 %)
Andel af befolkningen udsat for partnervold	0,1 %	(0 % - 0,2 %)
Antal udsatte årligt, estimeret	4.400	(3.800 - 5.000)

⁴¹ Der er her tale om det uvægtede antal ofre i stikprøven.

Det er desuden undersøgt, om der er sket forandringer over årene med hensyn til andelen, der har været udsat for partnervold. Andelen af voldsofre, der i 2020 angav at have været udsat for partnervold, var 14 pct. Dette er – sammen med 2018 – den største andel gennem hele undersøgelsesperioden, og denne er statistisk signifikant højere sammenlignet med den tidligere del af perioden (2005-2019), men er ikke statistisk signifikant forskellig fra det forudgående år, hvor andelen var 11 pct.

5.7.1

Karakteristika ved ofre for partnervold

Partnervold begås i langt de fleste tilfælde mod kvinder. I 85 pct. af de rapporterede tilfælde var offeret en kvinde. Set i forhold til andele af befolkningen svarer det til, at omkring 0,3 pct. af kvinderne og 0,1 pct. af mændene i befolkningen angiver at have været udsat for partnervold inden for en periode på et år. På grund af det spinkle datamateriale er der stor usikkerhed knyttet til disse estimater. Andre nordiske undersøgelser har vist, at kønsfordelingen blandt ofre for partnervold varierer meget, alt efter undersøgelsens kontekst samt hvilke spørgsmål der stilles. I undersøgelser, der angår alvorligere vold, er udsathedens størst blandt kvinder, mens mænd og kvinder synes at være omtrent lige udsatte i undersøgelser, hvor der fokuseres på vold i meget bred forstand i forbindelse med konflikter i parforholdet. Disse variationer afspejler også, at der er forskel i typen og alvorlighedsgraden af den partnervold, som henholdsvis mænd og kvinder udsættes for – kvinder udsættes oftere for gentagen vold og for vold, som kræver behandling efterfølgende (Brå 2009:12; Brå 2014:7). Dette er ikke muligt at undersøge nærmere i nærværende undersøgelse på grund af materialets størrelse.

I tabel 5.12 ses aldersfordelingen blandt ofre for partnervold og øvrig vold. De 25-39-årige udgør den største andel af ofrene for partnervold og den mindste blandt øvrige voldsofre. Andelen af 16-24-årige er større blandt øvrige voldsofre end blandt ofre for partnervold. Forskellene er statistisk signifikante.

Tabel 5.12

Ofre for partnervold og øvrige voldsofre fordelt efter alder, 2005-2020, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
16-24 år	30 %	39 %
25-39 år	42 %	29 %
40-74 år	28 %	32 %
I alt	100 %	100 %

Med hensyn til familietype viser undersøgelsen, at blandt ofre for partnervold udgør enlige uden børn 34 pct. og enlige med børn 34 pct.⁴² Personer, der lever i parforhold med børn, udgør 19 pct., personer i parforhold uden børn fire pct. og personer i andre familietyper ni pct.⁴³ Enlige med og uden børn udgør således størsteparten af ofre for partnervold. Her vil der være tale om en del tilfælde, hvor personen er blevet enlig, efter partnervolden fandt sted⁴⁴ – se nærmere herom i det følgende om partnervoldens karakter.

I blandt andet en finsk undersøgelse, der også er baseret på offerdata, findes der forskelle i udsathed mellem de forskellige socioøkonomiske grupper, idet de økonomisk mest trængte er overrepræsenteret i forhold til udsathed for partnervold, herunder særligt den alvorlige vold (Salmi & Danielsson 2014). I den danske offerundersøgelse findes der for perioden 2005-2018 ikke et lignende mønster, idet der ikke er statistisk signifikante forskelle i andelen af udsatte for partnervold for de forskellige indkomstgrupper beregnet på respondentens *egen angivelse af bruttoindkomst*. I perioden 2019-2020 er personer tilhørende det laveste indkomstkvarter dog statistisk signifikant mere udsat end de andre kvartiler. Fra 2019 anvendes i stedet *registerdata om familiens ækvivalerede disponible indkomst*. Ændringen i typen af indkomstdata kan have indflydelse på, at der nu findes en statistisk signifikant forskel mellem de nævnte grupper.

5.7.2

Alvorlighedsgraden af partnervold

Hvorvidt alvorlighedsgraden for partnervold adskiller sig fra de øvrige voldstilfælde undersøges via de fire samme parametre, som tidligere anvendt ved vold generelt: Forekomsten af skader, forekomsten af våben/redskab, antallet af gerningspersoner og offerets oplevelse af hændelsen.

Af tabel 5.13 ses det, at en markant og statistisk signifikant større andel af ofrene for partnervold fik synlige skader end blandt de øvrige voldsofre. Mens det gjaldt for knap halvdelen af de øvrige ofre, gjorde det sig gældende for syv ud ti af ofre for partnervold. Blandt de personer, der fik synlige skader, var der for begge grupper en næsten lige stor andel – 41 pct. for ofre udsat for partnervold og 44 pct. for øvrige voldsofre – der måtte have lægebehandling.

⁴² Gruppen af "enlige" omfatter ugifte, fraskilte, enker, enkemænd og opløste partnerskaber.

⁴³ Kategorien "andre familietyper" anvendes ofte af respondenterne, når denne person ikke kan se sig selv i kategorierne "enlig med/uden børn" eller "par med/uden børn". Personer, der angiver, at de befinder sig i en anden familietype, er oftest unge mellem 16 og 24 år, og som har angivet, at de bor sammen med andre frem for alene eller sammen med familie. Det kan eksempelvis være et søskendepar, der bor sammen. Desuden angiver en højere andel personer med anden etnisk baggrund end dansk, at de tilhører en anden familietype.

⁴⁴ De angivne svar vedrørende voldshændelser angår de seneste 12 måneder forud for deltagelsen i undersøgelsen, mens familietype registreres på tidspunktet for undersøgelsen. Se også tabel 5.17.

Tabel 5.13

Andelen af voldsofre, der fik synlige skader, fordelt efter om der var tale om partnervold eller anden vold, 2005-2020, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
Synlige skader	70 %	49 %
Ikke synlige skader	30 %	51 %
I alt	100 %	100 %

Det fremgår af tabel 5.14, at langt størstedelen af partnervolden er begået af en enkelt person. I knap hvert tiende tilfælde er der tale om to eller flere gerningspersoner. Dette står i modsætning til de øvrige voldsofre, hvor godt 40 pct. af ofrene har stået over for mere end én gerningsperson.

Tabel 5.14

Andelen af ofre for partnervold og ofre for øvrig vold fordelt efter antallet af gerningsmænd, 2005-2020, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
1 gerningsperson	92 %	59 %
2 gerningspersoner	6 %	16 %
3 eller flere gerningspersoner	2 %	25 %
I alt	100 %	100 %

Ofrenes vurdering af hændelsens alvorlighed viser også tydelige forskelle mellem dem, der har været udsat for partnervold, og øvrige voldsofre, jf. tabel 5.15. Knap halvdelen af ofrene for partnervold vurderer, at der var tale om en meget alvorlig hændelse, mod 23 pct. af de øvrige ofre. Derudover vurderer 15 pct. af ofrene for partnervold, at hændelsen ikke var særlig alvorlig, mod 44 pct. af de øvrige ofre. Disse forskelle er statistisk signifikante.

Tabel 5.15

Ofrenes vurdering af hændelsens alvorlighed, fordelt efter om der var tale om partnervold eller anden vold, 2005-2020, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
Meget alvorlig	44 %	23 %
Ret alvorlig	41 %	34 %
Ikke særlig alvorlig	15 %	44 %
I alt	100 %	100 %

En lignende, men mindre tydelig, tendens kan ses i tabel 5.16, der viser, hvor stor en andel af de to offergrupper, der mener, at hændelsen var kriminel. Her er der statistisk signifikant forskel på andelene, der opfatter hændelsen som ”bare noget der sker”. Det mener ti pct. af ofrene for partnervold mod 19 pct. af de øvrige voldsofre. Samtidig er ofre for partnervold statistisk signifikant oftere af den overbevisning, at voldshandlingen er forkert, men ikke kriminel, sammenlignet med øvrige voldsofre.

Tabel 5.16

Ofrenes vurdering af hvorvidt hændelsen var kriminel, fordelt efter om der var tale om partnervold eller anden vold, 2005-2020, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
En kriminel handling	54 %	54 %
En forkert, men ikke kriminel handling	36 %	27 %
Bare noget der sker	10 %	19 %
I alt	100 %	100 %

Ud over de ovenstående faktorer, der karakteriserer alvorlighedsgraden, er også antallet af gange, ofrene har været udsat for vold, belyst. Som nævnt indledningsvis er voldsopfrene kun blevet bedt om at identificere gerningspersonen til den seneste voldshændelse, hvilket betyder, at man ikke kan være sikker på, at de ofre for partnervold, der er blevet udsat for vold flere gange, i alle tilfælde er blevet det i en parrelation.

Tabel 5.17 viser, at ofre for partnervold langt oftere end øvrige voldsopfre allerede tidligere har været udsat for vold inden for det seneste år. Lidt mere end hver tredje af ofrene for partnervold har været udsat én gang, mens dette gør sig gældende for knap to tredjedele af de øvrige voldsopfre. Godt fire ud af ti ofre for partnervold har været udsat for vold mindst tre gange inden for det seneste år. Den tilsvarende andel for øvrige voldsopfre er 18 pct. Disse forskelle er statistisk signifikante. Som fremhævet er det usikkert, om der i alle tilfælde er tale om partnervold, men andre undersøgelser har vist, at reviktimiseringsrisikoen er særlig høj i forbindelse med partnervold (Balvig 1998).

Tabel 5.17

Antal gange det enkelte offer har oplevet sig udsat for vold, fordelt efter om der var tale om partnervold eller anden vold, 2005-2020, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsopfre
1 gang	36 %	65 %
2 gange	21 %	18 %
3 eller flere gange	43 %	18 %
I alt	100 %	100 %

På en del parametre synes partnervold således at være mere alvorlig end den øvrige vold. En større andel af volden fører til synlige skader, flere vurderer volden som alvorlig og som noget, der ikke bare sker, og en større andel udsættes mere end én gang. Andelen af hændelser med flere gerningspersoner er forudsigeligt nok relativ lille ved partnervold.

Det er sandsynligt, at de nævnte forskelle ikke kun skyldes, at partnervold generelt er grovere, men også at der er bias i rapportering af partnervold. I andre undersøgelser ses, at ofre for partnervold i højere grad oplyser om den grove vold, mens mindre grov vold inden for parforhold ofte ikke betragtes som vold eller kriminalitet, men blot som en del af en konflikt (Brå 2009:12).

5.7.3

Karakteren af partnervold

Det ses af tabel 5.18, at i godt en tredjedel af tilfældene er gerningspersonen offerets nuværende partner. Knap halvdelen af voldstilfældene begås af en person, der på gerningstidspunktet var offerets partner, men som ikke er det længere, mens volden i godt en femtedel af tilfældene begås af en på gerningstidspunktet forhenværende partner. Der synes således at være en ganske stor del af ofre for partnervold, der forlader et voldeligt forhold.

Tabel 5.18

Ofre for partnervold fordelt efter offerets relation til gerningspersonen, 2005-2020, pct.

	Andel
Nuværende partner	33 %
En nu forhenværende partner	45 %
Forhenværende partner	22 %
I alt	100 %

Langt størstedelen af partnervolden begås i private hjem, jf. tabel 5.19. Således foregår godt to tredjedele af volden i offerets egen bolig, og alt i alt er 82 pct. af voldstilfældene foregået i private boliger. Dette adskiller sig markant fra øvrig vold, hvor kun 12 pct.⁴⁵ begås i private boliger

Tabel 5.19

Ofre for partnervold og øvrig vold fordelt efter gerningssted, 2005-2020, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige volds ofre
Egen bolig	68 %	6 %
Voldsudøverens bolig	8 %	1 %
Anden privat bolig	6 %	4 %
Offentligt tilgængeligt sted som gade, park, vej.	9 %	39 %
Øvrige steder	9 %	49 %
I alt	100 %	100 %

Det er en statistisk signifikant større andel af partnervolden end af den øvrige vold, der foregår på hverdage, dvs. fra mandag til torsdag. Det drejer sig om henholdsvis 51 og 34 pct.

Betragtes tidsrummet for, hvornår volden begås, er der en statistisk signifikant mindre andel af partnervolden end af den øvrige vold, der foregår i de sene nattetimer. I perioden 2005-2020 finder 20 pct. af partnervolden versus 39 pct. af den øvrige vold sted fra kl. 24 til kl. 6.

⁴⁵ Tallene i tabellen summerer ikke til 12 pct. grundet afrunding.

Der er ikke tydelige forskelle med hensyn til, hvorvidt gerningspersonerne til partnervold i forhold til andre gerningspersoner har været påvirket af alkohol eller andet i gerningssituationen, ifølge ofrene, jf. tabel 5.20. For ofrenes vedkommende er der derimod betydelig forskel i andelen, der var påvirket af alkohol. En femtedel af ofrene for partnervold var påvirkede af alkohol, mens dette gør sig gældende for statistisk signifikant flere, nemlig 38 pct., blandt de øvrige voldsofre. Ingen eller kun meget få af ofrene – henholdsvis nul pct. og to pct. – angiver at have været påvirket af andet.

Tabel 5.20

Ofre for partnervold og anden vold fordelt efter gerningsperson og offers påvirkning af alkohol eller andet, 2005-2020, pct.

	Partnervold		Øvrig vold	
	Gerningsperson	Offer	Gerningsperson	Offer
Påvirket af alkohol	41 %	20 %	44 %	38 %
Påvirket af andet	8 %	0 %	16 %	2 %
Ikke påvirket	51 %	80 %	40 %	60 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

Betragtes andelen af ofre, der selv har anmeldt volden til politiet, ses det, at anmeldelsestilbøjeligheden er større for øvrig vold end for partnervold, jf. tabel 5.21. Forskellen er statistisk signifikant. Den rapporterede partnervold har på flere parametre en større alvorlighedsgrad, hvilket som vist, jf. tabel 5.7-5.9, generelt er forbundet med en højere anmeldelsestilbøjelighed. Anmeldelsestilbøjeligheden for partnervold er til trods herfor lavere end for den øvrige vold.

Tabel 5.21

Anmeldelse af partnervold og øvrig vold, 2005-2020, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
Ja, jeg har anmeldt til politiet	29 %	37 %
Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde	9 %	7 %
Nej	62 %	56 %
I alt	100 %	100 %

Ofre, der har været udsat for partnervold af en forhenværende partner, er statistisk signifikant mere tilbøjelige til at anmelde voldsepisoden end ofre, hvis nuværende partner har begået volden, jf. tabel 5.22. Dette indikerer, at det fortsatte samliv med partner har indflydelse på anmeldelsestilbøjeligheden for partnervold.

Tabel 5.22

Anmeldelse af partnervold fordelt efter relation til partner, 2005-2020, pct.

	Nuværende partner begik volden	Nu forhenvæ- rende partner begik volden	Forhenværende partner begik volden
Ja, jeg har anmeldt til politiet	18 %	29 %	44 %
Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde	10 %	8 %	5 %
Nej	73 %	62 %	51 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Psykisk vold er indført som en selvstændig bestemmelse i straffeloven (straffelovens § 243). Bestemmelsen trådte i kraft d. 1. april 2019. Fra 2020 er der i offerundersøgelsen spurgt ind til psykisk vold. Spørgsmålsformuleringen lyder: ”Har du inden for de seneste 5 år været udsat for psykisk vold? Det vil sige, at en person nært knyttet til din husstand gentagne gange over en periode har udsat dig for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd med henblik på at styre dig?”. Andelen, der angiver at have været udsat for psykisk vold inden for de seneste 5 år fra besvarestidspunktet, var 6,8 pct. Andelen af de adspurgte 16-74-årige i 2020, der havde oplevet sig udsat for psykisk vold inden for det seneste år forud for besvarestidspunktet, var 2,5 pct. Dette svarer til, at mellem 97.000 og 120.000 af de 16-74-årige i 2020 havde oplevet sig udsat for psykisk vold inden for det seneste år. Da 2020 er første år, hvor der indgår spørgsmål om psykisk vold, er det ikke muligt at belyse udviklingen.

Tabel 5.23

Omfanget af psykisk vold, 2020

	Andel
Andel udsatte for psykisk vold de seneste 5 år	6,8 %
Andel udsatte for psykisk vold inden for det seneste år	2,5 %
Estimeret antal udsatte inden for det seneste år	108.200
95 % - sikkerhedsintervaller	(97.000 - 120.000)

5.8.1

Karakteristika ved ofre for psykisk vold

Af dem, der har været udsat for psykisk vold inden for det seneste år, er knap 60 pct. kvinder. I tabel 5.24 vises kønsfordelingen for udsathed for psykisk vold. Andelen af kvinder, der har været udsat for psykisk vold, er statistisk signifikant større end tilsvarende andel for mænd.

Tabel 5.24

Udsathed for psykisk vold inden for det seneste år fordelt efter køn, 2020.

	Mænd	Kvinder
Udsat for psykisk vold inden for det seneste år	2 %	3 %
95 %-sikkerhedsintervaller	(1,8 %-2,5 %)	(2,5 %-3,3 %)

Knap halvdelen af dem, der har været udsat for psykisk vold det seneste år, er mellem 40 og 74 år, mens knap 30 pct. er 25-39 år og godt en fjerdedel er 16-24 år. Med hensyn til familietype har enlige statistisk signifikant større risiko for at have været udsat for psykisk vold, end både par og andre familietyper. Enlige med børn har samtidig statistisk signifikant større risiko for at have været udsat for psykisk vold end enlige uden børn.

5.8.2

Karakteren af psykisk vold

Godt halvdelen af ofre for psykisk vold oplyser, at gerningspersonen var en nuværende eller tidligere partner, herunder knap 20 pct. en *nu* forhenværende partner, godt en fjerdedel en nuværende partner og knap én ud af ti var en forhenværende partner. Dette kunne tyde på, at en del, der har været udsat for psykisk vold af deres partner – ligesom ved øvrig vold – efterfølgende har forladt partneren.

Tabel 5.25 viser fordelingen af ofrenes egen vurdering af alvorlighedsgraden af psykisk vold og vold. Andelen af ofre for psykisk vold, der vurderer den psykiske vold som enten meget eller ret alvorligt, adskiller sig ikke statistisk signifikant fra andelen af ofre for vold, der vurderer volden som meget eller ret alvorlig.

Tabel 5.25

Ofrenes egen vurdering af alvorligheden af den psykiske vold, 2020, pct.

	Ofre for psykisk vold	Ofre for vold
Meget alvorligt	23 %	17 %
Ret alvorligt	36 %	40 %
Ikke særlig alvorlig	41 %	43 %
I alt	100 %	100 %

Tabel 5.26 viser, at knap to tredjedele af ofrene vurderer den psykiske vold som en forkert, men ikke kriminel handling, hvilket er statistisk signifikant flere end ofre for vold generelt. Andelen af ofre for psykisk vold, som vurderer den psykiske vold som en kriminel handling, er 25 pct., hvilket er statistisk signifikant lavere end den tilsvarende andel af ofre for vold.

Tabel 5.26

Ofrenes egen vurdering af hvorvidt den psykiske vold var kriminel, 2020, pct.

	Ofre for psykisk vold	Ofre for vold
En kriminel handling	25 %	45 %
En forkert, men ikke kriminel handling	61 %	36 %
Bare noget der sker	14 %	19 %
I alt	100 %	100 %

Ofrene for psykisk vold bliver spurgt, hvorvidt den psykiske vold er noget, der påvirker deres liv.⁴⁶ Hertil svarer en fjerdedel, at det i meget høj grad påvirker deres liv, mens 10 pct. svarer, det slet ikke påvirker deres liv, eller hvordan de har det med sig selv, jf. tabel 5.27.

Tabel 5.27

Ofrenes egen vurdering af i hvilken grad den psykiske vold påvirker deres liv, 2020, pct.⁴⁷

Ofre for psykisk vold	
I meget høj grad	24 %
I høj grad	20 %
I nogen grad	27 %
I mindre grad	18 %
Slet ikke	10 %
I alt	100 %

Af dem, der har været udsat for psykisk vold det seneste år, har syv pct. også været udsat for øvrig vold. Udsathedens for øvrig vold generelt var, som tidligere bemærket, 1,3 pct. for befolkningen som helhed, inden for det seneste år. Der er således en større risiko for at have været udsat for øvrig vold, hvis man også har været udsat for psykisk vold.

5.8.3

Anmeldelsestilbøjelighed

Seks pct. af dem, der har været udsat for psykisk vold inden for det seneste år, har selv anmeldt det til politiet, mens politiet har fået det at vide på en anden måde i yderligere fire pct. tilfældene. Dette er en markant mindre anmeldelsestilbøjelighed end for vold generelt, jf. det tidligere. Respondenterne er blevet spurgt på forskellige tidspunkter i løbet af 2020, om de har været udsat for psykisk vold de seneste 12 måneder. Nogle af ofrene kan have været udsat for psykisk vold før april 2019 og derfor også før psykisk vold blev kriminaliseret. Dette kan have indflydelse på anmeldelsestilbøjeligheden.

Af dem, som vurderer den psykiske vold som værende meget alvorlig, har knap 20 pct. selv anmeldt det til politiet, hvorimod der er tale om tre pct. for både dem, der vurderer det som ret alvorligt og ikke særlig alvorlig. Af dem, der har været ofre for psykisk vold begået af en

⁴⁶ Spørgsmålsformuleringen lyder: ”Synes du, at det er noget, der påvirker, hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?”.

⁴⁷ Spørgsmålet er ikke stillet til personer, der har været udsat for vold. Derfor kan psykisk vold og vold ikke sammenlignes, som det er gjort i de forudgående tabeller.

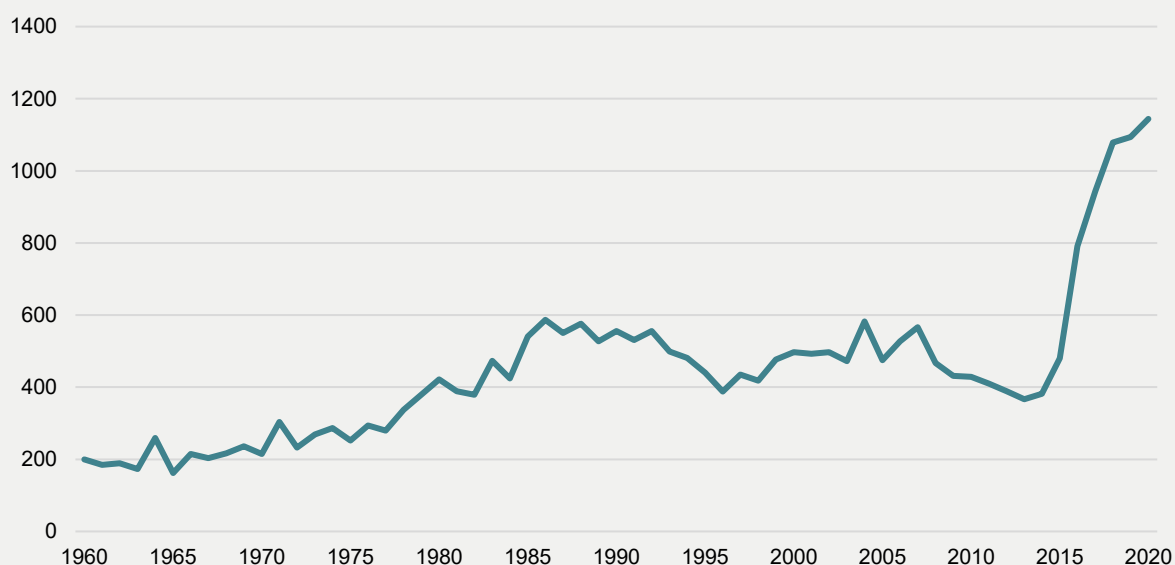
nuværende eller tidligere partner, har seks pct. selv anmeldt det til politiet, mens tilsvarende gør sig gældende for syv pct. af dem, hvor gerningspersonen hverken er en nuværende eller tidligere partner. 17 pct. af de ofre, der ser det som en kriminel handling, har selv anmeldt det til politiet, hvorimod der er tale om henholdsvis to og otte pct. af dem, der anser den psykiske vold som noget forkert, men ikke kriminelt, og dem, som anser det som noget, der bare sker. Anmeldelsestilbøjeligheden for psykisk vold hænger ikke entydigt sammen med, i hvilken grad volden har påvirket offerets liv.

Voldtægt og øvrige seksuelle krænkelser

Af figur 6.1 ses udviklingen i politianmeldte voldtægter. Fra midten af 1980'erne og indtil for fem år siden har antallet ligget mellem knap 400 og 600 tilfælde.⁴⁸ Siden 2015 er der sket en meget markant stigning i antallet af politianmeldte voldtægter, fra 480 i 2015 til 1.144 i 2020. Denne markante stigning skal ses i lyset af, at Rigsrevisionen i 2015 udgav en beretning om politiets henlæggelse af straffesager, herunder brugen af 'undersøgelsessager' på sædelighedsområdet. Det foranledigede, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten iværksatte initiativer med henblik på at sikre klare retningslinjer for politiets brug af undersøgelsessager, hvilket har indebåret, at der siden slutningen af 2015 stort set ikke længere er sager, der registreres som en undersøgelsessag. Næsten alle sager registreres nu som en anmeldelse og tælles derfor med i anmeldelsesstatistikken. Desuden iværksatte politiet i 2017 en kampagne med henblik på at få flere ofre for voldtægt m.v. til at anmelde det til politiet.

Figur 6.1

Politianmeldte voldtægter, 1960-2020.

⁴⁸ I 2013 blev definitionen af voldtægt ændret, således at den i dag også omfatter samleje med børn under 12 år. Her er dog – i lighed med Danmarks Statistiks afgrænsning – anvendt den definition, der – ud over voldtægt, som svarer til straffelovens § 216, stk. 1 og straffelovens § 225, jf. § 216 – også omfatter tilsnigelse til samleje (straffelovens § 221). De nævnte bestemmelser vedrørende voldtægt i straffeloven gjorde sig gældende til og med 2020, hvorefter en samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse trådte i kraft.

Offerundersøgelsen omfatter fra og med 2008 spørgsmål om udsathed for voldtægt. Tidligere har termen 'tvangssamleje' været anvendt om det, respondenterne angiver at have været udsat for, men fra og med 2019 er der ændret i spørgsmålsformuleringen i offerundersøgelsen, således at der nu spørges direkte til udsathed for voldtægt. Spørgsmålet lyder: "Har du inden for de seneste 5 år været udsat for voldtægt eller forsøg herpå, altså at en person ved brug af vold, eller trusler om vold, har forsøgt at tvinge dig til eller rent faktisk har tvunget dig til samleje?". Tidligere lød spørgsmålsformuleringen: "Har du inden for de seneste fem år været udsat for, at en mand ved brug af vold, eller trusler om vold, har forsøgt at tvinge dig til eller rent faktisk har tvunget dig til samleje?" Denne ændring i spørgsmålsformuleringen synes ikke at have haft betydning for besvarelsene. På den baggrund og for at øge læsevenligheden anvendes betegnelsen voldtægt i indeværende rapport om hele perioden siden 2008. Det skal understreges, at det uanset betegnelsen kan være usikkert, om det, der er oplevet som voldtægt, også er voldtægt i juridisk forstand.

Spørgsmålsformuleringen anvendt i indeværende undersøgelse lægger sig op af voldtægtsbestemmelsen i straffeloven, som gjorde sig gældende til og med 2020, hvor anvendelsen af vold eller trusler om vold m.v. var en del af definitionen. Næste års offerundersøgelse omfatter en spørgsmålsformulering, der lægger sig op af den nye samtykkebaserede voldtægtsbestemmelse.⁴⁹

Yderligere er spørgsmålet fra og med 2019 også stillet til mænd, mens det førhen alene blev stillet til kvinder. I alt 46 mandlige respondenter i stikprøven angav i 2019 og 2020 at have været udsat for voldtægt.

Et spørgsmål om voldtægt er også indgået i tidligere danske offerundersøgelser, men da spørgsmålene i disse undersøgelser samt undersøgelseskonteksten ikke uden videre er sammenlignelige, vil der kun i begrænset omfang blive sammenlignet med tidligere undersøgelser.⁵⁰

6.1

Udsathed for voldtægt

Det skal understreges, at tallene vedrørende voldtægt er baseret på forholdsvis få observationer. I undersøgelsesmaterialet er det i alt 1.200 respondenter i perioden 2008 til 2020, som angiver at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste fem år. Heraf angiver 260 respondenter, at det skete inden for de seneste 12 måneder. Konklusionerne i det følgende er derfor baseret på et ret spinkelt materiale og følgelig behæftet med betydelig usikkerhed.

⁴⁹ Pr. den 1. januar 2021 trådte en ændring af voldtægtsbestemmelsen i straffeloven i kraft, så der nu er tale om voldtægt, hvis der ikke er samtykket til samleje. Det er således ikke længere end forudsætning, at der er anvendt vold eller trusler om vold m.v."

⁵⁰ Der henvises til omtalen heraf i rapporten "Vold og overgreb mod kvinder" (Balvig & Kyvsgaard 2006), som er tilgængelig på Justitsministeriets hjemmeside.

På spørgsmålet om udsathed for voldtægt inden for de seneste *fem* år er det i gennemsnit, for alle årene 2008-2020, 1,5 pct. af de kvindelige respondenter, der svarer bekræftende herpå. Den gennemsnitlige andel for perioden svarer til, at cirka 31.800 kvinder tilkendegiver, at de inden for de seneste fem år har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå. Med sikkerhedsintervaller på 95 pct. er der tale om mindst 30.000 og højst 33.000 kvinder.

Som det ses i tabel 6.1, varierer andelen, der oplyser at have været udsat for voldtægt, noget over årene. I 2020 angav 2,4 pct. at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste fem år. Denne andel er statistisk signifikant større end gennemsnittet for hele den tidligere undersøgte periode (2008-2019), men på samme niveau som undersøgelserne i 2016-2019. Det vil sige, at andelen af kvinder, der svarer bekræftende på at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste fem år, har ligget højere i de seneste års i undersøgelser til sammenligning med tidligere. Dette tyder dermed på en stigning i udsathed, men idet spørgsmålet dækker en periode på fem år, er det ikke muligt på denne baggrund at komme det konkrete tidspunkt for denne stigning nærmere. Det skal igen understreges, at udregningerne er baseret på meget få observationer, hvilket betyder, at udsving let kan forekomme.

Tabel 6.1

Ofre for voldtægt inden for den seneste *femårige* periode, 2008-2020, pct.

	Andel ofre (mænd og kvinder)	Andel ofre (kvinder)
2008	-	0,7 %
2009	-	1,0 %
2010	-	0,9 %
2011	-	1,3 %
2012	-	0,9 %
2013	-	1,2 %
2014	-	1,4 %
2015	-	1,9 %
2016	-	2,0 %
2017	-	1,8 %
2018	-	2,2 %
2019	1,3 %	2,2 %
2020	1,4 %	2,4 %
I alt	1,5 % (N=183)	1,5 % (N=1154)

Som følge af fremadteleskopering hos respondenterne kan antallet af ofre gennem de seneste fem år være misvisende, hvorfor der også er set på, hvor mange der har været udsat inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet. Ved et 1-års perspektiv frem for et 5-års perspektiv er risikoen for fremadteleskopering mindre. Gennemsnitligt set over perioden 2008 til 2020 er 0,3 pct. af kvinderne blevet udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for det seneste år. I 2020 var denne andel 0,4 pct. af kvinderne, hvilket ikke adskiller sig statistisk signifikant fra gennemsnittet for hele den tidligere periode fra 2008-2019. Den gennemsnitlige procentandel for de seneste tre år (2018-2020) er 0,5 pct. af kvinderne, hvilket svarer til cirka 11.800 kvindelige ofre pr. år. Med sikkerhedsintervaller på 95 pct. er der tale om mindst 9.400⁵¹ og højst 14.000 kvindelige ofre for voldtægt pr. år i denne periode. Det er ikke muligt at foretage denne analyse år for år, da materialet er for lille, og usikkerhederne dermed bliver for store. Samlet set tyder det på, at der igennem den målte periode er sket en stigning i andelen, der angiver at have været udsat for voldtægt inden for det seneste år, men det er vigtigt at understrege, at der er tale om estimerede andele på baggrund af relativt få besvarelser.

Hidtil er forekomsten af voldtægter i denne undersøgelse opgjort på baggrund af besvarelser fra samtlige undersøgelsesår (gennemsnittet 2008-2020). Dette er gjort med henblik på at reducere resultaternes usikkerhed ud fra det eksisterende datagrundlag. Som nævnt har der de senere år været en tendens i retning af, at flere kvinder end tidligere svarer, at de har været udsat for voldtægt inden for de seneste 12 måneder. Ved at opgøre voldtægter på baggrund af besvarelser fra de tre seneste år (2018-2020) gives et mere aktuelt billede af niveauet, men det indebærer også en større usikkerhed ved estimatet.

Ved fortolkning af udviklingen skal man være særligt opmærksom på, at der kan være – og givetvis også er – sket ændringer i den generelle samfundsmæssige opfattelse af voldtægt, herunder hvad de personer, der indgår i undersøgelserne, oplever og opfatter som voldtægt.

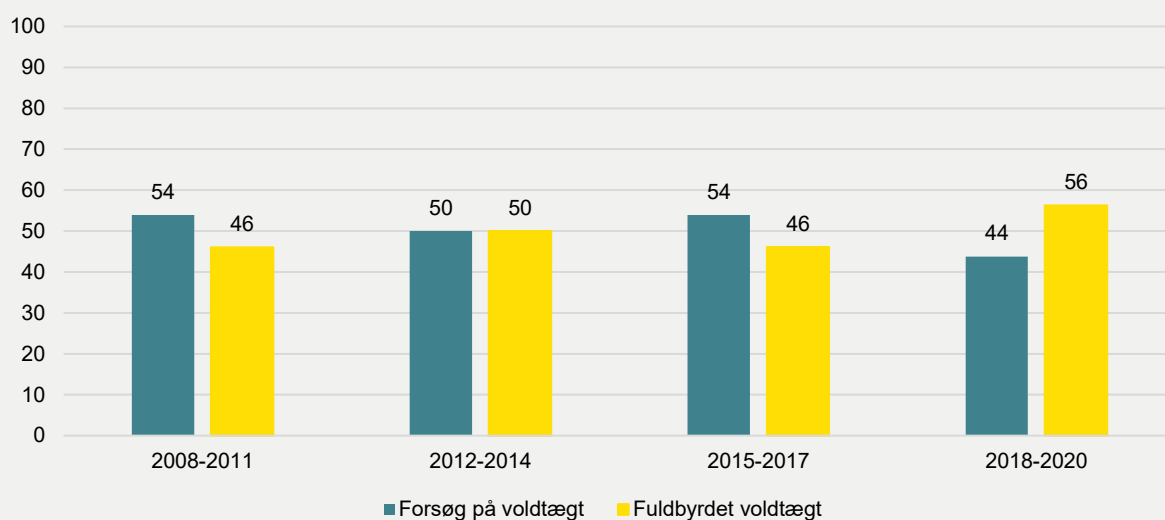
I 1969 blev et udsnit af befolkningen stillet følgende spørgsmål: ”En kvinde og en mand mødes på en restauration. Manden inviterer kvinden med hjem. Han siger, at han venter nogle gæster til fest. I lejligheden sætter de sig i sofaen og kysser og krammer hinanden. Da manden prøver at trække kvindens trusser af, afviser hun ham. Han giver hende nogle lussinger og gennemfører samlejet. Kan dette efter Deres mening betegnes som voldtægt?” I 1969 var det 13 pct., der svarede bekræftende herpå (ni pct. af mændene og 17 pct. af kvinderne). I en tilsvarende undersøgelse i 1978 var andelen, der svarede bekræftende, vokset til 53 pct. (46 pct. af mændene og 61 pct. af kvinderne), og i den seneste undersøgelse, som er foretaget i 2013, var den vokset til 95 pct. (96 pct. af mændene og 94 pct. af kvinderne) (Balvig, 2015 s. 18-19). Det er således grund til at antage, at flere og flere af de seksuelle overgreb med tiden opleves og opfattes som voldtægt.

⁵¹ Det bemærkes, at den nedre grænse for intervallet af årligt udsatte er korrigeret i denne rapport, sammenlignet med en tidligere rapport. Ændringen skyldes en fejl i databehandlingen. Fejlen er nu rettet.

De gennemførte analyser, hvis resultater gengives i det følgende, omfatter alle, der har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for den seneste femårige periode, blandt respondenterne i årene fra 2008 til 2020. Idet spørgsmål om udsathed for voldtægt først er stillet til mænd i 2019, vil de af analyserne nedenfor, som har fokus på udvikling, alene inkludere kvinder. Begrebet 'voldtægt' dækker her over både fuldbyrdet voldtægt og forsøg herpå.

Figur 6.2

Kvindelige ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter forsøg eller fuldbyrdet, 2008-2020, pct.

For knap halvdelen – 44 pct. – af kvindelige ofre, der fra 2018 til 2020 angiver, at de har været udsat for voldtægt inden for de seneste fem år, drejer det sig om forsøg, mens der i de resterende tilfælde er tale om fuldbyrdet voldtægt, jf. figur 6.2. Denne andel fluktuerer lidt igennem perioden, men uden en entydig udviklingstendens.

Blandt de ofre, der i 2018-2020 angiver, at de er blevet udsat for voldtægt inden for de seneste fem år, er størstedelen – 54 pct. – blevet udsat for voldtægt én gang i løbet af fem årsperioden, mens 28 pct. er blevet udsat 2-3 gange og 18 pct. 4 gange eller flere.

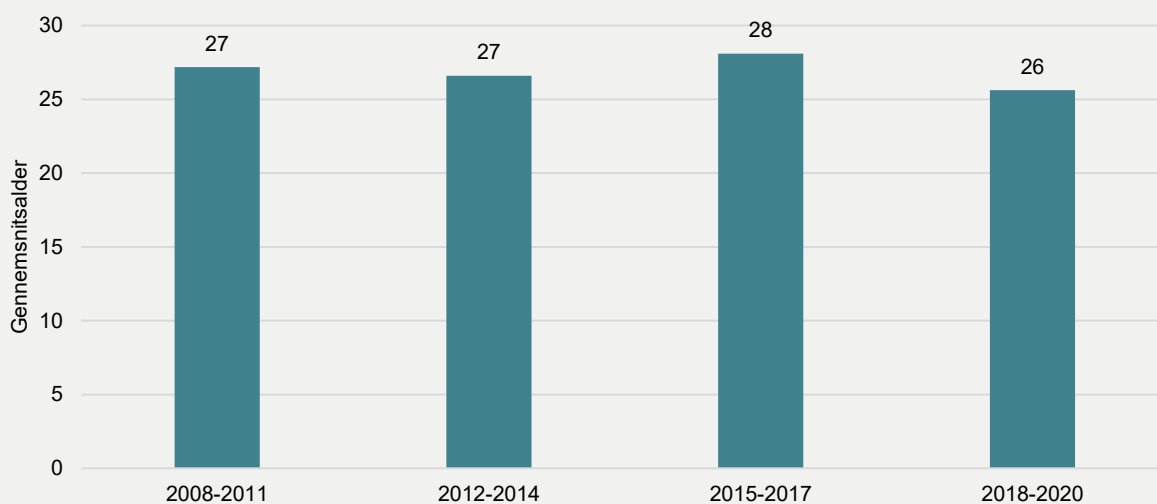
6.2

Ofre og gerningspersoner

Ofrene for voldtægt er relativt unge. Beregninger ud fra hele perioden 2008-2020 viser, at godt en fjerdedel var 18 år eller yngre på gerningstidspunktet, mere end halvdelen var 24 år eller yngre, og tre fjerdedele var højst 35 år. Bemærk, at der i offerundersøgelserne er en nedre aldersgrænse på 16 år blandt respondenterne, og at der spørges til udsathed inden for en femårsperiode. Det yngste offer var 11 år, mens det ældste var 74 år. Gennemsnitsalderen for kvindelige ofre i perioden fra 2018-2020 adskiller sig ikke statistisk signifikant fra gennemsnitsalderen tidligere i perioden.

Figur 6.3

Gennemsnitsalder (år) for kvindelige ofre for voldtægt, 2008-2020.

Forholdet mellem ofrenes og gerningspersonens alder fremgår af tabel 6.2.⁵² Der er en tydelig sammenhæng, idet de yngre gerningspersoner primært har udsat yngre personer for voldtægt, mens det for ældre gerningspersoner typisk drejer sig om personer i den lidt ældre aldersgruppe.

Tabel 6.2

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter offerets og gerningspersonens alder, 2008-2020, pct..

		Gerningspersonens alder			
Offerets alder		Indtil 24 år	25-39 år	Over 39 år	I alt
	Indtil 24 år	32 %	23 %	4 %	59 %
	25-39 år	2 %	16 %	6 %	24 %
	Over 39 år	0,3 %	3 %	14 %	17 %
	I alt	35 %	41 %	24 %	100 %

⁵² Tre personer har angivet, at gerningspersonens alder var under 15 år. Disse er ikke medregnet i tabellen, da andelen er for lille til at kunne foretage en meningsfuld statistisk analyse.

I knap tre ud af ti tilfælde kendte offeret ikke gerningspersonen, jf. tabel 6.3. I de fleste af de øvrige tilfælde – knap fire ud af ti – var gerningspersonen en nuværende eller tidligere partner, og langt de fleste af disse voldtægter er begået under samlivet. Det er bemærkelsesværdigt, at kun en relativ lille del af voldtægterne i offerundersøgelsen har karakter af at være kontaktvoldtægter, idet kun nogle få procent angiver, at gerningspersonen var én, de lige havde mødt eller havde kendt under 24 timer.⁵³ Sandsynligvis er der dog nogle af de ofre, der har været udsat for denne form for voldtægt, der har svaret nej til et indledende spørgsmål i spørgeskemaet om, hvorvidt de kendte personen.

Tabel 6.3

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter offerets kendskab og relation til gerningspersonen, 2008-2020, pct.

	Andel
Ukendt	28 %
Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste	8 %
En tidligere ægtefælle/samlever/kæreste. Voldtægt begået inden forholdets ophør	23 %
En tidligere ægtefælle/samlever/kæreste. Voldtægt begået efter forholdets ophør	6 %
Andet familiemedlem	1 %
En (tidligere) ven/kammerat	14 %
Bekendt > 24 timer	10 %
Bekendt < 24 timer	2 %
En man lige havde mødt på værtshus eller lign.	1 %
En man lige havde mødt gennem Internettet	1 %
En offeret var i et afhængighedsforhold til (f.eks. chef, lærer, læge, taxachauffør el.lign.)	1 %
Anden person	5 %
I alt	100 %

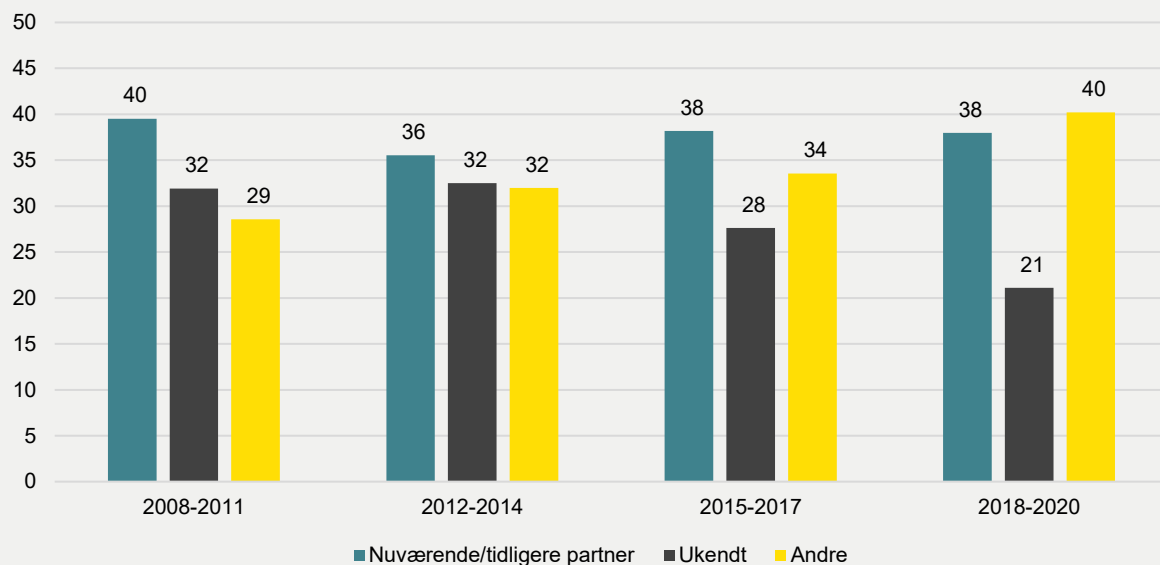
Procentfordelingerne af voldtægt begået af en tidligere ægtefælle/samlever/kæreste tyder på, at voldtægt i et parforhold ofte får offeret til at afbryde og forlade forholdet. Tilsvarende tendens ses også for vold jf. tidligere afsnit om partnervold.

⁵³ Kontaktvoldtægt er et begreb, der dækker over voldtægter begået i forbindelse med en kortvarig social relation, f.eks. hvor offer og gerningsperson har mødt hinanden i byen, været på date o.l. Det engelske udtryk for fænomenet er 'date rape'.

I figur 6.4 er kategorierne, vist i tabel 6.3, samlet i færre kategorier for at kunne analysere udviklingen. Der synes at være en udvikling siden 2012-2014, idet andelen af ukendte gerningspersoner er mindsket, mens andelen af ”Andre” gerningspersoner er øget. ”Andre” gerningspersoner dækker her over gerningspersoner, der hverken var nuværende/tidligere partner eller helt ukendt for offeret, f.eks. (tidligere) venner og bekendte m.v.

Figur 6.4

Kvindelige ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter relation til gerningsperson, 2008-2020, pct.

6.3

Gerningssituationen

Som det ses af tabel 6.4, er 34 pct. af voldtægterne foregået i offerets bolig, herunder fælles bolig, og knap hvert fjerde er foregået i gerningspersonens bolig. Yderligere er otte pct. af voldtægterne foregået i anden privat bolig, hvilket indebærer, at det sammenlagt er to tredjedele af voldtægterne, der er foregået i en privat bolig. Knap hver sjette er foregået udendørs på et offentligt tilgængeligt sted som en gade eller en park.

Tabel 6.4

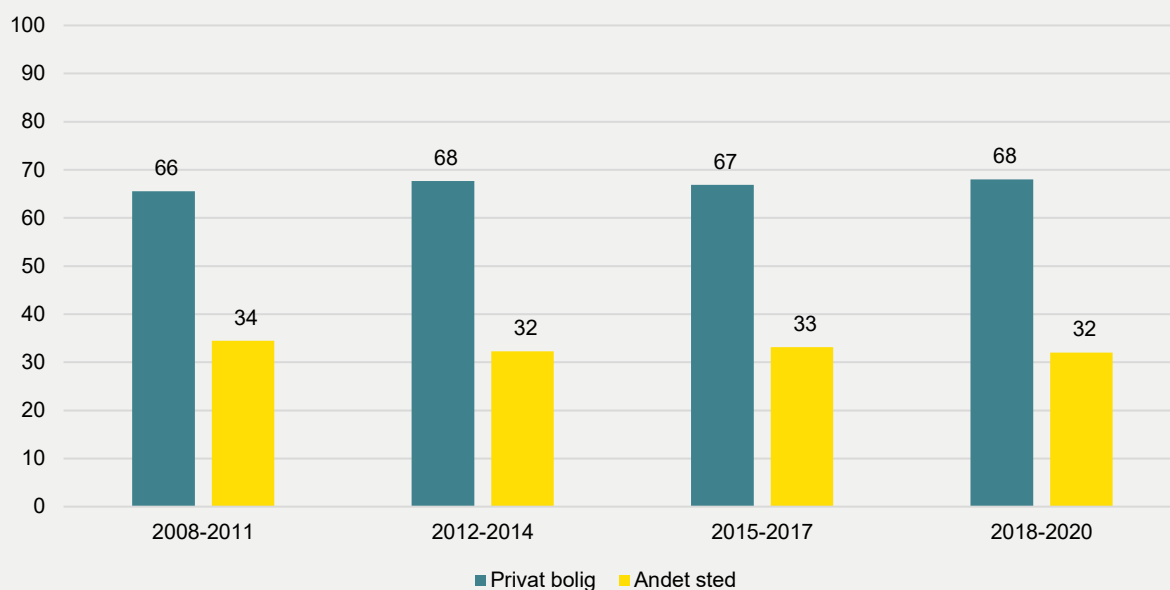
Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter gerningsstedets art, 2008-2020, pct.

	Andel
Egen bolig	34 %
Gerningspersonens bolig	24 %
Anden privat bolig	8 %
På arbejdsplads/skole/uddannelsesinstitution	4 %
På værtshus, cafe, bodega m.m.	4 %
Offentligt tilgængeligt sted såsom gade, park m.v.	14 %
Offentligt transportmiddel	1 %
Andet offentligt tilgængeligt sted	3 %
Udlandet	4 %
Andet	4 %
I alt	100 %

I figur 6.5 er kategorierne, vist i tabel 6.4, samlet i færre kategorier for at kunne analysere udviklingen. Analysen omhandler alene kvindelige ofre. I perioden 2018-2020 angiver 68 pct. af ofrene, at voldtægten foregik i privat bolig, jf. figur 6.5. Denne andel adskiller sig ikke fra hverken andelen i 2015-2017 eller hele den forudgående periode fra 2008-2017.

Figur 6.5

Kvindelige ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter, hvorvidt gerningsstedet var en privat bolig eller et andet sted, 2008-2020, pct.

Tidsmæssigt er 70 pct. af voldtægterne foregået torsdag til lørdag, og 43 pct. af dem er foregået om aftenen i tidsrummet mellem kl. 18 og kl. 24.⁵⁴

⁵⁴ De otte pct. af ofrene, der har svaret 'ved ikke' eller har nægtet at svare, er ikke med i beregningen.

Tabel 6.5 viser andelen af henholdsvis ofre og gerningspersoner, der var påvirkede i gerningsøjeblikket. Dette er baseret på ofrenes opfattelse, og ifølge dem var gerningspersonerne hyppigere påvirkede end ofrene selv. I øvrigt ses af tabellen, at i godt fire ud af ti tilfælde vurderes hverken offer eller gerningsperson at være påvirkede. Det betyder samtidig, at i cirka seks ud af ti tilfælde er der, ifølge ofrene, alkohol eller euforiserende stoffer indblandet, hyppigst alkohol.

Tabel 6.5

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter andel ofre og gerningsmænd påvirket af alkohol eller andet, 2008-2020, pct.⁵⁵

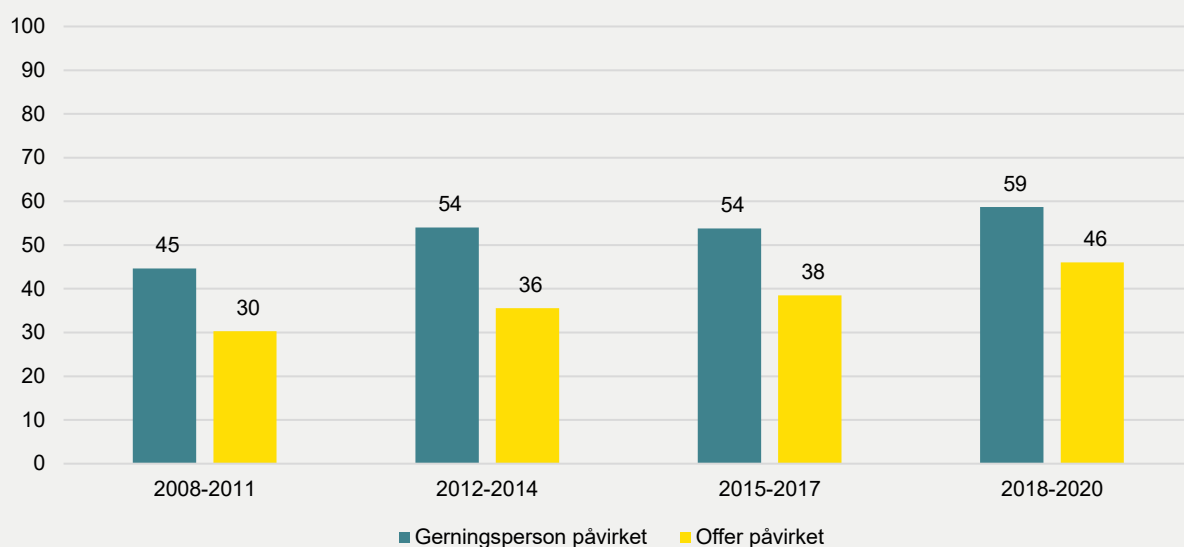
Offer	Gerningsperson				
		Påvirket af alkohol	Påvirket af andet	Ikke påvirket	I alt
	Påvirket af alkohol	28 %	3 %	5 %	37 %
	Påvirket af andet	0,5 %	1 %	0,4 %	2 %
	Ikke påvirket	16 %	5 %	41 %	61 %
	I alt	44 %	10 %	46 %	100 %

⁵⁵ Der er visse tilfælde, hvor offeret ikke har en klar opfattelse af, om gerningspersonen har været påvirket eller ej (fem pct.), og også enkelte tilfælde hvor offeret ikke ved eller ikke har svaret på, om de selv var påvirket (to pct.). Disse er ikke inkluderet i tabellen.

I figur 6.6 er kategorierne, vist i tabel 6.5, samlet i færre kategorier for at kunne analysere udviklingen. Nedenstående omfatter alene kvinder. Blandt de ofre, der i perioden fra 2018 til 2020 angiver at have været udsat for voldtægt inden for de seneste fem år, var 46 pct. af ofrene – ifølge deres eget udsagn – påvirket, hvilket er statistisk signifikant flere end tidligere i den målte periode. Tilsvarende ses i perioden en tendens til, at en større andel blandt gerningspersonerne, ifølge ofrene, var påvirket af enten alkohol eller andet.

Figur 6.6

Kvindelige ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter, hvorvidt offer og gerningsperson var påvirket, ifølge offerets eget udsagn, 2008-2020, pct.

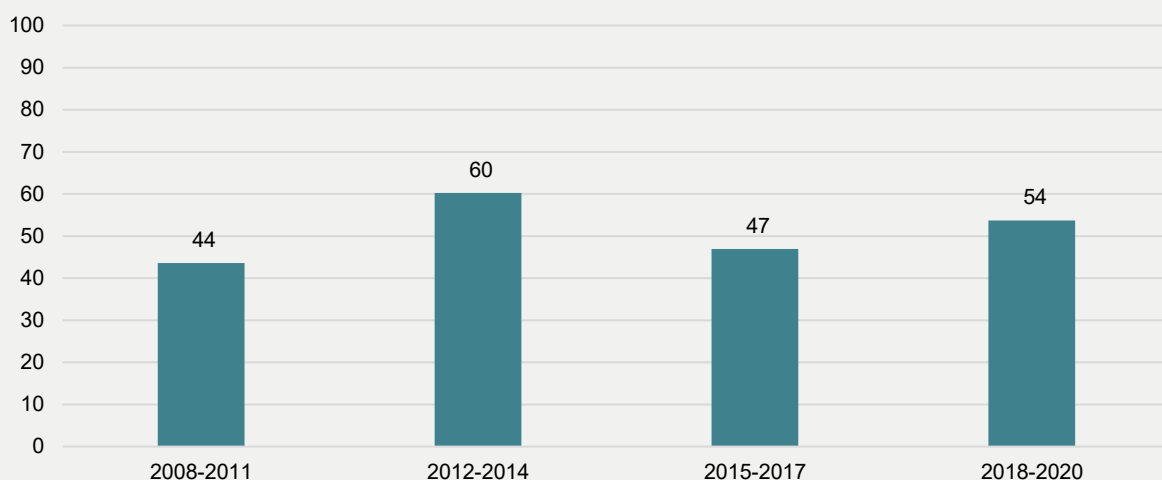
6.4

Voldtægtsens grovhed og alvorlighed

Halvdelen af ofre har fået synlige skader eller mærker som følge af voldtægten fra 2008-2020. 32 pct. af disse ofre er efterfølgende blevet lægebehandlet for skaderne. Skaderne bestod typisk af blå mærker eller hudafskrabninger, men i enkelte tilfælde var der tale om brækkede ribben, en brækket arm eller øjenskader. I perioden fra 2018-2020 drejer det sig om 54 pct. af de kvindelige ofre for voldtægt, der angiver at have fået synlige skader, jf. figur 6.7. Denne andel adskiller sig ikke statistisk signifikant fra perioden 2015-2017 eller 2008-2017. Andelen af kvindelige ofre med synlige skader, der havde brug for lægebehandling i perioden fra 2018-2020, er 28 pct., hvilket heller ikke adskiller sig statistisk signifikant fra perioden fra 2008-2017.

Figur 6.7

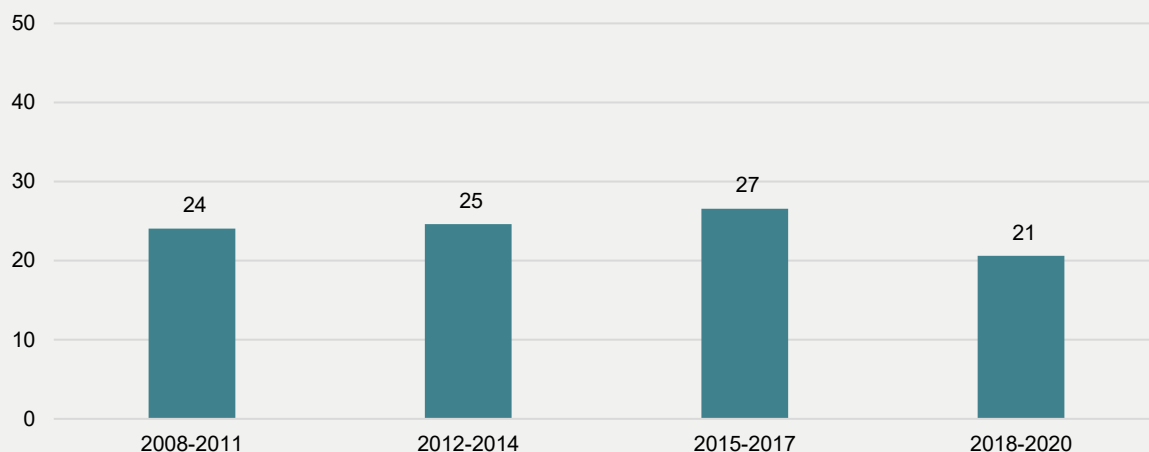
Andel kvindelige ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode, der angiver, at voldtægten førte til synlige mærker eller skader på deres krop, 2008-2020, pct.

Knap en fjerdedel af de kvindelige ofre for voldtægt angiver i perioden 2008-2020, at de følte, de var i livsfare, mens denne andel er godt en femtedel i perioden fra 2018-2020, jf. figur 6.8. Dette adskiller sig hverken statistisk signifikant fra 2015-2017 eller fra 2008-2017.

Figur 6.8

Andel af kvindelige ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode, der følte sig i livsfare under hændelsen, 2008-2020, pct.

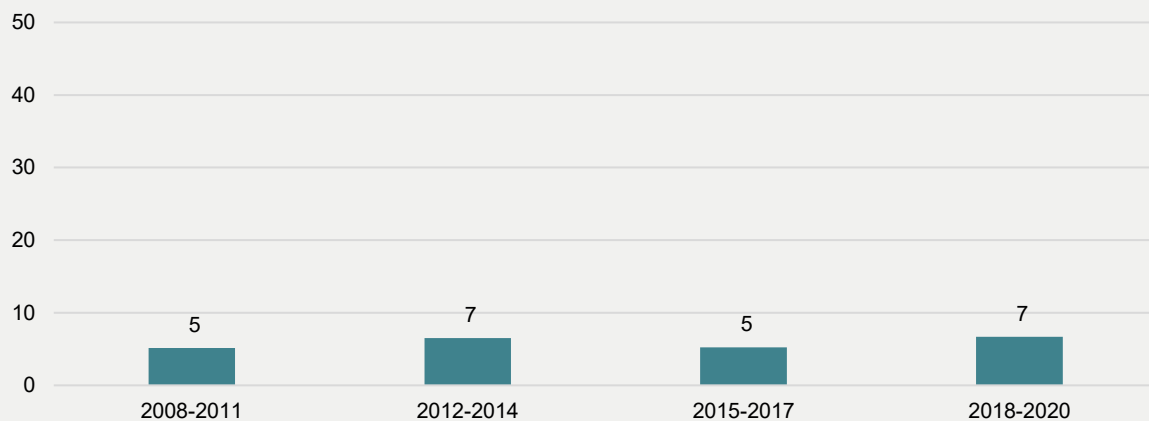

Der er endvidere spurgt, om offeret mener, at der er anvendt bedøvende middel, sovemiddel eller andet, som gjorde, at offeret ikke vidste, hvad der foregik. Fire pct. af ofrene i perioden fra 2008-2020 er helt sikre på, at det er tilfældet, mens fem pct. svarer, at det måske var tilfældet.

Med hensyn til voldtægter, hvor der har været mere end en gerningsperson, angår disse syv pct. blandt de kvinder, som i 2018-2020 angiver at have været udsat for voldtægt inden for de seneste fem år, mens der i de restende 93 pct. af tilfældene er tale om én gerningsperson. Disse andele adskiller sig ikke statistisk signifikant fra 2015-2017 eller perioden fra 2008-2017.

Figur 6.9

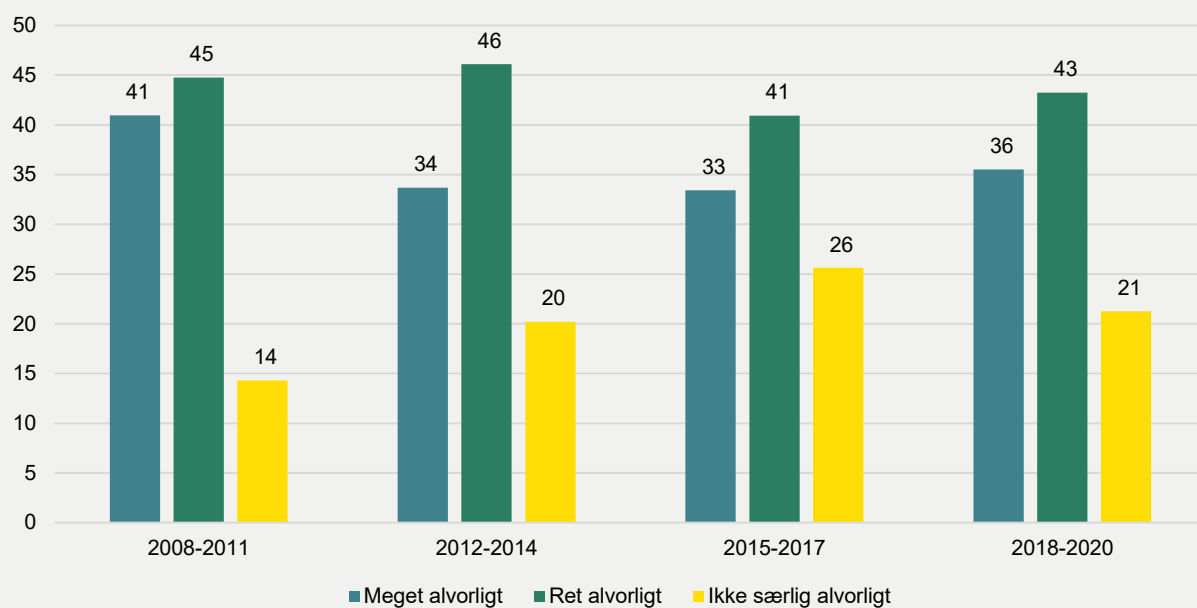
Andel kvindelige ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode, der angiver, at der var mere end én gerningsperson, 2008-2020, pct.

Andelen af kvindelige ofre, der i 2018-2020 angav at have været udsat for voldtægt inden for de seneste fem år, og som vurderede episoden som værende meget alvorlig, er 36 pct., hvilket ikke adskiller sig statistisk signifikant fra gennemsnittene i perioderne 2015-2017 og 2008-2017.

Figur 6.10

Kvindelige ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter ofrenes egen vurdering af hændelsens alvorlighed, 2008-2020, pct.

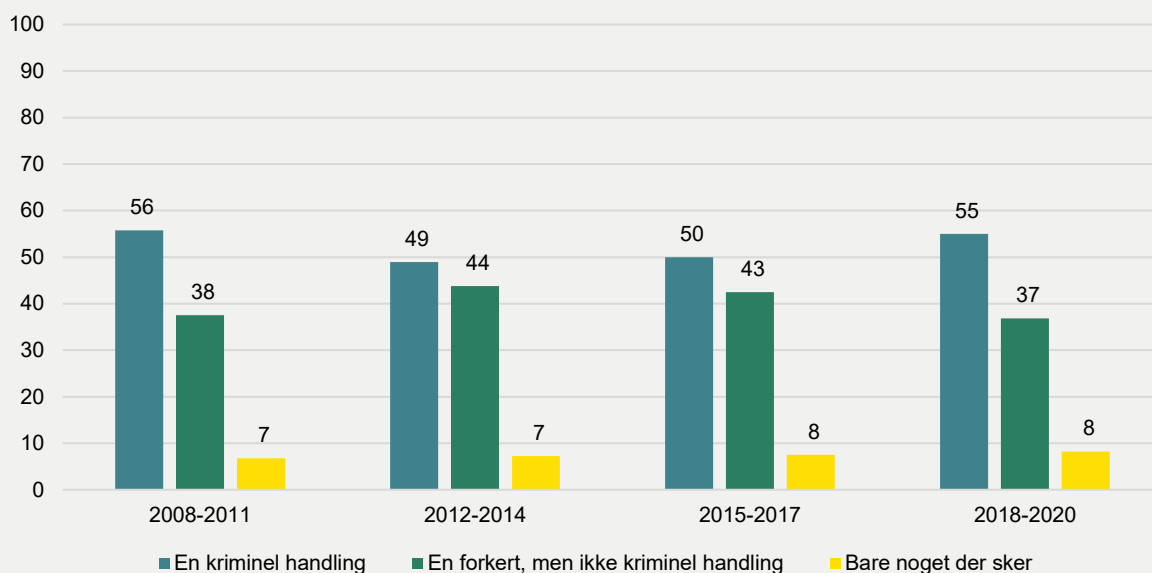

I perioden 2008-2020 er det godt halvdelen blandt de kvindelige ofre for voldtægt inden for de seneste fem år, der mener, at hændelsen var en kriminel handling. Der har ikke været nogen entydig udvikling i andelen af kvindelige ofre, der opfatter hændelsen som henholdsvis ”en kriminel handling”, ”en forkert, men ikke kriminel handling” eller ”bare noget der sker”, jf. figur 6.11.

Blandt de ofre, der vurderede hændelsen som kriminel, var det to tredjedele, der kendte gerningspersonen, mens denne andel var 80 pct. blandt de ofre, der vurderede handlingen som ”forkert, men ikke kriminel”. Denne forskel er statistisk signifikant. Dette indikerer, at offerets relation til gerningspersonen kan have betydning for vurderingen af hændelsen.

Figur 6.11

Kvindelige ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter ofrenes egen vurdering af, hvorvidt hændelsen var kriminel, 2008-2020, pct.

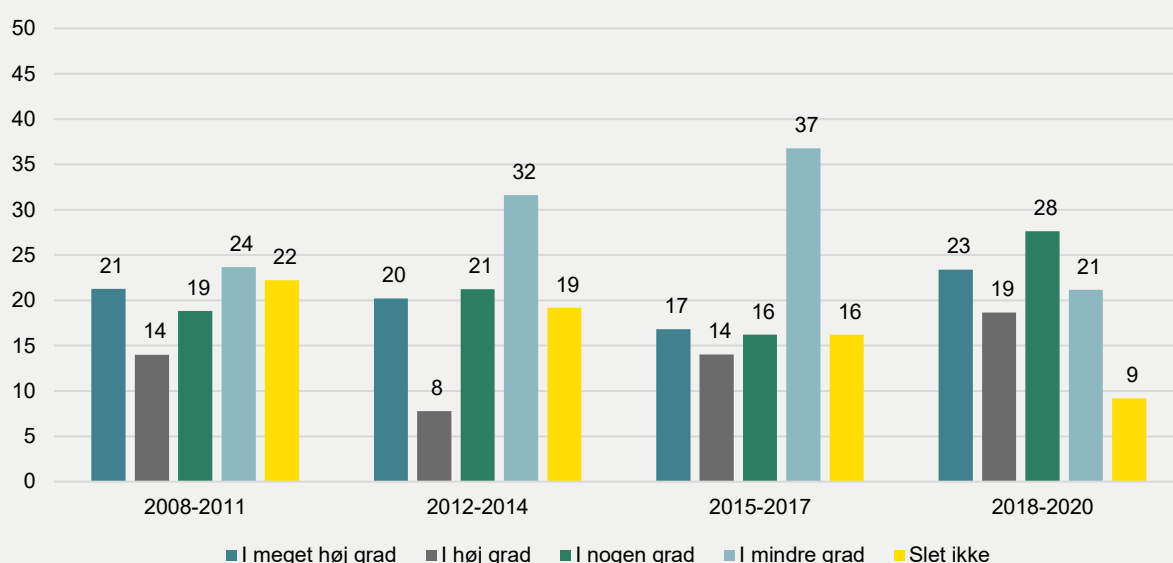

I perioden 2018-2020 angiver 42 pct. af de kvindelige ofre for voldtægt inden for de seneste fem år, at de i meget høj eller høj grad er blevet påvirket af hændelsen, mens 30 pct. angiver kun at være påvirket i mindre grad eller slet ikke, jf. figur 6.12. Disse andele adskiller sig signifikant fra tidligere, ved at andelen, der er påvirket i meget høj eller høj grad, er statistisk signifikant større end tidligere i perioden, mens andelen, der slet ikke eller kun er påvirket i mindre grad, er statistisk signifikant mindre.

59 pct. af de ofre for voldtægt, som har følt sig i livsfare under hændelsen, angiver, at deres liv efterfølgende har været påvirket i høj eller meget høj grad.

Figur 6.12

Kvindelige ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter offerets vurdering af, i hvilken grad deres liv er påvirket af voldtægten, 2008-2020, pct.

6.5

Anmeldelsestilbøjelighed

Voldtægt anmeldes relativt sjældent til politiet. Det er således kun knap hver fjerde voldtægt, som offeret har anmeldt til politiet, eller som politiet har fået kendskab til på anden vis. I tre pct. af det samlede antal er det ikke offeret selv, der har anmeldt sagen til politiet.

Der er ikke markante forskelle årene imellem med hensyn til anmeldestilbøjeligheden.

Det bemærkes, at med hensyn til den del af voldtægterne, som ofrene anser for at være kriminelle, er hændelsen i 32 pct. af tilfældene anmeldt til politiet af offeret selv. Som forventet er det også oftest de tilfælde af voldtægt, der opleves som mest alvorlige, der anmeldes til politiet. I hvor høj grad voldtægtshændelsen har påvirket offerets liv efterfølgende, er ligeledes relateret til anmeldelsestilbøjeligheden, således at ofre, der har været meget påvirkede af hændelsen, også i højere grad anmelder hændelsen til politiet.

Der er en klar statistisk signifikant sammenhæng mellem, hvorvidt offeret kendte gerningspersonen eller ej, og om offeret har anmeldt voldtægten til politiet. Der er en større tilbøjelighed til at anmelde voldtægten, hvis det er en gerningsperson, offeret ikke kender. Således anmeldte 32 pct. af ofrene selv de voldtægtstilfælde eller forsøg herpå, hvor gerningspersonen ikke var kendt af offeret, mens dette kun gjaldt i 16 pct. af de tilfælde, hvor offeret kendte gerningspersonen.

Der er ikke statistisk signifikant forskel i anmeldelsestilbøjeligheden for henholdsvis fuldbyrdede voldtægt og forsøg på voldtægt. 22 pct. af forsøgene er anmeldt af offeret selv, mod 19 pct. af de fuldbyrdede voldtægter. Der er ligeledes ingen statistisk signifikant forskel mellem forsøgene og de fuldbyrdede voldtægter, som er kommet til politiets kendskab på anden vis end gennem anmeldelse fra offeret selv.

Til spørgsmålet om, hvorfor voldtægten ikke er anmeldt til politiet, svarer knap hver fjerde af ofrene, at de ikke syntes, der var grund til det, og/eller at de ikke mente, det var noget kriminelt, jf. tabel 6.10. Samme andel svarer, at det ikke ville hjælpe at anmelde, og/eller at de ikke havde lyst til det. 11 pct. begrundede den manglende anmeldelse med, at de var bange eller blev truet, mens 16 pct. begrundede det med, at voldtægten var begået af en kæreste, partner eller ven, eller med, at det kunne gå ud over egne eller voldtægtsmandens børn. Hver tiende af ofrene undlod anmeldelse, fordi de følte skyld eller skam eller mente, de selv havde lagt op til det. 16 pct. har angivet andre årsager til ikke at anmelde hændelsen, eksempelvis at offeret ikke havde overskud til at anmelde det, havde fået hjælp på anden vis til at håndtere hændelsen, følte sig for chokeret over hændelsen eller selv ønskede at håndtere situationen uden at indblende politiet.

Tabel 6.10

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter grunde til ikke at anmelde voldtægten til politiet, 2008-2020, pct.

	Andel
Syntes ikke, der var grund til det/mente ikke, det var noget kriminelt	23 %
Troede ikke, det ville hjælpe eller havde ikke lyst	23 %
Var bange eller blev truet	11 %
Det var en kæreste, partner, ven eller kunne gå ud over børnene	16 %
Følte skyld, skam eller lagde selv op til det	10 %
Andet	16 %
I alt	100 %

I de sager, som politiet har fået kendskab til, enten via anmeldelse fra offeret eller på anden vis, er det, ifølge offeret, langt fra altid, politiet får fat i gerningspersonen. 49 pct. af de ofre, hvor sagen er anmeldt til politiet, har oplevet, at gerningspersonen blev pågrebet, mens 51 pct. ikke har.

At mange ofre ikke har anmeldt voldtægten til politiet, betyder ikke nødvendigvis, at de ikke har talt med nogen om hændelsen. 16 pct. af ofrene har ikke talt med nogen som helst om hændelsen, men de fleste ofre – 51 pct. – har talt med deres familie om det skete, ligesom de fleste – 73 pct. – har talt med venner og bekendte om det. I 23 pct. af tilfældene har kvinderne også talt med nogen på deres arbejdsplads om hændelsen. 13 pct. har haft kontakt til krisecentre eller lignende steder i forlængelse af det skete, og 36 pct. har været hos læge, psykolog og/eller psykiater. Endelig er der nogle – 17 pct. – som har haft kontakt med andre myndigheder end politiet, eksempelvis det sociale system, som følge af det skete.

6.6

Øvrige seksuelle krænkelser

Tabel 6.11 angiver, hvor stor en del af befolkningen der i perioden 2019-2020 har været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt inden for det seneste år forud for tidspunktet for spørgeskemaundersøgelsen.⁵⁶ 1,2 pct. af befolkningen – svarende til mellem 44.000 og 60.000 personer i alderen 16-74 år – angav at have været udsat for øvrige former for seksuelle krænkelser end voldtægt inden for det seneste år. I undersøgelsesmateriale er det i alt 135 personer, der i 2020 angiver at have været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt.⁵⁷ Beregninger er derfor baseret på et ganske spinkelt talmateriale og følgelig behæftet med betydelig usikkerhed.

Tabel 6.11

Ofre for andre former for seksuelle krænkelser, 2019-2020.

	Andel ofre	95 % - sikkerhedsintervaller	Estimeret antal ofre	95 % - sikkerhedsintervaller
2019	1,2 %	(1,0 % - 1,4 %)	53.400	(44.000-62.000)
2020	1,2 %	(1,0 % - 1,4 %)	52.400	(44.000-60.000)

Godt halvdelen af ofrene – 52 pct. – er blevet udsat for øvrige seksuelle krænkelser én gang inden for det seneste år, mens 20 pct. er blevet udsat to gange. Knap tre ud af ti af ofrene for øvrige seksuelle krænkelser har været udsat tre gange eller flere.

De seksuelle krænkelser begås i langt de fleste tilfælde mod kvinder; knap 80 pct. af ofrene var kvinder. Følgende gør sig gældende for 2020: i knap halvdelen af de seksuelle krænkelser drejer det sig om berøring intime steder på kroppen, en femtedel vedrører blottelse, en femtedel har været udsat for uberettiget videredeling af billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter, mens den seksuelle krænkelse har været af typen oralsex i en ottendedel af tilfældene. Fra og med august 2020 har det været muligt at svare ”Tvunget til at sende billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter under trussel om videredeling af andre private oplysninger/informationer”, hvilket en tiendedel af ofrene i perioden august til december

⁵⁶ Spørgsmålsformuleringen lyder: ”Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt? Dette kan f.eks være blottelse, at du er blevet tvunget til berøring intime steder på egen eller andres kroppe, oralsex, at nogen har videregivet meddelelser, videoer eller billeder af seksuel karakter, eller lignende seksuel krænkelse, hvor det var imod din vilje?”. Det bemærkes, at den del af spørgsmålet, der angår videregivelse af meddelelser, videoer eller billeder af seksuel karakter, også indgik i undersøgelsen i 2018, men som en del af spørgsmål vedrørende kriminalitet begået på internettet.

⁵⁷ Der er her tale om det uvægtede antal ofre i stikprøven.

2020 har været udsat for. Tallene for 2019 og 2020 er derfor ikke fuldstændigt sammenlignelige. Det skal bemærkes, at respondenterne har mulighed for at vælge flere typer af seksuelle krænkelser.⁵⁸ Fra og med august 2020 er der stillet spørgsmål om sexafpresning, hvilket dækker over offentliggørelse, eller trussel herom, af billeder/videomateriale af seksuel karakter, hvis ikke offeret sender flere billeder/videomateriale eller penge. I alt har kun tre personer svaret bekræftende på disse spørgsmål, og der foretages derfor ikke analyser af denne type kriminalitet.

Knap halvdelen af ofre for øvrige seksuelle krænkelser angiver, at de ikke kendte gerningspersonen. 14 pct. af ofre angiver, at gerningspersonen var en (tidligere) ven/kammerat, mens 10 pct. oplyser, at gerningspersonen var en bekendt, som offeret havde kendt i mere end 24 timer.

Tabel 6.12

Udsathed for øvrige seksuelle krænkelser inden for det seneste år periode fordelt efter offerets kendskab og relation til gerningspersonen, 2019-2020, pct.

	Andel
Ukendt	49 %
Nuværende/tidligere ægtefælle/samlever/kæreste	7 %
En (tidligere) ven/kammerat	14 %
Bekendt man har kendt i mere end 24 timer	10 %
En man lige havde mødt gennem Internettet	4 %
Bekendt man har kendt i mindre end 24 timer	2 %
En offeret var i et afhængighedsforhold til (f.eks. chef, lærer, læge, taxachauffør el.lign.)	4 %
Anden person	10 %
I alt	100 %

Godt en tredjedel af ofre mener, at gerningspersonen var påvirket af alkohol i større eller mindre grad.

Kun få ofre for øvrige seksuelle krænkelser har anmeldt overgrebet til politiet, idet 93 pct. af ofre ikke har anmeldt hændelsen. Dette kan skyldes, at størstedelen af ofre ikke har anset hændelsen for at være kriminel (80 pct.) eller vurderet den som ikke særlig alvorlig (64 pct.).

⁵⁸ De angivne andele for de forskellige typer af øvrige seksuelle krænkelser i dette afsnit kan ikke sammenlignes med tallene fra offerundersøgelsen 2019, da der har været fejl i både dataleverancen og databearbejdelsen. Fejlen er nu rettet.

Andre hyppige begrundelser for ikke at anmelde er, at ofrene ikke tror, at politiet har tid og ressourcer til at håndtere/følge op på en anmeldelse, eller at politiet ikke vil tage anmeldelsen seriøst. Derudover angiver mange af ofrene, at de ikke har anmeldt episoden, fordi gerningspersonen var en ven/bekendt eller nuværende/tidligere partner.

Kriminalitet begået på internettet

Offerundersøgelsen har siden 2018 omfattet spørgsmål vedrørende udsathed for kriminalitet begået på internettet. Da spørgsmålene alene har indgået i undersøgelsen i tre år, er materialet relativt spinkelt, særligt når det kommer til analyser vedrørende de enkelte former for kriminalitet begået på internettet, hvorfor resultaterne skal tolkes varsomt.

Internettet skaber nye muligheder for kriminalitet, som på nogle måder har andre karakteristika end mange andre typer af kriminalitet. Det er eksempelvis muligt at begå kriminalitet uden egentlig fysisk kontakt mellem gerningsperson og offer. Derudover kan de kriminelles rækkevidde siges at være større; geografisk ved at kriminaliteten i mindre udstrækning er lokalt forankret, men også forstået ved, at det er muligt for gerningspersonerne at udsætte flere ofre på samme tid. Kriminalitet begået på internettet dækker over en række forskellige former for kriminalitet, f.eks. hacking, bedrageri og uberettiget videredeling af personlige billeder, meddelelser eller videoer. Politiet opererer i denne forbindelse med følgende tredelte definition af kriminalitet begået på internettet:

1. *IT-afhængig kriminalitet* er kriminalitet, som udelukkende har kunnet finde sted ved brug af en computer, et computernetværk eller andre former informationskommunikationsteknologier (IKT). Dette kunne eksempelvis være hacking (hvor gerningspersonen skaffer sig ulovlig adgang til offerets computer) eller distribuering af malware (computervira, trojanske heste, etc.).
2. *IT-faciliteret kriminalitet*, hvor traditionelle former for kriminalitet nu begås med hjælp fra og via internettet. Dette angår f.eks. bedrageri gennem forskellige onlineplatforme, som i særdeleshed inkluderer penge og varer.
3. *IT-facilitering af kriminelt indhold* minder på flere måder om IT-faciliteret kriminalitet, men fokus er i højere grad på indholdet af det, der videresendes, downloades eller lægges op. Dette gælder eksempelvis uberettiget videredeling af billeder (Rigspolitiet 2017a).

I nærværende undersøgelse belyses 1) misbrug af kortoplysninger, 2) bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet, 3) kontaktbedrageri og 4) misbrug af personoplysninger. Disse kriminalitetstyper kan overordnet karakteriseres *IT-faciliteret kriminalitet*, f.eks. misbrug af kortoplysninger eller kontaktbedrageri.⁵⁹ Siden 2020 er der også spurgt til 5) udsathed for hadefulde ytringer på nettet.

⁵⁹ Det skal bemærkes, at uberettiget videredeling af billeder, meddelelser eller videoer – der kan karakteriseres som *IT-facilitering af kriminelt indhold* – tidligere indgik i offerundersøgelsen som en del af spørgsmålet vedrørende kriminalitet begået på internettet. Denne kriminalitetstype indgår nu som en del af spørgsmålet om udsathed for øvrige seksuelle krænkelse. Fra og med 2020 angår spørgsmålet vedrørende kriminalitet begået på internettet også udsathed for hadefulde ytringer på internettet, som indeholdt trusler eller var nedværdigende, samt spørgsmål om, hvorvidt disse ytringer skyldtes offerets (formodede) etniske baggrund, religiøse tilhørsforhold, seksuelle orientering og/eller kønsidentitet.

Idet det er tredje år, at denne undersøgelse omfatter spørgsmål vedrørende udsathed for kriminalitet begået på internettet, vil det i højere grad være et øjebliksbillede, analyserne kan tegne på nuværende tidspunkt. Det vides dog fra andre undersøgelser, at en stigende del af den begåede kriminalitet i dag finder sted på nettet (Rigspolitiet 2017a; Kruize 2018; Rigspolitiet 2017b). Tilsvarende viser andre offerundersøgelser en vækst på dette område, herunder, at antallet af betalingskortmisbrug er tredoblet i perioden 2009-2017, og at antallet af identitetsmisbrug er fordoblet inden for samme periode (Kruize 2018).

LCIK (politiets Landsdækkende Center for It-relateret økonomisk Kriminalitet) oplyser i en årsrapport fra 2020, at centret modtog 29.905 anmeldelser om it-relateret økonomisk kriminalitet, hvoraf hovedparten angår samhandel på internettet, misbrug af betalingskortoplysninger, kreditbedrageri samt misbrug af adgang til netbank m.v. (LCIK 2021). Den type it-kriminalitet, LCIK's rapport dækker over, matcher ikke 1:1 afgrænsningen af kriminalitet begået på internettet, som avendes i indeværende offerundersøgelse.

7.1

Udsathed for kriminalitet begået på internettet

Andelen af de adspurgte 16-74-årige, der i 2020 angav at have været udsat for kriminalitet begået på internettet inden for det seneste år, var fem pct., jf. tabel 7.1. I absolutte tal svarer det til mellem 178.000 og 208.000 personer. Det skal bemærkes, at 2020 ikke er direkte sammenlignelig med de forudgående år, da de forudgående år ikke inkluderer hadefulde ytringer.^{60 61}

Tabel 7.1

Ofre for kriminalitet begået på internettet, eksklusive forsøg, 2018-2020, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Estimeret antal ofre	95 % sikkerhedsinterval
2018	3 %	(3 % - 4 %)	131.000	(117.000 - 144.000)
2019	4 %	(4 % - 4 %)	171.000	(156.000 - 186.000)
2020	5 %	(4 % - 5 %)	194.000	(178.000 - 208.000)

12 pct. angiver i 2020 at have været udsat for kriminalitet begået på internettet, hvis forsøg inkluderes, hvilket svarer til mellem 483.000 og 531.000 personer. Her er det dog værd at bemærke, at flere af de adspurgte personer kan have været udsat for forsøg på kriminalitet begået på internettet, uden at de har været opmærksomme herpå, eller uden at have vurderet forsøget som en kriminel handling og derfor ikke har svaret bekræftende på spørgsmålet. Dette kan eksempelvis være modtagelse af mail med forsøg på kontaktbedrageri.

Fem pct. af mændene har været udsat for kriminalitet begået på internettet i 2020, mens samme gælder for fire pct. af kvinderne. Det er en lille forskel, men den er statistisk signifikant. Der findes ikke nogen statistisk signifikant forskel blandt de forskellige aldersgrupper i udsatheden for kriminalitet begået på internettet.

⁶⁰ Beregnes andel udsatte alene for mindst en af de fire typer, der tidligere har været med i spørgeskemaet (misbrug af betalingsoplysninger, bedrageri ved varekøb, kontaktbedrageri samt identitetstyveri), og ved brug af samme praksis som tidligere, er denne fire pct. Sammenlignes denne andel udsatte i 2020 (det vil sige fratrasket de respondenter, som udelukkende har været udsat for hadefulde ytringer), med tilsvarende andel i 2019, er der ikke signifikant forskel på andelen af udsatte de to år.

⁶¹ En ændret praksis omkring databearbejdelse gør også, at tallene fra 2020 ikke kan sammenlignes med tidligere. I tallet for 2020 indgår nu de respondenter, der har svaret "ja" til udsathed for IT-kriminalitet i det hele taget, men som har svaret "nej" til udsathed for samtlige af de enkelttyper af IT-kriminalitet, som indeværende rapport beskæftiger sig med. I tidligere år indgik disse respondenter ikke i det samlede tal for udsathed for IT-kriminalitet.

Blandt de personer, der blev ofre for kriminalitet begået på internettet, angår størstedelen misbrug af betalingskortoplysninger – hvilket svarer til, at lidt mere end to pct. af befolkningen i alderen 16-74 år i 2020 angiver at have været udsat for dette inden for det seneste år, jf. tabel 7.2 – mens også en relativt stor andel angiver at have været udsat for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet (svarende til 1,4 pct. af befolkningen). I forlængelse heraf kan det nævnes, at mere end halvdelen af anmeldelser fra private aktører til politiets Landsdækkende Center for It-relateret økonomisk Kriminalitet (LCIK) vedrører sager om samhandel på internettet og misbrug af kortoplysninger (LCIK 2021).

Tabel 7.2

Ofre for kriminalitet begået på internettet, eksklusive forsøg, 2020, fordelt efter type af kriminalitet.

	Andel	95 % sikkerhedsinterval	Estimeret antal ofre	95 % sikkerhedsinterval
Misbrug af betalingskortoplysninger	2,3 %	(2,1 % - 2,6 %)	100.200	(87.000 - 111.000)
Samhandel på internettet	1,4 %	(1,2 % - 1,6 %)	60.700	(52.000 - 69.000)
Kontaktbedrageri (dvs. overført penge til en person, som viste sig at være en bedrager)	0,3 %	(0,2 % - 0,4 %)	14.500	(10.000 - 18.000)
Misbrug af personoplysninger	0,4 %	(0,3 % - 0,5 %)	17.200	(13.000 - 22.000)
Hadefulde ytringer	0,5 %	(0,4 % - 0,6 %)	21.100	(16.000 - 26.000)

I offerundersøgelsen er ofrene også blevet spurgt om, hvor mange gange de har været udsat for de forskellige typer af kriminalitet begået på internettet. Der skelnes i denne sammenhæng ikke mellem de enkelte former for internetkriminalitet. Tabel 7.3 viser, at ofrene for kriminalitet begået på internettet i godt halvdelen af tilfældene i 2020 har været udsat én gang⁶². 17 pct. har været udsat to gange, mens 28 pct. har været udsat tre gange eller flere. 13 pct. blandt de ofre, der har været udsat tre gange eller flere, angiver at have været udsat mere end ti gange i løbet af det seneste år. I gennemsnit har ofrene for kriminalitet begået på internettet været udsat tre gange.

Tabel 7.3

Antal gange det enkelte offer har oplevet sig udsat for kriminalitet begået på internettet inden for det seneste år, eksklusive forsøg, 2020, pct.⁶³

	Andel
1 gang	55 %
2 gange	17 %
3 eller flere gange	28 %
I alt	100 %

Det er undersøgt, i hvilket omfang personer, der har været ofre for kriminalitet begået på internettet, samtidig er ofre for andre typer af kriminalitet. 22 pct. af de ofre, der har været udsat for kriminalitet begået på internettet i 2020, har også oplevet at være udsat for vold, tyveri (indbrud) og/eller hærværk inden for det seneste år, hvilket er cirka dobbelt så mange som generelt set, jf. kapitel 8. Det skal i denne sammenhæng nævnes, at der kan være et overlap mellem udsatte for tyveri og udsatte for kriminalitet begået på internettet, idet personer, der f.eks. har fået stjålet et dankort, som efterfølgende er misbrugt på internettet, kan vælge at svare bekræftende på begge spørgsmål om samme hændelse. Umiddelbart tyder analyser dog på, at dette overlap er af begrænset omfang.

I det nedenstående er der foretaget enkelte mere dybdegående analyser af de specifikke former for kriminalitet begået på internettet, som ofrene har været udsat for. Disse analyser vedrører den seneste gang, ofrene har været udsat for kriminalitet begået på internettet. I 2020 har i alt 597 svarpersoner angivet, at de rent faktisk har været udsat for – og ikke alene forsøgt udsat for – kriminalitet begået på internettet inden for det seneste år. De følgende analyser

⁶² Nogle respondenter angiver at have været udsat for kriminalitet på internettet, men angiver ikke én af de fem typer, som offerundersøgelsen analyserer. Disse er sorteret fra.

⁶³ Visse respondenter har svaret 'Ved ikke' til, hvor mange gange de har været udsat for kriminalitet begået på internettet. Disse er medregnet som værende udsat én gang.

og beregninger baserer sig således på et relativt spinkelt datagrundlag, hvorfor statistisk signifikante sammenhænge sjældent påvises.

7.2

Misbrug af betalingskortoplysninger

Cirka halvdelen af dem, der i 2020 har angivet at været udsat for kriminalitet begået på internettet, har angivet, at de inden for det seneste år har været udsat for misbrug af betalingskortoplysninger. Dette betyder, at 2,3 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år i 2020 har været udsat for misbrug af betalingskortoplysninger inden for det seneste år, hvilket svarer til mellem 89.000 og 111.000 personer. Denne andel adskiller sig ikke fra hverken 2019 eller 2018-2019. Ved misbrug af betalingskortoplysninger forstås, at offerets kortoplysninger er blevet misbrugt til at købe varer/ydelser på internettet. Der findes flere forskellige metoder, som gerningspersoner kan anvende for at tilegne sig ofrenes oplysninger. F.eks kan gerningspersonen sende en e-mail eller SMS, hvor afsenderen ved første øjekast lader til at være en virksomhed eller organisation, som offeret har tillid til, og heri opfordres modtageren til at oplyse dennes betalingskortoplysninger. Denne metode kaldes *phishing/smishing*. *Pharming* er en anden metode, hvorved gerningspersonen opretter en falsk hjemmeside, der nemt kan forveksles med en ægte, og brugeren anvender sine kortoplysninger til at købe varer/ydelser på denne hjemmeside. Yderligere kan der være tale om hacking eller afluring af PIN-kode.

Tabel 7.4

Ofre for misbrug af betalingskortoplysninger, 2018-2020, andel og estimeret antal med angivelser af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel	95 % sikkerhedsinterval	Estimeret antal ofre	95 % sikkerhedsinterval
2018	2,0 %	(1,8 % - 2,3 %)	87.000	(75.000 - 98.000)
2019	2,6 %	(2,3 % - 2,9 %)	111.000	(98.000 - 123.000)
2020	2,3 %	(2,1 % - 2,6 %)	100.000	(89.000 - 111.000)

7.2.1

Karakteristika ved ofre

Ud af den samlede gruppe af ofre for kriminalitet begået på internettet er det nogenlunde ensartede andele, nemlig 51 pct. af mændene og 53 pct. af kvinderne, der angiver at have været udsat for misbrug af betalingskortoplysninger.⁶⁴

Blandt ofre for kriminalitet begået på internettet er de ældre aldersgrupper samlet set statistisk signifikant mere udsatte for misbrug af deres betalingskortoplysninger end de 16-24-årige, jf. tabel 7.5.

Tabel 7.5

Andel af ofre for kriminalitet begået på internettet udsat for misbrug af kortoplysninger fordelt efter offerets alder, 2020, pct.

	Andel
16 - 24 år	33 %
25 - 39 år	52 %
40 - 74 år	56 %
I alt	52 %

7.2.2

Gerningspersonens metode

Som beskrevet kan gerningspersoner anvende en række forskellige metoder for at tilegne sig ofrenes kortoplysninger. 57 pct. af ofrene har ingen idé om, hvordan gerningspersonen har fået fat i deres kortoplysninger, 25 pct. har en formodning om det, mens 18 pct. af ofrene angiver, at de ved, hvordan gerningspersonen har fået fat i deres betalingskortoplysninger.

⁶⁴ Se bilagstabel 7.1 for præcise procentandele.

Blandt de ofre, der ved, hvordan gerningspersonen har fået fat i deres betalingskortoplysninger, angiver 27 pct., at gerningspersonen har fået fat i betalingskortoplysningerne gennem en hjemmeside eller forretning, hvor offeret har anvendt betalingskortet, og hvorfra oplysninger er blevet stjålet, jf. tabel 7.6. Godt hver femte angiver at have oplyst deres kortoplysninger gennem en falsk hjemmeside (pharming), knap hver sjette har oplyst disse gennem svar på e-mail eller SMS, der viste sig at være falsk/fup (phishing/smishing). I en mindre andel af tilfældene har gerningspersonen tilegnet sig oplysninger ved at hacke sig ind på offerets computer, ved at aflure/kopiere kortoplysningerne eller ved at stjæle kortet.

Tabel 7.6

Andel af ofre for misbrug af kortoplysninger fordelt efter gerningspersonens metode for at tilegne sig betalingskortoplysninger, 2020, pct.

	Andel
Oplyst gennem svar på e-mail eller SMS, der viste sig at være falsk (phishing/smishing)	14 %
Oplyst gennem en falsk hjemmeside (pharming)	21 %
Oplyst gennem en hjemmeside eller forretning m.v., hvorfra oplysningerne blev stjålet	27 %
Nogen brød ind i offerets computer via hacking/spyware	3 %
Ved at aflure/kopiere kortoplysninger, f.eks ved en hæveautomat (skimming)	9 %
Kortet blev stjålet (indbrud, trick- eller lommetyveri, røveri, etc.)	3 %
Andet	22 %
I alt	100 %

58 pct. af ofre for betalingskortsmisbrug har oplevet, at der blev trukket penge fra deres konto ved, at gerningspersonen har lejet eller købt varer/ydelser på internettet. I 26 pct. af tilfældene er der blevet overført penge fra offerets bankkonto til en anden konto, mens syv pct. af ofre har oplevet, at der er blevet hævet penge rent fysisk. Den resterende andel (otte pct.) ved ikke, hvordan de penge, de har mistet, er blevet taget fra deres konto.

Misbrug af betalingskortoplysningerne, der er oplyst om i 2020, har ført til et gennemsnitligt økonomisk tab på 4.600 kr. Tabel 7.7 viser, at 23 pct. af de økonomiske tab har en størrelse på mindre end 500 kr., mens 40 pct. af tabene ligger mellem 500 - 2.999 kr., og knap fire ud af ti ofre har fået misbrugt deres betalingskort for mere end 3.000 kr.

Tabel 7.7

Misbrug af kortoplysninger fordelt efter det umiddelbare økonomiske tab, 2020, pct.

	Andel
0 - 499 kr.	23 %
500 - 2.999 kr.	40 %
3.000 - 4.999 kr.	12 %
5.000 - 9.999 kr.	9 %
10.000 kr. eller mere	16 %
I alt	100 %

I de fleste tilfælde hæfter ofre ikke for det økonomiske tab, der er en konsekvens af kortmisbruget. Godt en tredjedel af ofre for misbrug af kortoplysninger angiver, at de selv helt eller delvist har betalt det økonomiske tab, svarende til 20 pct. af det samlede økonomiske tab, mens det resterende er dækket af f.eks. bank eller kreditkortselskab.

Ikke alle ofre for misbrug af betalingskortoplysninger anmelder forholdet til politiet. Det kan f.eks. skyldes, at ofrene ikke anser hændelsen for at være kriminel eller alvorlig nok til at anmelde, eller at en relativ lille andel af disse ofre selv helt eller delvist har dækket det økonomiske tab.

Ofrene opdager typisk, at deres kortoplysninger er blevet misbrugt, ved at betalingskortet bliver spærret, og offeret bliver kontaktet af Nets/vedkommendes bank eller gennem kontoudskrifter på papir eller netbank. Som tabel 7.8 viser, er det blot 16 pct. af ofrene, som selv har anmeldt forholdet til politiet. Denne andel adskiller sig ikke statistisk signifikant fra 2019. I 2020 har politiet fået kendskab om forholdet på anden vis end ved offerets egen anmeldelse, f.eks. gennem offerets bank eller kreditkortselskab, i en fjerdedel af tilfældene, mens ofrene i over halvdelen af tilfældene ikke har anmeldt forholdet til politiet.

Tabel 7.8

Pct. af ofre for misbrug af kortoplysninger, der selv har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2020.

	Andel
Offeret har selv anmeldt	16 %
Politiet fik kendskab på anden vis, f.eks. gennem bank/kreditkortselskab	25 %
Ingen af delene	59 %
I alt	100 %

Der er ingen statistisk signifikant forskel mellem mænd og kvinders anmeldelsestilbøjelighed.⁶⁵

Der er en tendens til, at anmeldelsestilbøjeligheden falder med alderen, jf. tabel 7.9., men disse forskelle er dog ikke statistisk signifikante. Det bemærkes, at tabel er opgjort ud fra de tilfælde, hvor offeret selv har anmeldt hændelsen til politiet. Dette drejer sig om ”kun” 49 ofre for misbrug af betalingskortoplysninger. Beregninger er således, endnu engang, foretaget ud fra et spinkelt datagrundlag.

⁶⁵ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 7.3

Tabel 7.9

Andelen af misbrug af kortoplysninger, der er blevet politianmeldt af offeret selv, fordelt efter offerets alder, 2020, pct.

	Andel
16 - 24 år	22 %
25 - 49 år	16 %
50 - 74 år	15 %
I alt	16 %

Overraskende nok er der ikke en umiddelbar konsekvent sammenhæng mellem anmeldelses-tilbøjelighed og det økonomiske tab ved misbrug af kortoplysninger i 2020.

Tages der udgangspunkt i de misbrug af kortoplysninger, som ofrene ikke selv har anmeldt, angår godt tre fjerdedele af disse tab beløb på mindre end 5.000 kr., mens en nogenlunde tilsvarende andel ses for ofre, som selv har anmeldt.

7.3

Bedrageri ved samhandel på internettet

Der handles i langt højere grad end tidligere med varer og ydelser på internettet. Samhandel på internettet foregår via webbutikker, men også ved at privatpersoner sælger eller køber varer/ejendele gennem købs- og salgsannoncer på websider som Den Blå Avis (DBA), Gul & Gratis og eBay.

Knap en tredjedel af ofrene for kriminalitet begået på internettet angiver i 2020 at have været udsat for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet inden for det seneste år, dvs. 1,4 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år – svarende til mellem 52.000 og 69.000 personer. Denne andel adskiller ikke fra de tidligere år. Bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet vil sige, at offeret ikke har modtaget den vare, som vedkommende har betalt for, eller at den leverede vare viste sig at være en kopivare.⁶⁶

⁶⁶ Hermed menes ikke varer, der er blevet væk i posten, og som derefter er blevet gensendt eller erstattet.

Tabel 7.10

Ofre for bedrageri ved samhandel på internettet, 2018-2020, andel og estimeret antal med angivelser af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel	95 % sikkerhedsinterval	Estimeret antal ofre	95 % sikkerhedsinterval
2018	1,0 %	(0,8 % - 1,1 %)	41.000	(33.000 - 48.000)
2019	1,5 %	(1,3 % - 1,7 %)	65.000	(55.000 - 74.000)
2020	1,4 %	(1,2 % - 1,6 %)	61.000	(52.000 - 69.000)

7.3.1

Karakteristika ved ofre

Af de kvinder, der har været udsat for kriminalitet begået på internettet inden for det seneste år, har 34 pct. været udsat for bedrageri ved samhandel over internettet, mens dette gør sig gældende for 30 pct. af mændene. Forskellen er ikke statistisk signifikant.

De yngre aldersgrupper er mindre udsatte for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet end de 40-74 årige, jf. tabel 7.11, men forskellene er ikke statistisk signifikante.

Tabel 7.11

Andel af ofre for kriminalitet begået på internettet udsat for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet fordelt efter offerets alder, 2020, pct.

	Andel af aldersgruppe
16 - 24 år	27 %
25 - 39 år	27 %
40 - 74 år	34 %
I alt	31 %

Det ses af tabel 7.12, at bedrageriet i syv ud af ti af tilfældene bestod i, at offeret ikke har modtaget den betalte vare eller ydelse. I 12 pct. af tilfældene var varen en kopivare, var defekt eller på anden måde ikke i overensstemmelse med det, sælger havde beskrevet, mens tre pct. af ofrene havde oplevet, at sælger ikke returnerede penge i forbindelse med bytning.

Tabel 7.12

Andel af ofre for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet fordelt efter bedrageriets karakter, 2020, pct.

	Andel
Varen/ydelsen blev ikke leveret/ankom aldrig	70 %
Varen var en kopivare, var defekt eller på anden måde ikke som beskrevet	12 %
Sælger returnerede ikke penge i forbindelse med bytning	3 %
Andet	15 %
I alt	100 %

Knap tre fjerdedele af ofrene for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet har foretaget deres køb gennem en internetbutik: 11 pct. af de adspurgte vidste ikke, hvorvidt dette var en dansk eller udenlandsk internetbutik. 23 pct. angav, at det drejede sig om en dansk internetbutik, mens 38 pct. af ofrene var blevet udsat for bedrageri gennem en udenlandsk internetbutik. Tendensen er således, at bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet forekommer hyppigst gennem køb på udenlandske internetbutikker.

Derudover har 28 pct. af ofrene angivet, at de har oplevet at være udsat for bedrageri i forbindelse med en privathandel. Af disse er ofrene hyppigst kommet i kontakt med sælgeren gennem Den Blå Avis og Facebook. Dette gør sig gældende for henholdsvis 40 pct. og 38 pct. af de ofre, der er blevet bedraget gennem samhandel med en privatperson. Ni pct. angiver at være kommet i kontakt med gerningspersonen gennem Gul & Gratis, mens otte pct. kom i kontakt med gerningspersonen gennem Trendsales eller andre sociale medier.

De økonomiske tab ved bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet er mindre end ved misbrug af betalingskortoplysninger. Som tabel 7.13 viser, drejer 85 pct. af tilfældene sig om tab for mindre end 3.000 kr. Det gennemsnitlige tab ved samhandel på internettet er 5.000 kr. pr. tilfælde af bedrageri. Dette gennemsnit er i høj grad drevet af nogle få personer med et tab på 100.000 kr., hvilket er det maksimale, man har mulighed for at svare. Hvis disse få tilfælde ikke inkluderes i beregningen, er det gennemsnitlige tab ved samhandel på internettet 2.400 kr. pr. tilfælde.

Tabel 7.13

Bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet fordelt efter det umiddelbare økonomiske tab, 2020, pct.

	Andel
0 - 499 kr.	39 %
500 - 2.999 kr.	46 %
3.000 - 4.999 kr.	7 %
5.000 - 9.999 kr.	1 %
10.000 kr. eller mere	7 %
I alt	100 %

85 pct. af ofrene for bedrageri ved køb af varer/ydelser, som har lidt tab gennem handlen, har selv helt eller delvist betalt det økonomiske tab. I alt har ofrene selv betalt 88 pct. af det samlede økonomiske tab. Denne andel er således betydeligt større end den, der er beregnet for misbrug af kortoplysninger.

7.3.4

Anmeldelsestilbøjelighed

Tabel 7.14 viser, at godt en fjerdedel af ofre for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet selv har anmeldt forholdet til politiet, mens politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis, f.eks. gennem offerets bank eller kreditkortselskab, i syv pct. af tilfældene. I godt to tredjedele af tilfældene er forholdet ikke blevet anmeldt til politiet.

I 2020 er der ikke statistisk signifikant forskel på mændenes tilbøjelighed til at anmelde (24 pct.) sammenlignet med kvindernes (28 pct.). Der er heller ingen entydige tendenser på tværs af aldersgrupperne.

Tabel 7.14

Ofre for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet, der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2020, pct.

	Andel
Offeret har selv anmeldt	26 %
Politiet fik kendskab på anden vis, f.eks. gennem bank/kreditkortselskab	7 %
Ingen af delene	67 %
I alt	100 %

Når ofre ikke har anmeldt, har det isæt beroet på, at det økonomiske tab har været af beskeden størrelse. Tages der udgangspunkt i de tilfælde, som ofre ikke har anmeldt, beløber 88 pct. af disse tab sig til mindre end 3.000 kr., jf. bilagstabel 7.5

7.4

Andre former for kriminalitet begået på internettet

En mindre andel af ofrene for kriminalitet begået på internettet har været udsat for kontaktbedrageri (syv pct.) og/eller misbrug af personoplysninger (ni pct.). Datagrundlaget er dermed ikke tilstrækkeligt stort til at kunne foretage statistiske analyser af udsathed for disse to typer af kriminalitet begået på internettet, på tilsvarende måde som ved analyserne af misbrug af betalingskort og bedrageri ved samhandel. I det nedenstående beskrives den samlede udsathed for de enkelte typer af kriminalitet begået på internettet for 2020, mens de øvrige uddybende analyser laves for perioden 2018-2020. Det skal bemærkes, at resultaterne skal tolkes varsomt, da der er tale om et meget spinkelt datagrundlag.

7.4.1

Kontaktbedrageri

Kontaktbedrageri over internettet betegner i denne sammenhæng overførsel af penge til en person, som offeret fik kontakt til over internettet, og som senere viste sig at være en bedrager. Dette kan f.eks. være rejseudgifter eller udgifter i forskud for at modtage et større beløb, f.eks. en arv fra et ukendt familiemedlem, lotterigevinst eller glemte konti. Bedrageren kan både være en person, offeret ikke kender, en person, der udgiver sig for at være én, offeret kender, eller en person, offeret har mødt online, f.eks. på en datingside.

De syv pct. af ofrene for kriminalitet begået på internettet, der i 2020 angiver i at have været udsat for kontaktbedrageri inden for det seneste år, svarer til 0,3 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år. I absolutte tal er det mellem 10.000 og 18.000 personer.

Ud af den samlede gruppe af ofre for kriminalitet begået på internettet er det nogenlunde samme andel blandt mænd og kvinder, der angiver at have været udsat for kontaktbedrageri, og der er heller ikke statistisk signifikante aldersforskelle.

I knap fire ud af ti af tilfældene fra 2018-2020 er ofrene for kontaktbedrageri på internettet blevet kontaktet på sociale medier, i knap en fjerdedel via e-mail og i ti pct. af tilfældene via en dating side jf. tabel 7.15.

Tabel 7.15

Andel ofre for kontaktbedrageri fordelt efter kontaktform, 2018-2020, pct.

	Andel
Via e-mail	23 %
Sociale medier	38 %
Via datingside	10 %
Andet	29 %
I alt	100 %

Knap tre fjerdele af ofrene for kontaktbedrageri angiver, at de umiddelbare økonomiske tab er mindre end 3.000 kr., mens godt en femtedel angiver at have mistet mere end 10.000. Det gennemsnitlige økonomiske tab for kontaktbedrageri angivet i 2018-2020 var 8.300 kr.

70 pct. af ofrene for kontaktbedrageri i perioden fra 2018-2020 angiver, at de kun var udsat én gang, før de opdagede, at der var tale om bedrageri. Knap en femtedel var udsat tre gange eller flere, før de opdagede bedrageriet.

I knap en tredjedel af tilfældene af kontaktbedrageri i perioden 2018-2020 anmeldte offeret det selv til politiet, mens politiet fik kendskab til forholdet på anden vis i yderligere ni pct. af tilfældene.

7.4.2

Misbrug af personoplysninger

Ved misbrug af personoplysninger forstås, at en anden person har anvendt offerets personoplysninger, f.eks. navn, cpr-nummer eller mailkonto, eller identitetsbeviser, f.eks. kørekort eller sygesikringsbevis, med henblik på at opnå en økonomisk gevinst. Dette kan f.eks. ske ved at bestille varer/ydelser på nettet eller ved at oprette abonnementer i offerets navn. Misbrug af person- og identitetsoplysninger omfatter ikke misbrug af betalingskortoplysninger over internettet.

Som nævnt er det ni pct. af ofrene for kriminalitet begået på internettet i 2020, som angiver at have været udsat for misbrug af personoplysninger over internettet inden for det seneste år. Dette svarer til, at 0,4 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år i 2020 angiver at have være udsat for denne form for kriminalitet begået på internettet inden for det seneste år; i absolutte tal mellem 13.000 og 22.000 personer.

Ud af den samlede gruppe af ofre for kriminalitet begået på internettet er det nogenlunde samme andel blandt mænd og kvinder, der angiver at have været udsat for, at deres personoplysninger er blevet misbrugt. Blandt ofre for kriminalitet begået på internettet har de 16-24-årige statistisk signifikant større risiko for at blive udsat for misbrug af personoplysninger end de ældre aldersgrupper. Sidstnævnte er beregnet på basis af undersøgelserne fra 2018-2020.

En gerningsperson kan tilegne sig adgang til andres personoplysninger på flere forskellige måder, f.eks. gennem hacking, pharming, ved at offeret handler på internettet eller ved indbrud og tyveri. Godt en tredjedel af ofrene for misbrug af personoplysninger i perioden fra 2018-2020 ved ikke, hvordan gerningspersonen har fået adgang til deres oplysninger, mens størstedelen af de ofre, der ved det, angiver, at gerningspersonen brød ind i deres private computer, f.eks. via hacking eller malware, eller fik adgang til deres oplysninger gennem handel på internettet.

Knap to tredjedele af ofrene for misbrug af personoplysninger fra 2018-2020 har mistet mindre end 500 kr., mens 12 pct. har mistet mere end 10.000 kr. jf. tabel 7.16.

Tabel 7.16

Misbrug af personoplysninger fordelt efter det umiddelbare økonomiske tab, 2018-2020, pct.

	Andel
0 - 499 kr.	65 %
500 - 2.999 kr.	13 %
3.000 - 4.999 kr.	5 %
5.000 - 9.999 kr.	5 %
10.000 kr. eller mere	12 %
I alt	100 %

Det gennemsnitlige økonomiske tab i forbindelse med misbrug af personoplysninger var cirka 4.000 kr. i perioden fra 2018-2020. Ofrene selv har betalt en fjerdedel af det samlede økonomiske tab, mens det resterende er dækket af f.eks. bank eller forsikringsselskab.

29 pct. af ofrene for misbrug af personoplysninger har ikke selv opdaget, at deres oplysninger er blevet misbrugt, men er blevet gjort opmærksom herpå via f.eks. venner, familie eller bank, jf. tabel 7.17. En mindre andel har opdaget det gennem kontoudskrift (17 pct.) eller en regning/opkrævning (19 pct.). Godt en tredjedel af ofrene (36 pct.) angiver, at være blevet gjort opmærksom på misbruget på anden vis.

Tabel 7.17

Andel ofre for misbrug af personoplysninger fordelt efter, hvordan de opdagede misbruget, 2018-2020, pct.

	Andel
Gennem kontoudskrifter (på papir eller netbank)	17 %
Regning/opkrævning fra en virksomhed for en vare/ydelse	19 %
Blev kontaktet af en tredjeperson (f.eks. venner, familie, bank)	29 %
Andet	36 %
I alt	100 %

Knap en fjerdedel af ofrene for misbrug af personoplysninger angiver, at de selv har anmeldt det til politiet, mens knap én ud af ti angiver, at politiet har fået kendskab til forholdet på anden vis.

7.4.3

Hadefulde ytringer på internettet

Godt én ud af ti af dem, der i 2020 svarer, at de har været udsat for kriminalitet begået på internettet, har været udsat for hadefulde ytringer. Der spørges til hadefulde ytringer, som angår racisme, diskrimination i forhold seksuel orientering eller kønsidentitet samt diskrimination i forhold til religion. Den umiddelbart mest udbredte type af hadefulde ytringer er racistiske ytringer, dernæst diskriminerende ytringer om seksuel orientering eller kønsidentitet, mens diskriminerende ytringer om religion udgør den mindste kategori.

Ud af den samlede gruppe af ofre for kriminalitet begået på internettet er det nogenlunde samme andel blandt mænd og kvinder, der angiver at have været udsat for hadefulde ytringer på internettet. Blandt ofre for kriminalitet begået på internettet er de 40-74-årige statistisk signifikant sjældnere udsat for hadefulde ytringer på internettet end de yngre aldersgrupper.

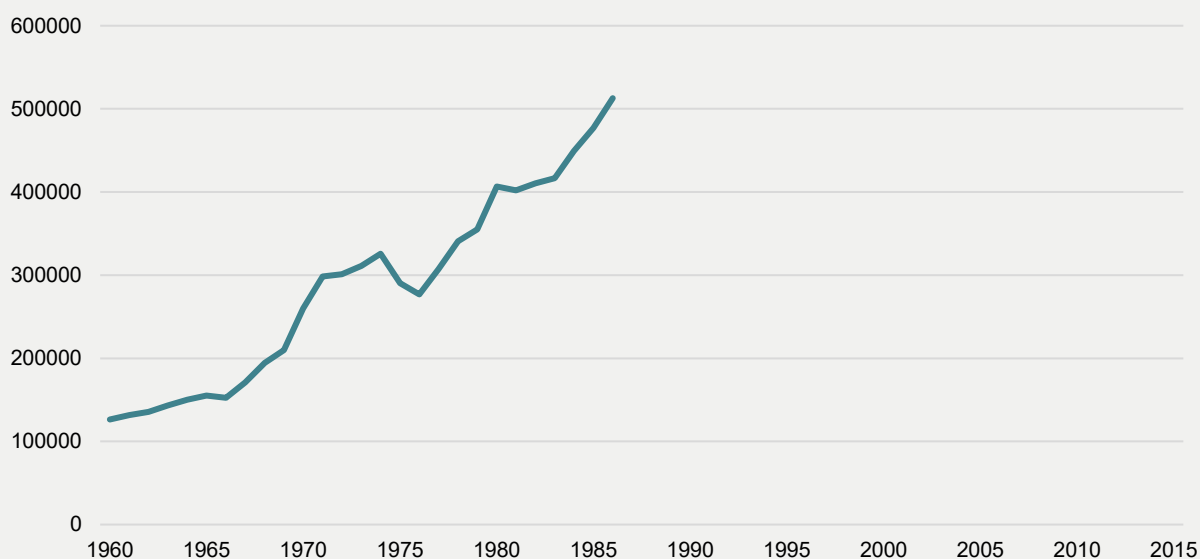
Samlet udvikling: vold, tyveri og/eller hærværk

I det følgende anskues udviklingen i tyverier (herunder indbrud), hærværk og vold samlet. Kriminalitet begået på internettet og voldtægt m.v. indgår ikke i denne analyse, da tidligere offerundersøgelser typisk alene har omfattet de tre nævnte former for kriminalitet (tyverier (herunder indbrud), hærværk og vold), og det derfor ikke er muligt at analysere udviklingen over en længere tidsperiode, hvis også kriminalitet begået på internettet og voldtægt m.v. skal inkluderes. Det skal bemærkes, at særligt kriminalitet begået på internettet i et vist omfang kan afspejle, at der er sket en forskydning af en del af kriminaliteten fra det fysiske til det digitale rum, og i så fald vil det have betydning for opgørelsen i dette kapitel.

1986 var et mærkeår i kriminalitetens historie i Danmark. Da årsopgørelsen fra Rigspoliti-
chefen for dette år blev offentliggjort, måtte man notere sig, at antallet af anmeldte straffe-
lovsovertrædelser oversteg en halv million. Helt præcist var der i 1986 registreret 512.850
anmeldelser for overtrædelse af straffeloven. I et tilbageblik kunne man konstatere, at der var
tale om ikke mindre end en femdobling i forhold til begyndelsen af 1960'erne, jf. figur 8.1. I
Interpols internationale kriminalstatistikker fremstod Danmark – med 1 anmeldt straffelovs-
overtrædelse for hver 10 indbyggere – nu som et af de mest kriminalitetsbelastede samfund i
verden. Samtidig viste analyser, at vold og kriminalitet bekymrede to ud af tre danskere me-
get (Thulstrup m.fl. 2005).

Figur 8.1

Straffelovsovertrædelser der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab, 1960-1986.

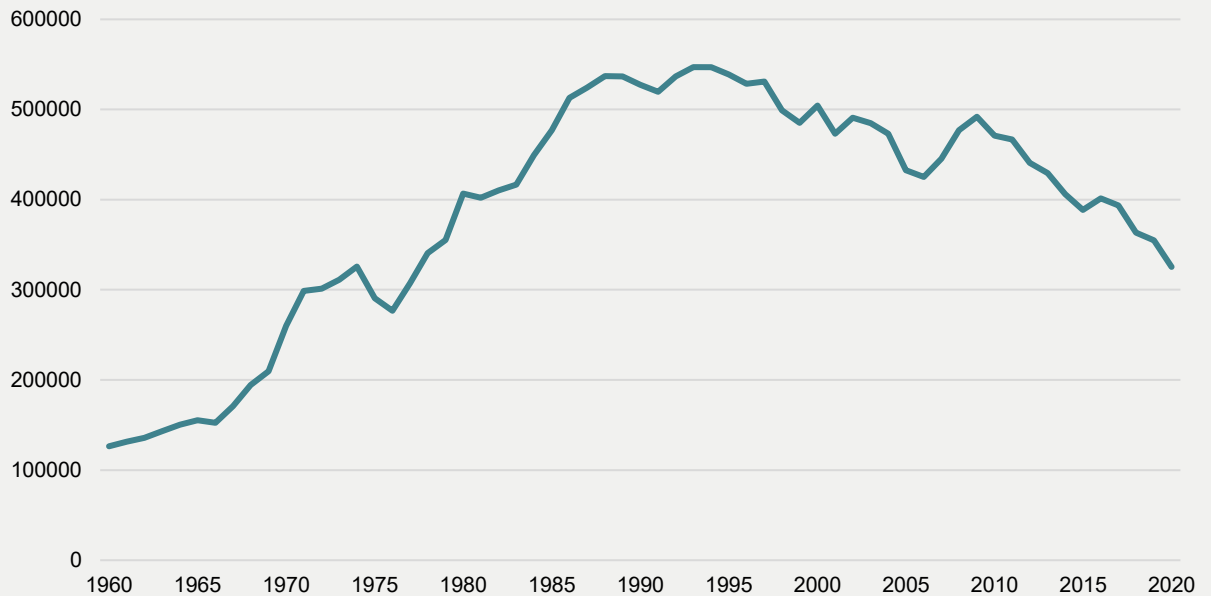
Væksten i kriminaliteten i det forudgående tiår, fra 1976 til 1986, havde været langt stærkere end det tidligere tiår – 1966 til 1976 – der igen havde oplevet en stærkere vækst end fra 1956 til 1966. Igennem de forudgående 30 år – fra 1956 til 1986 – havde der været en generel vækst i kriminaliteten. Denne tilsyneladende katastrofekurs og katastrofeplacering for kriminaliteten i Danmark inspirerede flere til at kigge fremad: Hvordan ville det se ud ved årtusindeskiftet? Den daværende rigspolitichef spåede, at antallet af straffelovsovertrædelser i år 2000 ville være steget til mere end én million om året, altså en fordobling i forhold til 1986. Sociologer foretog en række fremskrivninger af kriminalitetens udvikling fra 1986 til år 2000, blandt andet en fremskrivning baseret på den forudsætning, at den gennemsnitlige stignings-takst fra 1960 til 1986 ville fortsætte (Blum & Porsager 1987). Samlet betød denne fremskrivning, ligesom Rigspolitichefens, en fordobling af de anmeldte straffelovsovertrædelser.

Fra kriminologisk hold blev der udarbejdet en konsekvensanalyse. Denne analyserede de mulige konsekvenser af ændringer i befolkningens størrelse, befolkningens alderssammensætning og samfundets urbaniseringsgrad – forhold som hidtil havde vist sig at have stærk sammenhæng med kriminalitetsniveauet (Balvig 1985a; 1987). Denne konsekvensanalyse førte til et anderledes resultat end de to vækstbaserede fremskrivninger, idet dens bud på udviklingen var, at der i år 2000 ville være færre snarere end flere anmeldte straffelovsovertrædelser end i 1986.

Det faktisk antal anmeldte straffelovsovertrædelser i 2000 var 504.250 – et lille fald på 2 pct. i forhold til 1986. I perioden fra 1986 blev den stadige vækst afløst af først stagnation og senere et fald i de anmeldte straffelovsovertrædelser. Som det ses af figur 8.2, stagnerede antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser i perioden fra midt i 1980'erne til midt i 1990'erne på et niveau med mellem 500.000 og 550.000 årlige anmeldelser, hvorefter der fra midt i 1990'erne og frem til 2006 var en faldende tendens. Fra 2007 til 2009 steg antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser på ny – en stigning på 16 pct. Fra 2009 til 2020 er der samlet set sket et fald på 34 pct. Med undtagelse af år 2000 har antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser i alle årene i det nye årtusinde været under en halv million.

Figur 8.2

Straffelovsovertrædelser der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab, 1960-2020.

I 1987 blev der for første gang gennemført en undersøgelse af, hvorvidt danskerne inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet havde været udsat for tyveri, hærværk og/eller vold. Som det er fremgået af det tidligere, er der før 1987 foretaget andre offerundersøgelser – den første i 1971 – men i 1987 var det første gang, man i samme undersøgelse spurgte om udsathedens for tre af de mest typiske og talrige traditionelle straffelovsovertrædelser – tyveri, hærværk og vold.⁶⁷

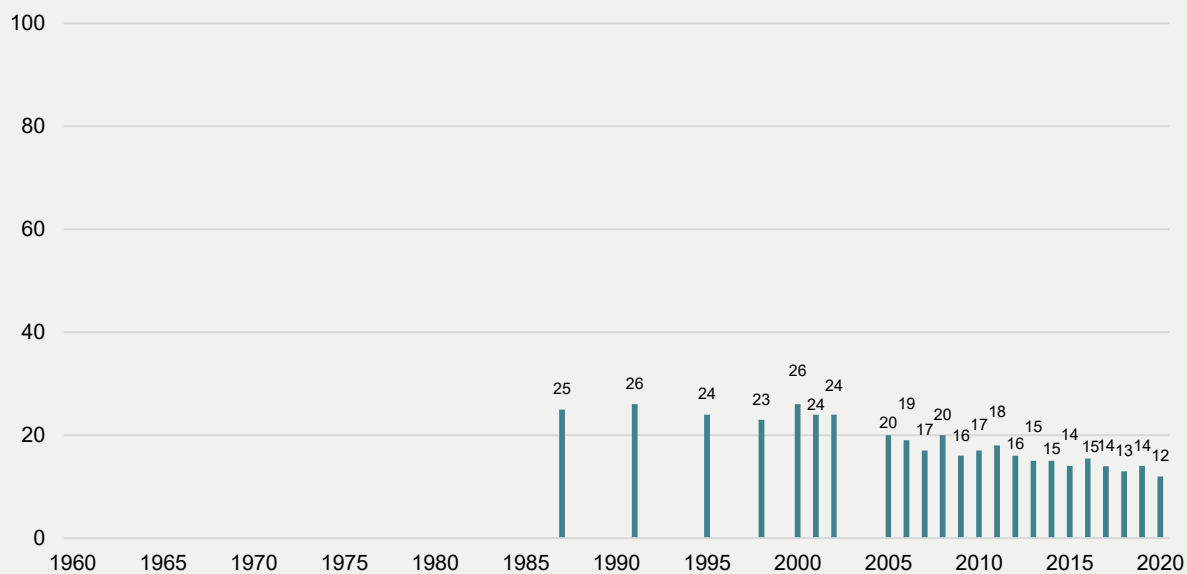
Undersøgelsen i 1987 viste, at en fjerdedel af befolkningen i løbet af et år blev udsat for tyveri, hærværk og/eller vold. Siden da er denne undersøgelse gentaget flere gange, jf. figur 8.3.

⁶⁷ For en estimering af situationen forud for 1987 baseret på offerundersøgelserne 1971-1986 se Balvig, 2015

Fra 1987 til 2002 holdt den årlige andel, der havde været udsat for kriminalitet, sig på omkring de 25 pct., mens tendensen siden 2002 har været faldende. Niveaueet i de seneste år ligger således markant under tidligere tiders relativt høje niveau.

Figur 8.3

Procent af befolkningen der har været udsat for tyveri, vold og/eller hærværk inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 1960-2020, pct.

Som angivet i figur 8.3, har 12 pct. af de adspurgte 16-74-årige i 2020 oplyst, at de i løbet af de seneste 12 måneder forud for undersøgelsen har været udsat for tyveri, vold og/eller hærværk. Denne andel er statistisk signifikant mindre end andelen for 2019 og for den tidligere periode fra 2005-2019 samlet set. I absolutte tal svarer det til 530.000 mennesker (mellem 497.000 og 564.000 med 95%-sikkerhedsintervaller).

Af de 530.000 personer, der har været ofre for kriminalitet, har 39 pct. været det mere end én gang i løbet af det seneste år forud for undersøgelsen. Denne reviktimiseringsandel angår langt flere, end man skulle forvente, hvis kriminaliteten ramte tilfældigt. Den forøgede risiko for reviktimisering gør sig gældende såvel med hensyn til risikoen for at blive udsat for en anden type forbrydelse som for at blive udsat for samme type forbrydelse flere gange.

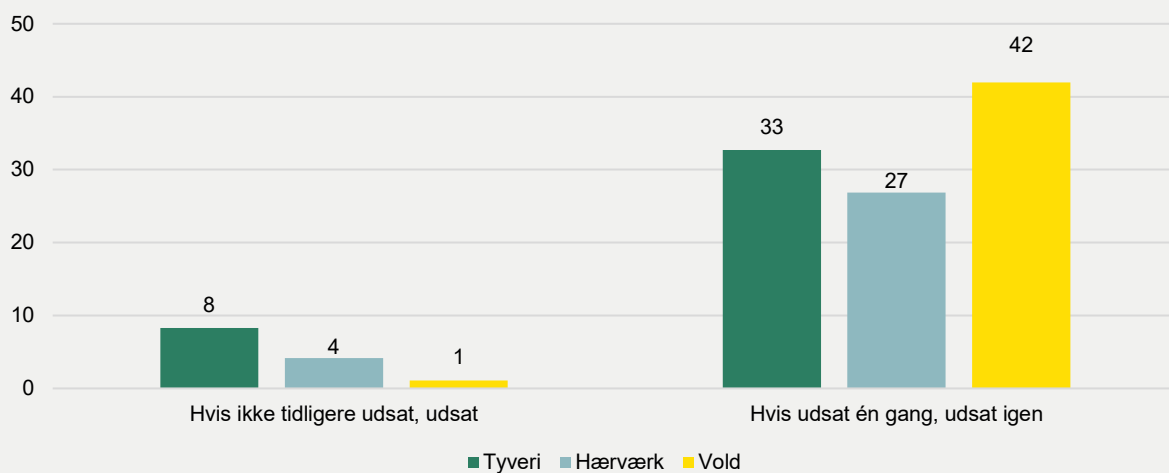
Selv om der er en overrisiko for at blive udsat for andre typer af forbrydelser, når man er blevet udsat for én, er det dog langt de fleste af ofrene, der i løbet af et år alene udsættes for *enten* tyveri *eller* hærværk *eller* vold, nemlig 90 pct. af ofrene.

Ni ud af ti af ofrene udsættes altså "kun" for én type kriminalitet, mens en væsentlig andel – jf. ovenstående – udsættes flere gange for den samme. For de, der udsættes for flere typer af kriminalitet, er den mest udbredte "kombination" tyveri og hærværk.

Det fremgår af figur 8.4, at reviktimiseringsrisikoen er stor for alle tre former for kriminalitet. Risikoen for at blive udsat for vold i løbet af et år er én pct., men hvis man har været udsat én gang, er der 42 procents risiko for, at man udsættes for vold igen inden for de samme 12 måneder.

Figur 8.4

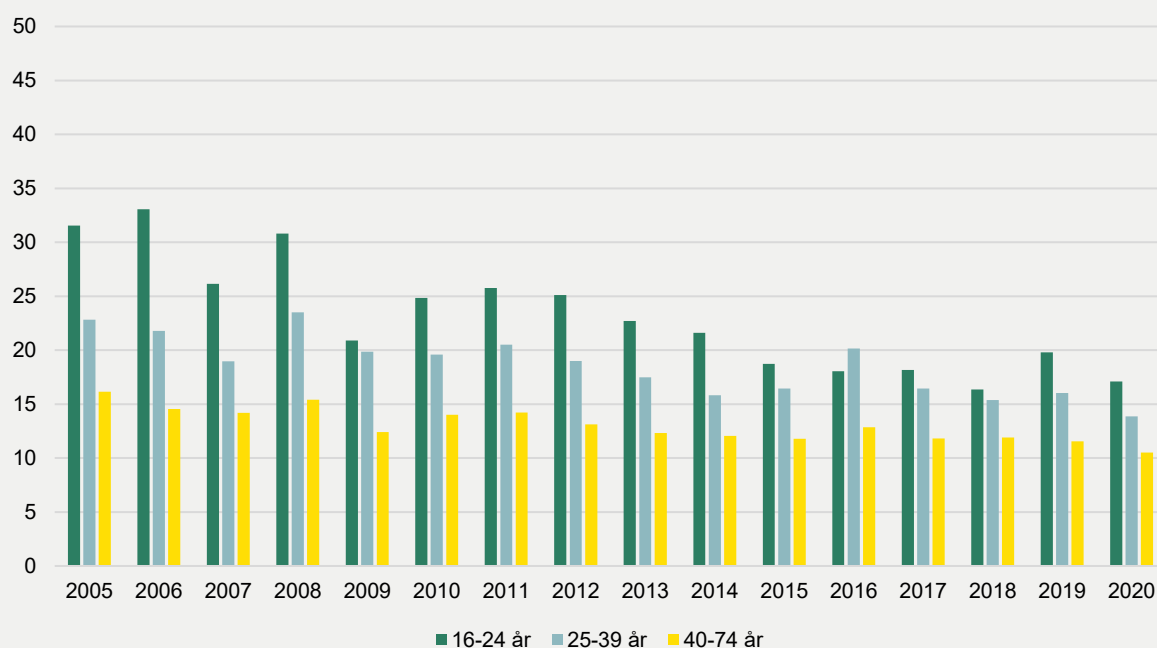
Procentvis risiko for i løbet af et år at blive udsat for en forbrydelse afhængig af, om man tidligere er blevet udsat for den samme forbrydelse, 2020, pct.

Risikoen for at blive udsat for kriminalitet er størst for de unge, mens de ældre aldersgrupper i mindre grad udsættes for kriminalitet. Blandt de 16-24-årige drejer det sig i 2020 om 17 pct., der er blevet udsat for kriminalitet i løbet af det forudgående år, mens det er 14 pct. af de 25-39-årige og 11 pct. af de 40-74-årige, jf. figur 8.5. De 16-24-årige har en statistisk signifikant større risiko for at blive udsat for kriminalitet end de ældre aldersgrupper. Fra den første del af perioden til den sidste del ses desuden et betydeligt og signifikant fald i udsat-heden for kriminalitet blandt de 16-24-årige.

Figur 8.5

Ofre for kriminalitet fordelt efter alder, 2005-2020, pct.⁶⁸

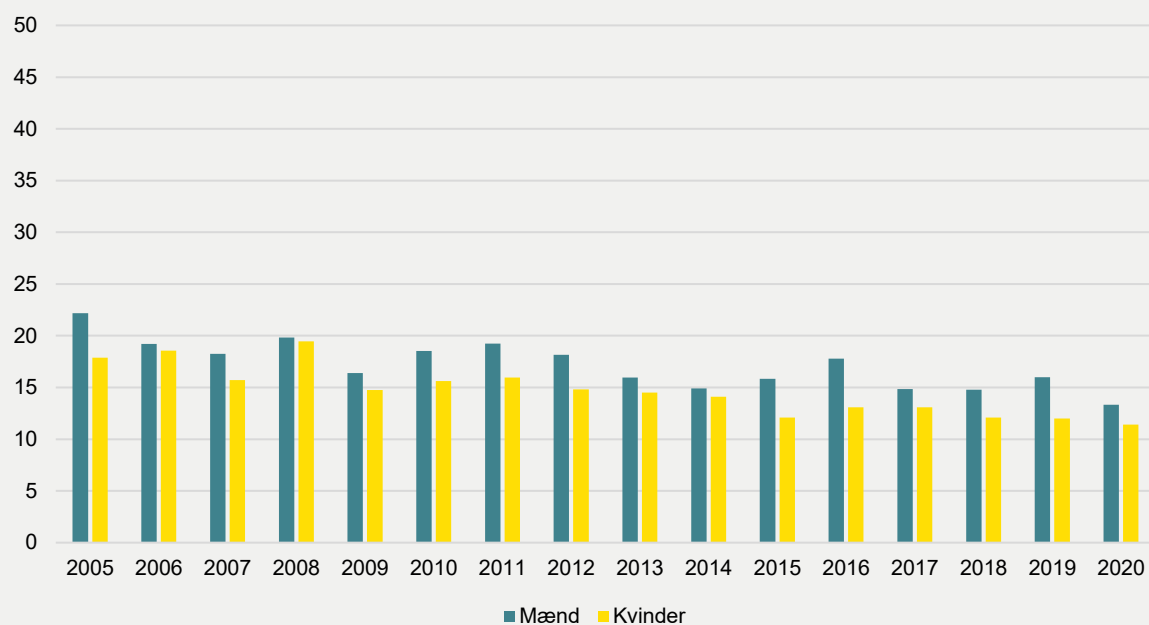

⁶⁸ Se bilagstabel 8.1 for angivelse af de præcise andele.

I 2020 blev 13 pct. af mændene udsat for kriminalitet over for 11 pct. kvinderne, jf. figur 8.6, og denne forskel er statistisk signifikant. Bortset fra 2014 har der også tidligere år været en signifikant mindre andel af kvinder end mænd, der har været udsat for kriminalitet.

Figur 8.6

Ofre for kriminalitet fordelt efter køn, 2005-2020, pct.⁶⁹

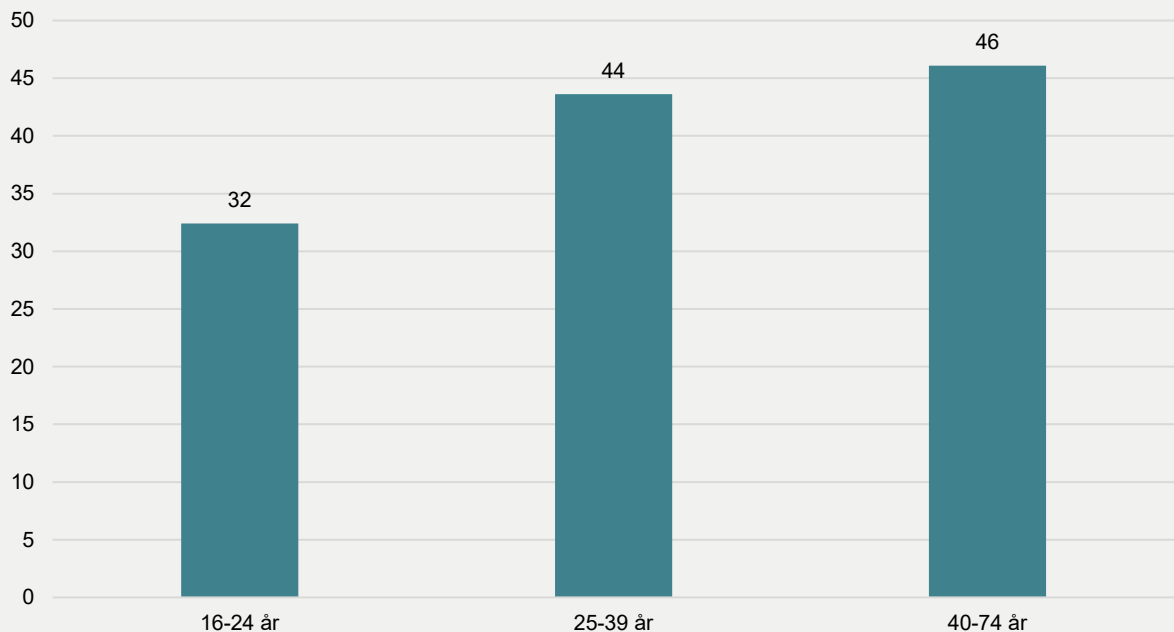

⁶⁹ Se bilagstabel 8.2 for angivelse af de præcise andele.

Sammenlagt er det 47 pct. af ofrene, der har anmeldt mindst én af de former for kriminalitet, de har været udsat for, til politiet, eller som politiet – ifølge ofret – har fået kendskab om på anden vis. Ser vi alene på de ofre, som selv har anmeldt mindst én af de former for kriminalitet, de har været udsat for, er der ingen statistisk signifikant forskel mellem mænd og kvinders tilbøjelighed til at anmelde kriminaliteten til politiet. Derimod stiger anmeldelsestilbøjeligheden med alderen, jf. figur 8.7. Hvor 32 pct. af de 16-24-årige selv har anmeldt forholdet til politiet, er det 44 pct. af de 25-39-årige og 46 pct. af de 40-74-årige. Anmeldelsestilbøjeligheden blandt de 16-24-årige er statistisk signifikant lavere end for de ældre aldersgrupper.

Figur 8.7

Andelen af den samlede kriminalitet, der er blevet politianmeldt af ofret selv, fordelt efter ofrets alder, 2020, pct.

9

Bekymring for kriminalitet

Ved gennemgangen af de enkelte former for kriminalitet er det omtalt, i hvilket omfang kriminaliteten har medført fysiske eller økonomiske skader, og – i forhold til voldtægt – hvorvidt hændelsen har haft betydning for ofrets liv. Det er imidlertid også af interesse at vide, hvor stor en del af befolkningen der er bekymrede for kriminalitet, uanset om de har været udsat for kriminalitet eller ej, og hvordan udviklingen i bekymringen er.

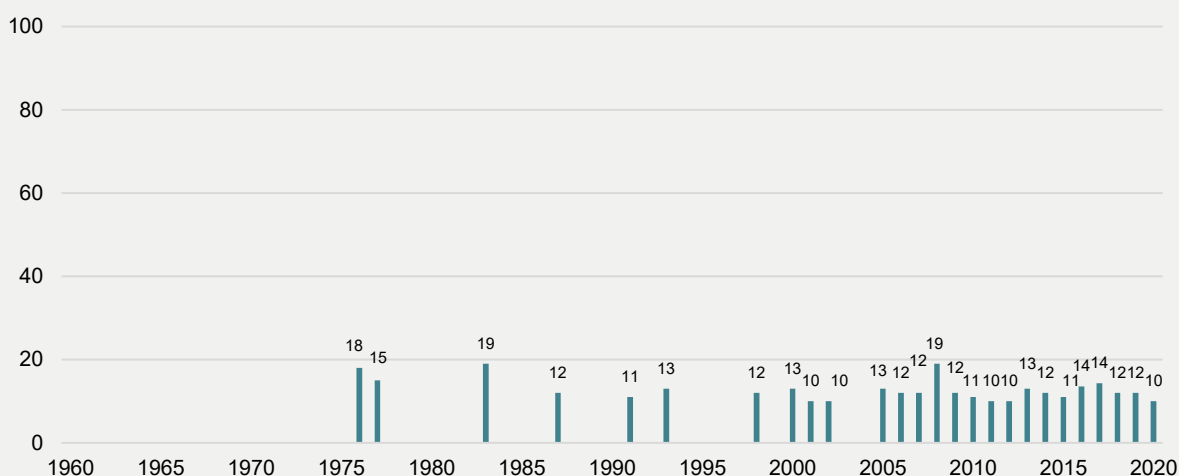
9.1

Personlig bekymring for kriminalitet

Figur 9.1. viser udviklingen i befolkningens bekymring for *personligt* at blive udsat for kriminalitet. De tre første målinger, der er foretaget i Danmark – det var i 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne – viste, at 15-19 pct. var bekymret, dvs. tænkte ofte eller næsten hele tiden på risikoen for at blive udsat for kriminalitet. I perioden fra 1987 til 2020 har andelen af ængstelige danskere ligget på et signifikant lavere niveau, idet det ved langt de fleste målinger er mellem 10 og 13 pct. af den voksne befolkning, der har angivet at være bekymret for at blive udsat for kriminalitet.⁷⁰

Figur 9.1

Procent af befolkningen der næsten hele tiden eller ofte tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 1975-2020, pct.

⁷⁰ Stigningen i 2008 er antagelig relateret til dels nogle sociale uroligheder og dels den 'rockerkrig', der startede det år. I 2008 blev respondenterne kun spurgt om angst for kriminalitet to gange årligt – netop på tidspunkter i forlængelse af de nævnte hændelser. Siden da er spørgsmålet om angst for kriminalitet indgået i alle månedlige undersøgelser.

Spørgsmålet om borgernes personlige bekymring for kriminalitet er belyst i undersøgelsen ved, at de interviewede er blevet spurgt, om deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet er noget, de ofte tænker på. De, der svarer, at de næsten hele tiden eller ofte tænker på denne risiko, er dem, der traditionelt og også i det følgende anses for at være bekymret for kriminalitet. Blandt de adspurgte i 2020 var det 10 pct., der ofte eller næsten hele tiden bekymrede sig om deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, mens andelen, der sjældent eller aldrig bekymrede sig om denne risiko, var 65 pct., jf. tabel 9.1. Begge andele adskiller sig statistisk signifikant fra det forudgående år, 2019, ved at en statistisk signifikant færre bekymrer sig ofte eller næsten hele tiden, samt en statistisk signifikant større andel der sjældent eller aldrig bekymrer sig. Hvis der sammenlignes med de ti forudgående år (2010-2019), er der statistisk signifikant færre, der næsten hele tiden eller ofte bekymrer sig i 2020, mens andelen, der sjældent eller aldrig bekymrer sig, ikke adskiller sig.

Tabel 9.1

Fordeling af svarpersoner efter bekymring for personligt at blive udsat for kriminalitet, 2005-2020, pct.

	Næsten hele tiden	Ofte	Af og til	Sjældent	Aldrig	Alle	n
2005	2 %	11 %	26 %	40 %	22 %	100 %	1.941
2006	1 %	11 %	21 %	40 %	27 %	100 %	2.843
2007	2 %	10 %	20 %	39 %	29 %	100 %	1.988
2008	3 %	16 %	24 %	35 %	22 %	100 %	1.941
2009	3 %	10 %	18 %	34 %	36 %	100 %	7.552
2010	2 %	9 %	17 %	34 %	37 %	100 %	11.611
2011	2 %	8 %	18 %	35 %	37 %	100 %	11.734
2012	2 %	8 %	18 %	35 %	37 %	100 %	11.549
2013	2 %	11 %	24 %	39 %	25 %	100 %	11.393
2014	2 %	10 %	24 %	40 %	24 %	100 %	11.487
2015	2 %	9 %	25 %	42 %	22 %	100 %	11.465
2016	2 %	11 %	29 %	40 %	17 %	100 %	12.142
2017	2 %	12 %	29 %	41 %	16 %	100 %	11.674
2018	2 %	10 %	28 %	42 %	19 %	100 %	11.234
2019	2 %	10 %	28 %	43 %	17 %	100 %	11.295
2020	1 %	9 %	26 %	46 %	18 %	100 %	13.202

9.1.1

Demografi og personlig bekymring for kriminalitet

Der er ses en klar statistisk signifikant forskel mellem andelen af mænd og kvinder, som er bekymret for deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, idet det drejer sig om 12 pct. af kvinderne over for otte pct. af mændene, jf. tabel 9.2. 13 pct. af kvinderne siger, at de aldrig er bekymret for at blive udsat for kriminalitet, mens dette gør sig gældende for 24 pct. af mændene.

Tabel 9.2

Svarpersoner fordelt efter køn og i hvilket omfang de tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 2020, pct.

	Mand	Kvinde	I alt
Næsten hele tiden	1 %	2 %	1 %
Ofte	7 %	10 %	9 %
Af og til	20 %	36 %	26 %
Sjældent	47 %	45 %	46 %
Aldrig	24 %	13 %	18 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Af tabel 9.3 fremgår det, at forskellene mellem aldersgrupperne er relativt store med hensyn til den personlige bekymring for kriminalitet. De 16-24-årige er således statistisk signifikant mere bekymret for kriminalitet (13 pct.) end de ældre aldersgrupper (9 pct.), ligesom der er en statistisk signifikant større andel af dem mellem 25 og 74 år, der aldrig eller sjældent er bekymret for kriminalitet, set i forhold til den yngste aldersgruppe.

Tabel 9.3

Svarpersoner fordelt efter alder og i hvilket omfang de tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 2020, pct.

	16 – 24 år	25 – 39 år	40 – 74 år	I alt
Næsten hele tiden	2 %	1 %	1 %	1 %
Ofte	11 %	9 %	8 %	9 %
Af og til	25 %	23 %	29 %	26 %
Sjældent	40 %	47 %	47 %	43 %
Aldrig	21 %	20 %	17 %	18 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

9.1.2

Udsathed og personlig bekymring for kriminalitet

De, der har været udsat for kriminalitet⁷¹ inden for det seneste år, tænker generelt mere på risikoen for (på ny) at blive udsat for kriminalitet, end andre gør, jf. tabel 9.4. Mens syv pct. af dem, der ikke har været udsat for kriminalitet, næsten hele tiden eller ofte tænker på denne risiko, drejer det sig om 17 pct. af dem, der har været udsat for kriminalitet, hvilket er en statistisk signifikant større andel. Det skal dog understreges, at det på det foreliggende grundlag ikke kan vides, i hvilken udstrækning sammenhængen eventuelt (også) går den anden vej: At det især er de mennesker, der med mere eller mindre god grund er bekymret for at blive udsat for kriminalitet, som faktisk udsættes. En dansk undersøgelse finder, at begge forklaringer kan understøttes: personer, der udsættes for kriminalitet, er mere utrygge i udgangspunktet, inden de udsættes for kriminalitet, men udsathed for kriminalitet øger ligeledes utrygheden (Scherg og Ejrnæs 2020).

Tabel 9.4

Svarpersoner fordelt efter udsathed for kriminalitet og i hvilket omfang de tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 2020, pct.

	Ikke udsat	Udsat
Næsten hele tiden	1 %	3 %
Ofte	6 %	14 %
Af og til	24 %	28 %
Sjældent	49 %	41 %
Aldrig	20 %	14 %
I alt	100 %	100 %

Det er desuden undersøgt, om forskellen mellem de udsattes og de ikke udsattes grad af bekymring varierer i forhold til arten af den kriminalitet, de har været udsat for. Det viser sig ikke at være tilfældet, da alle, der har været udsat for en af de forskellige former for kriminalitet, signifikant hyppigere er bekymret sammenlignet med dem, der ikke har været udsat for disse forbrydelser.

9.2

Bekymring for kriminalitet i samfundet

⁷¹ Kriminalitet er her defineret som samtlige typer af kriminalitet, der spørges ind til i indeværende undersøgelse.

I 1985 påbegyndte Institut for Konjunktur-Analyse en måling af danskernes bekymringer og inkluderede et spørgsmål, der lyder: *Hvor meget bekymrer du dig for vold og kriminalitet i samfundet?* Målingen, der blev foretaget fire gange årligt, er senere overtaget af andre analyseinstitutter.⁷² Frem til midten af år 2000 omfattede hver måling 600 respondenter, men siden da cirka 1.100 pr. måling, hvilket vil sige omkring 4.400 respondenter på årsbasis.

Da disse målinger ikke længere gennemføres af analyseinstitutter på en måde, der er sammenlignelig med de tidligere, blev det i 2015 besluttet at lade spørgsmålet indgå i omnibusundersøgelsen. Det indgik første gang i oktober 2015 og er siden indgået i hver af de månedlige undersøgelser. Spørgsmålet er altså stillet i samtlige måneder i 2020, hvilket betyder, at godt 13.000 personer har besvaret spørgsmålet om bekymring for samfundsmæssig kriminalitet i 2020.

Det er vigtigt at påpege, at resultaterne fra år 2015-2020 næppe er direkte sammenlignelige med tidligere års resultater, da udvælgelsen af respondenter, vægtning af bortfald samt konteksten for spørgsmålet er anderledes end i de tidligere undersøgelser.⁷³ Det er dog sikret, at spørgsmålet stilles adskilt fra spørgsmålet om de adspurgtes personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, jf. afsnittet ovenfor, samt adskilt fra spørgsmål om udsathed for kriminalitet. Selve spørgsmålets formulering og konstruktionen er den samme som i tidligere år.

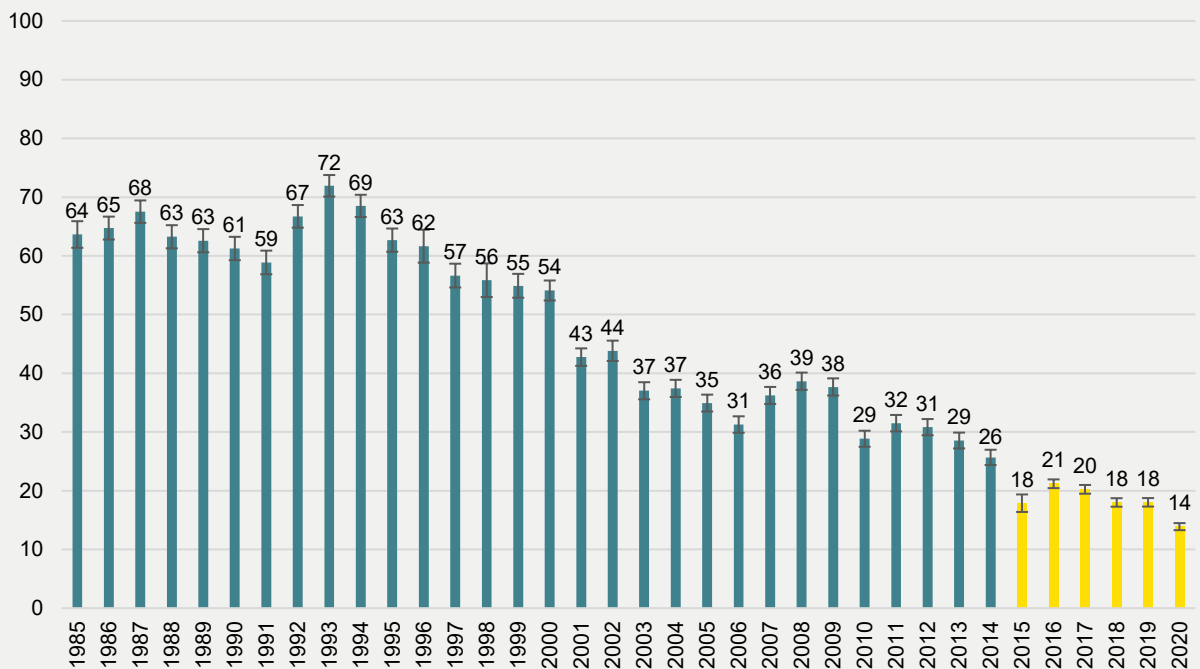
Figur 9.2 viser de samlede resultater inklusive sikkerhedsintervaller fra de enkelte år. I 2020 ses den hidtil laveste andel, der er meget bekymret for vold og kriminalitet (14 pct.). Dette er også signifikant færre end i det forudgående år, 2019 og for perioden 2015-2019.

⁷² I 2009 gik Institut for Konjunktur-Analyse sammen med Catinét og blev til Canitét-IFKA. I juli 2010 overtog Voxmeter denne analysevirksomhed.

⁷³ I de tidligere undersøgelser blev respondenterne stillet en lang række spørgsmål om bekymring for forskellige samfundsmæssige forhold, såsom forurening og arbejdsløshed.

Figur 9.2

Andel, der bekymrer sig meget for vold og kriminalitet i samfundet, 1985-2020, pct. Samlede resultater for de enkelte år, med sikkerhedsintervaller.⁷⁴

Det er også værd at fokusere på den anden ende af skalaen, nemlig andelen der siger, at de slet ikke bekymrer sig for vold og kriminalitet i samfundet. Denne svarkategori var ikke inkluderet i analyseinstitutternes undersøgelser de første år. I 1990 kom svarmuligheden med, og det viste sig da også i starten kun at være ganske få, som sagde, at de slet ikke bekymrede sig for vold og kriminalitet i samfundet, jf. figur 9.3. Først i slutningen af 1990'erne kom denne andel op på omkring fem pct. og voksede derefter til mere end ti pct. i 2003. I 2014 var andelen vokset til hele 21 pct. Med de nye målinger i 2015-2020 er andelen af personer, der slet ikke bekymrer sig for vold og kriminalitet, faldet til mellem 11 og 16 pct. Også dette resultat må tages med forbehold, jf. de omtalte problematikker vedrørende ændringen i dataindsamlingen i 2015. I 2020 er andelen, der slet ikke er bekymret for vold og kriminalitet, 16 pct., hvilket er statistisk signifikant større end andelen i 2019.

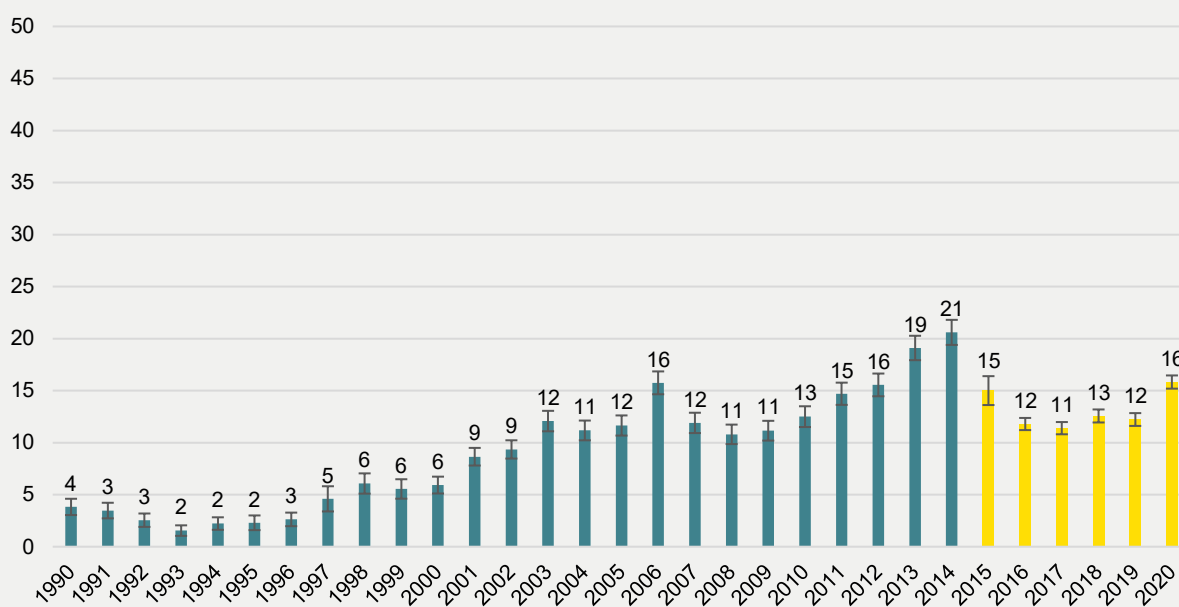
Samlet set tyder denne og den ovennævnte afvigelse, i forhold til resultaterne fra de tidligere undersøgelser af befolkningens bekymring for vold og kriminalitet, på, at de respondenter, der

⁷⁴ Værdierne er fra og med 2015 markeret med gul for at indikere usammenligneligheden med tidligere år, jf. den omtalte problematik omkring dataindsamlingen.

indgår i Danmarks Statistiks undersøgelse, er mere moderate i deres angivelser af deres bekymringer. Dette kan som nævnt både bero på selve stikprøvens udvælgelse og konteksten for spørgsmålet.

Figur 9.3

Andel, der slet ikke bekymrer sig for vold og kriminalitet i samfundet, 1990-2020, pct. Samlede resultater for de enkelte år, med sikkerhedsintervaller.

Af andelen, der slet ikke er bekymrede for kriminalitet i samfundet, oplyser 53 pct., at de heller aldrig bekymrer sig for deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, jf. tabel 9.5. 36 pct. af dem, der er meget bekymret for kriminalitet i samfundet, er også næsten hele tiden eller ofte bekymret for personligt at blive udsat for kriminalitet.

Tabel 9.5

Svarpersoner fordelt efter i hvilket omfang de tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet og deres bekymring for kriminalitet i samfundet, 2020, pct.

Bekymring for kriminalitet i samfundet	Personlig risiko for at blive udsat for kriminalitet					
	Næsten hele tiden	Ofte	Af og til	Sjældent	Aldrig	I alt
Meget bekymret	7 %	29 %	36 %	20 %	8 %	100 %
En del bekymret	0,9 %	12 %	42 %	39 %	6 %	100 %
Kun lidt bekymret	0,3 %	3 %	20 %	61 %	17 %	100 %
Slet ikke bekymret	0,5 %	0,7 %	5 %	40 %	53 %	100 %
I alt	1 %	9 %	26 %	46 %	18 %	100 %

9.2.1

Demografi og bekymring for kriminalitet i samfundet

Den kønsmæssige fordeling af den samfundsmæssige bekymring for kriminalitet ligner fordelingen for den personlige bekymring for at blive udsat for kriminalitet. En statistisk signifikant større andel af kvinder (16 pct.) end af mænd (12 pct.) er meget bekymrede for vold og kriminalitet i samfundet, jf. tabel 9.6. Mens godt hver femte mand slet ikke bekymrer sig for vold og kriminalitet, gør det samme sig kun gældende for godt hver tiende kvinde.

Tabel 9.6

Svarpersoner fordelt efter køn og i hvilket omfang de er bekymrede for vold og kriminalitet i samfundet, 2020, pct.

	Mand	Kvinde	I alt
Meget bekymret	12 %	16 %	14 %
En del bekymret	24 %	30 %	27 %
Kun lidt bekymret	43 %	44 %	44 %
Slet ikke bekymret	21 %	11 %	16 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Også aldersmæssigt er der statistisk signifikante forskelle, idet de 16-24-årige er mindre bekymrede for kriminalitet i samfundet end de ældre aldersgrupper. Det modsatte gør sig gældende, hvad angår bekymringen for personligt at blive udsat for kriminalitet, jf. tabel 9.7.

Tabel 9.7

Svarpersoner fordelt efter alder og i hvilket omfang de er bekymrede for vold og kriminalitet i samfundet, 2020, pct.

	16 – 24 år	25 – 39 år	40 – 74 år	I alt
Meget bekymret	8 %	10 %	17 %	14 %
En del bekymret	19 %	22 %	31 %	27 %
Kun lidt bekymret	49 %	46 %	41 %	44 %
Slet ikke bekymret	24 %	22 %	11 %	16 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

9.2.2

Udsathed og bekymring for kriminalitet i samfundet

I tabel 9.8 er bekymringen for kriminalitet i samfundet sat i forhold til, om man har været udsat for kriminalitet. Mens 12 pct. af dem, der ikke havde været udsat for kriminalitet, var meget bekymrede for kriminalitet, så er det noget flere, 17 pct., af dem, der har været udsat for kriminalitet. Forskellen er statistisk signifikant.

Tabel 9.8

Svarpersoner fordelt efter udsathed for kriminalitet og i hvilket omfang de er bekymrede for vold og kriminalitet i samfundet, 2020, pct.

	Ikke udsat	Udsat
Meget bekymret	12 %	17 %
En del bekymret	26 %	28 %
Kun lidt bekymret	46 %	41 %
Slet ikke bekymret	16 %	14 %
I alt	100 %	100 %

- Andersen, Ole Ejnar (1985a): *Ofre for vold og overfald, 2. halvår 1980, 1982 og 1984*. AIM Media- og Sociale Undersøgelser, (stencil).
- Andersen, Ole Ejnar (1985b): *Ofre for vold og overfald i Danmark 1971-1984*, Forskningsrapport nr. 27, Justitsministeriet: Kriminalpolitisk Forskningsgruppe.
- Andersen, Ole Ejnar (1987): *Ofre for vold og overfald, 2. halvår 1986*. AIM Media- og Sociale Undersøgelser, (stencil).
- Balvig, Flemming (1978): *Angst for kriminalitet. Lov-og-orden tendenser i en dansk provinsby*. København: Gyldendal.
- Balvig, Flemming (1985a): *Befolkningssammensætningen og den fremtidige kriminalitetsudvikling*, i Rapport fra 27. nordiske forskerseminar i Ljusterö, Sverige, Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi, s. 41-88.
- Balvig, Flemming m.fl. (1985b): *Gadevold*. København: Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, Flemming (1987): *Den tyvagtige dansker. Brudstykker af kriminalitetens udvikling gennem tre århundreder, fra 1725 til 2025*. København: Borgens Forlag.
- Balvig, Flemming (1995): *Ungdom oplever mere vold! En oversigt over danske voldsofferundersøgelser 1970-94*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Balvig, Flemming (1997): *En rundrejse i voldens nutidshistorie*. København: Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, Flemming (1998): *Vold på gaden, i hjemmet og på arbejdet. Oversigt over resultater fra voldsofferundersøgelsen 1995/96*. København: Information fra Rigspolitichefen, Rigspolitichefens trykkeri.
- Balvig, Flemming (2000a): *Det voldsomme samfund. Om vold som problem og fængslet som løsning*. Bind II: USA og Danmark. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Balvig, Flemming (2000b): *Det voldsomme samfund. Om vold som problem og fængslet som løsning*. Bind I: Fortid og nutid. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Balvig, Flemming (2015): *Kriminalitetsudviklingen*. København: Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, Flemming og Cecilie Høigård: *Kriminalitets og straf i tal og tekst*. København: Borgens Forlag, 1988.
- Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard (2006): *Vold og overgreb mod kvinder. Dansk rapport vedrørende deltagelse i International Violence Against Women Survey (IVAWS)*. København: Københavns Universitet/Justitsministeriets Forskningsenhed.
- Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard (2009): *Man anmelder da vold*. Københavns Universitet/Justitsministeriet/Det Kriminalpræventive Råd/Rigspolitiet.
- Blum, Jacques og Michael Porsager (1987): *Det andet Danmark*. Social Årbog 87/88. København: Politikens Forlag.
- Brå (2009): Våld mot kvinnor och män i nära relationer. Rapport 2009:12.
- Brå (2014): Brott i nära relationer. En nationell kartläggning. Rapport 2014:8.
- Brå (2019): Hatbrott 2018. Statistik över polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv. Rapport 2019:13.

- Christensen, Else og Inger Koch-Nielsen (1992): *Vold ude og hjemme. En undersøgelse af fysisk vold mod kvinder og mænd*. København: Socialforskningsinstituttet, Rapport 92:4.
- Danielsson, Petri, Venla, Salmi (2014): "Intimate partner violence victimization and household financial strain", *Journal of Scandinavian Studies*, vol. 15 no. 2, 159-66.
- Danmarks Statistisk (2020): "Stigning i anmeldt bedrageri", *Nyt fra Danmarks Statistisk: Kriminalitet 2019*, København: Danmarks Statistisk.
- Døllner, Leise (1991): *Gadevold - overfald eller sammenfald?* København: Kriminalistisk Institut, Københavns Universitet.
- Gerell, M., Kardell, J., & Kindgren, J. (2020). Minor covid-19 association with crime in Sweden. *Crime Science*, 9(1),
- Helweg-Larsen, K. (2012). *Vold i Nære Relationer: omfanget, karakteren og udviklingen samt indsatsen mod partnervold blandt kvinder og mænd-2010*. Syddansk Universitet. Statens Institut for Folkesundhed.
- Justitsministeriets Forskningskontor (2014): *Drab i Danmark 2008-2011*. Justitsministeriet.
- Kemp, S. Buil-Gil, D., Moneva, A., Miró-Llinares, F., & Díaz-Castaño, N. (2021): "Empty streets, busy internet: A time-series analysis of cybercrime and fraud trends during COVID-19", *Journal of Contemporary Criminal Justice*.
- Kjøller, Mette og Niels Kr. Rasmussen (2002): *Sundhed og sygelighed i Danmark 2000 & udviklingen siden 1987*. København: Statens Institut for Folkesundhed.
- Kruize, Peter (2018): *Internetkriminalitet 2017. Offerundersøgelse om identitetstyveri, bedrageri, afpresning og chikane i cyberspace*. København: Det Kriminalpræventive Råd.
- Kruize, Peter og David W.M. Sorensen (2017): *Det danske indbrudsniveau set fra et internationalt perspektiv*. København: Det Kriminalpræventive Råd.
- Kyvsgaard, Britta (2015): "Jo større jo bedre?" i *Kriminalistiske Pejlinger - Festskrift til Flemming Balvig*. København: Jurist- og økonomforbundets forlag.
- Kyvsgaard, Britta (2017): *Udviklingen i anmeldelser for vold og trusler*. København: Justitsministeriet.
- Mannov, J., Østergård, C., & Kjær Minke, L. (2020). Kriminalitetsudviklingen i Danmark under Covid-19 pandemien. Det Kriminalpræventive Råd.
- Morgenavisen Jyllands-Posten (1979). *Hver syvende dansker rammes af ulykker og forbrydelser årligt*. Morgenavisen Jyllands-Posten d. 30. april 1979.
- Morgenavisen Jyllands-Posten (1984). *Observer: Stadig flere kvinder er udsat for vold*. Morgenavisen Jyllands-Posten d. 13. maj 1984.
- Pedersen, Anne-Julie B., Kyvsgaard, Britta & Balvig, Flemming (2017): "Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2016". Justitsministeriet, Københavns Universitet, Det Kriminalpræventive Råd og Rigspolitiet.
- Pedersen, Anne-Julie B., Okholm, Mikkel Møller & Balvig, Flemming (2021): "Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2020. Hovedtal". Justitsministeriet, Københavns Universitet, Det Kriminalpræventive Råd og Rigspolitiet.
- Politiets Landsdækkende Center for It-relateret økonomisk Kriminalitet (LCIK) (2021): *LCIK årsrapport 2020. En rapport om it-relateret økonomisk kriminalitet anmeldt i 2020*. København: Rigspolitiet.

- Politidirektoratet (2018): *Hatkriminalitet. Anmeldelser 2017*.
- Politiken (1988): *Mænd får tæv og kvinder bestjæles*. Politiken d. 18. december 1988.
- Politiken (1994): *Kriminaliteten er gået i stå*. Politiken d. 23. januar 1994.
- Rigspolitiet, Nationalt Forebyggelsescenter (NFC) (2019): *Hadforbrydelser i 2018. Rigspolitiets årsrapport vedrørende hadforbrydelser*. Rigspolitiet.
- Rigspolitiet (2017a): *National Strategisk Analyse 2017*. København. Rigspolitiet.
- Rigspolitiet (2017b): *Styrket indsats mod økonomisk it-kriminalitet. Hovedpunkter i politiets strategi for indsatsen mod økonomisk it-kriminalitet frem mod 2020*. København. Rigspolitiet.
- Scherg, R. H., & Ejrnæs, A. (2020). De utryghedsmæssige konsekvenser af udsathed for kriminalitet i Danmark. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, 107, 41–66
- Syddansk Universitet (SDU), Statens institut for Folkesundhed (2018): *Vold og seksuelle krænkelser*. SDU.
- Thulstrup, Jørn m.fl. (2005): *Danskerne 2006 ... derfor holder opsvinget*. København: Institut for Konjunktur-Analyse.
- Wolf, Preben (1972): *Vold i Danmark og Finland 1970/71*. En sammenligning af volds ofre. Projekt Noxa. Forskningsrapport nr. 1 til Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi (stencil).

Spørgsmål	Svarkategori
I hvilken grad er du bekymret for vold og kriminalitet i samfundet?	1 Meget bekymret 2 En del bekymret 3 Kun lidt bekymret 4 Slet ikke bekymret
Hvor ofte er du ikke hjemme om aftenen, fordi du f.eks. er til idræt, på besøg hos andre, i biografen eller lignede?	1 De fleste aftener i ugens løb 2 3-4 aftener om ugen 3 1-2 aftener om ugen 4 Ikke hver uge
Hvor ofte mødes du med andre mennesker, venner eller bekendte for at feste eller more dig? Her tænkes både på samvær, der foregår i byen, hjemme hos venner eller bekendte eller hos dig selv?	1 Typisk flere gange om ugen 2 Typisk én gang om ugen 3 1-3 gange om måneden 4 Nogle gange i løbet af et halvt år 5 Sjældnere 6 Stort set aldrig
Hvor ofte tænker du på risikoen for at blive offer for kriminalitet, det vil sige at blive overfaldet, udsat for tyveri, hærværk eller lignede?	1 Næsten hele tiden 2 Ofte 3 Af og til 4 Sjældent 5 Aldrig
Vold	
Forekomsten af vold diskuteres meget for tiden. Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for vold eller trusler, som var så alvorlige, at du blev bange?	1 Ja, både vold og trusler 2 Ja, vold 3 Ja, trusler 4 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for vold i de seneste 12 måneder?	
Sidste gange du var udsat for vold, førte det da til synlige mærker eller skader på kroppen?	1 Ja 2 Nej
Hvilke skader eller mærke medførte volden? <i>Hvis volden medførte flere skader, bedes du angive den, som var mest alvorlig.</i>	1 Mærker eller hævelser såsom blåt øje, buler og lignede 2 Rifter eller flænger i huden, blodudtrækninger eller skrammer 3 Sår, snitsår, ar, ydre blødninger eller brændemærker 4 Indre blødninger 5 Forstuvning, fibersprængning, hjernerystelse eller trykkede ribben 6 Brækkede legemsdele eller brud på kraniet 7 høre-, syns- eller tandskader 8 Andre skader på hoved, nakke eller hals 9 Andet
Hvilket andet?	
Har du været hos lægen eller på skadestuen som følge af volden?	1 Ja 2 Nej
Blev du behandlet for dine skader eller konstaterede lægen alene, hvad der var sket?	1 Ja, blev behandlet for mine skader 2 Nej, lægen konstaterede alene hvad der var sket

Hvor forgik volden	1 Egen bolig 2 Voldsudøverens bolig 3 Anden privat bolig 4 På arbejdsplads/skole/uddannelsesinstitution 5 På værtshus, cafe, bodega m.m. 6 Offentligt tilgængeligt sted, gade, vej, plads, torv, park, skov 7 Offentligt transportmiddel 8 Anden offentligt tilgængeligt sted 9 Udlandet 10 Andet
Angiv hvor? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord.</i>	
Hvor mange personer deltog aktivt i volden imod dig?	1 1 person 2 2 personer 3 3 personer 4 4 personer 5 5 personer eller flere
Var det under udførelse af dit arbejde?	1 Ja 2 Nej
Hvad var det for et arbejde du havde, da du blev udsat for vold eller trusler om vold under udførelsen af dit arbejde?	1 Arbejde med særligt belastede klienter (fx demente unge på døgninstitution, psykisk syge) 2 Har kontrol-/overvågningsarbejde (fx politibetjent, dørvogter, p-vagt, billetkontrollør) 3 Arbejder med transport af mennesker (fx buschauffør, taxachauffør) 4 Har anden form for risikobetonet arbejder 5 Har ikke et særligt risikobetonet arbejde
Hvilket arbejde? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Hvad tror du er hovedgrunden til, at du blev udsat for det?	1 Uenighed, skænderi der udviklede sig 2 Hævn, vrede over noget jeg havde gjort eller ikke ville gøre 3 Misundelse 4 Jalousi 5 Røveri (ville have noget jeg havde) 6 Seksuelt motiveret 7 Regulært 'overfald' der ikke havde noget med mig at gøre (men ikke røveri, tvungen sex) 8 Skulle vise sig 9 Den eller de følte nok, det var mig der startede 10 Den eller de følte nok, jeg havde været provokerende 11 Personen var psykisk syg eller ude af kontrol (f.eks. pga. alkohol, piller el.lign.) 12 Andet
Hvilken anden grund? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	

Hvornår skete det?	1 Januar 2 Februar 3 Marts 4 April 5 Maj 6 Juni 7 Juli 8 August 9 September 10 Oktober 11 November 12 December
Hvilken ugedag skete det på?	1 Mandag 2 Tirsdag 3 Onsdag 4 Torsdag 5 Fredag 6 Lørdag 7 Søndag 8 Hverdag 9 Weekend
På cirka hvilket tidspunkt af døgnet skete det?	1 Kl. 06 – Morgen 2 Kl. 07 – Morgen 3 Kl. 08 – Morgen 4 Kl. 09 – Morgen 5 Kl. 10 – Formiddag 6 Kl. 11 – Formiddag 7 Kl. 12 - Midt på dagen 8 Kl. 13 – Eftermiddag 9 Kl. 14 – Eftermiddag 10 Kl. 15 – Eftermiddag 11 Kl. 16 – Eftermiddag 12 Kl. 17 – Eftermiddag 13 Kl. 18 – Aften 14 Kl. 19 – Aften 15 Kl. 20 – Aften 16 Kl. 21 – Aften 17 Kl. 22 – Aften 18 Kl. 23 – Aften 19 Kl. 24 – Midnat 20 Kl. 01 – Nat 21 Kl. 02 – Nat 22 Kl. 03 – Nat 23 Kl. 04 – Nat 24 Kl. 05 – Nat
Var du påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Påvirket af andet 6 Nej
Kan du give en nærmere beskrivelse af voldsudøveren/den mest aktive i volden – var det en mand eller en kvinde?	1 Mand 2 Kvinde

Hvor gammel var denne person?	1 Under 15 år 2 15-24 år 3 25-39 år 4 40-64 år 5 65 år eller derover
Kendte du denne person?	1 Ja 2 Nej
Hvem var det?	1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdets ophør 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør 4 Barn/barnebarn/stedbarn 5 Forældre/bedsteforældre 6 Andet familiemedlem 7 (Tidligere) ven/kammerat 8 En bekendt, som man havde kendt i mere en 24 timer 9 En bekendt, som man havde kendt under 24 timer 10 Person i afhængighedsforhold 11 Anden person
Var personen påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignede?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Påvirket af andet 6 Nej
Blev der anvendt våden/redskaber ved overfaldet?	1 Ja 2 Nej
Blev våbnet eller redskabet brugt mod dig eller alene anvendt til at true med?	1 Brugt mod mig 2 Alene truet med det 3 Begge dele (både truet og brugt)
Blev der anvendt skydevåben?	1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt kniv?	1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt slagsvåden? (køller, jernstænger m.m.)	1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt andre våden? (flasker, sten m.m.)	1 Ja 2 Nej
Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den...?	1 Meget alvorlig 2 Ret alvorlig 3 Ikke særlig alvorlig
Synes du hændelsen var...	1 En kriminel handling 2 En forkert, men ikke kriminel handling 3 Bare noget der sker
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes racisme? <i>Med racisme menes, at man udsættes fordi man har en bestemt etnisk baggrund</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej

Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes seksuel orientering? <i>Hermed menes, at man udsættes fordi man f.eks. er homoseksuel eller transseksuel eller fordi gerningsmanden tror man er det</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes din kønsidentitet? <i>Hermed menes, at man udsættes, fordi man f.eks. er transkønnet, transvestit eller LGBTI-person i øvrigt, eller fordi gerningsmanden tror, at man er det</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes din religion? <i>Hermed menes, at man udsættes på grund af ens religiøse tilhørsforhold eller tro</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Har du anmeldt volden til politiet?	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på anden måde 3 Nej
Hvorfor har du ikke anmeldt overfaldet til politiet? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Fik politiet fat i voldsudøveren?	1 Ja 2 Nej
Psykisk vold	
Har du inden for de seneste 5 år været udsat for psykisk vold? Det vil sige, at en person nært knyttet til din husstand gentagne gange over en periode har udsat dig for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd med henblik på at styre dig.	1 Ja 2 Nej
Hvornår skete det	1 Inden for de seneste 12 måneder 2 Mellem 1 år og 2 år siden 3 Mellem 2 år og 3 år siden 4 Mere end 3 år siden
Hvem var det?	1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdet ophør 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør 4 Barn/barnebarn/stedbarn 5 Forældre/bedsteforældre 6 Andet familiemedlem 7 (Tidligere) ven/kammerat
Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var den psykiske vold for dig, da du blev udsat for den? Var den...?	1 Meget alvorlig 2 Ret alvorlig 3 Ikke særlig alvorlig
Synes du, at den psykiske vold var...	1 En kriminel handling 2 En forkert, men ikke kriminel handling 3 Bare noget der sker
Synes du, at det er noget, der påvirker, hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?	1 I meget høj grad 2 I høj grad 3 I nogen grad 4 I mindre grad 5 Slet ikke

Har du anmeldt den psykiske vold til politiet?	1 Ja 2 Nej
Hvorfor har du ikke anmeldt den psykiske vold til politiet? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Tyveri og indbrud	
Er der – så vidt du ved – inden for de seneste 12 måneder nogen, der har stjålet eller forsøgt at stjæle penge eller ting, som tilhørte dig?	1 Ja 2 Nej
Det næste spørgsmål handler specifikt om indbrud i private hjem: Er der – så vidt du ved – inden for de sidste 12 måneder nogen, der har brudt ind eller forsøgt at bryde ind i dit hjem? <i>Her tænkes kun på beboelsesrum, og ikke på udhus, garage, loft og kælder</i>	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det?	
Omtrent hvor meget blev der stjålet for? <i>Hvis flere tyverier, tag udgangspunkt i det sidst forekomne.</i> (Tast 0 for 'Ingenting' – kun forsøg på tyveri. Tast 1 for 'Det stjålne uden værdi')	
Anmeldte du tyveriet til politiet? <i>Hvis flere tyverier, tag udgangspunkt i det sidst forekomne.</i>	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på anden måde 3 Nej
Hvilket af dine ejendele blev udsat for tyveri eller forsøg på tyveri (sidste gang)? (Gerne flere svar)	1 Intet. Det var kun forsøg 2 Bil 3 Motorcykel 4 Knallert 5 Cykel 6 Båd/skib 7 Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor 8 Noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl 9 Noget fra/på min arbejdsplads 10 Noget fra mit sommerhus/fritidshus 11 Noget jeg havde på mig (tasketyveri/lommetyveri) 12 Andet
Hvilket andet?	
Skete tyveri eller forsøget herpå ved, at der blev brudt ind i dit hjem, eller var det gæster eller andre, som var blevet lukket ind, der gjorde det?	1 Det skete ved indbrud eller forsøg herpå 2 Det var gæster/nogen der var lukket ind
Drejede det sig om et forsøg på at bryde ind i dit hjem? <i>Der hvor du bor, og ikke dit udhus, garage, loft eller kælder</i>	1 Ja 2 Nej
Er der nogen af de andre/det andet tyveri, du har været udsat for inden for de seneste 12 måneder, der skete ved at der blev brudt ind i eller forsøgt at bryde ind i dit hjem?	1 Ja 2 Nej

Omtrent hvor meget blev der stjålet for ved indbruddet? <i>Hvis flere tyverier, tag udgangspunkt i det sidst forekomne.</i> (Tast 0 for 'Ingenting' – kun forsøg på tyveri. Tast 1 for 'Det stjålne uden værdi')	
Anmeldte du det til dit forsikringsselskab?	1 Ja 2 Nej, men jeg er forsikret, og jeg ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det 3 Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke jeg ville få erstatning 4 Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring
Fik du det stjålne tilbage eller erstattet?	1 Jeg fik det hele ubeskåret tilbage 2 Jeg fik noget tilbage og erstatning (hel eller delvis) for resten 3 Jeg fik intet tilbage, men fik erstatning (hel eller delvis) 4 Jeg fik intet tilbage og heler ikke erstatning
Fik du det stjålne tilbage eller erstattet?	1 Jeg fik det hele beskåret tilbage 2 Jeg fik noget tilbage 3 Jeg fik ikke noget tilbage eller nogen erstatning
Hærværk	
Har du været udsat for hærværk f.eks. rudeknusning, at dine bil-dæk er blevet skåret op eller at andre ting er blevet ødelagt inden for de seneste 12 måneder?	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det?	
Omtrent hvor meget beløb skaderne ved hærværket sig til? <i>Hvis flere hærværk, tag udgangspunkt i det sidste</i>	
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes racisme? <i>Med racisme menes, at man udsættes fordi man har en bestemt etnisk baggrund</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes seksuel orientering? <i>Hermed menes, at man udsættes fordi man f.eks. er homoseksuel eller transseksuel eller fordi gerningsmanden tror man er det</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes din kønsidentitet? <i>Hermed menes, at man udsættes, fordi man f.eks. er transkønnet, transvestit eller LGBTI-person i øvrigt, eller fordi gerningsmanden tror, at man er det</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes din religion? <i>Hermed menes, at man udsættes på grund af ens religiøse tilhørsforhold eller tro</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Anmeldte du skaderne til politiet? <i>Hvis flere hærværk, tag udgangspunkt i det sidst</i>	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det af vide på anden måde 3 Nej

Hvilken af dine ejendele blev udsat for hærværk (sidste gang)? (Gerne flere svar)	1 Bil 2 Motorcykel 3 Knallert 4 Cykel 5 Båd/skib 6 Hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor 7 Garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl 8 Min arbejdsplads 9 Mit sommerhus/fritidshus 10 Andet
Hvilket andet?	
Anmeldte du det til dit forsikringselskab?	1 Ja 2 Nej, men jeg er forsikret, og jeg ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det 3 Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke jeg ville få erstatning 4 Nej, for jeg har ikke en forsikring det dækker hærværk
Fik du det ødelagte erstattet?	1 Der blev ikke ødelagt noget, det var kun forsøg 2 Jeg fik fuld erstatning 3 Jeg fik delvis erstatning 4 Jeg fik ingen erstatning
Voldtægt	
Det næste spørgsmål handler om nogle andre ubehagelige oplevelser, du måske har haft. Har du inden for de seneste 5 år været udsat for voldtægt eller forsøg herpå, altså at en person ved brug af vold, eller trusler om vold, har forsøgt at tvinge dig til eller rent faktisk har tvunget dig til samleje? <i>Forsøg på og tvungne samlejer fra kærester, ægtefæller og andre seksuelle partnere tæller også med</i>	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange inden for de seneste 5 år har du været udsat for voldtægt eller forsøg herpå?	
De følgende spørgsmål drejer sig om sidste gang	
Hvornår skete det?	1 Inden for de seneste 12 måneder 2 Mellem 1 år og 2 år siden 3 Mellem 2 år og 3 år siden 4 Mere end 3 år siden
Var det fuldbyrdet voldtægt eller forsøg på voldtægt?	1 Forsøg på voldtægt 2 Fuldbyrdet voldtægt
Hvor foregik det?	1 Egen bolig 2 I personen bolig 3 Anden privat bolig 4 På arbejdsplads/skole/uddannelsesinstitution 5 På værtshus, cafe, bodega m.m. 6 Offentligt tilgængeligt sted, gade, vej, plads, torv, park, skov 7 Offentligt transportmiddel 8 Andet offentligt tilgængeligt sted 9 Udlandet 10 Andet

Angiv hvor? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Var der flere end én, der tvang dig?	1 Ja 2 Nej
Hvor mange personer tvang dig?	1 2 personer 2 3 personer 3 4 personer 4 5 personer eller flere
Hvilken ugedag skete det på?	1 Mandag 2 Tirsdag 3 Onsdag 4 Torsdag 5 Fredag 6 Lørdag 7 Søndag 8 Hverdag 9 Weekend
På cirka hvilket tidspunkt af døgnet skete det?	1 Kl. 06 – Morgen 2 Kl. 07 – Morgen 3 Kl. 08 – Morgen 4 Kl. 09 – Morgen 5 Kl. 10 – Formiddag 6 Kl. 11 – Formiddag 7 Kl. 12 - Midt på dagen 8 Kl. 13 – Eftermiddag 9 Kl. 14 – Eftermiddag 10 Kl. 15 – Eftermiddag 11 Kl. 16 – Eftermiddag 12 Kl. 17 – Eftermiddag 13 Kl. 18 – Aften 14 Kl. 19 – Aften 15 Kl. 20 – Aften 16 Kl. 21 – Aften 17 Kl. 22 – Aften 18 Kl. 23 – Aften 19 Kl. 24 – Midnat 20 Kl. 01 – Nat 21 Kl. 02 – Nat 22 Kl. 03 – Nat 23 Kl. 04 – Nat 24 Kl. 05 – Nat
Var du påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Påvirket af andet 6 Nej
Var personen påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Påvirket af andet 6 Nej

Kan du give en nærmere beskrivelse af person der gjorde det (den mest aktive)	1 under 15 år
Hvor gammel var denne person?	2 15-24 år
	3 25-39 år
	4 40-64 år
	5 65 år og derover
Omtrent hvor gammel var du selv, da det skete?	
Kendte du denne person?	1 Ja
	2 Nej, overhovedet ikke
Du svarede, at du ikke kendte personen.	1 Ja, vi har ikke haft kontakt
Betyder det, at I slet ikke har haft kontakt eller samvær forud for selve overgrebet?	2 Nej, vi har haft kontakt
Hvor længe varede jere kontakt eller samvær forud for selve overgrebet?	
Skriv antal timer	
Hvordan mødte I hinanden?	1 På et værtshus, til en fest eller ligende
	2 Gennem internettet/dating app
	3 Et offentligt tilgængeligt sted (gade, vej, plads, torv, park eller lignede)
	4 Andet sted
Hvilket andet sted?	
Hvem var det?	1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste
	2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdets ophør
	3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør
	4 Barn/barnebarn/stedbarn
	5 Forældre/bedsteforældre
	6 Andet familiemedlem
	7 (Tidligere) ven/kammerat
	8 En bekendt, som man havde kendt i mere end 24 timer
	9 En, som man netop har mødt på et værtshus til en fest el.lign.
	10 En, som man netop har mødt gennem internettet
	11 En bekendt, som man havde kendt under 24 timer
	12 Person i afhængighedsforhold (f.eks. plejebarn, patient eller lignede)
	13 Person man selv var i et afhængighedsforhold til (f.eks. chef, læge, politimand, taxachauffør eller lignede)
	14 Anden person
Blev du slået eller sparket eller blev der anvendt anden form for fysisk vold mod dig?	1 Ja
	2 Nej
Blev du truet med våben/redskaber ved overfaldet?	1 Ja, jeg blev truet med våben/redskab – med det blev ved truslen
	2 Våben/redskab blev direkte brugt imod mig
	3 Nej
Var det skydevåben, der blev anvendt?	1 Ja
	2 Nej
Var det kniv?	1 Ja
	2 Nej

Var det slagvåben? (køller, jernstænger m.m.)	1 Ja 2 Nej
Var det andre våben eller redskaber såsom flakser, sten, møbler el.lign.?	1 Ja 2 Nej
Førte den vold, du har været ude for, til synlige mærker eller skader på kroppen?	1 Ja 2 Nej
Hvilke skader eller mærker medførte det? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Krævede skaderne/mærkerne lægebehandling?	1 Ja 2 Nej
Følte du, at du var i livsfare (under hændelsen)?	1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt bedøvende middel, sovemiddel eller andet som gjorde, at du ikke vidste, hvad der foregik, eller ikke kunne forsvare dig?	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den...?	1 Meget alvorlig 2 Ret alvorlig 3 Ikke særlig alvorlig
Synes du, at det er noget, der påvirker hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?	1 I meget høj grad 2 I høj grad 3 I nogen grad 4 I mindre grad 5 Slet ikke
Synes du at hændelsen var ...	1 En kriminel handling 2 En forkert, men ikke kriminel handling 3 Bare noget der sker
Har ud anmeldt det til politiet?	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på anden måde 3 Nej
Hvorfor har du ikke anmeldt overfaldet til politiet? <i>Vigtigt at dette bliver nøje beskrevet</i>	
Fik politiet fat i personen der gjorde det?	1 Ja 2 Nej
Har du været til undersøgelse på et center for voldtægts ofre eller tilsvarende center?	1 Ja 2 Nej
Har du fortalt om det skete til andre: Til familie?	1 Ja 2 Nej
Til venner/bekendte?	1 Ja 2 Nej
Til nogen på din arbejdsplads/studie?	1 Ja 2 Nej
Til krisecenter el.lign.?	1 Ja 2 Nej
Til læger/behandlere/psykologer/psykiatere (ikke krisecenter)?	1 Ja 2 Nej
Til myndigheder/autoriteter uden for politiet, f.eks. skolelærer, socialrådgiver el.lign.?	1 Ja 2 Nej

Har ud fortalt det til nogen andre i det hele taget?	1 Nej, ingen 2 Ja, men ingen af de nævnte
Hvad er hovedgrunden til, at du ikke har fortalt det til nogen?	1 Det var ikke så alvorligt 2 Følte skyld/skam/flov/pinligt 3 Bange for hævn/angst 4 For at beskytte personen der gjorde det 5 Ingen ville tro mig 6 Andet
Hvilken anden grund?	
Var der nogen der opdagede det eller fortalte de det til nogen umiddelbart efter, at det var sket?	1 Ja, nogen opdagede det /fortalte det umiddelbart efter (inden for 24 timer) til nogen 2 Nej, fortalt det først senere eller det blev først opdaget af andre senere (mere end 24 timer efter).
Øvrige seksuelle krænkelser	
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt? Dette kan fx være blottelse, at du er blevet tvunget til berøring intime steder på egen eller andres kroppe, oralsex, at nogen har videregivet eller truet med at videregive meddelelser, videoer eller billeder af seksuel karakter, at du selv har oplevet dig tvunget til at dele sådanne billeder m.v., eller lignende seksuel krænkelse, hvor det var imod din vilje?	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for andre former for seksuelle krænkelser inden for de sidste 12 måneder?	
De følgende spørgsmål drejer sig om sidste gang, det vil sige den seneste hændelse.	
Hvilken seksuel krænkelse blev du udsat for?	1 Blottelse 2 Berøring intime steder på kroppen (egen krop eller en andens) 3 Oralsex 4 Videregivelse af billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter eller trussel herom 5 Tvundet til at sende billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter under trussel om videredeling af andre private oplysninger/informationer 6 Andet
Hvilken anden type?	
<i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Var der efter din opfattelse knyttet et motiv til denne videredeling eller trussel herom?	1 Ja, hævnmotiv 2 Ja, mobning 3 Ja, afpresning 4 Ja, andet motiv end hævn, mobning eller afpresning. 5 Ved ikke (kender ikke personens motiv) 6 Ved ikke (kender ikke personen)
Hvilken form for afpresning blev du udsat for?	1 Personen krævede, at jeg overførte penge 2 Personen krævede, at jeg sendte billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter 3 Personen bad mig optræde i grænseoverskridende og ydmygende situationer 4 Personen ville mødes for at have seksuel omgang 5 Andet

Hvilken anden form?

Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord

Hvordan kom du i kontakt med denne person?

- 1 Facebook/Messenger
- 2 Chatroulette
- 3 Skype
- 4 E-mail
- 5 Tiktok
- 6 Andre sociale medier
- 7 Andet

Hvilken anden måde?

Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke stikord

Kan du give en nærmere beskrivelse af personen der gjorde det (hvis flere, den mest aktive)

Hvor gammel var denne person?

- 1 Under 15 år
- 2 15-24 år
- 3 25-39 år
- 4 40-64 år
- 5 65 år eller derover

Kendte du denne person?

Hvem var det?

- 1 Ja
- 2 Nej, overhovedet ikke
- 1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste
- 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdets ophør
- 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør
- 4 Barn/barnebarn/stedbarn
- 5 Forældre/bedsteforældre
- 6 Andet familiemedlem
- 7 (Tidligere) ven/kammerat
- 8 En bekendt, som man havde kendt i mere end 24 timer
- 9 En, som man netop har mødt på et værtshus til en fest el.lign.
- 10 En, som man netop har mødt gennem internet
- 11 En bekendt, som man havde kendt under 24 timer
- 12 Person i afhængighedsforhold (f.eks. plejebarn, patient eller lignede)
- 13 Person man selv var i et afhængighedsforhold til (f.eks. chef, læge, politimand, taxachauffør eller lignede)
- 14 Anden person

Udgav denne person sig for at være en anden?

- 1 Ja
- 2 Nej

Var personen påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, som narkotika, medicin eller lignende?

- 1 Ja, lidt påvirket af alkohol
- 2 Ja, meget påvirket af alkohol
- 3 Ja, påvirket af alkohol
- 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer
- 5 Påvirket af andet
- 6 Nej

Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den ...?

- 1 Meget alvorlig
- 2 Ret alvorlig
- 3 Ikke særlig alvorlig

Synes du, at det er noget, der påvirker, hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?

- 1 I meget høj grad
- 2 I høj grad
- 3 I nogen grad
- 4 I mindre grad
- 5 Slet ikke

Synes du hændelsen var...

- 1 En kriminel handling
- 2 En forkert, men ikke kriminel handling
- 3 Bare noget der sker

Har du anmeldt det til politiet?

- 1 Ja
- 2 Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde
- 3 Nej

Hvorfor har du ikke anmeldt krænkelserne til politiet?

Kriminalitet begået på internettet

Har du inden for de seneste 12 måneder personligt, som privatperson, været udsat for internet relateret kriminalitet eller forsøg herpå:

- 1 Ja
- 2 Nej

- Misbrug af betalingskortoplysninger på internettet
- Bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet
- Kontaktbedrageri over internettet (dvs. overført penge til en person, som senere viste sig at være en bedrager)
- Identitetstyveri på internettet?
- Hadefulde ytringer

Ved **misbrug af betalingskortoplysninger** forstås, at dine betalingskortoplysninger er blevet misbrugt til at købe varer/ydelser på internettet.

Ved **kontaktbedrageri** over internettet forstås overførsel af penge til en person, du fik kontakt til over internettet, som senere viste sig at være en bedrager. Det kan fx være rejseudgifter eller udgifter i forskud for at modtage et større beløb (fx arv fra et ukendt familiemedlem, lotterigevinst eller glemte konti). Bedrageren kan både være en person, du ikke kendte, en person der udgav sig for at være én du kender, eller være en person, du havde mødt online, fx på et datingsite.

Ved **identitetstyveri** forstås, at en anden person har anvendt dine personoplysninger (fx navn, cpr-nummer eller mailkonto) eller identitetsbeviser (fx kørekort eller sygesikringsbevis) uden din tilladelse for at opnå en økonomisk gevinst. Fx ved at bestille varer/ydelser på nettet eller ved at oprette abonnementer i dit navn.

Var du offer for internetrelateret kriminalitet, eller var du udsat for forsøg på internetrelateret kriminalitet, der ikke lykkedes?

- 1 Jeg var alene udsat for *forsøg* på internetrelateret kriminalitet, som *ikke* lykkedes
- 2 Jeg har både været offer og udsat for forsøg på internetrelateret kriminalitet
- 3 Jeg var alene offer for internetrelateret kriminalitet

De følgende spørgsmål handler om forskellige typer af internetrelateret kriminalitet. Du bedes udelukkende besvare spørgsmålene ud fra de tilfælde, hvor du var offer for typen af kriminalitet, og ikke de tilfælde, hvor der alene var tale om forsøg, der ikke lykkedes.

Har du de seneste 12 måneder været udsat for:	1 Ja 2 Nej
Misbrug af dine betalingskortoplysninger på internettet? Det vil sige, at en anden person har anvendt dit Dankort eller andet betalingskort, uden din tilladelse, til at købe en vare/ydelse på internettet, herunder også mobilepay	
Hvor mange gange har du være udsat for det inden for de seneste 12 måneder?	
Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare de følgende spørgsmål i forbindelse med den seneste begivenhed. Hvordan opdagede du, at dit betalingskort, herunder også betalingservices som mobilepay, blev misbrugt?	1 Jeg blev kontaktet af Nets/banken eller betalingskort blev spærret af Nets/banken 2 Gennem udskrifter (på papir eller netbank) 3 Andet
Andet – angiv venligst.	
Har du en idé om, hvordan gerningspersonen har fået fat i dine betalingskortoplysninger?	1 Ja, jeg ved det 2 Ja, jeg har en formodning 3 Nej, ingen idé om det
Hvordan tror du, at gerningspersonen har fået fat i dine betalingskortoplysninger?	1 Jeg har oplyst dem gennem svar på en e-mail eller sms, der viste sig at være falsk/fup (phishing, smishing) 2 Jeg har oplyst dem gennem en falsk hjemmeside (pharming) 3 Jeg har oplyst dem gennem en hjemmeside eller en forretning m.v., hvorfra de er blevet stjålet 4 Nogen brød ind i min computer via hacking/spyware 5 Ved afluring/kopiering af kortoplysninger f.eks. ved en hæveautomat (skimming) 6 Kortet er blevet stjålet (indbrud, tricktyveri, røveri, kommettyveri osv.) 7 Andet
Andet – angiv venligst	
Hvordan blev der trukket penge?	1 Der blev lejet eller købt varer/ydelser på nettet 2 Der blev overført penge fra min konto til en anden konto 3 Der blev hævet penge rent fysisk
Hvilket beløb blev der trukket fra dit kort, før det blev spærret?	
Hvor stor en del af dette beløb, har du selv betalt? (f.eks. hvis din bank eller kreditkortselskab kun har dækket noget af beløbet?)	
Har du anmeldt kortmisbruget til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?	1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde. F.eks. via bank/kreditkortselskab 3 Nej, ingen af delene
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for:	1 Ja 2 Nej
Bedrageri ved køb af varer/ydelser over internettet , det vil sige, at du ikke har modtaget det, du har betalt for (hermed menes ikke varer eller ydelser, der er blevet væk i posten og derefter gensendt eller erstattet), eller at den leverede vare viste sig at være en kopivare.	

Hvor mange gange har du været udsat for det inden for de seneste 12 måneder?	1 1 gang 2 2 gange 3 3 gange 4 4 gange 5 5 gange 6 6 gange 7 7 gange 8 8 gange 9 9 gange 10 10 gange eller flere
Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare følgende spørgsmål i forbindelse med den seneste begivenhed Bestod bedrageriet i, at:	1 Varen/ydelsen aldrig ankom/ikke blev leveret 2 Varen/ydelsen var en kopivare, var defekt eller på anden måde ikke som beskrevet 3 Sælger ikke returnerede penge i forbindelse med bytning 4 Andet
Andet- angiv venligst	
Har du købt denne vare/ydelse ved en dansk eller udenlandsk internetbutik eller fra en privatperson?	1 Internetbutik: Dansk 2 Internetbutik: Udenlandsk 3 Internetbutik: Ukendt om det er dansk eller udenlandsk 4 Privatperson
Hvordan kom du i kontakt med denne person?	1 Den Blå Avis (dbs.dk) 2 Gul og Gratis 3 Trendsales 4 eBay-sælgere eller andre sider, der er målrettet "privat gensalg" 5 Facebook 6 Andre sociale medier 7 Spilleportal/-netværk 8 Andet
For hvilket beløb blev du bedraget	
Hvor stor en del af dette beløb, har du selv betalt? (f.eks. hvis din bank eller kreditkortselskab kun har dækket noget af beløbet?)	
Har du anmeldt bedrageriet til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?	1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde. F.eks. via bank/kreditkortselskab 3 Nej, inden af delene
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for: Kontaktbedrageri på internettet , det vil sige, at du har overført et pengebeløb til en person, du fik kontakt til over internettet, som senere viste sig at være en bedrager. Det kan fx være rejseudgifter eller udgifter i forskud for at modtage et større beløb (fx arv fra et ukendt familiemedlem, lotterigevinst eller glemte konti). Bedrageren kan både være en person, du ikke kendte, en person der udgav sig for at være én du kender, eller være en person, du havde mødt online, fx på et datingsite.	1 Ja 2 Nej

Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare de følgende spørgsmål i forbindelse med den seneste begivenhed.	1 Jeg troede, at jeg have vundet et lotteri
Hvilken slags kontaktbedrageri er du blevet udsat for?	2 Jeg troede, at jeg var arving til et ukendt familiemedlem eller lignede
	3 Ved at betale udgifter for et online-bekendtskab (f.eks. rejseudgifter)
	4 Jeg modtog mail om, at familie, ven eller bekendt var i nød, f.eks. fordi vedkommende var strandet i udlandet og manglede penge
	5 Andet
Andet – angiv venligst	
Hvordan blev du kontaktet af bedrageren?	1 Via e-mail
	2 Social medier
	3 Via datingsite
	4 Andet
Andet – angiv venligst	
Hvor mange gange overførte du penge, før du opdagede, at der var tale om bedrageri?	1 1 gang
	2 2 gange
	3 3 gange
	4 4 gange
	5 5 gange
	6 6 gange
	7 7 gange
	8 8 gange
	9 9 gange
	10 10 gange eller flere
For hvilket beløb blev du bedraget?	
Har du anmeldt bedrageriet til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?	1 Jeg har anmeldt det
	2 Politiet fik viden om det på anden måde. F.eks. via bank/kreditkortselskab
	3 Nej, ingen af delene
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for:	1 Ja
Misbrug af dine personoplysninger/identitetsbeviser (herunder <u>hører ikke</u> misbrug af betalingskortoplysninger) på internettet	2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det inden for de seneste 12 måneder?	1 1 gang
	2 2 gange
	3 3 gange
	4 4 gange
	5 5 gange
	6 6 gange
	7 7 gange
	8 8 gange
	9 9 gange
	10 10 gange eller flere
Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare de følgende spørgsmål i forbindelse med den <u>seneste</u> begivenhed	1 At leje eller købe varer/ydelser på internettet på kredit
Til hvilket formål misbrugte gerningspersonen dine personoplysninger eller identitetsbeviser	2 At overføre penge fra min konto til en anden konto
Angiv gerne flere svar	3 At lokke andre til at overføre penge (f.eks. 'strandet i udlandet' e-mails)
Andet – angiv venligst	4 Andet

Hvordan opdagede du, at dine oplysninger blev misbrug?	1 Gennem kontoudskrifter (på papir eller net-bank) 2 Regning/opkrævning fra en virksomhed for en vare/ydelse 3 Blev kontaktet af en tredjeperson (f.eks. venner, familie, bank) 4 Andet
Andet – angiv venligst	
Hvordan tror du at gerningspersonen har fået fat i dine identitetsoplysninger?	1 En/flere af mine identitetsbeviser er blevet stjålet (indbrud, tricktyveri, røveri, lommetyveri mm) 2 Jeg har modtaget en sms eller en mail med link til en side, hvor jeg har indtastet fortrolige oplysninger, eller har ringer til et telefonnummer og oplyst mine fortrolige oplysninger (oplysninger om f.eks. cpr-nummer, bruger-id, adgangskode og NemID nøglekort) (smishing og phishing) 3 Jeg har oplyst identitetsoplysninger gennem en falsk hjemmeside (pharming) 4 Nogen brød ind i min computer via hacking/spyware 5 Ved at handle på internettet (internetbutik m.m.) 6 Andet
Andet – angiv venligst	
Hvor stort et beløb er der blevet trukket fra din eller andres konto eller opkrævet pga. misbrug af dine personoplysninger/ identitetsbeviser?	
Hvor stor en del af dette beløb, har du selv betalt? (Fx hvis banken eller dit forsikringsselskab kun har dækket noget af beløbet?)	
Har du anmeldt misbruget til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?	1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde. F.eks. via bank/kreditkortselskab 3 Nej, ingen af delene
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for: Hadefulde ytringer på internettet som indeholdt trusler eller var nedværdigende?	1 Nej 2 Ja, og det skyldtes racisme (at man udsættes fordi man har en bestemt etnisk baggrund) 3 Ja, og det skyldtes seksuel orientering (at man udsættes fordi man f.eks. er homoseksuel eller transseksuel) 4 Ja, og det skyldtes kønsidentitet (at man udsættes for man er transkønnet, transvesti eller LGBTI-person i øvrigt) 5 Ja, og det skyldtes religion (at man udsættes på grund af ens religiøse tilhørsforholde eller tro) 6 Ja, og det skyldtes andet
Andet – angiv venligst	

Hvor mange har du været udsat for det inden for de seneste 12 måneder?

- 1 1 gang
- 2 2 gange
- 3 3 gange
- 4 4 gange
- 5 5 gange
- 6 6 gange
- 7 7 gange
- 8 8 gange
- 9 9 gange
- 10 10 gange eller flere

Har du anmeldt hændelsen til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?

- 1 Jeg har anmeldt det
- 2 Politiet fik viden om det på anden måde
- 3 Nej, ingen af delene

Bilagstabel 3.1

Tyveriofre fordelt efter køn, 2005-2020, pct.

	Mænd	Kvinder	Alle
2005	15 %	11 %	13 %
2006	12 %	13 %	12 %
2007	12 %	10 %	11 %
2008	11 %	12 %	12 %
2009	11 %	10 %	11 %
2010	13 %	11 %	12 %
2011	13 %	11 %	12 %
2012	13 %	11 %	12 %
2013	11 %	10 %	11 %
2014	11 %	10 %	10 %
2015	11 %	8 %	10 %
2016	12 %	9 %	11 %
2017	10 %	9 %	10 %
2018	11 %	8 %	9 %
2019	12 %	9 %	10 %
2020	9 %	8 %	8 %

Bilagstabel 3.2

Tyveriofre fordelt efter alder, 2005-2020, pct.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år	Alle
2005	21 %	14 %	10 %	13 %
2006	24 %	14 %	9 %	12 %
2007	15 %	12 %	10 %	11 %
2008	16 %	14 %	10 %	12 %
2009	14 %	14 %	8 %	11 %
2010	17 %	14 %	10 %	12 %
2011	17 %	14 %	10 %	12 %
2012	18 %	14 %	9 %	12 %
2013	16 %	12 %	9 %	11 %
2014	16 %	10 %	9 %	10 %
2015	12 %	11 %	8 %	10 %
2016	12 %	14 %	9 %	11 %
2017	12 %	11 %	9 %	10 %
2018	10 %	11 %	8 %	9 %
2019	13 %	12 %	9 %	10 %
2020	11 %	9 %	8 %	8 %

Bilagstabel 3.3

Andelen af tyverianmeldelser fordelt efter alder, 2005-2020, pct.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år	Alle
2005	53 %	62 %	75 %	66 %
2006	48 %	63 %	72 %	63 %
2007	45 %	67 %	64 %	61 %
2008	32 %	65 %	72 %	62 %
2009	51 %	70 %	71 %	67 %
2010	45 %	64 %	71 %	63 %
2011	52 %	67 %	69 %	64 %
2012	48 %	61 %	66 %	60 %
2013	46 %	52 %	60 %	54 %
2014	40 %	57 %	62 %	56 %
2015	41 %	61 %	60 %	57 %
2016	47 %	52 %	57 %	54 %
2017	35 %	49 %	56 %	50 %
2018	41 %	51 %	57 %	53 %
2019	40 %	47 %	58 %	51 %
2020	39 %	48 %	55 %	50 %

Bilagstabel 3.4

Tyveriofre fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om tyveriet er anmeldt til politiet eller ej, 2020, pct.

	Anmeldt af offeret selv	Ikke anmeldt	Alle
0 - 499 kr.	35 %	58 %	45 %
500 - 2.999 kr.	13 %	24 %	18 %
3.000 - 4.999 kr.	6 %	11 %	8 %
5.000 - 9.999 kr.	14 %	4 %	9 %
Over 10.000 kr.	33 %	3 %	20 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Bilagstabel 3.5

Tyveriofre fordelt efter anmeldelse til forsikringsselskab, 2020, pct.

	Andel
Ja	45 %
Nej, men jeg er forsikret og ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det	10 %
Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke, jeg ville få erstatning	32 %
Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring	13 %
I alt	100 %

Bilagstabel 3.6

Tyveriofre fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om tyveriet er anmeldt til forsikringsselskab eller ej, 2020, pct.

	Anmeldt til forsikring	Ikke anmeldt til forsikring	Alle
0 - 499 kr.	25 %	53 %	40 %
500 - 2.999 kr.	10 %	27 %	19 %
3.000 - 4.999 kr.	11 %	7 %	9 %
5.000 - 9.999 kr.	18 %	5 %	11 %
Over 10.000 kr.	36 %	9 %	21 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Bilagstabel 3.7

Ofre for indbrud fordelt efter indkomst (kvartiler), 2020, pct.

Indkomst	Andel ofre i indkomstgruppen	Fordeling af ofre
Første kvartil	3,1 %	33 %
Andet kvartil	2,0 %	21 %
Tredje kvartil	1,6 %	17 %
Fjerde kvartil	2,8 %	30 %
I alt	2,4 %	100 %

Bilagstabel 3.8

Ofre for indbrud fordelt efter anmeldelse til forsikringsselskab, 2020, pct.

	Andel
Ja	68 %
Nej, men jeg er forsikret og ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det	7 %
Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke, jeg ville få erstatning	15 %
Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring	10 %
I alt	100 %

Bilagstabel 4.1

Andelen af anmeldelser af hærværk fordelt efter alder, 2005-2020, pct.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år	Alle
2005	30 %	48 %	53 %	47 %
2006	54 %	34 %	55 %	49 %
2007	52 %	38 %	54 %	49 %
2008	24 %	52 %	50 %	45 %
2009	31 %	35 %	48 %	42 %
2010	29 %	43 %	51 %	44 %
2011	36 %	40 %	46 %	42 %
2012	29 %	36 %	44 %	39 %
2013	24 %	31 %	43 %	35 %
2014	39 %	35 %	49 %	42 %
2015	32 %	34 %	43 %	38 %
2016	24 %	32 %	40 %	35 %
2017	28 %	26 %	49 %	38 %
2018	26 %	41 %	43 %	40 %
2019	25 %	47 %	39 %	39 %
2020	33 %	40 %	40 %	39 %

Bilagstabel 4.2

Ofre for hærværk fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om hærværket er anmeldt til politiet eller ej, 2012-2020, pct.

	Anmeldt af offeret selv	Ikke anmeldt	Alle
0 - 499 kr.	9 %	25 %	18 %
500 - 2.999 kr.	25 %	42 %	35 %
3.000 - 4.999 kr.	15 %	10 %	12 %
5.000 - 9.999 kr.	19 %	12 %	15 %
Over 10.000 kr.	31 %	10 %	19 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Bilagstabel 4.3

Ofre for hærværk fordelt efter anmeldelse til forsikringsselskab, 2020, pct.

	Andel
Ja	43 %
Nej, men jeg er forsikret og ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det	14 %
Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke, jeg ville få erstatning	31 %
Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring	12 %
I alt	100 %

Bilagstabel 4.4

Ofre for hærværk fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om hærværket er anmeldt til forsikringsselskab eller ej, 2020, pct.

	Anmeldt til forsikring	Ikke anmeldt til forsikring	Alle
0 - 499 kr.	9 %	28 %	20 %
500 - 2.999 kr.	12 %	36 %	26 %
3.000 - 4.999 kr.	15 %	12 %	13 %
5.000 - 9.999 kr.	23 %	13 %	17 %
Over 10.000 kr.	42 %	11 %	24 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Bilagstabel 5.1

Ofre for vold, 1987-2020, pct. af befolkningen med angivelse af 95 % sikkerhedsintervaller

År	Øvre grænse	Nedre grænse	Middel
1987	3,3 %	2,1 %	2,7 %
1991	3,2 %	2,0 %	2,6 %
1995	1,9 %	1,5 %	1,7 %
1996	1,9 %	1,4 %	1,7 %
1998	2,9 %	1,1 %	2,0 %
2000	4,3 %	2,1 %	3,2 %
2001	3,9 %	1,9 %	2,9 %
2002	3,1 %	1,5 %	2,3 %
2003	3,5 %	1,9 %	2,7 %
2005	2,0 %	1,5 %	1,8 %
2006	1,9 %	1,4 %	1,6 %
2007	2,1 %	1,6 %	1,8 %
2008	2,3 %	1,8 %	2,0 %
2009	1,6 %	1,2 %	1,4 %
2010	1,6 %	1,2 %	1,4 %
2011	1,9 %	1,4 %	1,6 %
2012	1,8 %	1,3 %	1,5 %
2013	1,6 %	1,2 %	1,4 %
2014	1,5 %	1,1 %	1,3 %
2015	1,5 %	1,1 %	1,3 %
2016	1,9 %	1,4 %	1,7 %
2017	1,8 %	1,3 %	1,5 %
2018	1,7 %	1,3 %	1,5 %
2019	1,7 %	1,3 %	1,5 %
2020	1,5 %	1,1 %	1,3 %

Bilagstabel 5.2

Antal gange 16-74-årige i Danmark har oplevet sig udsat for vold inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 1995-1996, 2005-2020, pct.⁷⁵

Antal gange udsat	1 gang	2 gange	Mere end 2 gange	Alle	Gennemsnitligt antal gange udsat pr. voldsoffer
1995	74 %	15 %	11 %	100 %	1,8
1996	69 %	16 %	15 %	100 %	2,0
2005	66 %	20 %	14 %	100 %	2,0
2006	65 %	21 %	14 %	100 %	2,2
2007	75 %	12 %	13 %	100 %	1,7
2008	72 %	19 %	9 %	100 %	1,8
2009	71 %	13 %	16 %	100 %	1,9
2010	61 %	20 %	19 %	100 %	2,5
2011	62 %	19 %	19 %	100 %	2,4
2012	60 %	18 %	21 %	100 %	2,6
2013	64 %	15 %	20 %	100 %	2,3
2014	55 %	21 %	23 %	100 %	2,4
2015	62 %	14 %	22 %	100 %	2,9
2016	59 %	18 %	22 %	100 %	2,5
2017	63 %	12 %	25 %	100 %	2,5
2018	50 %	26 %	25 %	100 %	2,7
2019	53 %	22 %	25 %	100 %	3,2
2020	54 %	18 %	28 %	100 %	3,1
1995-2020	64 %	18 %	18 %	100 %	2,3

⁷⁵ Ved beregning af gennemsnittet er det maksimale antal årlige voldstilfælde sat til 20. Det indebærer, at personer, der har svaret "mange gange" og lignende, registreres ligeledes med 20 tilfælde af vold.

Bilagstabel 5.3

Andel af befolkningen, der har oplevet sig udsat for vold det seneste år forud for interviewtidspunktet, 2005-2020, pct.

Antal gange udsat	1 gang	2 gange	Mere end 2 gange
2005	1,1 %	0,2 %	0,2 %
2006	1,0 %	0,2 %	0,2 %
2007	1,4 %	0,2 %	0,2 %
2008	1,5 %	0,2 %	0,2 %
2009	1,0 %	0,2 %	0,2 %
2010	0,9 %	0,2 %	0,2 %
2011	1,0 %	0,2 %	0,2 %
2012	0,9 %	0,3 %	0,3 %
2013	0,9 %	0,3 %	0,3 %
2014	0,7 %	0,3 %	0,3 %
2015	0,8 %	0,2 %	0,3 %
2016	1,0 %	0,3 %	0,4 %
2017	0,9 %	0,2 %	0,4 %
2018	0,7 %	0,4 %	0,4 %
2019	0,8 %	0,3 %	0,4 %
2020	0,7 %	0,2 %	0,3 %

Bilagstabel 5.4

Ofre for vold fordelt efter køn, 1995-1996, 2005-2020, pct.

	Mand	Kvinde
1995	2,2 %	1,2 %
1996	2,1 %	1,2 %
2005	2,1 %	1,4 %
2006	2,1 %	1,2 %
2007	2,4 %	1,2 %
2008	2,4 %	1,6 %
2009	1,5 %	1,2 %
2010	1,7 %	1,2 %
2011	2,1 %	1,2 %
2012	2,0 %	1,1 %
2013	1,7 %	1,1 %
2014	1,4 %	1,2 %
2015	1,7 %	1,0 %
2016	2,1 %	1,3 %
2017	1,8 %	1,3 %
2018	1,9 %	1,1 %
2019	1,9 %	1,1 %
2020	1,6 %	1,1 %

Bilagstabel 5.5

Kønsfordeling for ofre og gerningspersoner, 1995-1996 og 2005-2020, pct.

	Gerningsperson	Offer	
		Mand	Kvinde
1995	Mand	64 %	30 %
	Kvinde	1 %	6 %
1996	Mand	64 %	29 %
	Kvinde	1 %	7 %
2005	Mand	60 %	30 %
	Kvinde	2 %	8 %
2006	Mand	63 %	30 %
	Kvinde	2 %	5 %
2007	Mand	66 %	28 %
	Kvinde	0 %	6 %
2008	Mand	59 %	32 %
	Kvinde	2 %	7 %
2009	Mand	54 %	38 %
	Kvinde	2 %	6 %
2010	Mand	57 %	29 %
	Kvinde	2 %	12 %
2011	Mand	59 %	31 %
	Kvinde	4 %	6 %
2012	Mand	61 %	29 %
	Kvinde	3 %	7 %
2013	Mand	57 %	32 %
	Kvinde	4 %	6 %
2014	Mand	47 %	39 %
	Kvinde	7 %	7 %
2015	Mand	57 %	29 %
	Kvinde	7 %	7 %
2016	Mand	54 %	23 %
	Kvinde	5 %	14 %
2017	Mand	57 %	34 %
	Kvinde	2 %	7 %
2018	Mand	57 %	34 %

2019	Kvinde	5 %	4 %
	Mand	58 %	27 %
2020	Kvinde	7 %	9 %
	Mand	55 %	34 %
	Kvinde	5 %	6 %

Bilagstabel 5.6

Ofre for vold fordelt efter alder, 1995-1996, 2005-2020, pct.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år
1995	4,6 %	1,7 %	0,8 %
1996	4,9 %	1,7 %	0,7 %
2005	5,2 %	1,8 %	0,9 %
2006	4,8 %	2,0 %	0,7 %
2007	6,3 %	1,9 %	0,8 %
2008	6,1 %	2,4 %	0,9 %
2009	3,4 %	1,8 %	0,7 %
2010	4,1 %	1,1 %	0,9 %
2011	4,0 %	2,0 %	0,9 %
2012	4,2 %	1,6 %	0,8 %
2013	3,9 %	1,5 %	0,7 %
2014	3,2 %	1,4 %	0,8 %
2015	3,0 %	1,5 %	0,8 %
2016	3,0 %	2,1 %	1,1 %
2017	3,0 %	2,3 %	0,9 %
2018	3,2 %	1,7 %	1,0 %
2019	3,5 %	2,4 %	0,6 %
2020	3,7 %	1,3 %	0,7 %

Bilagstabel 5.7

Ofre for vold fordelt efter køn og alder, 1995-1996, 2005-2020, pct.

		16-24 år	25-39 år	40-74 år
1995	Mand	6,7 %	1,9 %	0,9 %
	Kvinde	2,6 %	1,4 %	0,7 %
1996	Mand	7,1 %	1,9 %	0,7 %
	Kvinde	2,5 %	1,5 %	0,7 %
2005	Mand	6,5 %	2,2 %	1,1 %
	Kvinde	3,9 %	1,4 %	0,8 %
2006	Mand	7,1 %	2,4 %	0,7 %
	Kvinde	2,5 %	1,6 %	0,7 %
2007	Mand	8,7 %	2,5 %	1,0 %
	Kvinde	3,8 %	1,3 %	0,6 %
2008	Mand	8,4 %	2,8 %	0,8 %
	Kvinde	3,6 %	2,0 %	1,0 %
2009	Mand	4,3 %	1,9 %	0,6 %
	Kvinde	2,6 %	1,7 %	0,7 %
2010	Mand	5,7 %	1,1 %	0,9 %
	Kvinde	2,5 %	1,0 %	0,9 %
2011	Mand	6,0 %	2,1 %	0,9 %
	Kvinde	1,9 %	1,9 %	0,8 %
2012	Mand	5,4 %	2,0 %	1,0 %
	Kvinde	2,8 %	1,3 %	0,6 %
2013	Mand	4,8 %	2,0 %	0,8 %
	Kvinde	2,9 %	1,0 %	0,7 %
2014	Mand	3,3 %	1,8 %	0,8 %
	Kvinde	3,1 %	1,1 %	0,8 %
2015	Mand	4,0 %	2,0 %	0,9 %
	Kvinde	2,5 %	1,8 %	0,8 %
2016	Mand	3,4 %	2,6 %	1,5 %
	Kvinde	2,5 %	1,8 %	0,8 %
2017	Mand	3,7 %	2,7 %	1,0 %
	Kvinde	2,3 %	1,9 %	0,8 %
2018	Mand	4,3 %	2,2 %	1,1 %
	Kvinde	2,2 %	1,2 %	0,8 %
	Mand	4,3 %	3,1 %	0,8 %

2019	Kvinde	2,8 %	1,8 %	0,4 %
	Mand	4,7 %	1,0 %	0,9 %
2020	Kvinde	2,6 %	1,6 %	0,4 %

Bilagstabel 5.8Aldersfordeling for ofre og gerningspersoner, 1995-1996 og 2005-2020, pct.⁷⁶

	Offer	Gerningsperson		
		Under 24 år	25-39 år ⁷⁷	Over 39 år
1995	16-24 år	34 %	12 %	
	25-39 år	9 %	20 %	
	Over 39 år	9 %	14 %	
1996	16-24 år	29 %	18 %	
	25-39 år	12 %	18 %	
	Over 39 år	6 %	14 %	
2005	16-24 år	31 %	7 %	1 %
	25-39 år	8 %	13 %	7 %
	Over 39 år	5 %	15 %	11 %
2006	16-24 år	29 %	9 %	3 %
	25-39 år	12 %	11 %	8 %
	Over 39 år	8 %	11 %	8 %
2007	16-24 år	32 %	12 %	2 %
	25-39 år	8 %	13 %	4 %
	Over 39 år	10 %	9 %	7 %
2008	16-24 år	31 %	7 %	1 %
	25-39 år	9 %	17 %	6 %
	Over 39 år	10 %	9 %	8 %
2009	16-24 år	22 %	10 %	3 %
	25-39 år	15 %	16 %	3 %
	Over 39 år	9 %	11 %	8 %
2010	16-24 år	33 %	7 %	2 %
	25-39 år	5 %	10 %	4 %
	Over 39 år	18 %	8 %	12 %
2011	16-24 år	27 %	10 %	2 %
	25-39 år	11 %	9 %	8 %
	Over 39 år	14 %	10 %	6 %
2012	16-24 år	30 %	12 %	2 %
	25-39 år	10 %	9 %	7 %
	Over 39 år	10 %	9 %	10 %
	16-24 år	24 %	14 %	3 %

2013	25-39 år	9 %	10 %	4 %
	Over 39 år	11 %	8 %	11 %
2014	16-24 år	21 %	13 %	2 %
	25-39 år	9 %	13 %	3 %
	Over 39 år	10 %	12 %	13 %
2015	16-24 år	28 %	5 %	1 %
	25-39 år	9 %	17 %	3 %
	Over 39 år	9 %	13 %	15 %
2016	16-24 år	19 %	7 %	2 %
	25-39 år	12 %	16 %	4 %
	Over 39 år	12 %	14 %	15 %
2017	16-24 år	18 %	8 %	3 %
	25-39 år	13 %	15 %	8 %
	Over 39 år	7 %	15 %	11 %
2018	16-24 år	25 %	4 %	4 %
	25-39 år	13 %	14 %	2 %
	Over 39 år	12 %	11 %	15 %
2019	16-24 år	25 %	7 %	2 %
	25-39 år	11 %	25 %	5 %
	Over 39 år	8 %	4 %	12 %
2020	16-24 år	32 %	8 %	4 %
	25-39 år	6 %	14 %	5 %
	Over 39 år	10 %	13 %	8 %

⁷⁶ Grundet ændringer i omkodningspraksis varierer de her oplyste procenttal fra 2015 en smule fra de procenttal, der blev oplyst i forrige års rapport udgivet i september 2016.

⁷⁷ I 1995-96 er gerningspersonens alder inddelt i to kategorier og kun op til 64 år.

Bilagstabel 5.9

Ofre for vold, der har medført synlige skader, 1995-1996 og 2005-2020, pct. af befolkningen og estimeret antal.

År	Andel	95% sikkerhedsintervaller	Antal ofre	95% sikkerhedsintervaller	Uvægtet antal ofre for vold, der har medført synlige skader, i stikprøven
1995	1,0 %	(0,8-1,1)	38.000	(32.000-44.000)	128
1996	0,9 %	(0,7-1,1)	32.000	(26.000-38.000)	95
2005	0,9 %	(0,7-1,1)	35.000	(28.000-42.000)	89
2006	0,9 %	(0,7-1,1)	34.000	(28.000-41.000)	88
2007	1,0 %	(0,9-1,2)	41.000	(34.000-49.000)	94
2008	1,0 %	(0,8-1,2)	40.000	(33.000-47.000)	94
2009	0,7 %	(0,5-0,8)	27.000	(21.000-33.000)	63
2010	0,7 %	(0,5-0,8)	28.000	(22.000-34.000)	72
2011	0,8 %	(0,7-1,0)	34.000	(27.000-41.000)	76
2012	0,8 %	(0,7-1,0)	34.000	(27.000-41.000)	75
2013	0,8 %	(0,6-0,9)	32.000	(25.000-38.000)	75
2014	0,7 %	(0,6-0,9)	30.000	(23.000-36.000)	60
2015	0,6 %	(0,4-0,7)	24.000	(18.000-30.000)	57
2016	0,8 %	(0,6-0,9)	33.000	(26.000-39.000)	76
2017	0,7 %	(0,6-0,9)	30.000	(23.000-36.000)	65
2018	0,8 %	(0,6-0,9)	33.000	(26.000-40.000)	72
2019	0,7 %	(0,6-0,9)	31.000	(24.000-38.000)	63
2020	0,6 %	(0,5-0,7)	26.000	(20.000-32.000)	62

Bilagstabel 5.10

Alvoren af de skader offeret er blevet påført i forbindelse med vold, 2005-2020, pct.

	Ingen skader	Mindre alvorlige skader	Mere alvorlige skader	I alt
2005	49 %	34 %	17 %	100 %
2006	45 %	36 %	19 %	100 %
2007	44 %	35 %	21 %	100 %
2008	51 %	29 %	20 %	100 %
2009	51 %	23 %	25 %	100 %
2010	53 %	35 %	13 %	100 %
2011	51 %	30 %	19 %	100 %
2012	47 %	26 %	28 %	100 %
2013	47 %	42 %	11 %	100 %
2014	49 %	43 %	8 %	100 %
2015	57 %	29 %	13 %	100 %
2016	55 %	33 %	12 %	100 %
2017	57 %	31 %	12 %	100 %
2018	49 %	41 %	10 %	100 %
2019	53 %	36 %	12 %	100 %
2020	56 %	37 %	6 %	100 %

Bilagstabel 5.11

Antal aktive gerningspersoner, 1995-1996 og 2005-2020, pct.

	1 person	2 personer	3 personer eller flere	I alt
1995	64 %	16 %	20 %	100 %
1996	70 %	12 %	18 %	100 %
2005	68 %	10 %	21 %	100 %
2006	60 %	17 %	23 %	100 %
2007	57 %	17 %	26 %	100 %
2008	56 %	14 %	30 %	100 %
2009	65 %	12 %	24 %	100 %
2010	62 %	15 %	22 %	100 %
2011	55 %	16 %	29 %	100 %
2012	56 %	19 %	26 %	100 %
2013	64 %	17 %	19 %	100 %
2014	69 %	15 %	16 %	100 %
2015	64 %	14 %	22 %	100 %
2016	66 %	11 %	23 %	100 %
2017	63 %	15 %	22 %	100 %
2018	65 %	9 %	26 %	100 %
2019	60 %	22 %	18 %	100 %
2020	61 %	18 %	20 %	100 %

Bilagstabel 5.12

Offerets oplevelse af alvoren af voldsepisoden, 2005-2020, pct.

	Meget alvorlig	Ret alvorlig	Ikke særlig alvorlig	I alt
2005	30 %	27 %	44 %	100 %
2006	27 %	30 %	43 %	100 %
2007	25 %	33 %	42 %	100 %
2008	27 %	40 %	33 %	100 %
2009	42 %	23 %	35 %	100 %
2010	23 %	34 %	43 %	100 %
2011	30 %	34 %	36 %	100 %
2012	24 %	36 %	40 %	100 %
2013	19 %	34 %	47 %	100 %
2014	21 %	36 %	43 %	100 %
2015	19 %	33 %	48 %	100 %
2016	23 %	38 %	39 %	100 %
2017	24 %	33 %	43 %	100 %
2018	20 %	36 %	44 %	100 %
2019	15 %	40 %	45 %	100 %
2020	17 %	40 %	43 %	100 %

Bilagstabel 5.13

Offerets vurdering af hvorvidt voldsepisoden var en kriminel handling eller ej, 2005-2020, pct.

	En kriminel handling	En forkert, men ikke kriminel handling	Bare noget der sker	I alt
2005	55 %	23 %	22 %	100 %
2006	59 %	24 %	17 %	100 %
2007	63 %	18 %	19 %	100 %
2008	58 %	26 %	15 %	100 %
2009	56 %	28 %	17 %	100 %
2010	55 %	26 %	19 %	100 %
2011	58 %	17 %	25 %	100 %
2012	56 %	28 %	16 %	100 %
2013	44 %	34 %	22 %	100 %
2014	47 %	33 %	20 %	100 %
2015	50 %	33 %	17 %	100 %
2016	55 %	27 %	18 %	100 %
2017	53 %	29 %	17 %	100 %
2018	50 %	34 %	16 %	100 %
2019	52 %	28 %	20 %	100 %
2020	45 %	36 %	19 %	100 %

Bilagstabel 5.14

Ofre for vold fordelt efter offerets relation til gerningspersonen, 2005-2020, pct.

	Helt uken dt	Nuv. ægte- fælle/ samle- ver	Tidl. ægte- fælle /sam- lever	Barn/ bar- ne- barn	An- den fami- lie	Tidl. /nuv. ven/ kam- merat	Be- kendt, kendt > 24 timer	Be- kendt, kendt < 24 timer	Pers. i af- hæn- g-ig- heds for- hold	An- den "ken dt"	Alle
1995	64 %	3 %	5 %	0 %	2 %	3 %	7 %	3 %	3 %	10 %	100 %
1996	60 %	2 %	4 %	1 %	1 %	5 %	6 %	3 %	6 %	12 %	100 %
2005	63 %	2 %	2 %	1 %	0 %	3 %	9 %	2 %	5 %	11 %	100 %
2006	65 %	1 %	2 %	0 %	1 %	2 %	9 %	1 %	4 %	14 %	100 %
2007	67 %	2 %	4 %	0 %	1 %	5 %	8 %	0 %	2 %	9 %	100 %
2008	65 %	1 %	6 %	0 %	0 %	6 %	9 %	0 %	1 %	12 %	100 %
2009	66 %	2 %	8 %	0 %	1 %	1 %	4 %	1 %	2 %	16 %	100 %
2010	63 %	2 %	2 %	1 %	0 %	5 %	10 %	1 %	1 %	13 %	100 %
2011	65 %	1 %	6 %	0 %	0 %	6 %	6 %	0 %	2 %	13 %	100 %
2012	66 %	2 %	4 %	1 %	3 %	2 %	6 %	1 %	2 %	12 %	100 %
2013	66 %	1 %	4 %	3 %	1 %	1 %	4 %	1 %	1 %	18 %	100 %
2014	60 %	5 %	5 %	0 %	1 %	6 %	9 %	0 %	3 %	11 %	100 %
2015	65 %	2 %	3 %	1 %	5 %	5 %	2 %	1 %	1 %	14 %	100 %
2016	71 %	2 %	1 %	1 %	4 %	4 %	2 %	1 %	2 %	14 %	100 %
2017	66 %	0 %	3 %	2 %	2 %	4 %	5 %	1 %	2 %	15 %	100 %
2018	61 %	6 %	8 %	1 %	1 %	2 %	7 %	1 %	1 %	13 %	100 %
2019	66 %	4 %	7 %	0 %	1 %	5 %	5 %	0 %	1 %	10 %	100 %
2020	63 %	4 %	10 %	1 %	1 %	2 %	6 %	2 %	1 %	9 %	100 %

Bilagstabel 5.15

Fordeling af gerningspersoner og ofre påvirket af alkohol eller andet, 1995-1996 og 2005-2020, pct.

		Meget påvir- ket af alkohol	Påvirket af alkohol	Påvirket af stoffer	Ikke påvirket
1995	Offer	10 %	33 %	2 %	56 %
	Gerningsperson	33 %	23 %	8 %	36 %
1996	Offer	14 %	30 %	1 %	55 %
	Gerningsperson	41 %	21 %	8 %	30 %
2005	Offer	16 %	25 %	0 %	59 %
	Gerningsperson	26 %	19 %	22 %	34 %
2006	Offer	10 %	23 %	1 %	65 %
	Gerningsperson	28 %	16 %	11 %	45 %
2007	Offer	15 %	28 %	0 %	56 %
	Gerningsperson	31 %	20 %	13 %	37 %
2008	Offer	10 %	30 %	1 %	59 %
	Gerningsperson	24 %	27 %	16 %	33 %
2009	Offer	12 %	26 %	3 %	59 %
	Gerningsperson	33 %	17 %	12 %	38 %
2010	Offer	10 %	30 %	0 %	61 %
	Gerningsperson	32 %	15 %	6 %	47 %
2011	Offer	12 %	28 %	2 %	59 %
	Gerningsperson	24 %	24 %	12 %	40 %
2012	Offer	11 %	27 %	1 %	61 %
	Gerningsperson	24 %	19 %	15 %	42 %
2013	Offer	14 %	30 %	1 %	54 %
	Gerningsperson	28 %	19 %	12 %	40 %
2014	Offer	15 %	20 %	3 %	62 %
	Gerningsperson	25 %	22 %	13 %	39 %
2015	Offer	7 %	24 %	4 %	65 %
	Gerningsperson	16 %	24 %	14 %	47 %
2016	Offer	6 %	33 %	2 %	60 %
	Gerningsperson	21 %	18 %	14 %	47 %
2017	Offer	8 %	27 %	2 %	64 %
	Gerningsperson	13 %	19 %	20 %	48 %
2018	Offer	6 %	27 %	1 %	66 %
	Gerningsperson	9 %	20 %	25 %	46 %
2019	Offer	6 %	24 %	4 %	66 %
	Gerningsperson	19 %	22 %	25 %	35 %
2020	Offer	4 %	21 %	5 %	70 %
	Gerningsperson	15 %	17 %	32 %	36 %

Bilagstabel 5.16

Fordeling af gerningspersoner og ofre påvirket af alkohol eller andet, 1995-1996 og 2005-2020, pct..

Offer	Påvirket	Påvirket	Ikke påvirket	Ikke påvirket	I alt
Gerningsperson	Påvirket	Ikke påvirket	Påvirket	Ikke påvirket	
1995	34 %	8 %	30 %	28 %	100 %
1996	43 %	5 %	27 %	26 %	100 %
2005	36 %	4 %	31 %	29 %	100 %
2006	27 %	6 %	28 %	39 %	100 %
2007	38 %	4 %	25 %	33 %	100 %
2008	38 %	4 %	29 %	29 %	100 %
2009	38 %	4 %	23 %	35 %	100 %
2010	33 %	6 %	20 %	41 %	100 %
2011	35 %	5 %	25 %	34 %	100 %
2012	33 %	6 %	25 %	35 %	100 %
2013	37 %	6 %	23 %	34 %	100 %
2014	43 %	8 %	18 %	31 %	100 %
2015	32 %	3 %	22 %	44 %	100 %
2016	31 %	9 %	21 %	39 %	100 %
2017	25 %	7 %	26 %	42 %	100 %
2018	28 %	7 %	26 %	39 %	100 %
2019	31 %	5 %	34 %	30 %	100 %
2020	27 %	6 %	37 %	30 %	100 %

Bilagstabel 7.1

Ofre for misbrug af kortoplysninger fordelt efter køn, 2020, pct.

	Andel
Mænd	51 %
Kvinder	53 %
I alt	52 %

Bilagstabel 7.2

Ofre for misbrug af kortoplysninger fordelt efter uddannelsesniveau, 2020, pct.

	Andel
Ingen uddannelse, folkeskole, gymnasial-, erhvervs- og kort videregående uddannelse	53 %
Mellemlang- og lang videregående uddannelse	49 %
I alt	52 %

Bilagstabel 7.3

Andelen af misbrug af kortoplysninger der er blevet politianmeldt fordelt efter offerets køn, 2020, pct.

	Andel
Mænd	18 %
Kvinder	14 %
I alt	16 %

Bilagstabel 7.4

Procent af ofre for misbrug af kortoplysninger der har anmeldt tyveriet til politiet fordelt efter, hvor meget der er stjålet for, 2020, pct.

	Anmeldt	Ikke anmeldt
0 - 499 kr.	9 %	26 %
500 - 2.999 kr.	39 %	39 %
3.000 - 4.999 kr.	17 %	11 %
5.000 - 9.999 kr.	7 %	10 %
10.000 kr. eller mere	28 %	14 %
I alt	100 %	100 %

Bilagstabel 7.5

Procent af ofre for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet der har anmeldt og ikke har anmeldt tyveriet til politiet fordelt efter, hvor meget der er stjålet for, 2020, pct.

	Anmeldt	Ikke anmeldt
0 - 499 kr.	20 %	46 %
500 - 2.999 kr.	54 %	42 %
3.000 - 4.999 kr.	16 %	4 %
5.000 - 9.999 kr.	2 %	1 %
10.000 kr. eller mere	8 %	6 %
I alt	100 %	100 %

Bilagstabel 8.1

Ofre for kriminalitet fordelt efter alder, 2005-2020, pct.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år	Alle
2005	32 %	23 %	16 %	20 %
2006	33 %	22 %	15 %	19 %
2007	26 %	19 %	14 %	17 %
2008	31 %	24 %	15 %	20 %
2009	21 %	20 %	12 %	16 %
2010	25 %	20 %	14 %	17 %
2011	26 %	20 %	14 %	18 %
2012	25 %	19 %	13 %	16 %
2013	23 %	17 %	12 %	15 %
2014	22 %	16 %	12 %	14 %
2015	19 %	16 %	12 %	14 %
2016	18 %	20 %	13 %	15 %
2017	18 %	16 %	12 %	14 %
2018	16 %	15 %	12 %	13 %
2019	20 %	16 %	12 %	14 %
2020	17 %	14 %	11 %	12 %

Bilagstabel 8.2

Ofre for kriminalitet fordelt efter køn, 2005-2020, pct.

	Mænd	Kvinder	Alle
2005	22 %	18 %	20 %
2006	19 %	19 %	19 %
2007	18 %	16 %	17 %
2008	20 %	19 %	20 %
2009	16 %	15 %	16 %
2010	19 %	16 %	17 %
2011	19 %	16 %	18 %
2012	18 %	15 %	16 %
2013	16 %	14 %	15 %
2014	15 %	14 %	14 %
2015	16 %	12 %	14 %
2016	18 %	13 %	15 %
2017	15 %	13 %	14 %
2018	15 %	12 %	13 %
2019	16 %	12 %	14 %
2020	13 %	11 %	12 %

**Udsathed for vold og andre former for kriminalitet.
Offerundersøgelserne 2005-2020.**

Forfatter

Anne-Julie Boesen Pedersen
Mikkel Møller Okholm
Flemming Balvig

Dato

December 2021

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon

72 26 84 00

Email

jm@jm.dk

ISBN

978-87-93469-73-0

ISSN

2245-8425